

1866

D.A.C.

Yellow Note book (4)

<u>Feb.</u> 12	} Resolutions. States General.	p. 75.
<u>May</u> 3.		p. 76
<u>May</u> 20		p. 78
<u>May</u> 21		p. 79
<u>June</u> 22		p. 80
<u>July</u> 8		p. 81
<u>July</u> 16		p. 82
<u>July</u> 19.		p. 83
<u>Augt.</u> 25		p. 84
<u>Oct.</u> 25		p. 85
<u>Nov.</u> 4		" "
<u>Nov.</u> 30		p. 86
<u>Dec.</u> 3		p. 87
<u>Dec.</u> 24		" "

* 1666. 1./11. Febr. (Haag). Treaty between Denmark-Norway and the Netherlands regarding the disputes in GUINEA between the D.A.C. in Glückstadt and the Netherlands W.I.C. (and regarding the Subsidy monies to ~~the~~ Denmark-Norway, which the States General are in arrear with from the year 1654.).

"States General Resolution at Haag 19th March 1666
"See the Introduction to no 3"

whereas for some time past various disagreements, differences and disputes have occurred between ... Frederick the Third, King of Denmark, Norway, &c &c and His Majesty's Chardt African Coy at Glückstadt on the one side, and their High Mighty Lords States General of the United Netherlands and their Chardt W.I.C. on the other side, principally with regard to some places lying on the Coast of GUINEA, namely CABO CORSO, TACQUORARI, ANEMABO, ORSU, and other Lodges, and the trade which falls there; also on account of some ships & yachts which have been taken and arrested on either side; and whereas such differences, disagreements and disputes were likely daily to increase unless timely provision were made therein: So therefore, -after diverse conferences and reciprocal ripe deliberation ... in order to prevent all further estrangement, and in order the more to cultivate, maintain and establish the old faithful friendship, close alliance and good neighbourly correspondence between His sd Majty and the Lords St. Gen. and their respective subjects and inhabitants, is in such manner amicably agreed and accorded between the Plenipotentiaries of His said Majty ~~xxxxxxx~~ ... and of the States General ... as follows:

ix

1. Firstly, that all hostility & discord, occurred for some years past between both the aforementioned Companies, shall cease and stop, and that His Majesty shall accordingly order his Chardt AFRICAN COMPANY to comport and behave itself in all respects peaceably, that also their High Mightinesses on their side shall order the Neth. Chardt. W.I.C. likewise to do the same, so that both the aforementioned Companies shall henceforth maintain ~~xxx~~ reciprocal good peace and concord without the one being allowed to cause to the other any hindrance, damage or inconvenience in the Trade, Commerce, and Traffic falling on and at the Coast of GUINEA for so far as the same shall be authorised (berechticht) thereto by the Law of Nations, wherein neither His Majesty nor their High Mightinesses and their subjects by this Treaty, shall be prejudiced now or hereafter.

* This form of the Treaty is of the Dutch text as published (under the above heading - of ... by L. Laurson. Vol. 6. ... (Kopenhagen 1666), etc. etc. from the Introduction to no 3." are noted at the end of this translation. 523-1750

1666.

2. And it is further agreed and accorded that His Majesty shall abandon (quiteren) the claim which he has made about the restitution of the Forts CABO CORSO, TACQUORARI, and ANEMABO, like as His Majesty hereby abandons the same, and also, consequently, cedes and transfers the right which he has thereto, for the behoof of their High Mightinesses.

3. That ~~FREDERICKSBORGH~~^E and ORSU now named CHRISTIANSBORGH, and the trade falling thereon, for so long as is stated in the next following Article, shall still remain to His Majesty, and under the direction of the D. A. C., likewise also the LODGE at CABO CORS, and the navigation thither, if and whenever (soo wanneer) the ~~same~~ same FORT through the help of the same DANISH Company might again be recovered and captured.

(Frederick b)

4. That after the expiration of the Charter which His Majesty has granted to his AFRICAN Company, and will expire with the year 1679, FREDERICKSBORGH, the LODGE at CABO CORS, and also ORSU shall be ceded and given up, in complete ownership, to their High Mightinesses and the Netherlands W.I.C., provided that there shall be paid to the aforesaid D.A.C. in reasonable consideration therefor (daartegens in reedelijkheyt), at a valuation of competent persons (hun des verstaande) that which the same has built there.

5. And whereas their High Mightinesses sustain that some subjects and inhabitants of the United Netherlands, contrary to the Placades issued by the same and the penalties enacted thereby, at present still participate in the D.A.C., therefore it has been agreed and accorded about it that, although it is free ~~for~~ to their High Mightinesses, and the Lords States of the Provinces, to cause their disobedient subjects and inhabitants to be punished for their transgressions in the aforesaid United Netherlands, nevertheless His Majesty will give such orders and make such provision so that no persons, residing within the jurisdiction of ~~this~~ this State, shall be admitted or allowed in the aforesaid D.A.C. And in case, notwithstanding this, one or more subjects or inhabitants of the aforesaid United Netherlands might have part or share in the aforesaid DANISH Company, that the capital which he or they, directly in their own name, or in the name of one or other of the subjects of His Majesty, or otherwise, possess (haerideren) therein, shall forthwith be confiscated.

** This is an error which had to be rectified later.
The DAC's Charter actually expired in 1684.*

1666.

6. That about the unsettled claims between both the the aforementioned D.A.C. and the Netherlands W.I.C. an amicable negotiation shall be appointed at the first opportunity. And in case they cannot come to an agreement about them, that an arbitration about those matters shall be agreed upon between the Plenipotentiaries and empowered Ministers of His Majesty and the Commissaries of their High Mightinesses.

7. And is further promised by the Commissaries of their High Mightinesses, by virtue of their Procuracion and Authorisation, that within a certain short time shall be promptly paid out to His Majesty the Subsidy monies in dispute (questieuse) which His Majesty claims still to be due to him over the arrears from the year 1654.

... ~~Thnx~~ **DONE** in the Hague the 11th February 1666.

(Signed by Poul Klingenberg & Peter Charisius for Denmark: and by R.v Ommeren, Johan de Witt, and five others, for the States General.)

* This bitter feeling, negotiation from the war, not increased after the end of the war, with various disputes.

(N.B. Therefore the surrender of the Forts on the Coast of GUINEA was apparently in consideration of the receipt of the arrears of Subsidies due from the year 1654). and's counter complaints on this and the Sound tolls. --

A second point of dispute was the trade on the GUINEA Coast. The Rostockian, Henrik Carlof, who for a time had been Govr of the Swedes African Coy's Possessions on the GUINEA Coast, had, in 1658, been ~~in~~ the Company and had later entered Danish service. On 1st August 1657 Fredk III gave him a Letter of Marque, and in Dec. 1657 he sailed in a Danish ship to the GUINEA Coast where, in Jan 1658, he captured the Swedish Possessions, The Castle CAEO CORSO, the Forts TAGGARARI & ANEMABO, and the place ~~GRAB~~. Later, he made over these Possessions to the ~~the~~ Fredk III, and in 1659 there was formed the DANISH AFRICAN TRADING COMPANY in Glickstadt, to drive trade on the GUINEA Coast. CARLOF himself had already left GUINEA in Feb. 1658, where he had installed one SAMUEL BRIDE as Com- mandant. The Lexi.r, already in 1658, made

1666.

D. A. C.

2.

Treaty between Denmark-Norway & the Netherlands with regard to the disputes in GUINEA between the D.A.C. in Glückstadt & the Netherlands W.I.C., and with regard to the arrears of Subsidies due to Denmark from the St. Gen. from the year 1654.

3.

1/11 February 1666. (The Hague). *Treaty of Alliance between Denmark-Norway & the Netherlands; with the Secret Articles & annexure thereto belonging.*
(Laurson's "Traktater ..." Vol. VI.) [Not translated]
Notes from)
Extracts from the "Introduction to No. 3" [translated from the Danish]

(p.60) "In the years after 1660 arose in Denmark no little displeasure against the Netherlands. This is to be ascribed, in the first place, to Netherland's action in the war against Sweden, especially in its last period. In Denmark one was inclined to think that it was actually Netherland's fault that Denmark had gone to war with Sweden. Carl Gustavus's bitterness against Denmark arose from the fact ~~that~~ first that Denmark had joined ~~to~~ Netherland to help Dantzic in 1656."

... ..
"This bitter feeling, begotten from the war, now increased after the end of the war, with various disputes."

- Denmark's grievances against Netherland were:-
1. Over the losses from the Norwegian Timber cargo tolls.

(p.61) Netherland's counter complaints on this and the Sound tolls. -

p.62] 2. "A second point of dispute was the trade on the GUINEA Coast. The Rostockian, Henrik Carlof, who for a time had been Govr of the Swedes' African Coy's Possessions on the GUINEA Coast, had, in ~~1656~~ 1656, been at variance with the Company and had later entered Danish service. On 1st August 1657 Fredk III gave him a Letter of Marque, and in Dec. 1657 he sailed in a Danish ship to the GUINEA Coast where, in Jan 1658, he captured the Swedish Possessions, The Castle CABO CORSO, the forts TACCARARI & ANEMABO, and the place ORSU. Later, he made over these Possessions to ~~Frek~~ Fredk III, and in 1659 there was formed the DANISH AFRICAN TRADING COMPANY in Glückstadt, to drive trade on the GUINEA Coast. CARLOF himself had already left GUINEA in Feb. 1658, where he had installed one SAMUEL SMIDT as Commandant. The latter, already in 1659, made

over CABO CORSO & the forts to the Holl. W.I.C. who had bribed him. When the D.A.C. ships came to the GUINEA Coast, the possessions were in the Netherlanders' hands, but the Danish Company acquired therefore a couple of other places on the Coast, where they erected the forts FREDERIKSBORG & CHRISTAANSBORG. The Swedish Company, for a short time, came again into possession of their old trading places, but it did not last long before the Netherlanders obtained possession of them again. (1)

(1) Svensk Historiskt Bibl. VI 303-314.

349 ff. Kay Larsen ...)

Between the Danish & Holland Companies it came to continuous disputes. The Danish Company complained that the Netherlanders not only seized their Forts and sought to keep their ships away from the Coast, but also brought up their ships & made their crews prisoners. Denmark applied to France & England to get those States, namely England who also had trading rights on the GUINEA Coast, to support her. The French & English Envoys in the Hague also got orders to support the Danish Government's complaints; and on 15 Nov. 1663 Fredk III informed the St. Gen. that Hannibal Sehested would come to the Hague to negotiate about it. Sehested however got no time to go further into the matter. On the other hand the Danish Resident Peder CHARISIUS in Febry 1664 - (~~Memo 29 Feb 1664, photed~~) delivered in a Memorial to the St. Gen. in which they were requested to make the W.I.C. let the D.A.C. have free trade & navigation in FREDERIKSBORG, CHRISTIANSBORG, CABO CORSO & ORSU on the GUINEA Coast, and to give it compensation for the captured ships & cargoes and all damage caused to it. ~~If this would be agreed upon~~ If this could not be agreed upon, Denmark was willing to negotiate under English & French mediation. As the Holl. Company, in an enclosure of 21 Jan 1664, had put forward various complaints about the Danish Company which, according to their assertion, actually consisted of Netherlanders, Charisius delivered in a long refutation of those complaints from the Danish Company in Glückstadt, in which they asserted that its members were Danes and not Netherlanders, and gave a detailed representation of the Holl. Company's encroachments in GUINEA. (~~with complaints~~). The Holl. Company replied with a long refutation, but it came to no actual negotiation, although Charisius delivered in one Memorial after another on that question. "

p. 63.

* As regards the total amount of Danish counter claim amounting to 423,842 Rdlr. Lauren notes w.r.t.

Subsidies

p 64 " further, according to the Danish making up, ought to be deducted [for the total Dutch claim] the amounts of Subsidy monies from 1654 which were made up by Rosenkrantz to 89,553 Rdlr. + Interest 44,186 " [= total 134,329 Rdlr.]

φ p 65 " The amounts of Subsidies from 1654 with which was made up, as stated above, to 143,278 Rdlr. [sic]

[NB. The Subsidies were those agreed upon with the U.N. to Denmark & the Treaty of Alliance of 8/16 Feb: 1653 against England (Cromwell) for ships of war to be equipped by Denmark to keep English ships out of the Sound & Baltic Sea - where ship building materials are well needed]

* The Dan.-Dutch Treaty of Alliance of 8/16 Feb: 1653 (the basis of the Subsidies) the amounts of which were the subject of the subsequent agreement with the U.N. in Atzenius III pp 490-493 - Lauren's account of the negotiations [vols. 15-28] as well as of subsequent measures to take. (The aim of an English fleet in the Sound towards the Baltic Sea - Denmark definitely to enter into the alliance with the U.N.)

ed. 9

¶. Yet another question aggravated the relations between the two States. It was the financial claims they thought they could make against each other." —On the Dutch side were advances made to Denmark under the Redemption Treaty of 29 Sept 1649 & Treaty of 26 Sept 1653/4; Denmark's loans from Netherland during two Swedish wars 1657-1658 with arrears of interest thereon. (p.64) The total amount of the Dutch claims was 1,392,525 Rdlr. On the Danish side the claims for arrears of Subsidies &c amounted to 423,872 Rdlr. * This left a balance due to Netherland from Denmark, of the claims, of 968,658 Rdlr. But the above are only a small part of the Danish claims.

--- In the beginning of 1664 the St. Gen., thro' ---Le Maire, their Resident in Copenhagen, asked ---for a settlement of their financial claims.

(p.65) —On 5th April 1664 a complete list of all Denmark's claims was drawn up, with the view of setting them off against those of Netherland. These included losses in toll receipts under the Toll Treatyes of 13 Augt 1645 & 2 Feby 1647, which also infringed the King's sovereign rights; arrears of Subsidies & interest, &c &c

(p.66) "The D.A.C. in Gluëkstadt calculated the losses which the Holl. W.I.C had caused it at 400,000 Rdlr, which the St. Gen. ought to pay, as they had not taken any action they had not taken any action against the Company (WIC) with regard to them.

The total of the Danish claims amounted to 2,490,000 Rdlr." On 18 May 1664 Le Maire delivered in a Memorandum on the Dutch financial claims, including a loan of 400,000 Rdlr from the States of Holl. & Westfriesl.

(p.67) —Fredk III replied to this on 25 May 1664.

Yet another question aggravated the relations between the two States. It was on financial claims they thought they could make against each other. On the Dutch side were advances made to Denmark under the Restoration Treaty of 28 Sept 1659 & Treaty of 28 Sept 1658; Danish marks loans from Netherlands during two Swedish wars 1657-1658 with arrears of interest thereon. (p. 81) The total amount of the Dutch claims was 1,322,000 Rflr. On the Danish side the claims for arrears of subsidies amounted to 423,875 Rflr. This left a balance due to Netherlands from Denmark on the claims of 898,125 Rflr. But the above are only a small part of the Danish claims.

In the beginning of 1664 the St. James, the Le Maire, their assistant in Copenhagen, asked for a settlement of their financial claims. (p. 82) On 28 April 1664 a complete list of all Denmark's claims was drawn up, with the view of setting them off against those of Netherlands. These included losses in full receipts under the Tall Treasures of 1647-1652 & 1657-1661 which also included the

- * 1. Arrears of subsidies & interest 143,278 Rflr
- 2. Remainder due for the Danish Norwegian ships built up in 1652. 51,116 Rflr
- 3. Compensation for the damage caused at the discharge of the troops arrested in the Netherlands, 120,000 Rflr
- 4. Compensation because the Netherlands had not at the right time sent the help according to the treaty, 290,000 Rflr.
- 5. Compensation to the "fugitive" market towns for their maintenance of the Dutch auxiliary troops, 130,000 Rflr

Further was added the maintenance for a whole year of the King's or his allied troops because the Netherlands prevented the sailing to Denmark of the transport ships chartered by Gabriel Marselis, which amounted to several millions; and the damage which the Rolle: W.C. had caused the DAC of Glückstadt.

These demands Queen Christina sent to the Hague, in 1664, further instructions thereon.

" Le ~~Maire~~ Maire complained of the no small contempt with which he was treated by the King's Ministers. Shortly afterwards he proceeded to the Netherlands to make verbal report of the situation of the various questions. At the end of July he delivered in to the St. Gen. a representation of the King's complaints about the bills issued for the Norwegian tolls: of the GUINEA disputes: and of the King's desire for a general liquidation of the claims on either side. . . . "

(N.B. For Le Maire's Memo. which was ~~inklinxon~~
dd 29/7/64 & sold in to S.G. on 9 Augt. so far
as it relates to the GUINEA disputes, & to the
Dutch participants in the D.A.C., vide Aitzema
Note Book, p.30)

- Le Maire returned to Copenhagen & presented a Memorial, dd. 7 (17) Dec. 1664 pointing out that under the Treaties of 29 Sept 1649 & 17 June 1647, Denmark (p.68) was bound to assist the Netherlands against England in order thereby, possibly, to get the King of England to agree to the reasonable condition of the mediation which the King of France would offer.

(N.B. Le Maire's Memorial of 17 Dec. in which he informed the King of the acts of hostility of the English against the Dutch in GUINEA, is in Aitzema Note Book, p.31)

This and another Memorial led to nothing.

(p.69) - On 3 May 1665 Amerongen arrived in Copenhagen as special Envoy from the Netherlands. - His instructions (in Aitzema V.556/77) contain nothing re Guinea. The Danish Commrs appointed to negotiate with him were instructed that the Peace of Copenhagen, which despite his protest, the St.Gen. had helped to bring into force, had deprived the King of all means of assisting the Netherlands against England. By reason of his dangerous situation the King had since seen himself obliged to conclude Treaties with other Powers, with England in 1661 & with France in 1663, and thereby he undertook certain obligations, but not against the Netherlands. They were not at any price to give any categorical reply regarding assistance.

(p.70). Conferences held. Negotiations continued in June & July. The Danish Commrs presented to Amerongen a list of the Danish claims (5 in number) commencing with the arrears of Subsidies, and including the damage which the Holl WDC had caused the D.A.C. of Glückstadt. ①

① the f.u. to any reads "Frouth. C. Marcus Gipes 14pibog 1664-65 fol 322f."

The claims were referred to the St. Gen. who, by resolution of 17 July 1665, rejected the money claims and would not give Amerongen full power to negotiate on them. The Danish reply, on 4 Augt, was that the King desired a general liquidation of the respective financial claims as soon as possible.

In the years after 1660, the Danish policy had been wavering & undecided.

(p 72).. Now came the news in Copenhagen, about the 15 Augt, of the affair at Bergen - [English fleet's attack on Dutch E.I-men in Bergen harbour, repulsed by the Norwegian Governor with the guns of the forts] & opinion turned in favour of the Netherlands. More attention began to be shown to Amerongen.

Amerongen now made great efforts to utilise the favourable opinion towards Netherlands. He thanked Fredk III for the help given the ships in Bergen, (p.73) and stated that the St. Gen, would certainly satisfy the King after he had sent an Envoy to Netherland to negotiate about it. ... The Danish Govt decided... to send an Envoy to the Netherlands to crave a categorical reply regarding the liquidation of the financial claims, as Amerongen had not full power to settle anything about them; and therefore he was recalled by the St. Gen. atx end of Augt.

Povl KLINGENBERG was appointed Envoy to the Netherlands. His Instructions, dd 22 Sept 1665, enjoined him to seek the support of the French Envoy at the Hague, D'Estrades, and secure a definite Resolution from the St. Gen. on the King's claims. If he received a favourable reply, then he was to negotiate a treaty. If he received no Resolution within 14 days he was to retire to Amsterdam and await instructions.

(p.74) KLINGENBERG departed secretly at night from Copenhagen, and arrived in the Hague on 19 Oct 1665, where he received further Instructions, dd. 10 Oct. 1665:-

~~As regarded~~

As regarded the financial claims on either side, the real aim was to get all claims liquidated against each other, so that neither party should make any sort of claim of that kind in the future; but that he should, as far as possible, see to attain that the arrears of Subsidies were paid by the St Gen. in cash. He should use all his efforts to get the Norwegian Toll Treaty of 2 M Febr 1647 annulled so that the King, like other Potentates, could get a free hand to fix his tolls himself. If the St. Gen. showed a disposition

D. A. C.

to redeem the Øresund Tolls with a fixed annual sum he could enter into a new Redemption Treaty. ...

With regard to the disputes between the D.A.C. & in Glückstadt and the Holl. W.I.C., he could agree that the reciprocal claims for damages caused be set off (neutralised) against each other; but the D.A.C. should retain the places FREDERIKSBORG & CHRISTIANSBORG, and the Lodge at CABO CORSO, and have complete free trade at those places.

-Private financial claims should as far as possible be set off against the expenses and losses incurred by the King and his subjects at the fight at Bergen. If the St. Gen., by virtue of the previous Treaties, craved the help of the King against England, he should repeat that the King was not in a state to give such help, and set off that, according to Amerongen's own statement to the King, he had, by the protection he had given the Netherland merchantmen at Bergen, given more than a treble help. He should indicate to the St. Gen. that if they would not satisfy the King's claims, he would be obliged, much against his will, to accept the offer made by England; but that after the question of the King's claims had been settled, he would be disposed to conclude an alliance with the St. Gen. & c & c ...

(p.75) -At the Hague KLINGENBERG got into touch with D'Estrades, who considered there was no prospect of peace with England as the King of England would not listen to the proposals for peace made by France. Klingenberg has an interview with de Witt. On the 24th Oct 1665, Dutch Commissioners were appointed to negotiate -van Ommeren, Amerongen, who arrived in the Hague later, and others. ...

(p.83) When this order reached Klingenberg on 12 Jan 1666, he had already agreed with the Dutch Commrs about the subsidies, with Louis XIV's help.

In the following conferences, in November, were dealt with, Toll Treaties, & Financial claims.

(p.78)

... ..
Regarding the GUINEA disputes and the arrears of Subsidies, was only purely provisionally negotiated; but these questions would presumably cause no difficulty.

So matters stood when Hannibal Sehested arrived in the Hague on 6th Dec. 1665, on his way to England according to the King's promise to Terlon, to support the French Envoy's mediation there. He provisionally took over the negotiations, but when on 13 Dec. he proceeded to Delft en route to England, he received new orders, dd 9 Dec., ... as Fredk III began to doubt if any good was to be expected from England.

(p.80) After long wavering, it was decided not to ratify the Treaty concluded in Copenhagen, 18 Oct 1665, with England.

On 16 Dec. 1665, Fredk III gave order to Sehested to draw up a project treaty but an essential condition was to be that France guaranteed it.

On 19 Dec 1665 Fredk III gave ^{new order} ~~fresh~~ orders to the liquidation of the reciprocal claims. KLINGENBERG & CHARISIUS (p.81) (who were glad that Sehested should keep out of the negotiations) to conclude a Treaty on the best conditions possible. Sehested to proceed to France to obtain the King's guarantee to it. Sehested then took no more part in the negotiations & left for Paris in Jan 1666.

On 18 Dec. KLINGENBERG sent home a project for a Treaty of alliance. This was sent back to him, 30 Dec. with the King's alterations. ...

(p.82) In a letter of 30 Dec. to Klingenberg, Fredk III defined his utmost conditions. An absolute condition was France's declaration of war on England & France's obligation to guarantee the Treaty.

(p.83) When this order reached Klingenberg on 12 Jan 1666, he had already agreed with the Dutch Commrs about the subsidies, with Louis XIV's help.

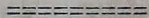
1660.

D. A. C.

(p.84) Regarding the chief Treaty (of Alliance, also dd 1/11 Feby 1666), on 15 Jan. Klingenberg handed over a draft of that and of the secret Article. (Louis XIV's guarantee of this was dd St German en Laye 15/25 Feby 1666.)

(p.85) With regard to the Treaty about another measurement of Netherland ships and about the toll in Norway, -after some disputes, a compromise was reached.

Regarding the disputes in GUINEA between the D.A.C. and the Holl. W.I.C. the Netherlands Commissioners agreed to a draft Treaty drawn up by KLINGENBERG, (vide No 5, p.1x). They also agreed that the arrears of Subsidies should be paid in the course of a short time.

... places, but, on the contrary, ... year 1659 up till to date, ... the three first named principal trading places ... of the same, which excessive damage the ... consists the basis of its trade) with ... Etc. (sic)

When afterwards the Danish Company ... had sought purchased some other places ... with its sea beaches, and a house ... with the free trade and ingress and egress ... and had begun its trade there, ... in the month of September 1659, as soon as ... to 21 Mine by four of his ships had ... ships, St. Marthe and Liefde which lay ... trade, chased away from there, so that they not only ... but also could not bring home ... for them; whereby the Danish Company ... great damage.

In the month of November 1660 Mr van deussen, upon the arrival of the Danish Company's ship Frederik, over ... with its important lading, from Glückstadt ... his Majesty's roads before Fredericksborg and ... it surrounded by for some time by three of ... ships; meantime sought to facilitate the ...

As by the Treaty entered into on the 11th February last between the King of Denmark, Norway &c our most gracious King and their Ho.Mo. the St. Gen. of the U.N. is contained in the 6th Article that about the pretences arisen and standing open between the D.A.C. and the W.I.C., under direction of his Majesty's Plenipotentiaries and their Ho.Mo.s' Commissaries an amicable negotiation shall be appointed in order so to settle the same, or, on failure thereof, to ~~place~~ place the said pretences to arbitration, therefore follows hereunder a specification of that which the D.A.C. with right and authority claims agains the W.I.C. for damage and injury caused to it, without, on this occasion, estimating the amounts.

1. As on the formation of the D.A.C. the Castle of Cabo Cors, the Forts Tacquerary and Annemabo, with the Lodge at Orsu were in his said Majesty's hands, the Company, according to the Charter granted by his Majesty, was based thereupon, and trade was established at the places named, the whole work being at ~~great cost and exp~~ heavy cost and equippage; so has the W.I.C. Commander, Jasper van Heussen quite unanswerably by unlawful ~~means~~ corruption debauched the Danish Commandant Samuel Smitt, and unlawfully taken away all the four aforementioned places from his Majesty, so that the Danish Company on the arrival of its ships found nothing of them in Danish hands, much less could do any trade or commerce at the aforementioned places, but, on the contrary, it has been, ~~de~~ since the year 1659 up ~~kill~~ to date, entirely deprived of and kept from the three first named principal trading places and the trade of the same, which excessive damage the Danish Company (since thereon consists the basis of its trade) with the highest authority Etc. (sic!)

2. When afterwards the Danish Company with great cost had ~~bought~~ purchased some other places such as Fredrichsberg, with its sea beaches, and a house in Cabo Cors together with the free trade and ingress and egress, from the King of FETU and had begun its trade there, Mr Jasper van Heussen, in the month of December 1659, as soon as they had come ~~before~~ to El Mina by four of his ships had the Danish Company's ships, St Marten and Liefde which lay before Cabo Cors to trade, chased away from there, so that they not only could not trade their cargoes but also could not bring home any return cargoes ~~for~~ for them; whereby the Danish Company has suffered great damage.

3. In the month of November 1660 Mr van Heussen, upon the arrival of the Danish Company's ship Frederick, over 200 lasten in size, with its important lading, from Glückstadt and lying in his Majesty's roads before Fredericksberg and Cabo Cors, kept it surrounded ~~by~~ for some time by three of the W.I.C.'s ships; meantime sought to incite the King and

Grandes of FETU against his Majesty and his Chartered Company, contrary to their oaths taken by fetish and writing; and by unpermitted letters, signed by his own hand, which he caused to be brought by a Moor or Black to the crew on the said ship, to persuade the crew on the ship Frederick, contrary to their oath and duty, to surrender the ship to him; and finally he caused his three ships to advance upon the ship Frederick and compel the same to slip its anchor and cable, and to go to sea along with them, and although they were not able, contrary to their will, to overmaster the ship, yet they thereby placed the ship and its important cargo in great danger, and very much hindered that trade to the Danish Company's great damage.

4. Anno 1661, in the month of February, Mr van Heussen on the free Guinea Coast about Cabo de Palm, by two of his yachts, without any respect for his Majesty's Sea Passes and Flag, caused the Danish Company's Galliot, named Courier van Venetia, -which had sailed from Glückstadt in the year 1660, -carried off and brought to El Mina; the crew cast into prison there; all letters and papers (among which were also Royal letters) taken away, and the ship and cargo confiscated and detained.

5. On the 24th April 1661, in the night about 2 o'clock, Mr van Heussen, with his men, joined from Fort Nassau, joined with some SABOU Blacks whom he had bribed for the purpose, caused the Danish Lodge at CONGO to be fallen upon, entirely despoiled and burnt down, the Danish Assistant who was stationed there bound hand and foot, and caused him (the as the Factor had escaped) together with the Royal flag to be brought to the said Fort Nassau, and kept him in prison there for fourteen days, and finally on the earnest insistence of the FETUS, had to release him again; by which surprise attack the Danish Company was deprived of all its gold and goods.

6. On the 23rd & 24th July 1661, Mr Jasper van Heussen, when the Danish Company's ship St Marten -over 200 lasten- coming from Glückstadt with its important lading (after it had handed over to him the letters given it from the States General to leave the Danes in peace) had set course to Fredericksberg, also not only by improper letters to the ship tried to make the captain and crew perjured, but also had the said ship hostilely pursued and chased away by four of his ships, so that it could not come to his Majesty's roads, much less unload any goods or do any trade, but had to sail past with nothing done whatever, and had to make a far and heavy round-about voyage; and when, on the 19th November, the same ship St Marten along with another Danish ship Fortuna, from that difficult round-about voyage, again set course for Fredericksberg, Mr van Heussen, de novo, had the same hostilely pursued by four of his ships; and after they had been compelled to a defensive fight (Sxxxxx cannon fight (schut gevecht) had them driven away from there

so that they also at that time had been obliged again to put to sea with nothing whatever done; and when these Danish ships on the 4th October, had de novo directed their course to Frederichsberg, they were for the third time hostilely chased by the Holl. W.I.C.'s ships and driven away from there; so that they could not come at all to his Majesty's roads and the Danish Company's own places, nor have been able to do the least trade there, but had to return home again with nothing whatever done.

7. On the 4th August 1661 Mr Jasper van Heussen, by his people of Moree, caused a large richly laden canoe which was destined from Christiansborg to Frederichsberg to be carried off and the Danish gunner who was in it put in prison and detained; whereby great damage was caused to the Danish Company.

8. On the 11th January 1662 Mr van Heussen, de nove, without any respect for his Majesty's Sea Passes and flag, caused ~~the ship~~ a Danish ship, Wapen van Glückstadt sailed from Glückstadt in 1661 with an important cargo, on the free Guinea Coast, also carried off by two of his ships, after they had imprisoned the skipper in their ships upon his showing the Royal Sea Passes, and caused it to be brought to Elmina and detained.

9. When the Holland Resident, Mr Le Maire, at the Court of Copenhagen, has made known that the Danish Company's ship Frederick, in the year 1661 destined from Glückstadt to Guinea, on coming there would be taken by the W.I.C.'s ships, therefore on that account (as the ship, it being winter time, had to get away from the frost on the Elbe) the Danish Company had to let it run into England; ~~and~~ his Majesty of Denmark, in order to ~~avoid~~ prevent further estrangement, caused it to be detained for a considerable time for a further letter of assurance from their Ho. Mo., which, nevertheless being prevented by the W.I.C. he could not obtain; on which account the ~~ship~~ ship has had to lie waiting in England for over eight months at great cost and loss of time; whereby the Danish Company has suffered great loss.

10. On the 5th December 1662 the Commander Mr Jan Valckenburg entirely hostilely fell upon the free established Danish Lodge at Rio Serraleone, by night towards the morning, and caused to be carried off all traded and ~~mark~~ ~~and~~ unbartered goods (amounting to a large sum), besides the Danish servants, also all books, mortgages, accounts and letters, and took the men and the best goods, including a large parcel of elephants' tusks and wax with him to Elmina, and had the Lodge occupied by his people; ~~thereby~~ which damage as the Danish Comp thereby also for ~~their~~ all their outstanding debts and ~~and~~ have come out of their possession Etc. (sic!)

11. On the first October 1663, about midnigh^t the Danish Lodge at Cabo Cors was again set on fire, and thereby great damage was caused, which, according to the letters received was caused ~~by~~ at the instigation ~~fraken~~ of the Hollanders.

Like as also the W.I.C.s' people on the 15th of the same month, in the harbour of Cabo Cors violently attacked a laden Danish Canoe, and knocked the casks to pieces and carried off and destroyed the goods.

12. On th^e 23rd March 1664, Mr Johan Valckenburgh, by his ship Eendracht which lay in the roads before Frederichsberg, and its chaloup, by firing, caused a Danish canoe coming from Christiansborg to Frederichsberg to be driven on the rocks so that the canoe capsized and the goods lost in the sea.

So also on the same day Mr Valckenburgh caused the Danish Lodge at Cabo Cors (when the people of the village were in the fields in order to sow corn) to be hostilely attacked, plundered out, doors and windows knocked to pieces, and also a Danish servant who could not escape, carried off and brought to the aforesaid ship.

13. As also, both Messrs Jasper van Heussen, Dirck Wilree, and Johan Valckenburgh have kept the roads of Frederichsberg and Cabo Cors now and then for 4 to 5 years past blockaded and not only hindered all ingress and egress, but also during such time, made various hostile attacks both from the ships and on shore on Frederichsberg and the Lodge at Cabo Cors, therefore the Danish Company, alone on that account, has had to keep in the country for so long a time many men and soldiers, and incur much expense on that account.

14. As also on account of the W.I.C's continuous and increasing hostilities, the Danish Company has had ~~to~~ ~~make~~ from time to time not only to make heavy and almost double equippage, but also on that account since 1662 to 1665 has not dared to send any ships to Guinea to help their people nor to fetch the return cargoes and has not been able to prosecute its trade for such a long time although ships and cargoes for the purpose have always been kept ready, and the adjustment of such hostilities having been sought for in vain for so many years on the Danish side, the Danish Company meantime has had to maintain their Ports and Lodge and their servants at Frederichsberg, & in Cabo Cors and at Christiansborg at very heavy cost, that the same has been thereby brought into intolerable ruin and almost inestimably large damage.

15. Whereas now the Danish Company for a considerable time past has not been able to obtain any letters from Guinea and so cannot know what further may have happened there, as also how the W.I.C. might have treated the Danish Company's ship Sophia Amelia which went thither from Glückstadt in the year 1665, or what since may have been undertaken against the Danish Company in one or other manner, therefore it reserves from all such proceedings, not herein related and damage caused in order to claim such after reports received.

1666.

D.A.C.

16. Like as are hereby still reserved all such other suffered damages and inconveniences as, according to the consequence of the matters themselves still further hereto increasing, shall be required to be brought in.

On behalf of the Chartered Danish
Glückstadt African Company

(sgd) Vincent Klingenberg.

'S-Gravenhage. 1st June 1666.

Short Report made and delivered to Messrs the the Plenipotentiaries and authorised Ministers of H.M. of Denmark and Messrs their High Mightinesses' Deputies, in the name and on behalf of the Directors of the Gen. Chart W.I.C., upon a certain writing entitled "Specification of what the D.A.C. claims from the W.I.C. for damages and injury caused to it, with the consequences." (St.Gen. Lok. Kas. W.I. 58.)

If your Noble Mightinesses -who on the 11th February last, together concluded the Treaty under the terms of which the present amicable conferences are being held- had not obtained some knowledge of what reasons have been drawn up on either side, previously, at length and have been produced and alleged for the foundations of the justification of the points in the exchanged specifications of damage reported, the W.I.C. would be obliged to deduce the same again with prolixity -not in order to detain Y. N.Mo. with long writings in these matters but because ~~the specifications~~ in the specification placed in the hands of the Company are many specifications expressed with piquant words, by which the said Company would otherwise be provoked to defence and diffuse narration (narrien) of what has passed. But Y.N.Mo. having already obtained preliminary knowledge thereof and t of the discussions (besoignes) which are at present "geentameert", requiring only a short report in order to prepare the matter for an amicable Treaty, therefore the Company will beforehand in general give into Y.N.Mos' consideration, upon the contents of the aforesaid Specification that the Company has, for convenience sake omitted from its Specification many claims which would have been made if it, seeing Y.N.Mos' inclination

to bring the parties to an agreement, had not wished entirely to submit itself thereto and to arrange matters accordingly so that the same could be agreed upon; and then make so much report to Y.N.Mo. upon each point of the Specification received by the Company as shall be necessary in order to prepare the matters for an accomodation.

Y.N.Mo. will then, to that end, examining the said Specifications against each other, please beforehand to observe how ~~the~~ that in the Specification of the claims that the W.I.C. has delivered in, are brought in only the damages which were so caused to to the Company effectively and directly by the capture of ~~good~~ ships and goods and by which ~~their~~ its adversary (partije) has profited or can profit, since its adversary has effectively deprived it of the ships and goods and "onder haar geslagen heeft"; and the consequences, which are manifold, have not been brought into the said Specification because the Company frankly judges (under correction) that the same cannot be any material for accomodation, as they consist only in subtle speculations but in imaginary profits and damages indirectly suffered, and consequently the same cannot, in principle, come into any consideration: requesting that Y.N.Mo., giving attention to these remarks, will please to dispose the adverse party to strike out the 1st, 2nd, 3rd, 6th, 9th, 1st paras of the 11th & 12th, and the 13th & 14th Articles of the Specification of their damage. For if this be not done, the Company, by virtue of the reservatory clause in in its Specification, must also augment the same with similar claims, whereby the matter will be brought into such confusion that no accomodation will be able to be found.

And with that proceeding to the first point, of the said Specification, the W.I.C. will only say that the places mentioned there were first conquered by it from the Portuguese, and afterwards, though unnecessary, purchased by treaty from the ~~Blacks~~ Natives, and still, specially, transferred to it by Hendrick Carloff, who was sufficiently qualified thereto, before he made any cession (opdracht) or transfer of them to ~~the~~ the King of Denmark, and that, before his Commandant Samuel Smit having got information thereof, had placed the same in the hands of the Director General Jaspas van Heussen, not by corruption but from such necessity as the English at Cabo Cors and the Danes at Frederixsburgh are suffering at present who, throught the great and unbearable difficulties and bad treatment of the Blacks, having requested the Director General Valckenburgh safe conduct in order to come over, they could not come over from the said places as being sufficiently beleaguered by the Blacks in order to do what they liked (vermaeck te nemen) with them. Wherefore, consequently, not having been effectively -but only "bij opinie"- in the hands of the King of Denmark at the time of the formation of ~~the~~ his Majesty's Company, that Company must impute it to themselves that they have built up their business upon ~~an~~ a rash (onbedachtsaam) foundation, and the damage that they say they

the aforesaid places

have thereby suffered having been caused only by their own negligence they must bear it with patience, and not the Company, which having gone therein bona fide has in every case occupied the places bona fide; and consequently before the matter was terminated to its injury it need not evacuate the places, much less, now that the matter has fallen out to its advantage by accord, should be bound after the disposition of rights, to repair the damages which they say they have thereby suffered, and still indeed tanquam ~~ex~~ a causa remota, indirectly; still less to make good the profits which they could have imaginatively made; which in the matter in question notoriously could not be made good.

[Danish]

Ende dat noch van die jaren in dewelcke de Compe niet alleen geen possessie van de voors plaetsen heeft gehad, maer de Croone van ~~Sweden~~ Sweden merckelijke somme van penningen voor de voors plaetsen van de Staet heeft willen bedingen, ende Engeland vira force et armata manu deselvige ~~plaetsen~~ is comen occuperen, beijde op dat fundament, dat de voors plaetsen noch Denmarcken noch Nederland maer elcke van hun beijden toecomende sijn, tegen dewelcke oft een van ~~beijde~~ ^[Danish] de voors Compa niet heeft durven kicken; maer siende de faciliteijt die de W.I.C. in veele saecken van die natuur heeft betoont, deselve mede met sulcke onnosele pretensien soucht op het lijf te vallen.

The second point is as of little weight as the first since in the same is also placed a damage which has never been proved, as the ships St Marten & Liefde have indeed been able to do their trade notwithstanding the wranglings in Guinea; and even if it were proved that they had had to depart without ~~being~~ being able to do any trade through the hindrance of the W.I.C. and so had suffered great damage, yet it must be known that the said ships belonged to inhabitants of this State, that they were equipped here, in

this country contrary to the Charter and Placades of their Ho. Mo.; and consequently if the Company had been able to get possession of them, it could with very good reasons have seized the same, and proceeded against them for adjudication, much more have prevented them trade: in order to prevent which such penalties have been enacted against the contraveners of the Charter. The said Specification being indeed silent here that those ships were equipped at Amsterdam, gelijkse

op se op andere plaetsen breet genoeg uitmeet dat dese ende gene schepen to Glückstadt geequieert sijn, wel wetende dat de dispositie van Hare Ho. Mo. placates op soodanige schepen de voors cracht sijn hebbede/.

The third article alone continuing a long account of what happened which serves more to "choqueren" the W.I.C. than to the matter, the Company will only say that the ship Frederick the Third was also equipped in Holland, belongs to Hollanders and manned with Holland Officers and sailors, whom the Director General, i.a.w the Placades of their Ho. Mo. has requested to leave their prohibited service -which is called unpermitted letters-; "t verdere afslaende bij denegatie ende ~~imperium~~

impertinentie ende ten principale ten voordeele accepterende

dat geen scande anders is toegebracht aan de voors Compae," but that the ship had been very much hindered in its trade; whereas on the contrary, all the cargoes being brought on shore in order to trade, the ships were not employed for any trade, and this damage appears to have been set down in writing more in order to fill up the paper than with good meaning; people of knowledge being well able to judge that this point is not worthy to be read much less to be refuted.

On the fourth Y.N. Mo. will please to understand for report that the Galiot Postilion of Venice, belonging to inhabitants of this State participants in the aforesaid Company, first destined to Italy was afterwards equipped at Amsterdam to Guinea, and departed thither direct without discharging or ~~un~~ unloading anywhere and was encountered by the Company's ships at Cabo das Palmas entirely helpless, so that without the said ships which towed it, it would never have come to rights (te recht gekomen). That the same being found to belong to Amsterdam, equipped there and sent to Guinea with such letters, indeed with the knowledge of Mr Vincent Clingenberg, as about which Isaack Coymans has been so notably punished, was prosecuted by the Fiscal before the Council, and by virtue of the Charter, Placades and confirmatory Resolutions of their Ho. Mo. was declared forfeited by formal

sentence: the said Placades prescribing that all ships equipped by inhabitants of these Lands or by inhabitants of other countries here, and coming within the limits of the Charter shall be declared as good prize: denying that any disrespect was shown to the King of Denmark's Sea Passes, much less to having any knowledge of the crew of the said Galliot having been badly treated; and on the contrary saying that so lawfully was proceeded herein that their Noble Great Mightinesses the Lords States of Holland and West Friesland, after previous exact examination of everything, on the 23rd and 24th March 1662, have declared that the said confiscation was well and ~~kruijxxadex~~ lawfully made.

On the fifth point Y.N.Mo. will please to observe that the W.I.C. has not dreamed of carrying out that which is related in this Article, but that the Royal Company having got ~~into~~ dispute with the Natives, was attacked by them without the knowledge of the W.I.C. notwithstanding that the Factor Joost Cramer having by violence made himself master of the Hill CONG, the property of the W.I.C., the W.I.C. was fully authorised to have him dislodged from there by force: and that they, having afterwards made their accord with the Natives, the plundered goods were restored again by the Blacks: further denying that anything was committed by confinement, binding or imprisonment against the Assistant there related; but that the same is untruthful adornment.

On the sixth, the W.I.C. cannot express sufficient surprise at how the Royal Company "de pretensien door soo veel gaeten giet(?)" in order to find het rechte, for the said ship St Marten (and this is the real truth without employing many unnecessary circumstances) was equipped here in this country by Hollanders, belongs to Hollanders, and manned with Netherlands crew, "bevrijt" with letters from their Ho.Mo. no further than if and when it belonged to genuine Danes and was equipped in Denmark and came to trade only at Danish places: that the Netherlands crew was requested by letters from the Director General van Heussen to leave the unpermitted service; and the said ship was requested not to come to Cabo Corco as the same, having been taken away by the Blacks from the W.I.C. it was again being beleaguered by the latter: that the Factor Cramer, going on board it, unloaded the goods at Acra, took another Danish Interloper, attacked and overmastered on the high sea without reason the Company's ship Vrede, and proceeding to Ardra, there captured another Company ship Blackboy with its lading, & sold it to the English without any form of procedure: that he, coming from that "difficult round-about" voyage" first attacked and fought the Company's ships, and so with good plunder and return cargo he sent the said ships back to the Fatherland: and whether anything can be claimed about this, is unnecessary to be pointed out here.

On the seventh point, the said Company denies, in good faith, that the canoe there mentioned was attacked, much less taken, by the Director General van Heussen, or that the crew had been badly treated. In any case it was of such small importance that it is not worth the trouble of talking about; and moreover it served as sufficient justification of the Company that the Commander Cramer having previously captured the ships Blackboy & Vrede, and not being able to be considered otherwise than as an enemy, that canoe has had to be considered and treated in that quality.

On the eighth point, it is also true that the ship Wapen van Glückstadt belonged to Netherlands inhabitants, and consequently was well and properly seized, besides that at that time, through the proceedings of Joost Cramer, affairs in Guinea being brought to open hostility, the Director General van Heussen has necessarily been obliged to seize the said Galliot in order to make good the damage done to the Company.

~~On the sixth point~~

On the ninth, Y. N. Mo. will please to understand that Mr Resident Le Maire has never declared as is there represented, and that it does not concern the W.I.C. whether the ship Fredericus was detained there for this or other reasons or not and it has also not enquired into it; and it cannot understand with what reasons & right it will be able to be justified that the W.I.C. would have to restore to them the costs made vano metu: for then indeed the W.I.C. will be able to produce other claims: denying the entire contents of this Article, in good faith.

On the tenth Article, Y.N.Mo. will please to observe that a certain person, previously banished out of the country and the limits of the Charter, for his bad behaviour, had established himself again, for his masters being subjects of this State, within the limits of the Charter, in the river of Sieralione, and the Director General Valckenburch finding him there, in contravention of his banishment, removed him and with every right took him and his Netherland masters' goods with him as trading there contrary to the Charter; but that if the Royal Company is concerned in that matter, you will know well that the Company then consisted of inhabitants of this State, and by all hostile actions had sufficiently declared itself enemies ~~of this State~~ in Africa.

On the first paragraph of the eleventh, the Company will only say that the party mistrusts itself and dare not say that the damage there related was caused by the W.I.C.; and consequently, before that it, besides the 2nd paragraph of the same point shall be proved, it cannot come into any consideration: ~~with~~ the W.I.C. in good faith denying that anything of what is there related was done by it.

D.A.C.

On the twelfth, the Company can with a good heart declare that it has never obtained knowledge of it; but if it so happened, the Company does not doubt that the Director General Valckenburch had sufficient reasons for it, upon which, through the shortness of time the Company has not been able to inquire; judging the same not to be so important that the accord for which now alone is being laboured should depend upon it; but if so, will be able to report thereon to Y.N.Mo. sufficiently betimes.

On the thirteenth & fourteenth, the W.I.C. will only say that no laws in the world will be pointed to which could decide that the W.I.C. would have to make good (presteren) the damages & expenses and imaginary profits there related, with regard to which the W.I.C. would also have sufficiently put into writing its possessions and strong equippages; but for the reasons urged in the first Article, not being able to see that such things ought to be the subject of accord, nor can be claimed as damages in a matter of law (rechten), it therefore refers to what has been stated in the first Article.

On the fifteenth & sixteenth, the Directors will only say that if any damage might have befallen the Sophia, which the Company would have to make good (presteren), it will not decline this, if it consists in right and reason: and that if and when an accord be entered into, the clause Articulo 16, must be struck out, or there will be no end to this matter, but everything must be removed out of the way without any reserve.

(sgd) Michl ten Hove.

Exhibitum, Hague.

27th June 1666.

The States &c.

Herewith goes copy of the Project delivered to us to-day by Messrs the Ministers of the King of Denmark, present here, concerning the pending ~~disputes~~ claims & differences between the D.A.C. and the W.I.C. which we have found good to send you herewith, with request and serious order and earnest desire that you will within the period of four days from the receipt hereof, send hither your Deputies fully charged, instructed and authorised concerning it, without fail, considering that we are resolved, on the expiration of that time and your Deputies not having appeared, to dispose of the said Project in conformity with the Treaty made and concluded with the said King on the 11th February last; which you will have to take into consideration.
Actum the 16th July 1666.

Enclosure to the above:-

"Exhibitum 16th July 1666.

Project.

Since the unsettled claims between the Chart. D.A.C. and the Neth. W.I.C. have not been able to be settled by amicable conference as is stated in the Treaty made on the 11th February of this year 1666 between his Majesty of Denmark and the High Mighty Lords States General of the U.N. therefore no other means remain over than that these matters be settled by ~~ark~~ the arbitration stipulated for in the said Treaty.

And consequently, the arbitration over these matters has been deferred by the Plenipotentiaries and authorised Ministers of his said Majesty and the Commissaries of their Ho. Mo. to the King of France; like as his most Christian Majesty shall be requested by both sides to give the decision thereon.

And there shall be served upon his said Majesty, or placed in the hands of such as his Majesty shall be pleased to authorise, likewise and at the same time, within the period of two months from the closing (sluiten) hereof, the respective Demand or Lists of the unsettled claims which the said Companies consider they have or make against each other: and besides, copies of such writings shall likewise upon the same day be delivered in 's-Gravenhage to the Resident of his Majesty of Denmark & to the first of the Commissaries of their Ho. Mo. deputed to this matter, in order to be handed over to the respective Companies. And this being done, the said Companies shall, two months afterwards, respectively hand over their Replies to each other's Demands, and shall clothe the same with such arguments and furnish them with such papers as each shall consider servicable and expedient for its intention; & moreover deliver copies of the Replies & of all such muniments therewith delivered in, as is stated above.

D.A.C.

And thereafter, likewise within two months each shall ver-
mogen den nader schrifture verstreekende hinc inde voor re-
plick & dupliek respectively aan handen als vooren integeven,
bekleet met redenen & gemunieert als vooren, if such might be
necesssary; and ach handing over nevens dien copy of the same
& tohoorige muniments als vooren.

Van welke eisch ofte list mitsgaders antwoorde oft repliek
& aangevoegde muniments als mede de dupliek & toegebrachte
stukken res ectively ieder van partyen uithanden van H.M. of
France or to whom he shall have ordered thereto, sal vermogen
te lichten copy authentic.

Which thus being achtervolgt the said matter shall there-
with be held to be completely geïnstrueert without being all-
owed to add anything thereto directly or indirectly; and the
said Aing as Arbitrator be requested to make his Finding.

But if, contrary to expectation, it might happen that any-
one of the parties might remain in default to voldoen his
prescribed ~~perio~~ period, the said Aing, after the expiration
of the periods already prescribed, shall be empowered to
make his Finding upon the papers which shall then have been
delivered in by ~~one of the~~ the one party.

And the Finding to be made ~~the~~ will have to be promptly
complied with and achtergevolgt by the respective parties.

In default of which naercoming his said Majesty of Denmark
& their Ho.^{mo}. respectively shall be bound to compel their
said ~~Companies~~ Company to naercoming & voldeening thereof,
executeren & verobligeert sijn naar inhoud of the Finding
contentement te verschaffen.

As in the amicable conference according to the contents of the Treaty made on the 11th February last between the King of Denmark & their Ho.Mo. Lords St Gen of the U.N. over the claims of the D.A.C. & W.I.C. respectively, some points were urged which would have stopped the progress of the amicable conferences if by this document provision were not made therein nademaal deselve de een of de andere party soude hebben **cannen** prejudiceren in the right which the same considers it has upon the other; therefore is mutually agreed and veracordeert that if and when the said claims cannot be compromised or settled amicably, the parties shall not be prejudiced by such amicable conferences and by what might happen in the same either verbally or in writing, of whatsoever nature the same might be; but remain in that state hinc inde as if the said conferences had not been held. And this document or the wording thereof shall neither decrease nor increase the **rights** of either party, but if this matter cannot be compromised within eight consecutive days from the date hereof, they shall regulate themselves precisely in accordance with the further contents of the 6th Article of the said Treaty with reference to the Arbitration therein mentioned.

In witness whereof two identical instruments made hereof have been exchanged one against the other.

In the Hague, the 24th July 1666.

(Signed by) Jacobus Reijnstz. W. van der Heijden.
 N. ten Hove. W. Codde van der Bourgh.

(From the Dutch) (Ibid.)

The Chart D.A.C. having expected after the conferences held on the 24th instant between the respective Messrs Plenipotentiaries of H.M. of Denmark, Norway & and the Deputies of their Ho.Mo. the Lords St. Gen. of the U.N. and their respective D.A.C. & W.I.C. that as (naer & benevens the onderschrijvinge of the document of non-prejudice and extraditie thereof) was handed over a pertinent list or memorial of the damage which the D.A.C has suffered from the W.I.C., also such an ordentlick document & beneficie of the said document would have been handed over by the W.I.C.; but it has been found however that het geextraheerde wel quadreert op het requisit dat het soude sijn sonder eenige begrootinge welckers deels het oock volgens het geconvenieerde wel bevonden & genomen wordt. But the Danish Company cannot discover upon whom or against whom the aforesaid list ~~ixspeaking~~ of the Netherlands Company is speaking. Wherefore the same is obliged to infer thereout that the W.I.C. has handed over such list of claimed damages more ~~proff~~ pro forma that with seriousness; like as consequently will be shown that that is mostly and especially of small importance and verre gesocht is.

And in order thereby not to verachtenen what has been agreed upon (geconvenieerde) the Danish Company will accept it under the protest stated in the said document and behoudens haar jus soo deselve vermeijnt lartum (?) tectum behoort te blijven; sullende hetselve oock niet anders als onder soodanige & verder voorbedongene protestatie tegengaan & debattheren.

In order then so to take in hand the first point concerning the Hill CONGO, which the W.I.C. pretends that it was taken from it in the year 1659, the same wert soo generaelen indistincte gestelt dat als the Danish Company sulks stilswijgens preterieerde(?) deselve daarmede genoegh souden mogen geacht werden gedaen te hebben. Maar om soo doende niet te schijnen buiten genoegsame defensie te wesen, sal de Danish Company say, like as is true, and is abundantly well known to the W.I.C. that the Danish Company purchased the said place from the King of SABOUW and ~~who also freely and~~ ~~liber~~ which was freely and liber evacuated to it for trading place, without that Joost Cramer on behalf of the Danish Company experienced any trouble in taking possession thereof; from which is clear and evident that the W.I.C. not having had possession of the place, it was free for the Danish Company to purchase it from the King and Lords of the country and freely to behouden the possession thereof without having injured the W.I.C. in the least.

With which, proceeding to the second point, concerning the capture of the yachts Vrede & Blackboy, otherwise the Moor,

21
to that the Danish Company said that it had not given any orders for it to the Commandant Joost Cramer, but that there are so pregnant reasons for the said capture that also any one, even biased, would approve of it (voor goed nemen); for Joost Cramer having come to the Guinea Coast, and thinking he would be free from all hostilities on the part of the W.I.C., he has found, on the contrary that the W.I.C. has from time to time caused all hostile actions to the Danish Company; and somewhat guarding himself against that, and having sent one of his servants in a canoe to a ship that he suspected (waande) to be an Englishman, in order to buy something from it, he saw before his own eyes that his servant was taken out of the canoe and so hostilely carried off a prisoner; by which action Cramer was as compelled to pursue that yacht in order so to release his servant, and verstaende that het met soo vijandelijke actie gepleegt was, and thereby rechtveerdelijk gedirreneert(?) he considered he must repel force with force, so capturing the said yacht and another one too of the same Company, hem voor de Boegh comende wegh; and off nu de doorgans gepleegde hostile actions of the W.I.C. dese saacke genoegsaam justificeeren voor soo minne afgehandelt te worden, is de Danish Company te vreden dat het provenu of the aforesaid yachts in redelijkheid de W.I.C. voor eenige afslagh sal strekken in 't gunt sij gehouden sullen sijn in de manne verstaen worden te moeten vergoeden to the Danish Company.

Herewith taking in hand the third point of the List of the W.I.C. concerning the arrest of the ship Graaf Enno in England by Mr Resident Petticom; the Danish Company said it is true that the arrest was made on the ship and remainder of its lading by Mr Resident Petticom, but that it is untrue that he heeft onder sich ~~gehouden~~ geslagen ~~that~~ the inlading thereof; and for that arrest very great yes impulsive reasons were given to the Danish Company, for the W.I.C. continuing yes increasing its hostilities by sea and on shore, and the Danish Company complaining about it to the King of Denmark, and H.M. again to the Lords Staes General and thereby effecting that the W.I.C. was written to that ~~it should refrain~~ it should not only refrain from all hostilities against the Danish Company but also live with it in all neighbourliness; so are such their Ho.Mo.s' instructions not only by no means respected, but the W.I.C. has from then onwards sijn gevaiteert(?) noch al harder against the Danish Company gekant, burning and destroying its Lodges & goods and carrying them off as good prize and carrying off its people prisoners, and doing so also with the ships of the Danish Company, whereby the Danish Company has been obliged to pursue the goods unlawfully taken from it, and to that purpose to arrest the ship Graaf Enno with its small remaining cargo (the best booty and most of the goods having been taken out of it about the Sorles) and further

action taken in England by orderly proceedings and the matter still litis pendent there, and would already have been decided thereof the arisen war de saacke nu geboodt veel liever stil te laten staen, als daar over veel uit te roepen. Never- the less the D.A.C. may well suffer, as the the matters now stand to be settled either amicably or by arbitration and the Danish Company alsoo aan het hare geraecken sal dat sulks soo volgende dan de W.I.C. haer goederen van daar lichte and naer haer nemen.

Herewith dalende op the fourth point concerning the despoiling of the Lodge at ORSOUW, to that the Danish Company says that it cannot think how the W.I.C. is so onvoorsichtig that it, tegens hun beter wesen, voorwenden that Joost Cramer ende alsoo the Danish Company should have let the Lodge at Orsouw be innemen by one Jan Jacob Roeijot and the cargo there be despoiled; whereas nevertheless it is ture and well known to the W.I.C. that that Lodge situate in its territory was taken from it in an unlawful manner by the W.I.C., therefore he has, in redress for such illegality caused the W.I.C., with all its goods depart from there and the same was reoccupied again by the Danish Company, empty and without any goods of the W.I.C., so that it cannot say that it has thereby suffered any damage except that it has had to hand back again that which it had invaded in an unlawful manner and occupied for some time.

And so, having come finally to the fifth and last point of the said List or Memorial of the W.I.C. comprising that the Danish Company, by its ship Fredericus, had plundered the Lodge at Serra Liones and set it on fire. To that the Danish Company says that the foregoing point could be ver- bloemt with some schijn, but that this point is not to be defended by the W.I.C. as it can clearly be proved that in December 1662 the Commander Valckenburgh with two ships, namely Amsterdam & West India House, came into the said river ~~where~~ and hostilely invaded the Lodge the Danish Comp- any had there at Bagos; plundered the same and the adjoining houses, broke open ~~everything~~ boxes and everything and carried off the Books Charters letters and papers and the Factor Gerrart Bremer and some other servants as prisoners and brought them to the Castle D'Elmina and kept them there, and sent Bremer prisoner to Amsterdam. Upon which happened that shortly after ~~wards~~ the said spoiling the ship Fredericus came there into the river Serra Leons with the simple intent- ion to fetah away the Danish Company's traded goods, but instead of that, found the work so placed, and only a few goods which still remained over, but of little consideration, doen aenwaerden out of the said Lodge and brought to its ship;

ende voorts misnoeght van daar vertrekkende is de voors Logie & de aehgrenzende houses immiddeels noch, soo de Danish Company bericht is & can doceren van de land saten ende eenige Portugueezen voorst uitgeplundert & in brand gesteecken ~~geworden~~ geworden. Whether now this was caused by the W.I.C. or by the Danish Company is very easily te beseffen, ende vooral wel aftenemen that the W.I.C. is not bevoeget to claim any damage about it; otherwise than that it must imagine that that damage waer dat sij naer het invaderen & uitplunderen of the aforessaid Lodge die met (niet) selver in asch hebben gelegd. ~~xxxxxx~~ Ende soude omtrent dit point al vrij meer noch kunnen segst worden; maar alsoo dit een der pointen van schaude is die de Danish Company pretendert & die haar buijten bedenken niet kan ontseijt worden, soo sal de Danish Company haer daertoe referen ende daermede van de voors Lijst van de ~~xxxxx~~ schade van de W.I.C. affscheijden.

On behalf of the Chart. Danish
Glückstadt African Company.

(sgd) Vincent Klingenberg.

's-Gravenhage.
27th July 1666.

1666.

D.A.C.

Short Counter Report made to Messrs the Plenipotentiaries of His Majesty of Denmark and Messrs their Ho.Mo.s' Deputies handed over by the W.I.C. to the Report of Mr Vincent Klingenburgh for his Principals, on the List of the damages which were caused to the W.I.C. by his Principals.

(St Gen. Locket Kas. W.I. 58.)

The Directors of the W.I.C. having seen the Report which by order of Y. Noble Mo. was drawn up against the list of the damages which the W.I.C. has suffered by the Company which has obtained a Charter from the King of Denmark in order to trade on the Coast of Africa, they will, in order punctually to inform Y.N.Mo. of everything so far as time allows, shortly say on the premium of the said Report that all the protestations, reserves and further circumstances stated in the same that they will pass them by as "impertinent"; it being sufficiently known to Y.N.Mo. that in the conference last held on the 24th instant, the Directors read the Hooft of the List of their claims, and that Y.N.Mo. have judged that the same need not be altered. Commende de voorn Directors niet gebeteren dat de gemachtigde who drew up and delivered in the said Report on the 27th instant is of so little understanding ~~xxx~~ or memory that he says he does not know against whom the said claims ~~are~~ ~~luijdende~~, whereas it has been said to him so often not only verbally but daer hij bij zijn verdere antwoorde wel toont that those matters are so far known to him that he defends them in the name of his Principals and further avows that everything that is placed in the List was undertaken by his Principals, as by particuliere solutie op het voors bericht will be aengewesen. Wherefore the aforesaid Directors will not detain Y.N.Mo. herewith but preteruerende(?) the same as impertinent, ~~den~~ ~~voorn~~ Hr Clingenberg dese ~~illatie~~ ~~illatie~~ laten bewijzen de W.I.C. stelt op een simpele Memoria van hare schade, which they verbally and in writing previously have often claimed from the Principals of Mr Vincent Clingenberg, without specially saying from whom they have suffered the damages; ergo if the same are not gefondert against the Principals of Mr Clingenberg and if that is proved, the differences are quickly ended.

On the first point, de beuselingen latende varen & taking in hand the substance of the work, the said Directors will only say that it can well be that the Commander Joost Cramer purchased the Hill CONG from the King of Sabouw, but he had as much power to ~~sell~~ it as the Grand Turk because he tegelijk with his brother to whom the Hill belongs had already long before sold and transferred (opgedragen) the ownership of

that Hill to the W.I.C. which the Director General Jaspas van Heussen by formal "insinuation" made known to Joost Cramer who, regardless of that, made an agreement with the King of Sabouw (who can easily sell what he has not) and so directed the work that the said King, in order to deliver what he had not got, has comen onder de voet halen the Company's Lodge standing there and to rob and plunder everything there; which being done, Cramer let the Danish flag fly from that Hill and made himself master of it. And as he had no other reasons in excuse than hereabove stated, all impartial people will be able to see well that he had as much right to occupy the Hill CONGO as he who buys from Peter what belongs to Jan, and on that purchase depriving Jan of his goods by force, and the insisting that he has acted very justly.

On the second point, Mr Clingenberg says that the Danish Company gave no orders for the capture of the ships Vrede & Blackboy, and meantime that gentleman knows quite well that his principals have felt (gevoelt) the capture of those ships in their Chest, and that Joost Cramer did not incite the same privately. And to the rest, the Directors say that it is untrue that the W.I.C. has displayed any hostility before he had hostilely occupied the Hill CONGO by force and before the capture of those ships: that also one of those ships had hostilely carried off his servant; but that he, having sent three Blacks in a canoe in order to spy upon one of those ships as if they came by order of a Factor at one of the Company's Factories in order to buy muskets, the officers sent two of them ~~back~~ to the Factor for a written document and kept the other on board for so long. Instead of which Joost Cramer with his ship came to reclaim the black trader as his servant, which the crew hearing, ~~at once~~ they at once sent him on board Cramer's ship. For which courtesy he came aboard them with an armed sloop and captured the ship with its lading; and sailing from there, ~~at once~~ ~~to~~ another place quite (sic) miles from there, also another one which had not done him the least injury, on the ground that it "hem voor de ~~de~~ boegh quam drijven", so report says. But upon Mr Clingenberch offering to make good the said ships with their cargoes, the Directors will let this point rest at that, and await the said Compensation.

On the third point, appears that Mr Clingenberg "speelt 't achterste voor en 't voorste achter om dat men den rechten knoop niet soude connen vinden" referring to many hostilities, express orders of their Ho. Mo. to prevent the same, and such-like other things that are more calumnious than true. Yes neither Mr Clingenberg nor any one else in the world will ever prove that at ~~at~~ the time of the unlawful arrest of the Graaf Enno the W.I.C. has committed anything of all that which is so untruthfully drawn up in this Article. So that the W.I.C. cannot express sufficient surprise that one can sich laten vervoeren so far that he

1666.

D.A.C.

dares to poseren such things as the truth before such an illustrious Assembly without fearing that one would be able to confound (confunderen) him therein, ~~that~~ if time and opportunity allowed that he would not know where to hide himself for shame. And therefore dit overslaende, op de saacke ten principale alleen sal seggen that the matter has never been litis pendente in England; but that their Ho.Mo. not being able to opnemen that the inhabitants of the King of Denmark would arrest the goods of the inhabitants of this State in England and to litigate together before an English Judge, and deciding that the matter must be settled between the parties here, ordered the Ambassadors of this State in England to bevorderen the release, politically; but not having been able to obtain the same, the W.I.C. heeft haer in geen proceduren ingelaten, but Mr Resident Pettecom heeft naer vier voorgaande defauten obtained adjudication of ship and cargo, and under cautie van de dubbelde waarde, placed himself in possession of the ship and cargo like as information thereof was made thereof by the letters from thir Ho.Mo.s' Ambassadors to their Ho.Mo.; so that the W.I.C. soo se haar goederen van daar sal lichten must address themselves to Mr Clingenberg's Principals, in whose name the same were arrested and afterwards taken possession of by Mr Pettecom, and consequently het point of their claims be fully voldaan.

On the fourth, the Directors will say that the King of Accra did not drive the Company out of the possession of ORSOUW & that such will never be proved; but that Joost Cramer by one Hans Jacob Rajot with a large number of negroes hostilely drove 8 servants of the Company with the Factor out of ORSOUW & carried off everything that was there; which, if need be will be proved by the W.I.C.

On the fifth, the W.I.C. will not deny that the Dir. Gen. Johan Valckenburch first gelicht the Lodge at Sieralione, but the reasons for it they will not repeat but refer to that which was said on the point of the Claims of Mr Clingenberg's Principals; and so far as regards the invasion of that Lodge by the ship Fredericus III they accept tot voordeel that which is absolutely admitted by Mr Clingenberg, the excuse that only a few goods of importance were found there being only put forward in order somewhat to verbloemen the matter, since more goods were removed from there by them than what the W.I.C. found there. To all which the Directors request that Y.N.Mo. will be pleased to give due regard.

(sgd) Michl Ten Hove.

Exhibitum. the 30th July 1666.

230
Directors, W.I.C. to Burgermeester Jacob Goris.
26th August 1666. (Ibid).

After we had^e understood from Mr Ten Hove that the Ministers of Denmark were very importunately soliciting to come to submission & verbliff of the claims gemoveert on either side, so that YH having been so good as to protraheren for some days over this matter so that we should be able to prepare ourselves & bring the matter into order as you now considered that the matter ought to be geentameert. We therefore thank you heartily for your good inclination and at your request dienen such a Concept of Compromise (N.B. Photoed but not copied) as we consider ought and in good fatsoen can be geamplecteert by both parties. In which is very little difference bewteen what the said Ministers themselves have previously presented to their Ho.Mo. (q.v. supra), as will be found upon comparison that the heading only is slightly altered, and the name of the Arbitrators left open, which by the said Ministers is supplied in that draft with the name of His Majesty of France; and thirdly, the periods of time are raised from two months to three months.

-They object to the King of France being Arbitrator for the reasons stated by them to the Deputies of the St.Gen.-

-Three months is necessary for the preparation of the necessary documents.-

N.B. In an undated letter from Ten Hove to the St.Gen. Deputies (ibid. photoed) it is stated that the W.I.C. object to the matters in dispute being submitted to an Arbitrator who is unknown to the parties, and it desires that each side should chose two disinterested parties as Arbitrators, and in case of their disagreement, that the King of Denmark & the States General, or the said Arbitrators, should appoint a Super-Arbitrator.

1666.

D.A.C.

"Memorial of the damages caused to the W.I.C."

(St.Gen. Lok.Kas. W.I. 58.)

- In 1659. The Hill CONGO belonging to the W.I.C. was captured.
- In 1661. Commandant Joost Cramer captured the yachts Blackboy & Vrede with their respective cargoes, selling the same to the English.
- In 1661. Mr Resident Pettecom arrested and "onder sich geslagen" the ship Graaf Enno, with its cargo, belonging to the W.I.C.

The Company's Lodge and cargoes in Orsouw were captured and plundered by one Jan Jacob Rajot, by order of Joest Cramer.

- In 1663. The ship Fredericus the Third plundered and set fire to the Company's Lodge in Siera Lione.

About all which points satisfaction must be made to the W.I.C., without any dispute: the Company resolving herewith, in order to facilitate matters, that its rights over various other matters be passed over, in order, if the other party does not act in the same manner, that this be amplified therewith.

As I have now for the second time been detained here to my great damage and injury, for six months and I cannot stay longer, I must proceed on my journey to make report to the King and the Company on my entirely fruitless voyage. But in order to be freed from suspicion with regard, as it were, to such a long time, I request Y.M.C. will give me

Oct 15 Letter. Klingenberg & Charisius - vide 9th translation.

Letter. Klingenberg & Charisius to States General.
dd. Hage 3rd November 1666.

-They complain that they can obtain no end to the matter of the arbitration.-

-They cannot understand why the W.I.C. object to the King of France as Arbitrator.-

-They state the reasons why they wish the King of France to be Arbitrator, as follows:-

1. Because H.M. had been previously asked to act, through the French Ambassador at the St.Gen.
2. Because it was verbally expressly stated when the Treaty of 11th February 1666 was concluded.
3. Because other differences between the King of Denmark & the States General were submitted to his arbitration.
4. Because H.M. is the closest ally of both.
5. Because the King has given his guarantee to all ~~the~~ our Treaties, and that about Guinea.

Edele

Letter. Vincent Klingenberg to "Hoog/Gestrenge Heeren."
's-Gravenhage, 1st November 1666. (Ibid).

It is fully known to Y.N.Mo. that by command of the King of Denmark, Norway &c. with authority from the D.A.C. I, the undersigned, for the second time, on 30th April of this year, came to the Hague to attend the amicable negotiations about the claims of that Company against the W.I.C. i.a.w. the 6th Article of the Treaty of 11th February 1666. These negotiations were not begun before the 24th July last upon which date the matter was brought so far that the parties bound themselves in writing that if matters could not be accommodated within eight days from that date, that one should regulate oneself i.a.w. that 6th Article of the Treaty relating to Arbitration.

When that business was then begun, in principle, and some exchange of documents made, it was found that not only ~~the~~ was nothing at all to be effected with the W.I.C. but that the W.I.C.'s Deputies, who were here, notified that there was nothing to be done, and they journeyed away without completing what had been stipulated in writing. Wherefore for the three more entire months up till now endeavour has been made on this side to bring matters to arbitration, but one could not do so.

As I have now for the second time been detained here to my great damage and injury, for six months and I cannot stay longer, I must proceed on my journey to make report to the King and the Company of my entirely fruitless doings. But in order to be freed from suspicion with them, as it would seem impossible that in such a long time nothing could be done, I request Y.N.Mo. will give me

1666.

38

D.A.C.

written proof of having used my utmost endeavours here, and have not failed in anything in the discharge of my duty.

And as for many years past, and especially since the Treaty of 11th February last, the Danish Company has used its best endeavours to conclude the claims amicably or by arbitration, and has not been able to bring anything to effect, the Danish Company must therefore be free from any responsibility for the delays in the past or in the future, and it protests that it must also do what it considers practical in order to maintain its rights.

In the 4th Article of the Treaty of the 11th February 1666, an error has been made in the number of years for which the Charter was granted ~~to~~ by His Majesty to the Company, only twenty years being inserted in it, which, as Y.N.Mo. know well, should be twenty five years. I therefore request on behalf of the Danish Company that that should be amended and a document thereof made, in order to prevent misunderstanding.

=====
===
=

1666

D.A.C.

39

[Stat Sen Loket Kas 161C 58]

Oct 25. The Hague.
lect: Oct 25

" High mighty Lords.

The undersigned Ministers of His Royal Majesty of Denmark & Norway cannot omit to report to yr High Mightinesses that the differences between the D. A.C. & the Neut: W.F.C. have and ~~been~~ remain unliquidated up to this day. One has, according to the tenor of the Treaties, sought to settle the matters amicably; but as one has not succeeded therein, it only remains that the parties be addressed at arbitration, which in pursuance of the Treaties [Tractaten] shall be done between the Ministers of His said Majesty & the Deputies of yr High Mightinesses, shall be done. We have already long ago, delivered to yr High Mightinesses a Project about it, which we have again annexed hereto with the friendly request that yr High Mightinesses may be pleased to order your deputies to settle these matters with us so that the plenipotentiaries of the Danish Co who have now waited here for over six months, to the great injury & prejudice, may be sent back again

In His M^{ties}
obedient^{est} servants

(sgd) Paul Klungherg. P. Christius

Hag 25 Oct 1666.

1666

SAC.

Yellow Note book. (4)

<u>Jan</u> 9.	} Resolution' Stolis General
<u>Jan</u> 23.	

P 74

P. 74. insert

Extracts from Automa. "Saken van Staat inde Conlogk" (1610) 1625. Book 4.6

P. 845]. "Societeit Appointe" At the beginning of the year 1659 Ysbraants [said sorry to Goleben] obtained such right to extend the Treaty of Escalation made in 1659, as complaints had been made about it when signed there.
He apply to King or quest for instructions Ysbraants was informed by the States Provincial that the must supply every means to effect that the Union of Sweden should at least promise not to assist the enemies of this state directly or indirectly.

- The Treaty between Goleben & England. Dutch Stockholm 16 Feb 1666 [18 Articles - apparently dealing only with Trade & mutual trading facilities]

p 866] - At that time the Junian Flemming & the "Hyrcodt" Petrus Julius Goltz were appointed as an embassy to England, to offer mediation between England & her opponents -

At the end of February the Ysbraants had a conference, conference with the royal Swedish Commissionary... & then negotiations were entered into on "points of sale factors" in question. Among these was first spoken of the "cancellation of the Escalations" of the Exchange Treaty. & after the Commissionary had declared that his Majesty had acceded with satisfaction the declaration made by the Ysbraants on behalf of the States General that the cancellation [catholice] would be done absolutely & without reserve it was agreed that a formal document should be drawn up on the subject.

Used which, having entered upon the point of the Apposition differences, the royal Commissionary produced & read a certain Specification or Estimate drawn up by the [Swedish] Apposium Co of their damages claimed to capital, interest & vacuum sequens & estimated at 90 000. & amounting altogether to more than 400,000 Ryls doellars for which compensation was claimed; & further deduced by them the bad treatment & losses proceedings done to the subjects of his Majesty, & in particular to one Vos who had been placed within the galleries by the officers of the U.S.C in Tunna, requesting that the answer should done to his Majesty might be repaired & that Arde who had been imprisoned in it should be single for & punished. After some discussion the House found good to reduce a considerable sum from the excessive demand of over 400,000 Ryls doellars & to express their claim as 200,000 Ryls doellars. Being requested to reduce it still by half, they decided to assess it at 180,000 Ryls doellars. Commissionary
But as the Ysbraants had demanded in the Swedish Proposition of the Commissionary that only the before mentioned damage, & not the other points in question.

negotiate
& to negotiate with him, there, in accordance
with the instructions given to him for that purpose

question had been thought of, he considered it necessary to represent to them that it would be expedient, in his opinion, to insist upon keeping to the basis of the project of transaction drawn up in S. Gardenhage about the said differences, & to deal with the amendments that were desired by His Majesty in that project. But he was surprised to hear those gentlemen absolutely reject that proposal, & sustain not only that the said project of transaction was not in accordance with orders from the King, but also that the amendments in it had been presented to their High Mightinesses contrary to the intention & without orders from His Majesty, & that it was not at all intended to conform to either the one or the other of them, but to bring up the dispute afresh from the bottom, & various other discourses added, which appeared to produce a claim that the aforesaid monies were desired solely to compensate for the damages claimed for the capture of the ship Christina, & for the cessation of trade & profits on the Coast of Guinea, without taking any regard to the renunciation, not only generally of the Coast of Guinea generally, but also even of Cabo Corso & of the places belonging to it or dependant thereon. The Commissioners stated that, in pursuance of those discourses & contentions, they would put into writing some Articles concerning the negotiations about that claim, & would deliver them to him.

Mr Ysbrants, because of the strangeness of those arguments & contentions, & in order in no way to deflect from their High Mightinesses' orders, persisted in his proposal; & to the complaints of the bad treatment that might have been done to Vos, he replied that he, being a subject of their High Mightinesses, who had been employed in the service of the W. I. C. - had not only never allowed himself to be employed in the service of foreign Lords within the limits of the Charter granted to that Co. - in contravention of the Placades of the country - but had also committed acts of hostility against the same; & that he did not doubt that if a subject of Sweden had so far forgotten him self, he would have received no less a punishment. On this point much contention & wrangling took place

- Discussion upon the claim of the Swedish American Co, of 260,000 Rylks dastlers, was held over for further particulars which were lacking -

- Finally, the Commission proposed a Treaty of Commerce -

After that, there were no conferences with the Commissioners, but conversations with one or the other of them, & an endeavour was made with the Chancellor to bring some controversial points to a decision, but no further progress was made than a proposal on the part of the King that as usual in the negotiation of each particular claim, & in particular that of the African Co & of the subsidiaries would

take up much time & cause difficulty, it must be more convenient to settle all the claims as a whole, & then upon the formal renunciation by this treaty for himself & his subjects, their High Magnificences should receive them all. by a certain definite sum of money. As regards the stipends of Carl Linné, one of the Commissioners states that it must be proportional to the dignity of Carl Linné & after taking into consideration of the removal of friendship & alliance & the effect that this would have upon the other States who might wish to join with the declared enemies of the States, & after of that sum one half could be paid on the satisfaction of the negotiations & the other half after the conclusion of peace with England.

Another Commissioner estimated the sum as at 500,000 Rylsdollars, of which 200,000 Rylsdollars were retained for the claims of ^{the} ~~the~~ Prussia and Danmark Co, & the balance for the satisfaction of the question . . . It was also suggested to leave the determination of the question to the determination of the arbitration of the King of France

p. 869] Question the next of the Treaty concluded on 11 Feb between the States & Denmark cannot much detract in Sweden. It was said that the State Ritters who had been appointed to Denmark would discuss a rupture if the King consented on the treaty against England; but he had no other alternative than to consent with the King of Denmark in what manner these Quarters could best be preserved in peace & quiet, & to signify that in order to attain that object it would contribute much if the States General could decide to keep the King of Denmark out of any engagement. Mr. Yshbands did not neglect to point out to the gentlemen on visiting him, the quality & baseness of the proceedings with which the States General as well as the King of Denmark were at present being treated by the King of Sweden which accorded little with a mutual friendship & alliance & only tended to weaken the party which had justice on its side & to the surprise & frowning of the unjust arms of England, which this night, as well as the States General, was bound to guard & bring to reason. He Exhortation [Yshbands] also had not missed to protest energetically to the Royal Government of the inappropriateness of this & he sang, as for as he could to persuade them to desist or at least to visit with approbation that their Patriotic undertakings to support the States General in their just efforts & opposed them otherwise. But this singing was not to be permitted to this.

The Prussian Reconciliation's wanted was by Sweden to pay for Yshbands on 23 March, 1666 as follows: -

Regist

p. 870]

Project of Reconciliation between Sweden & the Netherlands.

I - The Gov^t of Sweden (Manning 29 Nov 1654) of the Treaty of Alingsås (1 Sept 1656) declared war on Urd, & abrogated.

- Freedom to both sides to dispose about the Fells called "Vaggeförr."

II - Although by virtue of the alliance formerly entered into this Majesty being drawn no small sum for subsidies, & moreover the allies & subjects of the Kingdom of Sweden, both here in Quinea & America have suffered many injuries from the subjects of the said States General, so that he has also not unjustly demanded a large sum for these injuries & damages suffered, which Urd has

the Majesty has found good that a certain sum be paid once for all for the removal of all these contentions; it is therefore mutually agreed, & said fully promised by the both States General of the United Netherlands, & they hereby undertake to pay to this Majesty & the Kingdom of Sweden, once for all, in cancellation of these claims, ^{of demanding} (sic) Reprobations of war . . .

shall be paid immediately after upon the conclusion of this Treaty or the year . . . immediately after the conclusion of the Treaty with this Majesty of England. After which payments, all claims which are demanded upon the grounds, shall cease, & may not be urged, in the future by the Kingdom of Sweden or its subjects, who likewise likewise hereby renounce all rights arising & claims which up to the present day have they made made against the U.S.G. of the United Netherlands, of what ever kind they might be. "

IX - The city of Bremen . . . -

- Renewal of the Treaty of 1645 & the Treaty of Alingsås 1656 -

- upon this basis the King of Sweden offers his mediation in the war, & to do everything possible to establish peace -

X - Mutual freedom of navigation & trade -

- liberty for Sweden to purchase merchant ships in Netherlands -
"That the King of Sweden & his subjects be permitted freely to navigate & carry on trade in those regions where the States General possess or shall hereafter possess in Francia, East India or Africa and the same liberty freedom as if, or might be observed to the satisfaction of the United Netherlands & others conjunct with them."

XI - All disputes between private individuals to be decided by arbitration -

- The above mentioned having reached by the help of his Majesty Christian Majesty shall be placed under the guarantee & protection of his said Majesty -

p 872] In a conference with the Chancellor on 3 April, Mr Ysbrants remarked that it was wrong to speak of in it of reconciliation: as there had been no estrangement there was no place for reconciliation

On Article III Mr Ysbrants pointed out that it was not practicable to treat as a whole the (int' gross) the claims to subsidies & those of the American & African Co, for the reasons that the claim to subsidies was without foundation, & that of the American Co being unsettled, there remained only the last claim of the African Co which had been brought to a state in which it could be finally terminated

To demonstrate the baselessness of the claims to subsidies, he repeated his former reasons - - -

He further deduced that a public claim on the part of a State, however justified it might be, could not be mixed up & confused with the private claims of the Swedish Co against the Netherlands W.I.C.; that it also appeared impossible to include the claim of the American Co in the present negotiations, seeing that it would be a manifest injustice to condemn the W.I.C. without having received any information of the justice of the claim which had been there been paid to its charge, & without having seen any statement of the damage claimed or any papers required to verify it, & without having heard the answer of the W.I.C. directors.

And further, that the claim of the African Co also could not be settled because the renunciation of all actions & claims - inserted at the end of this Article - not only did not conform with that which had already been agreed upon last year concerning it but not even with the projects proposed, on behalf of His Majesty, to their High Mightinesses, since not only was no mention made of the renunciation of the right to & possession of Cabo Corso & the other forts in Sumatra; of the ship Christina & her cargo; & also of all trade traffic & trade at those places; but that by the Article IX of the Project, was even claimed, the trade not only at there but at all other places which their High Mightinesses or their subjects possessed in America, East India, or in Africa.

Notwithstanding all the above-mentioned the Chancellor found good to persist in the proposed settlement of the claims as a whole [int' gross], declining to express himself upon each of them in a separate debate, & maintained that this would be a disservice for the promotion of an adjustment of the outstanding disputes ...

As regarded the claim of the American Co, he expressed surprise that the further proofs demanded by Mr Ysbrants some time ago had not yet been placed in his hands.

And he declared that, with reference to the African disputes, that

SAC.

p 879] In mid-July Mr Ysbrants was again in conference with the Chancellor in order to have from the King the previously requested neutrality [in the war with England] ^{of Sweden}
 - He afterwards received the King's declaration of neutrality

p 881] - On 5th Aug^r ^{was} again brought before the Assembly of the States General various letters from Mr Ysbrants Extra Minister in Sweden & in particular a draft of Convention drawn up by the Swedish Ministers & sent here in a letter from Mr Ysbrants to Peffier Ruyssels dated 12 July last. upon which their High Mightinesses persisted in the Resolution taken on the 13th [July?] about the negotiation; or it was further resolved that Mr Ysbrants be informed that their Ho. mo after examining the said draft Reconciliation had observed numerous offensive matters & namely: -

- That the 8th (sic) Article about the dispute arisen between the SAC & the W.C. over Fort Cabo Cor & the ship Christina which had been pertinently regulated and by the former Resolution & instruction, & that there were not to be gone outside either with regard to the capital sum to be promised or with regard to any other point; & that in particular no interest had been promised on the sum to be offered from this side for the cancellation of that dispute.

- [Ysbrants' further conference in Sweden] -

p 886] - On 26 Novr Mr Ysbrants had his last conference at which he was informed that the King of Sweden could not agree to the desired alterations in the "Act of Neutrality" . . . Mr Ysbrants seeing that nothing more was to be done, took leave of the King & Queen Mother, when the Chancellor treated him splendidly & told him that Prave van Dona would be sent on a special embassy to the Netherlands. - The "Precedential letter" on Ysbrants' departure, from King Care to the States General is dated 28 Novr 1666.

C 1666
England. R.A.C.

Ci

Yellens notebook (4)

Mar. 5	} Revolutionis. States General.	p. 75
May 28		p. 79.
Aug ^r 20 } 29 }		p. 83
Sept 14		p. 84
Nov 18.	Letter. W.C. 16 Stat. Gen:	p. 84

Print "Antwoort van zijne Koninglyk Majesteit van Groot Brittanjen..."
4. 14 Oct 1666.

note In his book "Saken van Staet ende Oorlogh" Vol I Book 46 p. 455 seq. Aitzema publishes a "Korte Aenmerkinge & Antwoort Aen wysinge", which he says was printed by the States General in reply to the above "Antwoort" from C. II.

This long document (a print of which was not obtained) appears to be little more than a repetition of what is contained in the previous printed pamphlets of 1664 & 1665.

The correspondence (in French) between the States General & C II, during 1666 is noted in the ms. extracts from "D'Estades, Vol III," 1666

1666

D'Estades. Vol III

179 The Journal of the Proceedings of the House of Commons in the Year 1796

178 The Journal of the Proceedings of the House of Commons in the Year 1795

177 The Journal of the Proceedings of the House of Commons in the Year 1794

176 The Journal of the Proceedings of the House of Commons in the Year 1793

175 The Journal of the Proceedings of the House of Commons in the Year 1792

174 The Journal of the Proceedings of the House of Commons in the Year 1791

173 The Journal of the Proceedings of the House of Commons in the Year 1790

172 The Journal of the Proceedings of the House of Commons in the Year 1789

171 The Journal of the Proceedings of the House of Commons in the Year 1788

170 The Journal of the Proceedings of the House of Commons in the Year 1787

169 The Journal of the Proceedings of the House of Commons in the Year 1786

168 The Journal of the Proceedings of the House of Commons in the Year 1785

167 The Journal of the Proceedings of the House of Commons in the Year 1784

166 The Journal of the Proceedings of the House of Commons in the Year 1783

165 The Journal of the Proceedings of the House of Commons in the Year 1782

164 The Journal of the Proceedings of the House of Commons in the Year 1781

163 The Journal of the Proceedings of the House of Commons in the Year 1780

162 The Journal of the Proceedings of the House of Commons in the Year 1779

161 The Journal of the Proceedings of the House of Commons in the Year 1778

1666

D'Estades, Vol III

"lettres, Memoires et Negociations
du Comte d'Estades" (1709)

Vol III 1666

p. 1.] Letter, King to C. d'Estades 1 Jan 1666

p. 4.] The Journey of Hannibal Sehested to England is another reason which should urge the States promptly to finish the business of Denmark, as it cannot be doubted that that man, who is entirely devoted to the King of England ne se presaille de ce qui se passe in the Hague, to engage his Master in the interests of the said King & moreover to make some "coups" which perhaps, could not be repaired, for it is sufficiently seen how fruitless is the pretext he makes for going to England & particularly since my ambassadors, to whom I had requested the King of Denmark, to join one of his Ministers, are no longer there themselves.

p. 9.] Letter, C. d'Estades to the King 7 Jan 1666.

— He represents the great expenses of the State & as Province Holland cannot furnish the whole of them alone, all the others being ruined & not contributing anything ... he must warn the King that it is impossible for Holland to continue for a year the expense of 40,000,000 without a revolution, which may change the government

p. 26.] Letter, C. d'Estades to the King 14 Jan 1666.

p. 32] de [v Poch] came to the Hague 4 days ago. His report is very succinct & he is as little esteemed here as he was in England I send you a copy of the letter he has brought to the States on behalf of the King of England. In speaking of Holland he expressed remarkable to sur de Witt that now they are trying to excite the people against him by some books which are being printed. I am sending one to De Lionne. Some, very seditious, have been suppressed. Neither authors nor printers have been found, so remain unpunished . . .

I begin with ⁱⁿ much displeasure that what you report that the Prins
^{of Holland} ~~of Holland~~ ^{is} a state ^{alone} ~~is~~ sustain for our fear above the same defense
~~it has made~~ ~~himself~~
it has made himself ⁱⁿ ~~in~~ ^{quarrel} a revolution which was charge de ~~grave~~ ^{grave}
this impossibility ^{of which} ~~of~~ ^{you was expect} ~~you was expect~~ ^{or} ~~or~~ ^{ought to be better known} ~~ought to be better known~~ ^{to us de} ~~to us de~~
~~Witt~~ ~~than~~ ~~any~~ ~~of~~ ~~from~~ ~~does~~ ~~not~~ ~~compare~~ ~~to~~ ~~the~~ ~~firmness~~ ~~&~~ ~~de~~ ~~"lauteur"~~
with which the ^{States} have ^{soitenue} ~~soitenue~~ ~~the~~ ~~negotiation~~ ~~of~~ ~~the~~ ~~peace~~ ~~with~~ ~~in~~ ~~the~~ ~~part~~
England
England
supplacé ^{"jurgues à l'ouïgner"} an insubmissible resistance to let themselves ^{to} ~~to~~
partes ^{to} ~~to~~ ^{save} ~~save~~ ^{small} ~~small ^{"relâchemens de peu de consequence"} of 2 ships
or the ^{cession} ~~cession~~ ~~of~~ ~~one~~ ~~a~~ ~~single~~ ~~part~~ ~~in~~ ~~countries~~ ~~on~~ ~~beyond~~ ~~de~~ ~~laquelle~~
so I hope that ^{his} ~~his~~ ^{hope} ~~hope~~ ^{is} ~~is~~ ^{not} ~~not~~ ^{so} ~~so~~ ^{real} ~~real ^{qu'elle} ~~qu'elle~~ ^{ne} ~~ne ^{soit} ~~soit~~ ^{plûtôt} ~~plûtôt~~ ^{en} ~~en~~ ^{effet} ~~effet~~ ^{de} ~~de~~ ^{l'adresse} ~~l'adresse~~ ^{de} ~~de~~ ^{Witt} ~~Witt
de ~~de~~ ^{Witt} ~~Witt~~ ^{aussi} ~~aussi~~ ^{bien} ~~bien~~ ^{que} ~~que~~ ^{le} ~~le~~ ^{prétendu} ~~prétendu~~ ^{relâchement} ~~relâchement~~ ^{de} ~~de~~ ^{real} ~~real~~ [&] ~~&~~ ^{de} ~~de~~ ^{de} ~~de~~ ^{concours} ~~concours~~ ^{de} ~~de~~ ^{de} ~~de~~ ^{la} ~~la~~ ^{Cité} ~~Cité~~ ^{of} ~~of~~ ^{Musik} ~~Musik~~ ^{to} ~~to~~ ^{throw} ~~throw~~ ^{upon} ~~upon~~ ^{me} ~~me~~ ^{as} ~~as~~ ^{much} ~~as~~ ^{as} ~~as~~ ^{they} ~~they~~ ^{can} ~~can~~
the ^{concerns} ~~concerns~~ ^{of} ~~of~~ ^{the} ~~the~~ ^{Cité} ~~Cité~~ ^{of} ~~of~~ ^{Musik} ~~Musik~~ ^{to} ~~to~~ ^{throw} ~~throw~~ ^{upon} ~~upon~~ ^{me} ~~me~~ ^{as} ~~as~~ ^{much} ~~as~~ ^{as} ~~as~~ ^{they} ~~they~~ ^{can} ~~can~~
can ~~de~~ ~~defenses~~.~~~~~~~~

Morning Memorandum from M.

[40] Memorandum from M. Holli's presented to V^r C. King 20 January 1666

I came to ^{see} ~~see~~ ^{Mr.} ~~Mr. ^{de} ~~de~~ ^{H.} ~~H. ^{Master} ~~Master ^{has} ~~has ^{given} ~~given ^{me} ~~me~~ ^{orders} ~~orders~~ ^{to} ~~to~~ ^{me} ~~me~~ ^{rendre} ~~rendre~~ ^{vous} ~~vous~~ ^{bad} ~~bad ^{sent} ~~sent ^{to} ~~to
^{après} ~~après~~ ^{de} ~~de ^{lui} ~~lui ^{selon} ~~selon ^{ce} ~~ce~~ ^{que} ~~que ^{vous} ~~vous~~ ^{avez} ~~avez~~ ^{écrit} ~~écrit ^{de} ~~de~~ ^{recaller} ~~recaller ^{de} ~~de~~ ^{ambassadeurs} ~~ambassadeurs ^{dont} ~~dont~~ ^{vous} ~~vous~~ ^{avez} ~~avez~~ ^{fait} ~~fait~~ ^à ~~à~~ ^{lui} ~~lui~~ ^{que} ~~que~~ ^{la} ~~la~~ ^{mediation} ~~mediation ^{laquelle} ~~laquelle~~ ^{vous} ~~vous~~ ^{avez} ~~avez~~ ^{employé} ~~employé
^{pour} ~~pour~~ ^{la} ~~la ^{accommodation} ~~accommodation ^{de} ~~de~~ ^{la} ~~la~~ ^{dispute} ~~dispute~~ ^{entre} ~~entre~~ ^{lui} ~~lui [&] ~~&~~ ^{Hollande} ~~Hollande ^{les} ~~les ^{affaires} ~~affaires ^{qui} ~~qui~~ ^{ont} ~~ont~~ ^{été} ~~été~~ ^{présentées} ~~présentées ^à ~~à~~ ^{lui} ~~lui ^{par} ~~par~~ ^{ses} ~~ses~~ ^{ambassadeurs} ~~ambassadeurs~~
il est de son ^{avis} ~~avis ^{de} ~~de ^{la} ~~la~~ ^{paix} ~~paix~~ ^{pour} ~~pour~~ ^{vu} ~~vu~~ ^{avec} ~~avec~~ ^{ses} ~~ses~~ ^{ambassadeurs} ~~ambassadeurs~~ ^{laquelle} ~~laquelle~~ ^{vous} ~~vous~~ ^{avez} ~~avez~~ ^{présentée} ~~présentée~~ ^à ~~à~~ ^{lui} ~~lui ^{par} ~~par~~ ^{ses} ~~ses~~ ^{ambassadeurs} ~~ambassadeurs~~
which ^{lead} ~~lead ^{to} ~~to~~ ^{it} ~~it ^{but} ~~but~~ ^{assuredly} ~~assuredly ^{since} ~~since~~ ^{those} ~~those ^{which} ~~which ^{have} ~~have ^{been} ~~been ^{presented} ~~presented~~ ^{by} ~~by~~ ^{your} ~~your~~ ^{ambassadors} ~~ambassadors~~
your ^{ambassadors} ~~ambassadors~~ ^{were} ~~were~~ ^{not} ~~not ^{such} ~~such~~ ^{that} ~~that~~ ^{he} ~~he~~ ^{could} ~~could ^{accept} ~~accept ^{the} ~~the ^{quite} ~~quite ^{believed} ~~believed~~

1666. III

that you has not been able to obtain letters acc from the Hollanders, & the
 reason that they are porters à toutes sortes of injustices & violence against him
ⁱⁿ ^{aggraving} ^{him} [&] ^{his} ^{subjects}, & very far from se ranger à la raison & to what they owe to
 the friendship & the good will which the King my master has always shown them,
 & to the benefits they have receiv'd both from the Kings & Queens his predecessors
 & from the English nation; on the contrary they have writen to efface the memory
 of them by a continuation of "offenses" & of hostilities; so it does not shall sur-
 prise him if they have not desired to listen to any reasonable thing wch was to put
 an end to their evil proceedings & to establish a peace on conditions which w^{ch}
 he such that they had no "lieu" more to continue their unjust design of
 making themselves Master of navigation & commerce & of "empire" ^{upon}
 the rights of all the Kings Princes & States, their neighbours, & chiefly upon
 those of the King my master.

41] At the beginning they hoped to profit by some disorders which they sa
 "se figurant" desirer arriver in England, or that the King would not be able to
 find the money to continue the war, which gave them courage to offend
 & to "braver" us into make their preparations for war, & actually to make it
 it upon us; Prussia; but, thank God, they have been deceiv'd in their calcu-
 lations; the people of England have never been more united, than they are
 at present, & as for money, the King will never lack it for the continuation
 of his War; I can perhaps speak of that with as much certainty as anyone
 can say, for having "pratiqué" the assemblies of Parliament for 40 years, from the
 time of King James, of happy memory, grand father of the King my master;
 & I will not say that both Chambers have so much zeal for the glory

111 4

of their Prince &
 of their Prince & for the public good of the Nation that they will never suffer that there be
 any lack of what shall be necessary to prosecute this war to the end; If what they have
 already given ^{already given} does not suffice, they will give up to the half of the revenue of the
 Kingdom ^{Kingdom} if that is not worth, up to $\frac{3}{4}$ or will reserve only what was ^{absolutely}
 absolutely necessary for the sustentation of their lives: that Sirie is what I am,
 assured the King's justice will find in the "affection" of his people to maintain
 him in his rights ^{him in his} against the insults & violences of his enemies.

It is now $2\frac{1}{2}$ years ago that he sent me here to give you all imaginable ^{of his affection} effects
 of his affection, to make a still closer liaison with you than that which had been made
 by previous treaties & to add to those treaties all that shall be necessary to make good
 intelligence of both ^{understanding between both} thoughts & intentions perfectly. . . . [Accounts previous
 negotia for a treaty between Fr & Engl - not completed]

Letter (C d'Es) to de Lionne 21 January 1666

... what the King "alleges" Sirie: his despatch that he is astonished de
 ce que les Etats se contentent dans les décisions au dedans, have visited to ^{content}
 content to give satisfaction to the K. of Engl. on 2 ships & to relâcher quelques Ports:

... I have had various conversations with you de ^{France is}
 this subject & I have seen come as far as reproaches that he very lightly engaged the King
 the State in a war. He replied home that it was not the ships nor the Ports he intended
 but indeed Treaty were made
 la suite "which makes them Antagonists of the K. of Engl. what if the
 had made on those conditions. His enemies would have had the "merite" not have
 occupied the ^{occupied the} 15th places in the State with the "appui" or de protection of England
 qui se seroit ^{qui se seroit} so well established in the minds of the people that there was no Power
 in Europe which had been able to destroy it & that they are much better with the war
 the "appui" of the King than with peace on the conditions proposed . . .

^{providet}
 provided ~~that~~ "qu'on le satisfait sur" de claims of Cape Core of the
 ship Christina ^{rebat} when he had power to accord all they demand, they ^{demanded}
 the ^{la guerre a} la guerre a ses herites for unus proptor.

Ship Christina

190] Letter Sg. RDP of Minister Claris 18 April 1666

^{from Henry}
 28/4/66
 EP 297

294] Letter Cd'ete 6 King 20 May 1666.

195] La de White fast servi du refusal of de K. of Engl to west peace
^{having} ^{persuade} ^{the} ^{to} ^{an} ^{artifice}
 persuade de vous dot all de letter written by lord Arlington have only been
^{having} ^{replied}
 answered to reponde them for France ; et des "rappel" de Mr Hollis, indant,
 having refused to de proposals which had been made, has so strongly invited them
^{that} ^{they} ^{have}
 that they have, take a strong resolution envers, to maintain de war. . . .

198] Letter Cd'ete 16 de Juin 8 July 1666

Two ships have also arrived for Quins, qui valent 10,000,000.

294] Letter K. of GB to SG of UP 1666 4 August 1666

Charles by the grace of God King of GB, France Ireland, etc of the high & mighty, does state general of the united France, our
 to the high and mighty lord states general of the united France, our
^{we} ^{have} ^{seen} ^{by}
 We have seen by your letter of 10 July [not here] which a Yomptre has brought us, an example
 of your honest & laudable happy humanity, exercised with regard to the lord of Chester's ^{Barclay} Wm,
 Berdoy, who died fighting valiantly for us for his country, & fell into your power
 by the "sort" of arms & which office, the effect of your generosity, has been very agreeable to us
 & in like case
 & in like case we shall try to do the same & we were also, never willing to remain in
 default when
 default when it shall be agreeable to virtue the honour that is its due, & to testify our
 benignity ^{of} ^{the} ^{deceased} ^{desire}
 benignity to our enemies, as far as the "raison" of war will allow. As, then, the relations
 of the dead desire to bury him with his ancestors, we have willingly given our consent to de the ship

295] wishes to have used a grat de offer you have made - & encloses safe conduct for
 the ship they will promise to transport the body, carrying & returning. For the rest we

de offers le fruit de notre part. But in order to give marks of the excess of the inclination ^{indul desirous to pass on}
 [394] ^{the inclination} we have to make out such a Xthai & salutary work succeed, we have ^{indul desirous to pass on} shall desire to pass

par dessus all de usual formalities & we have fait gloire not only to make de fait demands, ^{demarche}
 (but also ^{we being "promis"} respectably, to advance to de last step where ^{we could} it's possible to go for this side; we being ^{pu} promis / de Ym, also advancing for your side with de same resolution, l'on auroit pu

conclure un paix tant desirée incontinent; & without any loss of time, & plus l'on auroit pu ^{in de batteris}
 venir de effusion of so much Xthai blood which has been repander ^{des batteris} des batteris, & de batteris

which have ensued. And d'autant que nous nous en sommes remis au choix de Ym., ^{au choix de Ym.}
 tant by our letter of 11 Decr last year ^{Conference which} [supra] que' ensuite encore in de 2^e Conference which

has been held at Paris; to make peace by returning respectively all that has been captured, or
 retenu de part & d'autre, both before & after the commencement of the war, & que par ce moyen ^{par ce moyen l'on}

l'on rentrerait dans les pretensions que l'on auroit eues before the war; on bien ^{quantant} quantant
 respectably ^{communement} et which has been captured or retenu de part & d'autre before or after the commencement

work of the war, pour autant que l'on en a eue connaissance dans l'un de l'autre des
 deux Etats, lors de la dite offre; Moyennant quoi toutes les pretensions ^{des choses qui par les parties} des choses qui par les parties

factes, & souffertes, both during & before the war, should remain ^{et compensées} et compensées,
 We judge that there we have abundantly, & au de-la, satisfied de la "clausse" of this ^{just & honorable} letter, l'on auroit

l'on auroit eue, tant sur l'un que sur l'autre, ^{de l'ordre des} tant sur l'un que sur l'autre, ^{de l'ordre des}
 [395] for we have never been able to understand that one could equitably demand from another ^{from us more than}
 than (we have offered by the choice of this alternative, bien loin ^{under any pretence} that we have ^{de l'ordre des}

tant s'en fait with reason, require anything more from us: seeing that, everything ^{de l'ordre des} de l'ordre des
 captured from Ym. or from subjects, & which we still possess, has been captured ^{legitimely, as} legitimely, &

having been captured or retenu in a just war, after we have been constrained to enter
 into it for our necessary defence: au lieu ^{from us & from} that on the contrary one has captured ^{from us & from} from us & from

part a required treatment may find the operations shall often lead to the bank

As regards the other part of your letter on the subject of peace, & which applies to the present

wisdom, we must first point out effect on 4 August we could not sufficiently explain, & comprehend
or explain
of the nature, that all the advances we make is an effect ^{and shows upon you, operations & the}
^{the contrary of what}

promote independence upon an assurance of acting & upon the things done by us, ^{the contrary of what}

is sufficient, however (particularly since joining to witness peace) so if you were willing to express
"collided"

of making to promote that you judge & all the while that it is we who are the Unitarian Ag-

gressive & Unitarians of this promise was, that we determined, that we shall in all your operations
in form, it is
your prospects

[431] of peace, without even willing to let Unitarian what are our demands, & that in fact, it is

we who expect peace, that it is you & your allies who desire to establish it; when the friends of
peace is

Let your benevolent object to take the best step in order which can advance some
50 & 60 years

to work a whole without doubt with your side soon to read the whole
the proceedings

the promises of acting, joined to the explanation that we can make of your intentions) ^{the proceedings}

of some of you (not matter a dissent on former & the justice of our cause vindicated by such evidence
such son side
from the bank

operations) obliges us to declare to you & to all the world that your operations are for the
one

benefit & our wish to express ground & how the war was commenced in spite of us; the advances
the advances that

we have made to establish peace; & how you have always avoided, afterwards them; among you
we must of

that if in the future you will find it proper to say aside, you, operations, ^{to which, account of}

reasons, please our advance) we shall supply ourselves more ^{to which, account of}

by the having of that to an effort to ourselves various, than to what we ourselves ^{contribution show}

origin, is that that the efforts of more just than should may be willing, ^{to which, account of}

we can only regard ourselves as doing, & sometimes that particularities as referring to ^{to which, account of}

I that is the 18th place, we have had frequent & important instances made, ^{to which, account of}

of the operations of the dominions & intelligibly committed on us & our subjects, ^{to which, account of}

31³⁰

A N T W O O R T,

T 5447

Van zijne Koninglijke Majesteit

Rm. 9378

V A N

GROOT BRITTANJEN.

In date den 4. of 14. October 1666.

C 26

Op de Missive

Van de Ho. Mo. Heeren

S T A T E N G E N E R A A L

Der Vereenigden Nederlanden,

In date den 16. September 1666.

Over gezonden door den Trompetter LUZ.

TOT ROTTERDAM.

Bij JORIS GROOTENHUISE, 1666.

He origineel of in letter ingedrukt by Charles [u. Ruch] in Amsterdam "Mencab" d. 4 2. 27 8br 1666 "y me 59. 6920

Hoog Mogende Heeren,

W

ij hebben den **Uten** van den 16. der **voorzede Maant** / dooz een van **Uwe Trompetters** / die het **lichaam** van den **overleden Ridder Berkei** ; aan zijne **Maagſchap** en **Bloedverwanten** heeft overgelevert / Wel ontfangen : **Wij** nemen dit **bewijs** uwer beleefticheid aan met eene **behoorlijke erkentenis** / u **beloovende** van onze zijde eene **gelijke bejegening** / t' **elkens** en **wanneer** zich de **gelegenheid** zoude mogen **preſenteren**.

Wat belangt het **ander liſt** van **uwe Miſſive** / op het **ſtuk** van **Deede** / en het **welke** een **antwoort** is op de **openhartige noodiging** / welke **wij** u ten dien einde **deden** den 14. **Augusti** laaſteden : **Wij** **konnen** niet **genoeg beſchrijven** / en ook **zelfs** ons **beſlagen** / dat alle de **boozſlagen** die **wij** ten dien einde **gedaan** hebben / niet anders **booztgebracht** hebben / dan **op ons** te **halen laſter** en een **qualijk gegront** **verwojt** op onze **wijze** van **handelen** / en op de **middelen** bij ons **aangelwent** : **waar** van het **tegendeel** **genoegzaam** **bekent** is (zijnde **ſlechte boozberedſelen** om eenen **Deede** **boozt** te **hzengen**) **gelijk** als of **gij** uwer **booznaamſte werck** **maakte** / om **zoo** **wel** **uwe** **ingezetenen** / als de **gehele werelt** te **doen gelooven** / dat **wij** **inder** **waarchheid** **zijn** **de** **aanbangers** en **aanleiders** van **dezen** **doebigen Oozlog** ; dat **wij** ook **halfferrtg** het **ooz ſtoppen** aan alle **uwe boozſlagen** van **Deede** / **zonder** u **zelfs** eens te **doen** **woeten** **welke** **onze** **begeerten** **zijn** ; en **einde-lijk** / dat **wij** 't **zijn** die de **Deede** **vertoerpen** ; dat **gij** en **uws** **Geallieerde** het **zijn** die na **dezelve** **wenſchen** / en die **zoeken** ; **daar** **nochtans** de **waarchheid** is / dat **gij** **tot** op **heben** **gelweigert** hebt / **zelfs** den **minſten ſtap** **boozt** te **zetten** / die **zoo** **heil** **ig** een **werck** **konde** **bozderen** / en die **buiten** **twijffel** niet **zoude** **miſſen** van den **oozlog** **wel** **haaſt** **ten** **einde** **te** **hzengen**.

Deze **zo** **extraordinaire** **maniere** van **handelen** / **gevoegt** bij den **uitleg** / die **men** **maaken** **kan** van **uwe** **intentie** / **dooz** **het** **doen** van **eenige** **onder** u / **berpflicht** ons / (**tot** **behoudenis** van onze **eere** en de **rechtvaardigheit** **onzer** **zake** / **gequetſt** **dooz** **zoo** **geboelige** **belaſtingen**) **is** en **al** te **woerelt** te **berklaren** / **hoe** **zeer** **al** u **boozgeven** van de **waarchheid** **verbzemt** / en **noch** **eenmaal** te **herhalen** / **hoe** en **wanneer** den **Oozlog** / **tegens** **onzen** **dank** **begonnen** is ; de **bozderingen** die **wij** **gedaan** hebben om den **Deede** te **herſtellen** / en **hoe** **gijze** **altoos** **behendelijck** hebt **afgekeert** / u **verzekerende** / dat **zoo** **gij** in 't **toekomende** **raat** **zaam** **bint** / **ter** **zijde** te **ſtellen** **uwe** **verwojtingen** / (**tegens** **welke** **wij** **genoot-ſaak** **zijn** **onze** **verwojtingen** te **ſtellen**) **wij** **ons** **met** **meerder** **brucht** **zullen** **gebeven** **tot** **beradingen** / om **deze** **wonden** te **genezen** / en / **onder** **Gods** **zegen** / de **lidteekenen** **zelfs** **uit** te **wiſſchen** / **dan** te **creden** in **geſchillen** **over** **haren** **oozſpiong** / **op** **dat** **het** **uifſtozen** van 't **bloed** der **Proteſtanten** **geheel** **geſteuit** **wozde**. **Op** **deze** **verwachrende** / **kommen** **wij** **niet** **na** **laten** **deze** **bezonderheden** / **als** **de** **gehele** **woerelt** **kenbaar** **zynde** / te **berhalen** en te **berdedigen**.

1. En in den **eerſten** / dat **wij** **menigmaal** en **onophoudelijck** hebben **doen** **aandzingen** / **hoe** **wel** te **berggeefs** / **op** **de** **bergoodingen** **der** **ſchaden** / en **onwoerdigheden** **gepleegt** **aan** **ons** en onze **Onderzaten** / **tot** **boldoening** van **welke** **gij** **berpflicht** **waart** **dooz** **het** **laaſte** **Tractaat** / **het** **welk** **wij** **aan** **onze** **zijde** **niet** **hebben** **verbzookten**.

2. Ten **threedden** / dat de **Commandeurs** van **uwe** **vloote** in **Oſtindien** / **aan** **onze** **ſchepen** / **onder** 't **geleide** van den **Graaf** van **Marlobourg** / **verboden** / **den** **ingang** van eene **Haven** / **waar** **zij** **na** **toe** **wilden** / **alwaar** **booz** **langen** **tijd** **was** **geweeſt** een **Engels** **Comptoir** / **boozzien** van eene **groote** **maentige** **Kroopmanſchappen** / **welke** **moeſten** **denen**

dienen tot inladinge der gezeide Schepen / t' harer wederkomstē : alle welke Hoopmanschappen eer lang daar na dooz utwe Officieren wierden aangeslagen en vast gehouden / met die verklaringe / datze hebbende niet lang te dozen den Oorlog aangezeit die Princen / met welke wij gezint waren te handelen / dien Oorlog haar bij gebolg alle handeling met de gezeide Princen behoorde af te snijden. Welke heerschende en buitenspozige verklaring / ontrent dien zelven tijd uit utwen name / in Africa / dooz den Officier die'er van utwen t' wegen gebood / verkondigt toferd / met verbod aan alle onze Onderzaten / van meer te handelen met de ingebozene van die Landen. En als wij geeischt hebben vergoeding der schaden / geleden in die Gewesten / en van zoo schandelyke bedzyben / en u ten dien einde doen zien eene authentique Copie van de gezeide verklaring / verkondigt in utwe name / tot nadeel van de eere en interesten van alle Koningen en Princen / die zig geijghelijc gemereesteert binden / en die buiten twijfel / dat affront behoorden te gevoelen / hebt gij die daad niet willen desaboueren / noch eenige de minste vergoeding vooz de gelede ne schaden willen geben.

3. Ten derden zeggen / dat alzoo haast utwen Ambassadeur ons had bericht / dat den Kapitein Holmes / volgens onze ordze / bij openbaren Oorloge / had bemachtigt u Forz diecht bij Kapo Verde ; wij den gezeiden Ambassadeur / op ons Koninglyk woord verzeherden / dat die actie van Hostilitet was gepleegt / zonder dat die Kapitein / van onzent wegen Commissie had zulks te doen ; dat wij die actie desaboueerden / hem reets hadden op ontboden / en dat wij vervolgens na onderzoek van de geheele zaak verklaarden / dat'er Justitie ober zoude gedaan woorden / straffende den gezeiden Kapitein / indien hij schuldig wierd behonden ; en dat'er eene geheele vergoedinge van de gelede ne schade zoude gedaan woorden. Deze anknoodz / hoewel van onzer zijde gantsch oprecht / heeft u niet veruoegt / gelijke volgens den inhoud van t' Tractaat behoorde gedaan te hebben : van in tegendeel boert gij immer boozt met ons te berwijten / dat wij den gezeiden Kapitein tot zulk een oberbal geauthoriseert hadden / welchen wij nochtans / in Engeland gekomen zijnde / verboden hebben boozt ons te verschijnen / hem ter stont na den Cour van Londen zenderde / alwaar hij tot naard en aan vang van den Oorlog is gevangen gebleven (zonder dat utwen Ambassadeur / gedurende al dien tijd / iets heeft booztgebracht / waar op wij een proces tegens hem konden foormeeren) hoewel hij bij bracht / dat hij utwe ordze / op haren weg na Guinee / onderscheyt had / belastende utwe Officiers hun te verzeheren van ons Kasteel op Coz mantin / twelk zij vervolgens in namen.

4. Ten vierden / is ons t' Eiland Pouleron niet overgelevert / gelijc de woorden van het Tractaat in hielden / hoewel wij / tot groote kosten / twee verscheide vlooten zonden / om t'zelbe in Possessie te nemen : in plaats van zulks / bedisputeerden de Gouverneurs de ordze / bij vzeigende / dat die / t' harer onlasting / tot de overgabe / niet genoegzaam waren.

5. Ten vijften / zeggen wij / dat den Heer de Ruiters Commissie had / onze Onderzaten op t' lijf te ballen / en dat op den zelven tijd / wanneer gij bij ons aankieft / om te beletten t' uitloopen van onze vloote / geschikt na Guinee / zeggende dat gij gedisponeert waart / d' utwe binnen te houden / op hope / van een goed verdrag / en indien zelven tijd / dat gij ons gebeden had / onze Schepen van Guinea te voegen bij de utwe tegens de Zeeroovers van Algiers / twelk wij ter goeder trouwe deden / en daar na zagen den gezeiden Ruiters zich scheiden van onze macht in de Middelandse Zee / zonder vervolgens eentig advijs van de gezeide Commissie gegeven te hebben / en al eer men eenige van utwe Schepen alhier had aangetast / nam hij d' onze in Guinea / plegende allerhande

hande foot van Hostiliteit ontrent onze Onderdanen in die Landen / al eer 'er alhier een eenig/ der gener die aanslagen waren/ verhocht wierd/ of dat men utwe Onderdanen den Oorlog aandeed. En alle deze vijf Artikelen punctuelijk waar zijnde in substantie en sojme / die hier verhaalt is/ al eer den defensiben Oorlog van onzent wegen is begonnen / twijfelen wij niet of al de werelt oordeelt u den bespizinger / en dat / reflexie daar op nemende / gij daar van t' onzen nadeele geen meerder gewag zult maken. Den Oorlog aldus aangevangen zijnde / en groote sioffe hebbende om God te danken / ober de successen die t' hem belieft heeft ons daar in te geben/houden wij ons te meer verbonden den Vzede te wenschen / en bij gebolg ons te suideren van de lasteringen/ daar tegens uitgestroit / als of wij in den Oorlog wilben voorzwaren / dewijle wij weigeren te verklaren/ dat wij / om tot Vzede te komen/ begeeren.

Wangande de openingen / aan ons gedaan / dooz utwen Ambassadeur / geduerende den tijd dat hij bij ons geweest is / inseten wij ons gebzagen / tot de antwoozden die wij hem altoos schriftelijc hebben overgelebert ; tot alle de papieren / dooz welcke onzen wensch tot Vzede zich genoegzaam zal openbaren. Belangende de Conferentien/ die ober deze zake onder ons bij monde geschied zijn / daar van zal hij (aan wien wij als aan een Paan met eere/ en zeer genegen tot de Vzede / ons zeer particulierlijc 300 wel als in t' generaal geuit hebben) konnen antwoozden/ of wij niet altoos hebben betuigt een grooten afkeer van den Oorlog / met een zeer bierige begeerte tot de Vzede / 300 zeer als een Christen Prins is verplicht te hebben / niet raadzaam bindende hij geschrift te doen stellen particulariteiten / om ons niet bloot te stellen vooz de inconbenienten / die utwe maniere van doen/ ons zoude doen geben hebben.

Wangande het wederroepen van onzen Enboije uit den Haag / vooz utwen Ambassadeur van hier / t' is kennelijc / dat hij als wech gejaagt is / hem benemende alle de voozrechten die zijn Character hem gaf / zijne huisgenooten gebangen gezet zijn/ en/ na klachten u nit onzen name gedaan / en belosten van utwen t' wegen/ dat zulks in t' toekomende niet meer zoude geschieden / zijnen Secretaris / zonder eenig redelijc pzetext/ gebangen gezet/ wacht bij zijn huis gestelt is / benevens dat er honderd Konstenarijen gepleegt zijn om het Volk tegens hem op te ruijen. Alle t' welke hem verplichte / op zijne zekerheid/ dooz een eerlijc verreck / te denken.

T' is wel waar / dat de extraoordineaire Ambassadeurs van den Allerchzistelijcsten Koning / na datze zich alhier eenige Maanden hadden onthouden / zedert den tijd dat wij hunne Mediatie hadden aangenomen / ons eenige bijzondere voozsagen deden/ maar het is ook waar / dat zij ontkenden / daar toe van u eenige macht te hebben / in tegendeel zeiden zij ons / dat gij volkomentlijc geweigert had zulks toe te staan / bij bzingende van utwen t' wege / dat de besmettinge onze Koningrijken zoodanig verstaakt en berarint had / dat gij geloofde wij niet in staat waren / van onze Bloot wederom in Zee te bzingen : en na vele schriftelijc overgeleberte memoziën / ons in den naam van hunnen Koning verzekerende / dat hij t' 300 berre bzingen zoude / dat gij daar toe verstaan zoude. En d' antwoozde van onze zijde (aan welke wij ons ook gebzagen) vertoonende de schandelijcheid/ de weinige reden/ en d' onzekerheid der gezelde voozsagen/ en in een woozd niet zeer bequaam om te dienen tot het fundament van een Tractaat/ ter zelber tijd aanhoudende dat den Ambassadeur van utwe zijde/ mocht gemachtigt woozden/ om op die voozsagen te handelen/ of wel op andere ten wederzijden goed dooz beide partijen / nam hunne mediatie een einde / en zij vertrokken / verklarende dat/ op onze weigering van de gezelde voozsagen/ hunnen Meester zich verplicht bond / in t' berbolg van den oorlog u bij te staan : t'welc elzoo zijnde kan de werelt oordeelen / of het middel om hun andere voozsagen van onzen t' wege te doen/ ons overbleef.

Op het gene tot Parijs is voorgeballen tusschen onzen Extraordinaire Ambassadeur en den Heer van Beuningen / vinden wij ons verplicht ons een weinigt uit te breiden / op dat de wereld weten moge / de moeite die genomen is / om hun in te boesemen / dat wij in een formeel Tractaat getreden waren / dat wij 'er redelijke voorslagen ontfangen en berouwen hadden / en dat wij eindelijk het Tractaat hebben afgebroken. Dooz het gene volgt zal gezien worden / hoe dese geheele zake zich heeft toegedragen / om u te desabusieren / van het onwaarsachtig verjaal / daar afgedaakt / en van de gevolgen dooz welken men / met dusdanige inboeseringen / zijn voordeel gedaan heeft.

Na het vertrek der Franse Ambassadeurs van hier / en de verklaringe van oorlogge humies Konings / die straks daar op volgde / konden wij niet minder doen / als onzen Extraordinaire Ambassadeur t' huis roepen. Na dat hij zijne brieven van herroeping had overgelevert / zich zeer onpasselijk bindende / is hem een persoon / een der grootste vertrouwingen in 't Hof komen bezoeken / die hem zeide / dat den Koning zijnen Meester altoos arbeide / om uwt tot Vrede te neigen / en dat uwe Enboijé den Heer van Beuningen gereed was / om voort te brengen propositien / die tot eenen grondslag een dien einde zoude kunnen dienen / hem ook biddende / zijne reise uit te stellen / en hem nebens den geseiden Enboijé te laten vinden bij de Koninginne onse Moeder en in hare tegenwoordigheid. Onzen Ambassadeur antwoorde hem / dat / hebbende ontfangen zijne audientie van afscheid / hij zich buiten Character bond / dat hij gantsch geen macht had om te handelen / en dat / volgens zijne ordze / hij zijne reise had aan te nemen / zoo haast zijne gesondheid 't hem zoude toe laten. Eenige dagen daar na quam den zelven persoon hem weder bezoeken / hem vernieuwende de vorige gedane instantien over de t'zamen komst / en hem uit den naam van zijnen Meester verklarende / dat indien hij noch voerde in te willen vertrekken / zonder gespoord te hebben / 't gene men op 't subjeet van de Vrede wilde zeggen / het uitschorten van zoo veel bloeds / als 'er op mochte volgen hem onseilbaarlijk zoude geweten worden / dooz dien hij zoo haarmetkelijk had geweigert d'oorze te leenen / aan de expedienten die 't hadden mogen voorkomen. Op dusdanige dringende instantien / beloofde onzen Ambassadeur / zich bij de Koninginne onse Moeder te verhoegen / om uwen Enboijé daer te vinden / altoos verklarende geene macht te hebben om te handelen / maar dat hij geerne zoude aanhooren / 't geen men had dooz te stellen / gelijk hij te bestemder uure dede / al waar zich mede bond eenen Minister van den Allerchristelijsten Koning. Na vele redenen en geschillen w'gens 't gene op 't stuk van oorlogge was om gegaan / den Enboijé altoos vooz een fondament leggende / dat wij de bespringers waren / en besluitende met de zelde herhaling / die wij ons tot op deze uure hebt voozgeslagen / waar op hij verzocht een categorisch antwoord / te weten dat vergoeding van wederzijden gedaan wierde / van alle de schaden zedert het begin van den oorlogge : of wel dat elke partij bleef behouden / 't geen hij tegenwoordig bezat. Onzen Ambassadeur stelden hem vooz oogen zijven mislag / in 't fundament van zijn discours / hoe verre het van daar was / dat wij den Bespringer zijn zonden / en hoe geheel onmogelijk het was / d'ee of d'andere dezer twee gedane propositien te verliesen / tot dat beslecht was / wanneer en dooz wien den oorlogge was begonnen geweest : zonder 't welk den rechten zin van de Propositie niet was te begrijpen : onzen Ambassadeur besluitende / dat gantsch geene macht hebbende om te handelen / maar precise ordze om op 't spoedigste bij ons te komen / het eenig expedient / zijns bedinkens / was / dat eenigen persoon gezonden wierde / die ons propositien / tot bevoorderinge der Vrede voozstel-

de /

de / tot de welke hij wist dat wij zeer genegen waren. En aldus wierd afgezonden
deze Conferentie / die men zoo meenigmaal door de gehele wereld genoemt heeft een
Tractaat / en welkers guade reputatie ons zoo veel heeft gekost in den loop van onse
zaken. En dewijls gij de zelve noch verhaald in uwven brief / als een boozstel / zeer spe-
ciens en considerabel tot de Vrede / vinden wij ons verbonden als noch te dezer uure
te herhalen 't geen onzen Ambassadeur als toens zeide / namentlijk / dat het onnoge-
lijk is catagorisch 't antwoerden op die twee propositien / tot dat gij u nader ontrent
de zelve termen hebt uitgezukt : en om die reden hebben wij aangenomen de Mediatie
van onzen goeden Broeder den Koning van Sweden / gelijk wij ook zeer geerne
doen zullen van alle andere Princen / die zig geen partij tegens ons gesteld hebben ;
hopende door dat middel ons beter te verklaren / op wat conditien ghij waarlijk be-
geert dat de Vrede gemaakt werde : hoe wel u't niet onbewust zij / dat wij ons in 't
besonder verklaart hebben aan vele personen onder u / zeer genegen tot de Vrede en
den welstand hunnes Vaderlands / en welke men dezer uure vervolgt / om datse zich
al te lieft hebben laten wijs maken / dat in gebolge van de gezeide propositien / gij be-
sluiten zoudt enig persoon aan ons te zenden / om te heramen de wijs van een goe-
de Vrede-handeling / en te boozkomen de onheilen / die 'er naderhand opgevolgt zijn.

Gakende het noemen van een neutrale plaats / om aldaar van Vrede te handelen.
Ten opzigt van Frankrijk en Denemarken / die zich met A in den Oorlog ingewilt-
heid vinden / zeggen wij / dat gelijk wij met den Allerchristelijstken Koning niet te
bereffenen hebben / van booz zoo veel hij zich heeft willen interessen in uw kraaheel /
wij ook niet twijfelen / of wij zullen malkanderen wel haast komen te verstaan / en
ons waarachtig interest beherten / zoo dat wij niet lijden zullen / dat eene zoo onde-
brijnschap / als de onse / 't eenemaal come te berdoynen / door een halferrig weige-
ren om tot een rechtvaardige Vrede te komen / en de favorabele middelen daar toe
te kiezen. Wat belangt den Koning van Denemarken / die zich in dat kraaheel niet
engageren konde / zonder dat hij al bozens eersteijk had gebolert de publijke trou-
we ontrent A / en daar na ook ontrent ons (want wij vinden ons alhier gedrongen te
verklaren / dat den aanslag op de Haven van Bergen / ons nimmer in gedachten wa-
re gekomen / zoo niet dien Koning ons daar toe albozens genoodigt had en verzocht /
eene Vloote derwaarts te zenden / met dat boozstel van den beuit uwer Schepen ge-
lijkerijk nevens ons te deelen) alsoo konnen wij ons / ten opzichte van die Kroone /
niet laten bewegen / om een neutrale plaats tot handeling te noemen ; ondertuffchen
zullen wij (in wederwille dier geboelige ongelijken / welke wij van dien Prince ont-
fangen hebben / in verwisseling van zoo veel tekenen van genegtheit / die wij hem
berijgt hebben / in alle boozballen die zich hebben aangeboden) geen zwarigheid ma-
ken / u te zeggen / dat gelijk wij aannemen de mediatie van onzen goeden Broeder /
den Koning van Sweden / ten opzichte van Frankrijk en Denemarken / wanneer al-
le de verskaffen tusschen ons zullen bereffent zijn / wij ook niet weigeren zullen (om
het interest der Protestanten in 't toekomende des te beter te vereenigen en te bevesti-
gen) uwe mediatie / tot eene Vrede met Denemarken / op rechtvaardige en eerlijcke
boozwaarden aan te nemen.

Ten besluite dan / op dat u niet meer overschiet / waar mede gij uwe Volkieren
moogt misleiden / en amuseren uwe Onderdanen / welker meeninge is / dat wij al-
toos weigeren u te zeggen wat wij willen / en op wat boozwaarden gij de Vrede kond
hebben / en al hoe wel dat die maniere van doen zeer nieuwt en extraordinaar is / uwe
Wondgenodigen en Nabuuren bij openbaren Oorlog te beledigen en aan te tasten / en
daar

daar na hun te brengen wat zij begeren / in plaats van haar een rechtvaardige ver-
goedinge aan te bieden: zullen wij niet na laten / onaangezien alle de inconventienten
die ons daar uit zouden konnen overkomen / u niet eenen op de zelve tijd te laten we-
ten / wat wij niet begeren / alsoo wel als dat wij van u versoeken. Wij verlangen noch
begeren niet dat uwten Staat de alkerminste verwoesting lijde / dat u gezag en uw
Achtbaarheid binnen uw Landen vermindert worde / noch dat uw Digniteit ge-
queerst worde / door dependencie van eenig Prins van onze zijde. Wij begeren ook
niet eenige heerschappij of oppergezag over de Zee / dan die gene welke onze Doo-
zaten van alle tijden / binen tegen spreken / bezeten hebben.

Wij versoeken dat gij heiliglijk van punct tot punct observeert het laatste Trac-
taat / in seken ons gemaakt / en dat die brittensoozige verklaringen gepubliceert door
uw Guberners in Oost-Indien en in Africa / als te kort doende de eere van alle
Koningen en aan het recht der Volkheren / door u vernietigt en gedefabouert worden
en dat zoodanig een reglement van Commercie werde vast gesteld in Oost-Indien /
om onze Onderdanen in't toekomende te veiligen tegens de berdukingen en ober-
lasten / welke wij door desen aldaar geleden hebben.

En alhoewel wij ons niet voorsielen een wederuitreikinge in gelde over de onuit-
spreekelijke kosten der Oorloge / zoo nochtans eiffchen / en verwachten wij eene ge-
modereerde somme van penningen / ten opzichte der schaden en verliesen welke wij
en onse Onderdanen geleden hebben / en zulk eene als rechtvaardig en redelijk zal be-
vonden worden in het Tractaat / als mede van gelijken / dat cautie gegeven worde
door de inviolable onderhoudinge des zelve / alles gelijk de Mediateurs recht en
billijk zullen behinden.

Ten laatste laten wij ons voorslaan en verwachten van u / dat om te beter zoo
noodig en heilig een werk / als dat van de Vzede / tusschen ons uit te werken (de wel-
ke ook dienen kan tot een grondslag om die onder de geheele Christenheid te behou-
den) dat gij uit het midden van u deputeert eenig persoon / om te beramen de particu-
lariteiten / die den weg tot zoo goed een einde bereiden mogen: 't welk doende / twijfel-
len wij niet of God sal onse poogingen zegenen / en die kroonen met een goed besluit /
dat zich zal openbaren in de wederzijdsche plichten van vriendschap / en van onze zijde
in de continuatie van de goedwilligheid die wij uwten Staat altoos hebben toe gedra-
gen: maar indien gij om particuliere redenen dit expedient verworpt / en gij niet ge-
baar van uw waarachtig interest / halfaarig afslaat de Vzede / die men u in handen
geeft / laten wij aan de minste oordeelen wien men de continuatie van den Oorlog
heeft te wijzen / en met zenen de onheilen en rampen die daar uit staan te volgen / en
of wij van onzer zijde niet alles gedaan hebben / dat de eere ons heeft toe gelaten te
doen om die oor te komen; God biddende uw herten zulks te disponeren / dat gij
reflexie nemen mocht op het waarachtig interest der Protestanten / en te bemerken
hoe verre dat oor de herwoetheid harer Vijanden zal ten proye gesteld worden / in-
dien gij in den Oorlog tegens ons volhard / bevelende u / door 't overige /

Hoog Mogende Heeren,

In zijne waardige en heilige bescherminge. Geschreven in ons Hof tot Wichal, desen

4. of 14. October 1666. en onzes Rijks; 18.

Uwen wel goeden Vriend, gereikt

CHARLES R.

En lager

ARLINGTON.

1666.
England. RAC.

C 33

[Star. Pen: 5780]

May 28. Minute Letter. States General to Dir: Gen: Valckenburgh. Elminia.

"As the Directors of the W.I.C. of this country have represented to us that they had equipped an advice yacht to the Coast of Africa in order to make known to you the situation of affairs here in Europe & to recommend the defence of the places belonging under your Direction, we have therefore considered it necessary, for the service of the country, to inform you by this opportunity, that the efforts you made at the time when, Lieut Admiral de Ruyter was there to carry out the intention of this State against the English, have been particularly pleasing to us; as also in order to assure you that we still continue in our good inclination & by all possible & reasonable means to defend & effectively to protect the Co. against the enemies of the State; also, moreover, to recommend & order that you will have to defend the aforementioned places to the utmost as the State preservation of the same is of the highest importance to the State of this country, which we look for a respect, with confidence, from your fidelity, leadership & courage, & which we shall in due time properly recognise. With which &c

In the Hague 28 May 1666.

Fetis & Abraham war [1660 or 1666].

[unruhd]

... of the above mentioned, Obussum, Cucu, de Hock's report etc to live near [et. bri] de Fetis river. When he is here asked about anything, one of his priests sprinkles de large stone lying there, & turns it with water & makes use of some difficult (Beschwerung) words. Cucu then appears in de form of a hunter, & gives reply to de question put. This, this answer was done when years ago [Vor Jahren] de neighbouring ~~Abraham~~ Abraham-Bus declared war on de Fetis. But de Fetis did not find themselves strong enough to resist, & considered it advisable to ask advice of their Obussum, Cucu. When this was done, they received reply: — Not certain sum of gold should be offered to de Abraham-Bus to keep de peace. If they accepted the gold, it was good; if the contrary, he would advise them again, what should be done. The Fetis acted on this advice & offered de Abraham-Bus a large basin full of gold: but they refused to accept it. Hereupon Cucu advised that de rejected gold should be divided amongst his & other priests, also amongst de common people. ~~afterward~~ attack de enemy with new courage. When this was done the Abraham-Bus were "auff's Haupt" defeated.

at de same time [auff gleichen sllag] Cucu — when he was asked about de last battle which de Fetis had in 1660 with de Abraham-Bus — replied — Not de victory would fall on their side, when

sic: ? 1666

[ide infra]

1666 (contd).

because each country seeks to extend its boundaries; partly the boisterous
ungodly obstinacy that we will not give the "Oberkeit" in this or that country the
customs (Zoll) due: partly also the unkind envy & jealousy because
one country grudges another its welfare. From these two causes arise
wars unjustified, in these broken lands. "Wie nun die offentliche
wars among the neighbouring countries in Sinea are extremely common; als Kan
kein mensch gedachten & sagen dass Futu jemahlen an offentliche
Krieg soll geführt haben, als eben mit der copirung country

Abraham-Ber

Because of the loss war which the Futus had with the Abraham-Ber
in 1666 was the following. A great "Hertz" in Futu country by
name Hennetried had a great "Hertzschafft" this country &
people quite close to the Abraham-Ber boundary. He thought to
force the King of Abraham-Ber under his dominion. "Als solches
die Futus nicht gestatten wollen, hat sich mehr gedachter Krieg
daher entsprossen.

[W J Müller. P 124].

Inde Hoog Mogende
Alderen Staten, Generael der
Verenigde Nederlanden

1
Ik heb met bevoorlijche reberentid te kennen de
Bewintelbouders vande generale goetrijderde
Westindische Comp. dier landen, hoe dat sijlijderde an
gwaad van Westlingen voorman tot Amstredam
gebben toe gestaden inde consulatid, de conditidz act
desen ampt om op inde volgend deselve alsoe op de
goudt cist van Guinea te mogen practiseren, den
intentid om wt de rivierde aldere went te visschen
inde te sijnen, inde alsoe den voorn van
Westlinges geeft bodagde, dat des voorn Bewintelboud
boud van u Hoog Moog approbatid op de
voorz: conditidz sonders bespreken soo verzoeking
de voorn: Bewintelbouders dat u Hoog Moog.
de voorz: conditidz gelibde te approbatid, inde als
den voorn van Westlinges dare van verzoeking acte in
bevoorlijche forma, twelck doende ster

W. J. van Nieuwen Hove
1666

Conditien ende Vrijigheden. Den door
De gecommittieerde Bewindhebbers en uyt
de respectivel Landen Vandel Goetsoekende
Wortgindse Comp: toegestann ende
geconformert worden, den Graad Van
Rottlingen, om binnende Lemitz gant
nacke gespecificert, te practiseren sodanige
Inventie, om Goinst uyt de Reversen en
Wateren te visschen, ende Lijpvaen, als
bij zom uyt gevonden ende g'invontert
al.

Den voorn Graad Van Rottlingen wort bij desen
toegestann ende geconformert, dat zy alleen Synet
voorn Inventie Salmogun practiseren, op de goet kust
Van Guinda, gologon binnende Lemitz, Van het Octroij
Vande Comp: ende dat voorn den tyt Van soveel jaer,
als het Octroij vande wortgind: Comp: als noy is dinsten
ende soe gott solvege by gaer Ro: Mo: moett worden
gecontinueert, noy twee jaer dare naer, sonder dat
de Comp: iemant anders t solvege op de voorn Gout,
custe vander als het tot desen daly in gebrauych is
gewest, Sal vermogen naer te marche, oft wader
gemaecht zynde, gebuyghen, in het gant oft wader
direct oft indirect, op de verbruchte van alle de
goetsoekende, ende soodanige party als tot voorn
minge van alle contraventie gott gevonden sully
worden, togend de contraventie te publiceren
dowdech de Comp: wot strectelych door gaer
officieren, aldare Sal Later executory ende den
voorn Rottlinge, bij dese geconformerde Conditie
punctuelijch mannetionert.

Den voorn Contractant Sal soe veel in instrumenten
Van Synet Inventie mogen gebrauych, als zy te

xander worden Sal, ende deselve plaatsen, met een
minicatie ende gant vanden vanden Directoren
Gen: ende de nootdijct van Africa op de bequeamen
ste plaatsen, ende alwaer deselve de Comp: niet
succederen, Ende sulle de voorn: instrumenten
met de Schepen vande Comp: sonder eenen eenige
vraecht te betalen, vrij overgeliefert werden.

De voorn: Gerard Van Rottinger Sal om de voorn:
instrumenten, aldare te betalen, ende te practiseren,
denwaert moeg sonder eenen eenig instrument vanden
personen, vrij te luyden, die vande Schepen vande Comp:
vrij passagen Sal worden gegeven, mitte betaland
garen mont costen, tot elf stuys vanden Casijste
gexactent, ende gesopenpost aldare vanden
te vengint wendet, ende dat sullen alle de personen
die denwaert garen, by hem aengonmen, sijn dat, dez
Eedt doen, op den antykelbrief vande Comp: ende
andere conditien die de dienaren vande Comp: sijn ge
woon te practiseren, ende specialijch op de conditien,
die bij desen acte den voorn: Gerard Van Rottinger,
worden geaccordeert; Ende soo wanner besonden
wendet, door garen icke tegen den voorn: antykelbrief
ende conditien, wanner sove die garen naech, direct
of te sijn direct gedaen te sijn, sullen deselve naar
voorgaendes aenclachte vanden Advocaet fiscaal aldare
naer exigentie van Savery, bij den Directoren Gen:
ende nadan worden gebract, sonder noot dat
de voorn: personen sonder nadan vanden voorn: Van
Rottinger personen te Solvige den voorn: Van
Rottinger eenigen maten gempietent, of om die
oerfachte hem eenige praesudicium inde geaccordeerde
vrijigheyt gedaen sal worden.

De denaren vande voorn: Van Rottinger op gese
Castell + George d'Alina willende wonen sal garen doen

den Directoren Genl: den bequamen Kayserlinge woon
niet, ende giet Oppenzoot in camera apart, aengewes
ende als Kayser Liefden niet in diens Hand Comp: synd
getaectert worden, ende dien voegende in gelyc tot
syn gegooid, als waer tot de burgeren ende vrye
in woonder van de voorn plaats gegooiden ende
veroblegent syn.

Den voorn Van Rotlingen aen synen Dienaar
enige Actualen ende Lodings tot gaver Lyf
begoefte, wellandt Sunden, sal daer voer andere
Comp: gelycige recognitie, oft anders waer
betael, doe sal in iden Lijp, die confederaten
moet of dragen, dat de Comp: niet te werke
ganc commodent en wixdet.

Den voorn: Van Rotlingen Sullen door den Direct:
Genl: vercoeft ende gelaert worden tot joden
Instrument 12 Staven, tegens Vijf of Sevontig
guldens + Stuck, de welcke door den voorn Van
Rotlingen, andere Comp: Sullen worden betaelt,
dien Maanden naer dat de recipisse aengem alger
voortent sal syn, met dat den voorn: Van Rotlingen
dopels mit en weder sal mogen vercoepen; Ende got
Octroy gelycpanwet synde, de Levende tot taxatie
ander Comp: weder gevon det Sullen voer die
gema die comen te overaliden, ter payse ende op
conditie als voer, gema andere in de plaats van
voegte ende gelaert werden.

Den voorn Van Rotlingen sal door synen Dienaar
niet communicatie ende goet vonden vander
Directoren Genl: vermogen, niet te liefen, ende
te cultiveren, van plaats So groot, ende daer
sy got best gelyc Sullen vonden, om tot onder
hout van synen Staven enige milje Mantiocht
oft andere te planten.

Den voorn Van Rottinger, ofte Syni ondere gelieven,
Sal toe plaatse daer hy Syni instrumenten wil
gebruiken, vermoghen te Timmeren, ende Stellen
van Logie om Syni instrumenten te brengen, te
werken, ende mit generael Syni dinget te doen,
mits dat hy daer toe comfort vanden Directeur
gunt: Sal versoeken, die naer aanwijfinge van
de plaatse, daer in ten dienste vander Comp^{te} ende
den voorn Van Rottinger, sal disponeren, ende
hem soo veel mogelijk is accommoderen.

Alles de onkosten, soo vande instrumenten,
Dienaren, Slaaven, met al het gvent daer toe
behoort, gaenl' uyt gefonden, Sullen doore den
voorn Van Rottinger verlonght, ende t' Synen
lasten gedragen werden, Sonder dat de Comp^{te}
d'gunt in sal gefonden sijn, doeb sal de Comp^{te}
den Directeur gunt: oyt versoek vande Dienaren
vander voorn Van Rottinger, doeb Comp^{te} Smid,
ende Timmerlieden, of domeren gaen te solpen,
soe wannere iere ende instrumenten gestelt
ofte vermaecht soude moety werven, soe
die kniel, ende soe wannere sulx sonder ondenck
vander Comp^{te}: sal comen gefonden, mits dat
den voorn Van Rottinger d'opse voer garen
dienst in noodlijckheit sal moety contenten.

Den voorn Van Rottinger sal voer d'is geac-
corderde wijgheden, ende condities, vander
Comp^{te}: betalen van g'vuyft vyfde part,
van alle g'et goet dat doore hem by middel vander
voorn instrumenten g'iet, ende g'vuyft

Sal werden, Sonder dat van eenige oncos te
af te trecken, ende ten dien eynde door seyn
Dinanon alle Maanden aenden Directoren
Gon: dan van reckeringe Laten doen, ende
t voorn: Vyfde part van goud geest end
gofuivert is prompt betalen, ende op dat dan
in gavn faade gepluueft word, sal de Comp:
bij dech jns taument vermogent te Hollen
den, Ende, ofte meer personen, om op alle
toeflegt te worden, ende Sullende anders niet
Vyfde part, met got segent vander voorn Van
Rottinger toegelaget in gander vanden
Directoren Gon: mede geleverd, ende beniffent
got Goud vander Comp: vacht vuy gen warde
over gebaecht, ende aenden voorn Van Rottinger
geconfignert worden ten warde zij in persoon
ginder selfs present was, in woleken gevalle
zy op de overbrenginge sodanige onder Sal Stolle
alle zy georden sal vinden; Sonder dat der
voorn: Rottinger de voorn Comp' Direct oft
jndirect van zure voorn quota sal vermogent
te frust trecken, op penel van metterdact van
dele seyn geaccondorend Conditie, te veruallen
alle of dit lede noyt aen hem geconfentert want
gewest.

Alde geconfentert, geaccondert, ende geconfert
ten voorn vergaderinge in S Grauen Rade der wuste
October een duysent ses hondert vyf en ses tigg
Was getouchent Conr. Clouck. P. S. Ad: Willem vander
I. Montmore, N: ten Ruyen. onderstont
ten ondermanten vander Sols, y was getouchent
Meijer Ben Houd

F 1664.

England RAC (Committee of Merchants)

Yellow Note book (5)

April 9.

June 3

Aug^r. 20Aug^r. 25

Sept. 9

Resolutions. States General.

p. 45

p. 49.

p 52

" "

p. 54

Articles of Peace & Alliance between Charles II & States General.

[Annex III: Articles]

[Summary of Dutch text in Articoma VI p 54 seq.]

I Permanent peace friendship & alliance

III All offences, injuries, damage & losses which the King & his subjects, & the States General & their subjects have suffered from each other during the war, or previously in the past, from whatever cause or on whatever pretext, shall be entirely forgotten & no more thought of, as if they had never occurred; & each party shall in future hold & possess all such lands, islands, towns, forts, places & colonies which during this war it has captured by force of arms or in any other manner from the other, & which it had captured & occupied on 10 May last, none excepted.

VI If either party shall have captured from the other any lands or after the 10th May 05. or after the establishment of peace or after the signing of this Treaty of Confederation, then shall each one of the same, without distinction of time or place, be immediately restored, in good faith, in the same state as they may ~~have~~ been found in at the time when the consummation of peace shall be made known in those countries

IX And as in the far distant countries, such as in Africa & America & especially in Guinea, certain protests, declarations & similar documents have been issued & promulgated by the governors & officers on either side, in the names of their supreme authorities, which are contrary to freedom of trade & navigation, it is likewise agreed that all such protests, declarations & similar documents shall be annulled & held to be of no validity in the future; and each party, & the inhabitants & subjects thereof, shall enjoy & use the same freedom of trade & navigation, both in America & Africa, which they enjoyed or used, or could lawfully enjoy & use, at the time when the Treaty of 1662. was signed.

XIII — as to the punishment of the subjects or inhabitants of either party who should act in breach of this Treaty. —

Done at Breda. 31 July 1664. [n. 5].

Instruments of Ratification. signed by C. II at Westminster 29 July 05 1664.
& by the States General at s-Gravenhage 20 Aug^r 05.

1664.

D'Estades, Vol IV
—

1715

Junio 15 Junio 1715

[disposicion de las cosas de la casa
de la casa de la casa de la casa]

1664

8 Estrados. Vol IV

P. 154] Letter. King of Gr Brit to Stat: Gen: Whitehall. ²²/₁₂ April 1664

8a

Acknowledges receipt of passports for his Ambassador. - " We take this opportunity to declare to you that we accept the alternative you have proposed, to wit, that each party shall remain in the possession of everything that has been acquired on either side in this war, 'ce qui est accordé par un préliminaire entre ces deux courtes'. We shall order our Ambassadors to proceed in the present Treaty on the basis of the one made in 1662. They will start on 2 May or as soon after as weather & wind permit & will take the route via Flushing.

shows the elements & consequences of part & d'arrêt

On des point it was represented to him & his colleagues that the word ^{"retenu"} "retenu" could
ne pouvoir s'appliquer de leur part qu'à l'île de Polaron, puis que it was the
English who had ^{"retenu"} "retenu", under pretext of making repairs, de ships which were in their ports.
were in their ports.

So in applying this term to the Isle of Polaron, c'était demeurer d'accord qu'elle
qu'elle n'aurait pas été rendue de bonne foi dans le temps qu'ils sauturoient le ^{contraire} contraire,
what they did not doubt at all that it had been retenu by the ships which ^{de son} de son
of Batavia had been equipped à dessein, or abandonnée by the English ^{de son} de son
pouvoir intervenir; et in case they wished that it be ceded them by the Treaty, the
Article could be drawn up in 2 ways, either by assuming it as one word ^{perhaps} perhaps
name New Belgique, Cabo Corso. St Andre & Bancrista on the part of the
English, or putting in general terms that each party should retain the places
of which they were actually in possession on the day of the signature.

They persisted unless in the design of s'exprimer as they had proposed ^{to us} to us.
Upon which we told them that we wd try to faire glosser the word ^{"retenu"} "retenu"
as if it ^{se} should entendre des ships captured or arrested; if not that it was
be very to search for expedients to content them. With regard to the extinction of
of the claims on both sides, we have already made known to the ^{England} Ministers of England
that the best means to finish matters settlement étoit d'en convenir, & we would
hold the same discourse still when the mediators should have arrivé.

On second point . . . , fugitive who is both written in the Treaty of 1662 . . .

224] The 3rd difficulty was on the letters of refusal accorded to some Englishmen . . .

The 4th was on Art. 23 of Treaty of 1662 - on same subject - . . .

225] The 5th condition was that 1000 Art 9 of Treaty 1662, ^{should be free} commerce, ~~that be free~~

precis
mais, ^{in the} que ce qui est arrivé pendant la guerre.

241] ~~In the offer of the States there is no mention of the Treaty made in 1662.~~ "restrainte
In the "acceptation" ^{in the} that the K. of G.B. has pretended & made to this offer, il l'a
restreinte d'un côté au lieu of the war & l'étend de l'autre, parce qu'il établit
pour fondement ^{that said} du traité à faire celui qui fut fait in 1662. That is the cause
it is took raisonnable sur son principe, & the Assembly being faite sans qu'on
se soit entendu, de l'autant of Engl. continement ^{se soit} que la disposition of art. 15
of Treaty of 1662 all the claims have been abolished up to 15th January 1659;
but that ^{but that} "on est convenu" with regard to those which seroient restreints ^{day}
day, that they should be réglés by Comités; & la chose which concerne de ships
B.A. T.B.E. ^{Bonne Adventure & Bonne Espérance} that the interested parties could pursue their commenced process.

That it is then reasonable - since this Treaty of 1662 doit subsister & de K. of G.B.
s'est expliqué in the acceptation of son offre, sur ce qui est arrivé pendant la guerre
that all the claims which sont restreints in the time which preceded it, i.e. since
1st Jan. 1659, be regulated ainsi qu'on en est convenu d'accord; & for those
2 ships B.A. T.B.E. that on decide whether the procès shall be judged in the Assembly of
S.B. or ^{at Amsterdam} ~~the States~~ ^{the States General} ~~General~~ ^{that one} ~~of the~~ ^{of the} Admiralty
accordé to the divine of the States, & that one accommodé here de affaire
that on finis de compensation which doivent être donné to the interested parties.

The Deputies of the States, on the contrary, insist & say that their offer has only
been to ^{been to} make peace on the condition of compensating all the losses & all the
claims arrivées or restreints before & during the war; that if the K. of G.B. ^{is willing}
to accept it ^{to accept it} ^{those conditions} purely & simply, it is of persistent course, & are ready to make peace on
these conditions; but that if he claims to explain this offer accordé to his "intentions"

~~Mediators~~, ^{mediato} & that the States not being willing in any manner to consent to make a
~~cession of arms~~, ^{cession of} the only way to prevent their fleet going out & the sanction of that
~~of them~~ ^{was} to conclude peace promptly. We have even been plus assistant & pour
~~assure~~ ^{l'esprit} of the Ambassadors, qui pretendoient avoir des avis ~~des~~ ^{of the States} des Deputes
~~of the States~~ ^{declared} wished to propose to change quelque chose au Traite de 1662. We have
~~declared~~ ^{would charge} to them that if they abandon Poleron & the point of the claims, we
~~we~~ ^{can have} charge ourselves to porter the States to peace, & to employ all the amity ^{we} can have
~~over them~~ ^{over them} to make them amenable that you could not approve them giving
~~any assistance~~ ^{any assistance} to the Treaty of 1662 in its other Articles. In a word, after we had
~~expliqués nous~~ ^{explained ourselves} with them on that which concerns the things which are to be regulated
~~between France & England~~, ^{between} & leur avoir fait entendre que les vus of Denmark
~~ne nous~~ ^{ne nous} pouvoient arreter; we have made them so precisely understand that peace
~~is in their hands~~ ^{is in their hands} that we have nothing more to do than to await the reply which
~~they will give~~ ^{they will give} la-dessus & they have en escrit to London. They well understand
~~the state of the affaire~~ ^{the state of the affaire}; they see clearly par où elle peut finir, & if the K. of G. B.
~~wishes for peace~~ ^{wishes for peace} rather he has no other reasons to retard ^{delay} the conclusion of it. He
~~would send them precise orders~~ ^{would send them precise orders}; for they have said to us, & repeated seül times, that
~~ils s'en avoient point de se relâcher~~ ^{ils s'en avoient}; if nevertheless they remain firm in the 15^e
~~resolution~~ ^{resolution}, it seems that il y auroit encore des expedients by which on pourroit
~~sortir~~ ^{sortir} from the embarrassment in which we ~~are~~ ^{trouvent} ourselves.
~~The States~~ ^{The States} have always made it a point of honor to deny that the Peace concerning the
~~ships P. A. & B. E.~~ ^{ships P. A. & B. E.} be renvoyé to the Authority of ~~Pruss~~ ^{Pruss}. If the English y donnaient les
~~univer~~ ^{univer} ce que nous crions pouvoir obtenir from them, the honor of the States ~~will be~~ ^{will be}
~~causé~~ ^{causé}, (puis qu'ils avoient fait expliquer the terms of the Treaty of 1662 ^{intention} selon leur ^{intention}).

1001.
The 2^d which was the more important calamity 3 diff^t "dispositions".

That each sh^d remain in possession of that which had been captured on both sides
from the 26th March 1664 up to 26 March 1664.

That all claims for arrested ships & Merchandise retained or confiscated in the interval of these 2 terms should remain silent & confessed de part & d'autre.

That ^{one} would also not be able to claim for the "prises" which should be made 12 days after the publication of peace in the Antaunick seas; during 6 weeks between the Brit: Seas & Cst Vincent; de-là in the Mediterranean Sea & as far as to the line in the space of 4 weeks; & au de-là ^{8 m^o} during 8 months.

281] The last article contained [continuation] that the treaty of 1662 be executed as was former with reserve of its points dans lesquels étoit derogé by the preceding article.

The Plénipots of the States said they w^d examine the reply: we retired & ^{a little} ~~talked~~ apart with them, & after nous être reprochez des Mediators, we made some ^{observations} ~~dispositions~~ to them on the 2^d article, representing to them that in place of putting ^{that} ~~that had not~~ ~~the~~ which each one sh^d have captured up to 26 March of this year should remain ^{to him} ~~to him~~. It would be more proper to fix the terme at the day of the sign^{ing} of the Treaty: they replied to us that we w^d be able to make some ^{do} ~~entreprises~~ before matters w^d be ~~disposed~~ ~~disposed~~. For signature that they w^d change the face of affairs; it was replied to them that

this so inconvenience could be avoided, if the Parliament of Englnd accepted ^{purchase} ~~purchase~~ & simply the offers of the States, that the treaty w^d be signed in a few days ^{the piece} ~~the piece~~ would not go on at all from Lexel.

The sd Plénipots said also that they had some ~~other~~ ^{other} éclaircissement to ask on the Treaty of 1662, & qui leur donneroit occasion d'ajouter some articles to their ^{1st} ~~1st~~ Project, but that il leur étoit defendu par leur Instr^{on} d'entrer en matière, &

913] Dans le dernier lieu le Country has appeared to us much more distinct on the
 claims of the English merchants & chiefly on that of the 2 ships . . .
 On the other side Y^m will consider please that the U.P. need peace, the people ye suffer
 they pay much & gain little, but all the Princes are obliged to follow the sentiment of that
 of Holl which is the most powerful most rich & that one is led by de Witt who governs it
 as he pleases.

914] M de Witt is full of ambition wishes alone all to conserve the auth^y he has acquired
 He sees well that if the war continues the Pr^{ince} Holl will not be able "se passer de lui";
 what tant qu'il sera Commis with the K of G B it will not be possible the P^{ri}nce of O.
 in the charges of his father. so he fears that peace ne se fasse because then he wd
 be less easy sh^{ould} become as a private individual: that even one wd work him q^{ue} on the
 action & lui faire son procès on much he has done, perhaps with good intentions but contrary
 to the favor of the Gov^{ern}.

- That is why he has prevented each Pr^{ince} sending its dep^{ut} to this meeting -

It has happened fortunately for him that the English have formed an incident on a
 point which all the Pr^{inces} have believed "regled" & which Y^m yourself regarded as such;
 it is that "habilement" de cette occasion pour couvrir & seroit bien fache' that the
 English ne parlent pas comme ils font, Reservering presse & se veut retirer:
 the Depts of Zeel. & Prussia who by their intentions are not at liberty to change
 anything a thing which passes as assured in their Pr^{inces}. . . while this difficulty
 shall last they cannot declare themselves for peace.

Thus M de Witt who has already engaged his country & Y^m. is des' utare, when he

15] what he sent de Pruyter to Geneva without waiting, according to 14 Arts of 1662
1663. que le terme d'un fut passé during which the K of G B. devroit

^{from the} ~~part~~ of the Subjects of the States is much more considerable than all that which the English
^{believe} they can legitimately demand, what the "restriction" which the K. of G. B. has
^{glided into} his letter of 12 April last, when he declared that he accepted the ^{alternative}
~~alternative~~ or which he explained otherwise than it was, has ^{been} not done
^{if one} ~~is~~ ^{of one} ~~not~~ ⁱⁿ ~~the~~ ^{same} ~~manner~~ ^{of} ~~good~~ ^{faith} ; for if H. B. M. s' ^{est} ~~est~~ ^{expliqué} ~~expliqué~~ ^{avisi}
^{before} ~~having~~ ^{received} the passports for his Ambassadors of the States ^{it} ~~was~~ ^{not} ~~to~~ ^{be} ~~sent~~
~~them~~, it ^{is} ~~is~~ ^{not} ~~not~~ ^{to} ~~be~~ ^{said} ~~to~~ ^{them} ~~that~~ ^{they} ~~had~~ ^{approved} ~~the~~ ^{restriction},
~~but~~ ^{when} ~~the~~ ^{offers} ~~of~~ ^{the} ~~States~~ ^{had} ~~been~~ ^{made} ~~you~~ ^{had} ~~their~~ ^{passports}, the
~~K. of G. B.~~ ^{King of G. B.} ^{is} ~~is~~ ^{not} ~~not~~ ^{writing} ~~that~~ ^{he} ~~will~~ ^{come} ~~his~~ ^{ambassadors} ~~to~~ ^{depart} ²⁰ ~~days~~ ^{afterwards}
~~and~~ ^{judging} ~~well~~ ^{that} ~~he~~ ^{will} ~~not~~ ^{see} ~~the~~ ^{reply} ~~in~~ ^{that} ~~interval~~, ^{he} ~~has~~ ^{been} ~~in~~ ^{the} ~~reverse~~ ^{verse}
~~reverse~~, - by an explication quite contrary to the alternative proposed by the
~~States~~, the basis on which one would suppose the whole negotiation.

Mais enfin, comme les intérêts changent if the English are insensible on this
 on this second point, it ^{is} ~~is~~ ^{not} ~~not~~ ^{to} ~~be~~ ^{possible} ~~possible~~ ^{to} ~~reduce~~ ^{all} ~~the~~ ^{negotiation} ^{to} ~~the~~ ^{States}
~~to~~ ^{his} ~~sole~~ ^{difficulté}, it ^{is} ~~is~~ ^{not} ~~not~~ ^{to} ~~be~~ ^{possible} ~~possible~~ ^{to} ~~reduce~~ ^{all} ~~the~~ ^{negotiation} ^{to} ~~the~~ ^{States}
~~States~~ that all the claims be abolished on both sides ^{what} ~~is~~ ^{the} ~~only~~ ^{one} ~~which~~
~~is~~ ^{concerns} ~~the~~ ² ~~ships~~ ^{that} ~~be~~ ^{judged} ~~by~~ ^{the} ~~Magistrates~~ ^{of} ~~Amst.~~

18]. . . At this moment M. de Barneveldt has been to see us ^{that} ~~that~~ ^{having} ~~been~~ ^{told} ~~us~~ ^{that} ~~having~~
^{having} ~~wished~~ ^{to} ~~know~~ ^{the} ~~sentiments~~ ^{of} ~~the~~ ^{Proc. Holl.} ^{on} ~~the~~ ^{matter} ^{we} ~~had~~ ^{made}
~~to~~ ^{renew} ~~the~~ ^{affair} ~~of~~ ^{the} ~~2~~ ^{ships} ^{pendant} ^{the} ~~Magistrates~~ ^{of} ~~Amst.~~, ^{they} ~~had~~ ^{used},
^{and} ~~to~~ ^{declare} ~~terms~~ ^{that} ~~England~~ ^{could} ~~choose~~ ^{either} ^{to} ~~liquidate~~ ^{all} ~~the~~ ^{claims} ^{on}
^{on} ~~both~~ ^{sides}, ^{or} ^{to} ~~abolish~~ ^{all} ~~of~~ ^{them}, ^{but} ~~that~~ ^{the} ~~Proc. Holl.~~ ^{refuses} ^{not} ^{only} ^{for}
 19] ~~well~~ ^{but} ^{for} ~~all~~ ^{the} ~~reasons~~ ^{that} ~~they~~ ^{will} ~~rather~~ ^{continue} ^{the} ~~war~~ ^{without} ^{the}
^{assistance} ~~of~~ ^{you}. ^{the} ~~K. of~~ ^{Den} ^{than} ^{to} ~~accept~~ ^{that} ~~the~~ ^{claim} ^{of} ^{the} ²

ships ^{substant} ^{alone} ^{to} ^{the} ^{beats}

The States fleet and of the entrance of the Thames on 18th inst

between the beats of Marine the replication of the merchants of Antwerp between

The Crown of Sweden and the States was arriv'd today & it is believed that this

320] or diffies will soon be terminat.

320]. Letter C'd'lets to de Livonia = 21 June 1667.

The Peace between Engl and the States se fera, en liquidant all the claims ^{or}

is abolishing them all without excepting any: the States will not take any

"temporant" on this last point, the King can count on that or see - in case the

the latter retire from the assembly, (which they will do voluntarily if the ^{do not} do not

accept purely & simply the alternative). ce qu'il lui plaira to command us.

~~Handwritten signature or note~~

~~Lettre de M. de Ruyter au Roy le 30 Juin 1664.~~

321]. Mémoire. From King to d'Estades & Carlini Ambass Extraordinary
for H^{er}. in Holland, Camp of Remungy 30 June 1664.

The King has seen from the last l^{tr} from the Ambass^r that the conclusion
of the treaty of Peace between Engl. & Holl. was surcis until the Ambass^r of the
K of G.B. had rec^d new orders on the return of the Courier they had sent to
their Master, by which it be permitted them to se rebiter des instances etc etc,
they had made, suivant leur wishons à ce que the Hollandois sh^d compensate
the parties interested in the capture of the 2 ships B A & B. E.; & as H^{er} had reason
to promise himself that des obstacles would finish promptly, after the choice that
the K of G.B. had made of the alternative, he had thought proper to defer
writing to sd Ambass^r d'Est^{ades} & C. until they had given him their news after
the return of Breda of the Courier from England.

Cependant M de Ruyter ayant rec^d lettres from the Chanc. of Engl. of
15 June by which he complains of the conduct of M^r d'Est^{ades} & C. that they had
not been willing to se charger d'appuyer the claim for the 2^d ships' etc etc, they
had assured the Mediator or the Hollandois that des "difficulté" was detruite
by the acceptance of the alternative, that the C of St Albans n'en eut pas
disconvenue when one had spoken to him ^{alors} in his ar^{re} in Paris; which l^{tr}

in de Nuurrij has sent to de honnice Sof S with the reply he had made to the Chanc's l^r - copied here - [P. Y. post].

At the same time that this packet arriv'd de C of St Albans arriv'd at de camp of Tourney . . .

The King gave him audience on the field where he represented the subject of his joining, ce que contenait de l^r son de Chanc. of Engl & the surprise of the K his master that d'Alb & C had refused their 323] offices to his Ambass^r at Brada to faire valoir his claim re de 2 ships, & HM having referred him to de Telleri in absence of de honnice, he had a long conference with him on this matter.

The C of S. Alb. complain'd that HM's Ambass^r not only had refused to power his offices in favour of Engl for the completion of the 2 ships, but that they had arriv'd de Hollanders & the mediators, that he, C of S. Alb. n'etait pas dis-convencu that this demand was put debruite par le moyen of the acceptance of the alternative, which he greatly exaggerated as an act contrary to good faith & to the affairs we had rec'd in Engl. on behalf of the King that the T. Y. of 1662 would be execut'd & the basis of his complaint was, in a word, that when he, C. S. Alb. s'expliqua to de honnice of the power he had to treat peace he made distinctly to understand that it was on condition that we gave back the part of the I. St Christophe which the King's arms had captured during this war, & that the T. Y. 1662 be execut'd - in which T. Y. is comprised the restitution of I. Poleron, & the completion of the 2 ships; that de honnice positively promised him the execution of sd T. Y. & that on this basis the K his master had sent Ambass^r to Brada to treat peace, for the conclusion

been able to foresee that he wished y comprendre the 1. Poliron nor that
which concerns the 2 ships, d'autant que these 2 "articles" having been put
forward by England as causes & pretences of the war, & the K of G.B. having chosen
to leave things in the state that Heaven had pleased them, il ne tomba pas
dans le sens que me wished to conserve deux 2 claims des traités & de
attachés; & if C of St Alb was of that opinion he ought to explain comme il
fit de l'isle St Christophe: de point of Poleron & of the 2 ships usg as
belle de difficulté que ce qui regard G.B. & de vision of the alternative.

And quand il venoit, that the K of Engl. had right to purchase the cap-
-turations of the 2 ships, he could not claim anything else than to faire
dire that the terms announced should be pursued at the Prelim. Augst
1763. Terms of 1763 which w^d not be any advantage to his subjects, having
to be judged by those who are de vi parties: est fait-la.

de Yellin added that the K. was "trop prudent" to interrupt the nego-
-tiation of peace in such a state in^t

that the affairs of the Ambass^d were without fruit, & could well furnish
pretences to de Witt to resolve on the continuation of the war, to send the States
Placet to see the press de K. to join his to it 1763 de T.Y. the concert was
at beginning of Spring.

326] That the K. promised himself that all these reasons w^d bring the K. of G.B.
to se départir from the claim of the 2 ships: in favor of peace, & to contribute
by his prudence not to give occasion for the Fleet going out & to de enemies
who would be able, de part & d'autre, d'augmenter de force of affairs
& éloigner de conclusion of peace; & as the C of St Alb reflected the

Some things he had said & de sauns ^{up}reheis were made to him, the Count said that
il feroit volentiers an ouverture to aid in finishing his matter, provided that he
was not made the author of it; for fear de s'attirer something fâcheux in Engl:
& as he was promised secrecy, he proposed that l'on passa outre à Breeda à la
condusion of peace, that the Ambass^{rs} of the King jointly with those of England
shou^t visser en quoi on pourroit faire consister the compensation of ^{all} parties,
in 2 ships the King pay $\frac{1}{2}$ & H. his Master de m. de Tellier rejected this proposal
ouverture as injurious to the K. representing that it sufficed that the K. had well wished
to return what belonged to him without charging himself with the payment of what his allies
did not owe. He asked the C. what he estimated the price of the 2 ships He replied
that he interested put it at 100,000 livres sterling; but that Cardinal assured him that
100,000 livres French currency was ^{equivalent} to that price.

Il échappa au C. to say et de caféer that this affair^e did not come from H.
his Master, qu'il n'estoit point capable de manquer au concert which had been made,
nor to retard peace for so small an int^{er}, non plus que de vouloir tirer avantage
of the engagement into which the K. had ^{entré} par son induction & that he feroit
924] that there was something which made the Chanc. act.

de Tellier having repeated little what had passed he ordered him to reply to
the C. that the K. would make no charge in the matter he had given his Ambass^{rs}
about the 2 ships, seeing that the instances of de sd Ambass^{rs} wd not have any success
& would excite the ^{Hollanders} to the rupture of the Tr^{uce} of Peace to continue the war.
^{which led him to join his fleet to theirs 15th Dec^r.}
but that no peace was of such considerable good for all the world, if the K. of Engl.
wd consent to conclusion of peace, without speaking any more of the 2 ships, de
Tellier wd pay in his name 50,000 livres to the interested parties to help in this

144
compensation which was told him in secrecy & wd be discovered
if he disclosed it à quoi que ce soit.

- de Tellur told de Cibus radded de offer of 50,000 livres
they separated without rebuter his offer -

16 week evening, 24th inst St Alb. came to de Tellur's room
tør having testified ^{de} displeasure he had de ce qu'il ne trouvoit point
d'expedient to ramire de difficulté of 2 ships, he gave him
de annexed paper [u.o.r.] which contains de instance made by
to K of Engl on occasion of sd 2 ships & proposa dat one
replida to him i de form portée by de or paper, cité 6, ^{of which} ~~clerk~~
dat 328] de Tellur having also informd H^{er}, he opened dat his
reply he i de terms i which it is couched & dat it be deliv
to sd C., ainsi qu'elle l'a été, & resolved de same time
dat de Ambass^r should make legères instances wth Hollanders
i favour of these inst^s i 2 ships.

16e comme ces instances should be without success de
Ambass^r wd treat apart for Hollanders wth Ambass^r of Engl
to advise an compensation to inst & dat lors qu'ils en le
fera monter to 100,000 livres, dez will promise dat H^{er} will
pay 50,000 livres French wthout excise dat ^{sum.} ~~shall~~ i any way.

But dat without breacking de reputation of peace under
peltat of sd compensation à arbitrer, dez will press de Ambass^r
of Engl. de passer outre toute conclusion of peace treaty
as it is portée by de reply given to sd C of St Alb.

That if for deust de Hollanders wil not execute de T^v 1662 hors
en ce qui est de Poloron & 2 ships, as it is just & matter to be looked on
: des' Reats, de Ambass' avec efficaciments employ their officers. Wholly
oppose de Hollanders, et sorte qu'il n'y soit rien change'.

p 295] Extract from Letter from Chanc. of Engl. to de Ruyssing 10 June 1664

... I hope you will be able to occupy C of St Mts. to apprise what he has
order to represent; far from retaining advantage from the preliminaries already adjusted
& from so many assurances of friendship from the K. your Master, his Ambass' at Breda
Céramique to approve all that the Danes & Hollanders advance, of which the proposals
are so extravagant & so little is conforming to what we have right to expect that it is
impossible for them to produce any good effect. / I was to you that a proceeding so
strange & contrary to the assurances given to us has extremely surprised me, & I am
assured that your surprise will not be less that you will judge as well as I that
it will be impossible to reestablish confidence of the Minister of France continue to do
quite contrary to what has been promised us

296] Letter. M de R. to Chanc. of Engl. Paris 15 June 1664

- Obedience done - ... His terms have extremely surprised me ... / Your letter
only speaks in general of the strange proceedings of our Ambass' without particulars
of any thing; but I have learnt from de Bis de d'Esté, & C. that there are two
disputes which have caused this great ~~Contest~~ bruit: the one of the composition
of the English who have du bien in Poloron, the other that of the 2 ships DAr BZ.

Up to now I have not heard speak of the 1st of these disputes: as for the
latter it is true that I have sometimes heard it discussed, but it is also true

40
Let me has always said that it wd be necey to abolish all the claims
on both sides i order to oblige de negotiation & avoid de imbarassment of
294] de difficulties / One has never thought that de articles of de
2 ships en pnt produire, since it se trouve i de alternative which
leaves everything i de state i which it is, & because also, every time this
question has been agitated it has always appeared that Lord St Albans
gave a sort of acquiescence i finishing promptly ses instances. It
is true he has always asked that de T. 4to be observed, but we has
always not believed that this observance was only asked for de restitu-
tion of Poleron which was then de great ^{dispute} ~~point~~, not for
de 2 ships which are of small consequence i comparison with de
Sixe Vingt [²⁰ sic - '26?'] ships which you have captured from de
Hollanders before war was declar'd, for which they ^{would} ~~have~~ always
demand'd compensation: if France had not made them understand that
she wd ^{never} ~~not~~ suffer de demand of this claim what it was under
de "clause" of de alternative. After all that, Sir, I pray you to
consider seriously de small int^{ty} of de private persons interest'd i those
2 ships of whom you know well you are absolutely de master,
considering that a moderate sum of money will be sufficient to satisfy
them what you have to do with people who demand nothing better
than de continuation of a war which assures them of our friendship
the end of which gives them a just me'prise

295]
299] Letter Carte to King 30 June 1664.

329]. Letter Cd'lets to King 30 June 1664.

..... As for the resolution it is always in the same state, but Country told us on 24th that he & his Colleague had still rec'd orders not to be satisfied at all on the 330] "reserve" of the claims. We have strongly pressed them to consent that they be abolished, adding that if he this Colleague de reconnaissance à celle of the 2 ships we will not expect to use all our "crédit" with the States to consume their obstinacy; he replied that "hors" the restitution of 1 Poleron they could not change anything in the T.V. '62, that puts it beyond our power to advance the affair of which we shall perhaps come to the end if the conclusion depended only on that "difficulté"; but faut que the English s'attacherent to reserve ^{the} claims since 1 Jan 1659 it is impossible for us to oblige the States to s'approcher & you will perhaps yourself avow that it would be rather "rude" to exiger d'eux that they should treat on such inequality.

335] Letter Cd'lets to King 30 June 1664.

We come from the house of the Ambass^r of Engl. the visit we have paid them gives us ~~offt~~ occasion to take up the pen before the departure of the Courier.

They demonstrant d'accord of the truth of the "relation" which has been sent to the States. They speak sagement on that which has passed, but it is easy to see that they en sont fort timidez, & acc'dy to what we can judge, the malheur that has happened within will render them more tractable in the future.

They se sont chargés to dispatch one of their people to London to day, to try to obtain permission to continue the Polly Articles, & se sont engagés, whatever orders they will, not to depart from here before the Courier shall have returned.

These Articles are:—

That each shall remain in possession of the places which he shall have occupied up to 15th April of this year

That the Process for the 2 ships B.A. T.D.E. shall be dismissed before the Magistrates of Amst.

That every kind of claims shall be abolished on both sides without receiving any.

That the Treaty of 1662 shall be executed exactly to its form & tenour except in the points to which it y sera derogé by the Articles expressed above

Art. 336] They asked us if, in case the H. their Master occupied these Arts: the States wd not accept them, if you wd treat without them.

We replied to them that we did not know what you wd do, & even that we wd tell them that you had understood that the claims of these 2 ships wd be abolished ^{of} with the o^rs; but that if ~~they~~ se reduisoient to let me alone only, while awaiting your orders we wd supply all your "credit" with the States to make them take the "temperament" which is contained in the 2nd Art.: that we thought we were going at once to give you the form of what had passed between us.

From all that ^{these} Ambass^{rs} have said to us we judge they have "envie" to make peace & that they believe it necessary to their State, & that makes us hope that they will have power to convenir de ce qui est porté i the Articles we have just made mention of.

If that is so You will please to order us what we shall have to do & if we may venture to say to tell you are since, it seems that if you design to manage the K of G.B. you could give him a great mark of your friendship & causing to be strongly testified to the States, testifying it yourself to H.V.B. that you are d'avis that they se contentent de these 2 conditions, since the alternative is accepted, with the reserve of the claim on these 2 ships, on which even they will obtain what they have claimed, what which has served as pretext for the war.

334] We know well that M de Witt will be very difficult to convince on this point: but if peace only depends on that condition, Mr. DeKruining has let us understand that he did not believe that it ought to be broken: if You commands me, d'ordre, to speak to the Depts of the Princes & even to go round them Your views known in the Assembly of the S.G. all the Princes who desire peace will listen to d'avis.

340 345] Letter. de Tellier to C d'Orléans 4 July 1664.

Your desps of 9. 16. & 21 last month have been rec'd ... You will see by the copy of a letter that C of St Albans, wrote to de Tellier that things have changed since the last Memo of the King, that the English se reluctant de the claim of the 2 ships: that being so, it will be easy to conduct affairs promptly to the conclusion ...

346] Memo. presented to V.C. King by C. of St Albans [n.d.]

The K. of G.B. having continually demanded the restoration in future of his T.V. ⁶² with the Holland, pour une condition insolite & impie / se partent prie H.V.C. M. to make known to his Ambassadors at Breda that it is by a mal entendu that they have that order them to employ their instances to procure for him, in that, the consent which he ought to expect which has been promised.

Party in the affair of the 2 ships. And as the delay of the T.Y. can bring great
inconveniences H.V.C.M. is also begged to give his orders, in such that H.B.M.
could be informed, as soon as possible, what he must expect in so important a mat-
ter which he judges he cannot see relaxed.

346] Reply of King to sd Memo. (nd).

H.M. will make known to his Ambass^r at Brede that the K. of G.B.
having informed him per C. St Alb. that he has never intended to relax
de his claim upon de Holl^{ds} pour raison of the 2 ships BA, TBZ. that he
347] has always promised himself that it would ^{not} be an composition
of his subjects in^{ter} in capture of sd 2 ships by the place was being treated at
Brede, he orders them to employ their instances strongly to procure to K. of
G.B. the contentment he desires therein. / But as H.M., for the reasons
which have been fully told to sd C. St Alb., has reason to doubt of the
success of ^{the efforts of} sd Ambass^r & consider^g besides that such a great affair as that of
peace ought not to be retarded by an int^{er} of such small concern as that of the
2 ships, H.M. esteems that that dispute ought to be accommodated à part
by some expedient, to the evon of which he will bring all reasonable
facilities on the overture that could be made to him, without however
de conclusion of the T.Y. of Peace could be in any deferred on that pretext;
& because the K. of G.B. apprehends that in so relaxant de that which
he claims for the sd 2 ships, he will ^{not} furnish any pretext to the Holl^{ds}
to make objection to de observation of the rest of the T.Y. H.M. declares
that he will employ himself efficaciously with the Holl^{ds} that the T.Y. with excep-
tion of Poleron & sd 2 ships be intirely executed, & will promptly give all the
nec^{ess} orders to the sd Ambass^r to that effect

960] Letter . Ca' Cole to King ¹³ 18 July 1664.

We have just rec'd Y^rs drafts of 30 June & 4 inst. You will see from the Memo which contains report of what has passed in our last confes that we have agreed de Arts: of the 3 treaties which ^{must} ~~ought~~ be signed the same day, & that it is not necessary that you give de 50,000 francs to compensate the inst^{ts} in de 2 ships; we had forgotten nothing to dispose de Plenipots of the States to procure some temperance en la-dessus, & if the English had been informed of all the diligences we made on that point they wd not make complaints about us; but it had been perilleux de les en advertir & cela les auroit empêchés to accept the alternative & without that we would not have made peace.

362] Memo of what passed in Confes held 6. 7. 8. 9 of this month. Breda 13 July 1664

... the affairs have been treated conjointly, but to avoid confusion we think it proper to separate them the under acct to Y^rm.:

- 1) of what concerns those of France
- 2) articles those of Denmark
- 3) lastly that of the States.

366] W^{ch} that of Denmark it gave us much trouble

369] . . . Passing to the difficulties which be encountered betwⁿ Englnd & the States one judged it proper to begin with the Articles which served as foundation of the treaty, that is to say, those in which the acceptance of the alternative was expressed. The English had drawn them up in terms a little too obscure, & when the moment the Mediators read them, the Plenipots of the States having asked time to

370] see them we prepared ^{proposals} ~~them~~ ~~rather~~ than others the doubts which they

11
Let France be condemned, ^{or we} we said to the negotiators, let us give
him the Ambros? of Engl. occupied the alternative without reserve, it
was just to leave on that point all the surplus of win. the States: ^{1711, 1714,} let
us that, we could not keep équilibre de nos. what messieurs ^{1711, 1714,}
de Principes having drawn them up in very clear terms. Le
milleux seroit de s'arrêter à leur exposition: mais le Prince
dout aussi le Min. de Ambros? of England, représentant le Roi,
let deux sujet, not making mention of ships captured, remained
on conference, with not absolute suffrage, clarity de clause 1re de 2
Mots B.R. 1715., dont l'un avoit été corré à point, the
other contraire de s'élancer. On ne réussit pas. Les deux
arrivés d'accord de son capitaine avec négociations, the Queen
also permit us that they with leave de nos: as the Principes of the
States let draw them up, dont de p^{re} point was réglé.
On convint ensuite, that instead of saying that de 1re é^{te} s^{te} de
certaines lois pour réparer, le mieux est de arts vend & vend us
that one while was to be tried, except de 15th which contains the
collection of Polern. the reservation of the clause since 1st Jan
1659, namely that of the ships of which has been spoken above.

words (the verb concerns the Arts of War, with some circumstances)

1715] the next day the Congress came to say good bye to us
By this means every thing was finished with great politeness

399] Letter C d'Etat to de Lionne 13 July 1664.

- The memo to the King will inform you of all we have done to execute his orders - . . . Comte de Lauzun departed on 12th at 3 am He will have found a frigate at Flushing which the gentle of Zealand had had prepared for him. We hope he will not be more than 10-12 days on his journey.

The K. of Sp. has been obliged to satisfy his people by convening Parliament for 25th next in accordy to our style for 5th Augt. It is a great ^{work} paper of the embarrassment in which he is: we hope he will solicit that the peace be signed before the day of his convocation. it is to order the reports by news which will be very agreeable to the people of London. . . .

Letter
394] Letter to King 21 July 1664.

397] . . . The treaty of Marine with Sweden is signed; that of the points of the abdication of Althing and the treaty of the ship "Christine" and the "recognition" of some ports on the C of G. is on the point of being concluded. I have helped as much as I could to facilitate w^os in Y^r name, & Mr de Witt has testified it to the C de Danha who has written to Sweden the obligation he had in Y^r name by your strong recommendation you made to the States of the w^os of the King his Master

393]. Letter C d'Etat to de Lionne 28 July 1664.

394] . . . Comte de Lauzun has just arrivd . . .

395]. We sortons tout par excellence de chez le Comte de Lauzun who has confirmed that the K. his Master had app^r all the articles of peace in the manner we had ord^rez them before his departure . . .

407]. "Treaty of the Treaty" of peace & alliance between
K. of GB, & the W. of Dutch. Signed Breda 31 July 1664.

I From ce jourd'hui there shall be sincere contact & intimate
friendship Alliance & Union between K of GB, & the W. of the Netherlands
Provinces which are under ^{their} obedience without distinction of places
& situation, & between their subjects ^{of what} ^{qualité} ^{they may be.}

II Item que d'oresnavant shall cease & shall be annulled all sorts
of dissensions, enmities, divisions & wars between King & G. & their subjects
& subjects on both sides they shall abstain for all kinds of pillages,
sackings, damages, injuries & troubles both on Land & sea,
& sweet waters everywhere . . .

III Item, seront oubliés on both sides all the "offences",
damages & losses which the King & his subjects or the W. of the States
others have suffered des deux côtes during this war or ^{si} ~~en~~ ^{de} ~~de~~ ^{de}
en quelque temps que soit, for whatever subject or under whatever
pretence que ce puisse être, & shall be effaced from their memory,
all the same as if they had never happened; but it order also that
de se peace, friendship & confederation be approuvé on a firm &
inébranlable foundation that from ce jourd'hui all subject of
new differences & of disunion puisse être retranché. it has been
de plus arrêté that each of the sd Parties shall hold & possess
i de future, i all right of sovereignty, propriété & possession, all &
such Countries, Isles, Towns, Ports, Places & Colonies, & tant
que chacun, soit during this war or auparavant, en quelque temps

(or?)
que ce soit, en a pris & obtenu de l'autre. Les forces d'armes, & en quel temps
manière il aigüé, & de la manière qu'elles les auront occupés &
possédés de 10th May last, none of the sd places excepted.

IV That semblablement all the ships with their equipages merchandise, &
all the biens meubles, which during this war or auparavant, in what
ever time it may be, have fallen into the power of the one or the other of the
parties, or of their subjects, shall remain without any compensation or restitution
to the occupans, in sorte that each shall remain the proprietor & possessor for
always of all that which shall have been thus occupé, & that without any
"controversse" of places, times & things.

V Que de même all the "actions" & plaines, whate they aigüé be, & in
whate manner it may be & in virtue of whate treaty & Peace &
Alliance ci-devant made, & especially also by the 15th Art of that of 1662
auroient été restreinte définies & reservé & which de sd King & sd
S.G. or their subjects pourroient or vouldroient les uns contre les
autres intenter, instituer or poursuivre, or which with regard to
quelques effets & biens shá be surseintes during this war, or
after or before de sd 17 62 up to the day when this the present Confederation
shall commence, shall be forgotten, abrogées & annuléés, like as sd King
& sd S.G. have décidé & déclaré by these presents sa d'icelles & their successours,
that by virtue of des présentes they entirely & la ever renounce them as
de fait they renounce them. in sorte that pour raison d'icelles aucun
différent ne pourra être mis a l'avenir

VI And in case de one or the ^{of the} parties after 10th May old stile

exprimé ci dessus si de grã Art. or after de arrêtée place, or
 après de sign^{er} of the present T^r. of Confederation one of the Parties
 should come to take from the or or to occupy some Countries, Isles
 Towns Ports Colonies or or places, they shall be immediately,
 without^{out} distinction of time or place, rendered & remisés in good
 faith to each, in the same state in which they w^ould have been
 found also, in case that the accomplishment of the peace shall have
 been signifié in the said Countries.

VII Mais pour ci après prescrire all kind of matter of
 discussions & disputes which could sometime arise par
 ränge of restitutions or of liquidations touching Ships, Merch:
 & other effets mobilières, which the 2 Parties, or one of them
 412] could pretend to have captured after the peace, made &
 parfaite, or to have occupé in places & Countries éloignées, &c^t,
 before the Peace had been known there, it has been agreed that
 such ships merch: or effets mobilières which perhaps shall
 have been occupés or the conclusion & publication of the present Instrument
 of peace, in the Channel & N. sea ^{within} de time of 12 days; & from
 the Channel en remontant as far as ^{to} C. St Vincent within 6 weeks; & from
 the 2^d Cape as far as to the Equinotical line, both in the Ocean the Mediterran.
 acean Sea qu'ailleurs, within 10 weeks; & depuis au de-là de de 2^d
 line par all the world within 3 months, without any exception or or differe
 of time or of place, & without having regard to restitution or compens^{tion},
 shall be & remain at the profit of those who shall have occupés them.

VIII - Dio of Reprisal Aluarque -

413]. X And as in the places abroad, as in Africa America & principally in Guinea some protestations, declerations & similar writings, can have been given & published in the name of the Sovereigns of both sides, & contrary to the Liberty of Commerce & of Navigation: it is likewise concluded, that such protestations, declerations or writings shall be annulled & reputed in the future for null & de nulle valeur; & that each of the two parties, their inhabitants & subjects shall enjoy the same Liberty of Commerce & of Navigation, both in Africa America, of which they enjoyed, or could enjoy before the date, & the time of the signature of the Treaty of 1662.

XI - All prisoners on both sides to be set at liberty -

XII - Reciprocal friendship & defence of rights -

XIII, XIV, XV, XVI, XVII Deal with rebels.

XVIII Mutual friendly treatment

XIX lowering flag in British water & ships of war of esp.

XXIII. Item, if it sh^d happen that during this Alliance, friendship & society, some one of the subjects or inhabitants of the one or of the Parties, comes to undertake something by sea, on land or fresh waters against this Alliance, friendship & society, it shall not however, be interrupted nor broken between the 2 Nations but remain in full force & virtue, & only those shall be punished who shall have contravened it, not others; And right shall be done & satisfaction shall be given to those who shall be interested by those who shall have committed anything against the s^d

obtains, the on hand, or in or other waters, whether in the some
part of Europe or some in place in the States of Gibraltar, ^{Figueras} in the Peninsula,
or in the Coast of Africa, or in some countries, Cities, Towns, Bays,
Rivers, or in places in depth of the C of G. It is in the laws of the
an du jour der on shall have after la justice in France; but within
de time of ¹⁸ months, will regard to all places which are de la of the
C of G. hope. But if the contractors shall not appear or refuse to
submit themselves to justice, or to give satisfaction in the space of
time limited above, and the duties of the places are so contractors
[42] shall be deemed ^{at} enemies of both sides where goods justly
sold to on their de industry & compensation satisfaction in the
our damage caused to them; and moreover if they fall into the
hands of either party they shall be subjected to the power of the other

have assigned, according to the nature of their crime.
Cof X^{II}Y in XXXVIII, deal with commercial matters
relating. Liquid to George Fleming, (King's College Delphicus
de Dona. (Kuzlich's edition); & Heller, & Henry County.

note [C 195 seq]. King of France Balth L XIV & CII March 21/167.
VII. The part of P. St. Amable's capture of Pond, with eight persons
in 1 Jan 1665. returned to England
X CII volume Trade to K XIV

(XX ans)
XI LXX volume & CII plus l'usage l'usage
Part of the ...

1664.

S. A. C.

Yellow note book (5)

April 26
April 27
July 27.
July 30
Sept. 6
Sept. 9
Sept. 22
Sept. 30
Oct. 5
Oct. 7
Oct. 21
Oct. 24
Oct. 28
Nov. 7
Nov. 9
Dec. 22.
Dec. 27.
Dec. 28
Dec. 30

Resolutions, States General.

p. 45
 p. 48.
 p. 49
 p. 49
 p. 53
 p. 50
 p. 56
 p. 57
 p. 58
 " "
 " "
 p. 59
 " "
 p. 60
 " "
 " "
 p. 61.
 " "
 " "
 p. 62.

DAC.

Aug. 15
Sept. 15
Sept. 22.

Resolutions, States General.

p. 51.
 p. 54
 p. 55.

[Prisma Si. pp 225-227].

Treaty between Carl King of Sweden & the States General
of the United Netherlands. The Hague 29 July 49. 1664.

Signed by Trade from Thoma & Herold Appeltrom, & by

2 Dutch deputies of the States General including Jan de Witt &

9 Ybancs.

[Translation of the

Dutch text.]

Part V

"The conventions which have arisen between His Majesty of Sweden
with his Rhetoric S. A.C. & His High mightiness the Dutch States General of
the United Provinces & their Clarence W.L.C. about the ownership of certain
places & particularly the Port of Cabo Congo situate on the Coast of Guinea &
about the Trade which is carried on at that place, & also about a certain
Ship named Christina captured & sunk in those regions, are completed & settled
in the manner & upon the conditions hereafter following.

Firstly that the King of Sweden & his S.A.C. each renounce as
they by these presents do renounce all the claims & demands which have been
made by them heretofore by or imputed by them up to this day against the
the Netherlands W.L.C. about the said Port of Cabo Congo & the said Ship
Christina of which it is here said that it in whatever manner was captured they
have been or might be imputed, likewise also on the other side the High
& mighty States General of the United Netherlands & their Clarence W.L.C.
renounce all claims & demands which have been or could be made by
them or in against the said Prisma Co. of whatever kind they might be,
under any pretext.

Secondly. The King of Sweden & his S.A.C. cease & forbear to
the Dutch States General of the United Netherlands & their W.L.C. all right,
possession, actions & claims which His Majesty of Sweden or his S.A.C.
either have actually had or considered that they have to the Port situate
on the promontory named Cabo Congo with all the rights dependent thereon,
together with all the other Ports & Islands wheresoever situate in the Coast
of Africa with all the rights dependent thereon, with this special renunciation
that it shall be permitted in relation to the said King not to his Prisma Co. nor
also to the other subjects of his Prisma to sail to the said Ports & Islands or
the Places dependent thereon or to come there to Trade, directly or indirectly,
& that his said Majesty of Sweden & the said S.A.C. shall not
assist any one whomsoever, either subjects or foreigners to sail to the
said Places, nor shall they in any manner protect them.

Finally

61
Thirdly. The ship Christina with lading & gear shall remain with the W.I.C., & His Majesty in the name of himself, the SAC, & of all others whom it may concern or who have any right thereto, renounces all claim to the said ship lading & gear, for the profit & use of the W.I.C.

Fourthly, & lastly. In consideration whereof shall be paid at Amsterdam to those whom His Majesty shall appoint the sum of 140 Ryls daalders, when this treaty shall be signed & the ratifications thereof shall be exchanged.

[Note. The Latin text of the above Art V is published by Frankland in "Svenska Afrikanska Kompaniets Historia" p. 135].

[Ibid p. 228] On 30th July the deputies of the States General reported the signing of the Treaty & it was resolved to send copies of Art V & of the States General's resolution of 27 July [vide Yearbook Int'l L p 49] to the Præsidial Chamber of the W.I.C. with request to make the necessary order for the payment of 100,000 Ryls daalders within the period of 3 months in which ratifications of the Treaty would have to be exchanged

p. 230] Meantime the W.I.C. were being pressed to bring up the 100,000 Ryls daalders but the Co had continually alleged their inability to do so; but as the Co had received the ship Christina a few ago, it was resolved to inform the directors that if arrangements were not made to pay the money within the stipulated time, the States General would have to consider means to constrain them.

p. 231. By resolution of 22 December the States General agreed to the request of the W.I.C. to pay the 100,000 Ryls daalders on the behalf of the Co as an advance, to bear interest at 4% p.a. This advance was to be a first charge, in preference to all other creditors, upon the assets of the Co & the interest was to be paid out of the "recognitions" & such other sources of income as should be agreed upon between the States General & the Co

1667.

S.A.C.

Letter. W.I.C. to St. Gen. Dd Amsterdam 6th Sept 1667.
Recd. 9th " "

(St.Gen. 5783.)

Y.Ho.Mos' letter of th 13th August, accompanying the 5th Article of the Treaty of friendship concluded on the 28th July between the King of Sweden and this State, together with Y.Ho.Mos' Resolution of the 27th July received by the Presidential Chamber, and being communicated to the respective Chambers to be considered by them whether the Company could properly comply with the orders of Y.Ho.Mo. contained in the said letter and Resolution; therefore we have not wished to delay betimes to remonstrate with all respect to Y.Ho.Mo.; Firstly that the sum which Y.Ho.Mo. have been pleased to impose upon the Company has (with respect) no proportion to that which the Crown of Sweden or its so-called S.A.C. is cedging to the W.I.C. because it is sufficiently well known to Y.Ho.Mo., in any case can be seen from the Treaty, the W.I.C., of all that which the said Crown & Company cedes and renounces by the said Treaty, alone would profit the dubious right of the S.A.C. to the ship Christina: The claimed Forts and Lodges being also claimed by the English as their own, all recuperert & partly ruined, like as the Company has already fully and with submission made known to Y.H.M. on the 18th September 1665. And secondly, that it is impossible for the Company to produce the said sum, in view of the fact that it has suffered so much damage through the war with the Crown of England, that for the maintenance of its places on the Coast of Africa it has been obliged to request a subsidy from Y.Ho.Mo., to which Y.Ho.Mo. has granted to it for that purpose 100,000 guildens in the said war. And by the Crown of Portugal it being deprived of its lawful means and effects; being as yet the only things out of which the pretendentes and creditors of the Company can as yet hope for anything. Therefore we very humbly request Y.Ho.Mo. to consider well both the aforesaid reasons on their merits, not doubting that Y.Ho.Mo. will then excuse the Company from the payment of the said 100,000 Rixdalders, or at least reduce that sum and postpone the payment until the Company shall be in a position to fulfil Y.Ho.Mos' intention; which can only firstly happen if the Crown of Portugal shall come to pay its payments in arrear.

Letter. W.I.C. to St. Gen. N.D. Lectum 7th Oct. 1667.
(Ibid).

The Directors of the W.I.C. here present, respectfully notify how that Messrs Huygens & other their Ho.Mo.s' Deputies having been pleased, on the 5th instant to summon them and very seriously to represent Y.Ho.Mo.s' special orders to the Company about the bringing up of the 100,000 Rixdalders given for the Crown of Sweden, with the earnest recommendation in no way to remain in default in the bringing up of the same, they have made serious verbal disclosure to your Deputies how, through the state of the Company by the loss lately suffered by the Company in the English war and the tergiversation of the Portuguese in the payment of the monies promised in place of the restitution of Brazil, found themselves to their regret unable to bring up the ~~sum~~ aforesaid sum; hoping that the said incapability, without the fault of the Company caused to it ~~by the~~ within these few years by the faithlessness of others, would have moved their ~~His~~ Noble Mightinesses not further to demand that which was beyond its power. Nevertheless their N.Mo. not having been pleased to give ~~good~~ complete reflection thereto, but rather giving to understand that Y.Ho.Mo. might resolve to means of constraint against the Company, whereby the total ruin of the Company would undoubtedly be caused, because the Directors clearly see that in that case they could no longer maintain the affairs of the Company. Therefore the Directors, before Y.Ho.Mo. might take such a Resolution are again dutifully obliged respectfully to represent to Y.Ho.Mo. the matter of so many widows and orphans who are interested in the Company; and to request that Y.Ho.Mo. will please to regard with a favourable eye how that the parties interested in the Company, having spent their means both for the service of the Company and for their ~~own interests~~ profit, after the loss of Brazil, by good economy (menagie) continuance of trade and especially by the helping hand of Y.Ho.Mo. having expected the restoration of their ruined affairs, would see themselves ruined by that restraint ... hoping that Y.Ho.Mo. will never allow ~~will never allow~~ that those interested parties should be cut off from all further hope, and that therefore Y.Ho.Mo. will not take in hand any means of constraint which would bring the Company to the last extremity and total ruin; which the said Directors once more request.

=====
=====
=====
=====

SAC.

"Historie des Provinces Unies" M. M. de Vries de Vries.

[L'histoire de l'Etat de la Province de Brabant
d'aujourd'hui.]

Engelink
"Kroniek de Wereld, et Chron van Nieuw Vel III."

SAC.

[p 164] ... De uitsien: on had 'n Engand. L'oeuvre was de uif.

de King's uitsien l'oeuvre l'oeuvre l'oeuvre: see de uitsien de
had with 'n Engand. King's uitsien. De uitsien l'oeuvre was de uif.

was s'it was 'n Engand: 'n Engand l'oeuvre de uif.
de uif only uitsien de uif of de uif of Engand. De uif was

de uif was l'oeuvre de uif de uif of Engand. De uif was

de uif was l'oeuvre de uif de uif of Engand. De uif was

de uif was l'oeuvre de uif de uif of Engand. De uif was

de uif was l'oeuvre de uif de uif of Engand. De uif was

de uif was l'oeuvre de uif de uif of Engand. De uif was

de uif was l'oeuvre de uif de uif of Engand. De uif was

de uif was l'oeuvre de uif de uif of Engand. De uif was

Now the Parliament is dead the same time; but the City con-

tinuing the injustice of the law, which is in the west, and

of the same Court, but it is contrary for the sea side.

and the same Court, but it is contrary for the sea side.

having died in 10th Aug^r 1662. it returned the first time

the Court of the King of France, who is the same, and

non obstant the officers of the English port were

which returned him giving that satisfaction in the

who returned it under the names of the

in the manner we have stated before. Queen Xmas did

not like the U.P. was the end of her reign when

acted then on the sole article which appeared in

various things.

the division, which the names of Sweden had were in

found the conquest of Russia by the Kingdon of

were from the affairs of the sea King, but was not the

interest of the Crown of Sweden, or meant more, all in

rather part of justice part in the honor of the nation

of the justice of the laws. The Court spoke otherwise

the [Vol. II p 621 et] of the King of Sweden, and

reference was made the same King signed in 1660

the Court of which was the name of "Rudolphi" on

reference to the Court of Justice, the Queen Regent a Council

of Justice for United States citizens who have been
deprived of their rights by the laws of the States
and the Federal Government. It is the duty of the
Federal Government to protect the rights of all
citizens and to enforce the laws of the United States.

It is the duty of the Federal Government to
protect the rights of all citizens and to enforce
the laws of the United States. It is the duty
of the Federal Government to protect the rights
of all citizens and to enforce the laws of the
United States. It is the duty of the Federal
Government to protect the rights of all citizens
and to enforce the laws of the United States.

of the State of New York. It is the duty
of the Federal Government to protect the rights
of all citizens and to enforce the laws of the
United States. It is the duty of the Federal
Government to protect the rights of all citizens
and to enforce the laws of the United States.

of the State of New York. It is the duty
of the Federal Government to protect the rights
of all citizens and to enforce the laws of the
United States. It is the duty of the Federal
Government to protect the rights of all citizens
and to enforce the laws of the United States.

of the State of New York. It is the duty
of the Federal Government to protect the rights
of all citizens and to enforce the laws of the
United States. It is the duty of the Federal
Government to protect the rights of all citizens
and to enforce the laws of the United States.

Wicquifort SAC.

sometimes forget ^{or} neglected to encourage the friendship of neighboring Princes that great indifference for their claims however just & equitable they might be. That is also why the same Princes have never failed to prefer by the authorities of this State & to pursue their claims when they believed they could make them valoir there which were not very reasonable. The States replied to the Minister of Sweden that one could not enter into conference with him on the subject of the restitution or suppression of the claimed elucidation; because one had reason to apprehend that the negotiation, on l'on s'engageroit pour cela, ne seroit de profit à ceux, qui ne se voient pas à disputer themselves from the punctual execution of the elucidation, but that ^{plus qu'on} one wd be assured that at with the case it wd be observed in all points one wd not make any objection to examine with him the claimed incursions, introductions & impossibilities which he said were incompatible with the friendship which the U.S. wished to entertain with the Crown of Sweden.

as in the subsidis
 164]. that one wd give him satisfaction touching the writ of the Afr. Co. nor his or claims dans toute l'estendue of narrow justice and in fact handling affairs one made a two "particular" treaty for ^{the} part of ^{the} Corso for the dédommagement of the ship Christine which one of the U.S. had captured in these yrs & confiscated abov

and à propos, d'accorderment se fit moyennant a sum of money
 which l'on stipula pour les intéressés; le le King se la fit
 payer, ainsi qu'il sera dit ailleurs, & redemant renouça d'un
 commerce which his subjects were doing on the C. of Africa.

227] There was nothing more important ^{for the States} than to amuse oneself of the
 2 Crowns of the North & close all sort of Sweden. He was not at all
 satisfied with them, that no reason told since the usual to satisfy the King
 of Ulking. The dead King of Sweden had had a last resentment & it was some
 his death the Queen Regent Amalia had not ceased to complain of the injustice
 of the proceedings of his Republic ... why spoke of the elucidation as of
 a thing extorted from the late King the Ministers of Sweden
 228] claimed that satisfaction be given for the Swedish
 ships captured on the C. of Guinea Africa otherwise in America

230]. We began by saying, when speaking of the state of affairs in
 1665. that Sweden was not at all satisfied with the U.P. which was
 discontinue the war having nothing to do with them if the articles which
 had been extorted from the late King were not made the cause of elucidation
 of the treaty of Ulking, were not suppressed that is why the States fearing
 the war declare for England also ordered their Ambassador [D's branches]
 to insist on this suppression just as much as any other. But the Swedish
 Ministers ^{of the} having obtained this point sought forward other claims, they demanded
subsidies they spoke of the duties that were levied at the Destruction

201] of the Sound, of the Port of Cabo Cor on the C of Guinea and which they said belonged to the King of Sweden, of a Swedish ship... which the W.C. had captured in those parts. They claimed several things which they offered to submit to the arbitration of the King of France.

They denied that the States gave no assistance to Sweden because the Crown of Sweden judged it proper to employ arms against it not that the Swedes be allowed to trade at places possessed by the States in the Indies nor the C of Africa, with the same liberty that they gave to any other allies. That by this means a serious reconciliation would be made between the 2 nations & Sweden would apply himself with great civility & good accommodation to England. File 16. P.

262] "Among the reasons where help the States had sought against England was that of Sweden. The Ministers whom they had sent to that effect to Stockholm had met so many little inconveniences for it & so many obstacles that despairing of the success of his negotiation he had asked rather permission to return. Before he left Stockholm some of the Ministers of that Court assured him that that the intention of the King was to renew the old friendship with this State & to employ himself in good faith & sincerity to what one accommodated with England rather for that purpose he would in a few days come to depart. Christoffe Delfique Count of Dora who being born in the country claiming great attachments there, would not be disagreeable to the States.

263] This gentleman who was the youngest of three illustrious brothers had sought & made his fortune in Sweden,

when he had married had been married to the daughter of Frederick the Great
 the position he took of the Emperor's religion presented him with the same
 of the Kingdom; as his future prospects will now very great cannot fail
 take quite his Embassy would no doubt have given him very important
 employment if he had continued so. He arrived at Delft where soon
 his intercession on 22 March [1667] refused having made his way to
 had his first audience he entered in business. The late King of Sweden
 desired that the King of Sweden had entered into a treaty for his wife
 he would not have been in the state of his health had been for his good wife
 (as the picture will be seen had been done in a cast-iron line
 to give to the world what would have been the "collaboration" as they
 said: "Warrant, the election of the King" had been the most
 of the King, the Queen of Sweden had appeared afterwards with me
 had spoken the words. "Sollt ic g'w. carl'ska p'nt", as the
 Count of Stralkow visited the several nobles of the King, had
 he refused. The Swedes would have a very friendly relation de
 come with it. An answer that they should be done without prejudice
 to the King, they had made the answer very well explained. The other answer
 to write a document to the King of Sweden, a note on the subject of
 in the year of that affair which having regard to the state of things.
 thing else for the King's subjects, which was not in relation to Sweden
 that more were made of them. This disagreement in fact, which
 Peace proposed, "at" Sillesmagen had concluded in the
 the King of the answer of the Swedish Emperor.

Campain [fr. "... Et Iluy a que l'affaire de Cabo Corso,
 pour laquelle on chicane un peu trop de ce costé; mais
 "comme l'on s'en est autrefois renuë à la Courte D'Estades,
 "et qu'il l'a exploré il faudra que l'on en demeure
 "là. de plus grande difficulté cariste en ce que le Composé
 "des Indes Occidentales de ce pais veut que le Roi renonce
 "au Commerce de toute la coste de Guinée. Ce qui n'est
 "pas juste, puisqu'il n'y a point de nation qui
 "ne puisse trafiquer aux lieux où les Anglois et
 "Hollandois ont des Ports ou des Loges" [W. [^{Wicquefort}? de Wit]
 21 July 1664], et ne vouloit point que le Roi
 1664] y promist ses his subjects should cease de
 Trade on the Coast of Guinea. They were not at all satisfied with
 the sum which had been stipulated for the detraiment of
 the ship Christine which the King had captured wale à propos
 i this qrs, & for the "recompense" of the Port of Cabo Corso
 which the Swedes claimed to be theirs. They were no more
 i content about what merch: should be contraband or not,
 other was some other disputes of very little importance.
 To regulate them self confus were held at which the
 Depts of the States proposed d'abord that they were y
 fist intendant the Ambass: of France: but
 the Count de Lona opposed it so finally that they were
 obliged to yield. The States demanded a formal

article of the neutrality of the Crown of Sweden, & the Swedish Ambass^r.
complained, on his side, of the small advantage Sweden had drawn from the
Treaty of Elbing, after some conferences or "entretiens" he left to
the Ambass^r. at last came to an agreement upon a resolution

[Artz VI 41. p 222 seq. Dumont Corps Universel diplomatique

VII 1. p 34.] for the contrary goods

Spain intended that during the present war no exchange should be
broken, norships should not be transported to England.

365] That was resolved on 6 July [1664] von 18th de Ambassador
the King later, of Sweden made an offering of renewal of friendship
by which the Treaty of Elucidation was renewed & declared null & void:
none resolved the differences which the S.A.C. had with the W.C.
almost upon the same conditions that Silbercrone had adjusted
them, in altering only that which had been said on the subject
of navigation & trade, which the Swedes would cease to
cease on the C of Guinea, which the King thought he could
not expressly renounce without some prejudice to his reputation,
which it was sufficient to renounce the claims which the Swedes
had to Cabo Corso, because no longer having any Port or
Settlement on the C of Guinea, its retainer goods d'y
continue leur Commerce.

0. The Count of Bona had made a journey to Meda at the
beginning of June & Cajet one of the mediators having said there
some days after, Bona was joined into mediation, de sorte que
after having adjusted affairs at the Hague he went to Meda
where he signed the treaty as mediator. The treaty had not yet been
ratified when George Fleming, the or of the 2 mediators died there
Bona having returned to the Hague continually pressed the ratification
& execution of the last treaty with the payment of the
140,000 reus escus which the WIC had to acquit the which
the Statt advanced; because without it the Ambassadors of
Sweden would have come very badly out of affairs after the
expenses he had made

366. — Bona then went to England passing Paris . . . &
only pursued his 2 Colloques by a few words

1664.

734

French W.I.C.

[Rijksarkiver Copenhagen.
Vestindisk - Guineisk Komp. 1640 - 1754.
A1. Kompagnis Direktion]

[Copy in Dutch]

"We the undersigned in the name of our King Amossey of Great Comendo, having authority from our said Lord, to supplicate Mr Fernando van Tetz, who lay at anchor with the ship Europa in our roads of Comendo in the name of the Co of West India of France, our old friends, for that which we for so many years & who have had possession of our Country for long years - that is Great & Small Comendo; who by war some, to our great regret, did & have had to relate themselves to other places which which has been the cause that our trade has fallen away, & our subjects have had to go from there to other neighbouring Kingdoms, who otherwise used to do their trade here, but now thereby they have to seek their trade at other places, and as we have now have the wish for opportunity by which we can, as formerly, have large profits, we come on board to beg the said Van Tetz that he will be pleased to found & build a fort of considerable, so that we may be free for our goods bodies & houses. This he promises us, & enters into a new agreement with us to build within 20 months from to-day, which begins on 20 March 1664, & in his own name or for his heirs or the gentlemen of the West Indian Co, he has given us a French flag as a token of the truth thereof, so that we do not have to submit to the General of del Mina & that we will relate ourselves under nobody except under the said Van Tetz, or his heirs, or the Co of France; for which he has given us & well paid 300 guildens. Therefore we give & allow to the said Van Tetz or his heirs to found & build a fortress at Great and Small Comendo or at one of our other towns under our jurisdiction & where they think it best, & that the said Van Tetz may sow the land with corn & have the gold fetched from our mine; & that, for their maintenance & in everything, we will assist them with body & blood & all what he or his heirs command us; for which we promise & pledge our persons, wives, sons, daughters, & movable & immovable goods. Action in the ship Europa, at anchor in the roads of Comendo the 15th March A^o 1664.

[no signatures]

G
1664.

B1

W. I. C.

Oct. 21. Resolution States General.

Yellow notebook (5) p. 58

Oct. 24 " " "

" " " p. 59.

Extracts from Aitzema VI Book 47. pp 149-154.

Photo stats.

Extracts from
Aitzema VI Book 47. pp 149-154.
—

567.

INFANTEE.

- Andr. Schimmelpenning upt Groeningen. } na Zutphen.
- Francois Appeltoorn upt Deventer. } phen.
- Otto van der Hal upt Sluys. } na Nimwegen.
- Walter van Brien en upt Groeningen. } gen.
- Hendrick van Bassum upt Grol. } gen.
- Gerard Ploos van Amstel upt Bergen op Zoom na Hasselt.
- Thomas Levingston upt den Bosch. } na Emrick.
- Hendrick Turck upt Brevort. } na Emrick.
- S. de Tours upt Nimwegen.
- Melehor Machivits upt Grol.
- Iohan Lamy upt Rhees. } naer Breda.
- Reynout van Bouckhoven upt Swol. } naer Breda.
- Jacob van Imbise upt Groeningen na Heusden.
- Adriaen Couck van Meter en Collofel/ upt Deventer naer Louvesteyn.
- Jacob Paffenroode Luyt enant Collofel/ upt Deventer naer Gorcum.
- Walter Schot upt Emmerick. } na den Bosch.
- Compagnie van wijlen Dirck van } na den Bosch.
- Haerfolte upt Zwol.
- Hendrick Groham, Serycant Major/ upt Sas van Gent na de Grave.
- Willem de Perponcher Maisonneuve, upt Nimwegen naer Sas van Gent.
- Jan de la Grand Maison, upt Aernhem. } na Orfoy.
- Louis Laignier, upt Mers. } na Orfoy.
- Otto Pinen van der Aa. } upt Zutphen naer Rees.
- Luytenant Collofel } upt Zutphen naer Rees.
- Floris van Winteroy. } Worumen Maestricht.
- Maximilian Roofcraen. } Worumen Maestricht.
- Jan van Beveren Luytenant Collofel/ upt Ryberck naer Geertruydenbergh.
- Charles Manmaker, Heer van Hofwegen, Luytenant Collofel/ upt Breda na Bergen op Soom.
- Andries Commercteyn, } upt Breda na den Briel, Zwol.
- Gerbrant Buffonel. } upt Breda na den Briel, Zwol.
- Hans Willem Vryheer van Ailua. } upt Coeverden na Collofel. } Lieroot, Harlingen, de Bourtange.
- Jan van Roorda Luyt. Collofel. } Lieroot, Harlingen, de Bourtange.
- Tyaert van Andringa. } Major. } go, de Bourtange.
- Feyo van Bourmania. } upt Coeverden nae de Gene Teyens.
- Johan Ezzard van Dou na. } upt Coeverden nae de Gene Teyens.
- Johan Ezzard van Dou na. } Langackerchans.

de selve ontgebeven warden / en moe aldaer tenens het aensichte winter falsoen opreicht te werden; widders is aen de Committaris Quacke ende Krijg ghescheben / dat is respectievelijck alle de Ghoegs en Wijn-Baccken in dienst van den Staet zynde / souden hebben opt te danchen.

Men heeft den tienden October gescheben aen de respectie Provincien / dat te selve ten spoedighst hare Provinciale Advijven in haer Ho. Mog. Vergaderinge wilden doen openen oer het Project gemaect in haer Ho. Mog. seereere notulen van den vyftenden September leselden / raekende het introducteren van den Heere Prince van Oranjen in den Staet van State / misgaders het separeren van 't Capiteynschap en Admiralschap Generael van 't Stadthouderschap van de respectie Provincien, mer dengevolge en aensleken van dien.

Den Heer van Beuningen van Parys wederghomen / hadde autentice Wonsdagh den twaelfden Octobris, rapporterende in 't hoore wat in sijn Negotiatie gebeurende den Engelschen Oorlog was gepaert / refererende sich meest tot sijn daer oer ghescheben bieben. In 't generael wiert aenghemercht / dat Vranckrijk veel complaince hadt getoont aen Engeland, dat oock noot niet aen desen Staet hadde wilsent verklareren op 't stuck van de restitutie van 't pabillon: om aen Engeland geen gesjudice te geven. Aengaende de aengebooden mediatie gaben de Admirals genoeg te kennen alstans haer gemedereede consilien; dat Vranckrijk sich wel geconsentert soude houden met het geene sy in Nederland: hadde geconquestert / of met een equivalent van dien / 't zy op de frontieren tusschen Vranckrijk en Nederland: of elders; maer hy hadde daer van niet als by discours; de Heer Ambassadeur soude last hebben om weder in scriptijs te ageren.

Op occasie dat die van de West-Indische Compagnie foo seer haer te soeken in aemclaten in 't foutneren der hondert duyent hijerdelders aen de Sweetsche Africaense Compagnie (daer van onder de Sweetsche saecken meer werdt gesep) is den vier en twintigsten October gerapportert het volghende Concept; maer de selve Compagnie halde haer bynden en geintresseerde warden den heeren hoofsmanck hadde.

Naedemaal by experiente onderwonden is, dat de generale Geofitroyerde West-Indische Compagnie deser Landen in handen ende onder de directie van die geene die daer inne harederen, ende 't werck van dien manieren, al over lange tot sodanigen onvermogen ende discouragie vervallen ende gebragt is geweest, dat daer door niet alleen de glorieuse en profuable conquesten van Brasil, by faute van vigoureuse uytvoeringe van 't aengevangen werck, ende van genoeghame Secoursen, soo van volck als van andere nootdrustigheden, mits de trouwloose entreprense van de Portugesen en andere toevallen 'teenemaal zyn verlooren, maer oock de verdere Landen, Vaerten ende Commercie onder het defict van de voorsz Compagnie overgebleven, niet foodanigh gemainteneert, gecultiveert, ende te nutte gebragt zyn geworden, alshet naer menschelike apparenite onder den zegen van Godt Almachtigh wel soude hebben kunnen geschieden, indien de voorsz Compagnie in machtiger handen ende onder eene vigoureuere directie ware geweest, veel min dat de selve Compagnie haer metter tydt, soo als van diergelijcke Societeyten met reden gehoopt wordt, verder ende verder heeft kunnen uytbreiden, ofte oock recupereren 't geen haer by dese en geene te onrecht afhandigh gemaect was, jae dat de voorsz Compagnie al federt veel jaren herwaerts tot die decadentie is ghereackt, dat voor de Participanten in de selve daer van niet te nutte ghekomen, ofte aen hen Lieden enige wytdelinge gedaen is, ja dat selvs aen die geene die haer Capitalen daer aen op Interesse gecrediteert hebben, noch Capitael gerestitueert, noch de bedongen Interest uytgekeert wert: Dat mede de Vrienden ende Geallieerden van den Staet en hare Onderdanen door de Bedienden ende Suppo-

Saken der West-Indische Compagnie.

De Antite met zyn onder hebben de sichten en.

Daer

667. ten van de voorfz Compagnie verongelykft ofte befchadicht, ende daer over by *folemnelle Traaftaten* vergoedinge beloofte wefende, de Compagnie onmachtigh is de beloofde vergoedinge te prefteren, in diervoeghen dat de faecken van de voorfz Compagnie op dien voet voortgaende, daer uyt voor de *Participanten* in de felve geen voordeel, maer daer en tegen voor den Staet ende de Ingefetenen van dien in 't generael wel merckelyk nadeel is te verwachten: Dat daeromme en om veel meer andere redenen, te lange hier te deduceren, by autoriteyt van haer Ho. Mog. de voorfz Compagnie in meerder magt ende vermogen, *mitfgaders* onder *vigoreufer directie* gebraght foudt behooren te worden, op dat alfoo niet alleen de Landen, Vaerten ende Commerce, daer van de voorfchreve Compagnie noch tegenwoordigh in poffeffie is, nae behooren mainteneert ende gecultiveert, maer oock haer uytlaende Aetien met vigeur gevordert, ofte over de *non preftatie* van de felve ende over andere gheleden verongelykingen behoorlycke reparatie eade fatisfactie geconfequeert moghe worden.

Ten *Eerften*: Dat omme daer toe bequamelyk te geraecken, voor eerst ende voor al haer Ho. Mog. het *Octroy* aen de gemelde *Wefl-Indifche Compagnie* vergunt tot den uyt-eynde van *dese* loopenden eeuwte, foudt dienen te werden gecontinueert.

II.

Dat vervolghens het recht van 't voorfz *Octroy*, mitfgaders alle, *vordere rechten, poffeffien, aetien ende prerogativen, de gemelde Compagnie* competerende, op ofte tot *enige Landen, Cafteelen, Sterckten, Eylandten, Colonien, Gelt-fommen, Navigatie, Commerce, ofte eenigerhande andere faecken*, hoe die oock ghenaemt mogen wefen, om de felve te brengen in handen van *meerder vermogen, luft, ende couragie*, door ordre en op refolutie by concurrentie ende bewilliging van de famentlycke Provincien te beramen ende vast te ftellen, overgebraght foudt dienen te worden in handen van de geene die voor de felve rechten *het meeste fullen komen uyt te bieden*, boven het beloop der tegenwoordighe waerdye van alle de Aetien in de voorfchreve Compagnie te famen met het *halve Capitaal* waer mede de felve Compagnie *à depofita* is betwaert (de voorfchreve Aetien tot *ten hondert* gerecekt) ende fulcx boven een *Capitaal* van

III.

Dat ten voorfchreve eynde seeckeren dagh nae verloop van een competenten tydt, foudt behooren geprefteert te worden, op de welke alhier in 's *Graven-Hage* ter plaecte, by Billetten daer toe te praefigieren, alle die geene die geneghent yft foudt mogen hebben, en te famen gerefolveert wefen, nae 't geen voorfchreve is, boven 't gementioneerde *Capitaal* enighe *uytloovinge* te doen, door hunne *Gemaghtighden* voor Gedeputeerden van haer Ho. Mog. *haer booghfte* bodt te laten inbrengen.

IV.

Dat oock, om geene Provincien ofte Ingefetenen van de felve van de *participatie* in de voorfchreve Compagnie uyt te fluyten, of haer de felve *participatie* enighints difficiet te maecken tuffchen de Provincien onderlinghe voor al foudt konnen werden geconcerteert, nae wat proportie het yder Provincie of haer Ingefetenen vry foudt ftaan in de voorfchreve nieuwe contractatie in te fteden, mits haer haer daer op binnen den tydt van *tres* weecken nae 't fluyten van de voorfchreve Contractatie verklarende.

V.

Dat het *Capitaal*, by de voorfchreve nieuwe Contractanten uyt te looven foudt ge-employeert worden, eerst tot aflegginge van alle de *hoofsfommen*, teghenwoordigh tot lafte van de voorfz Compagnie op intereffloopende, in diervoegen daer aen alle de *Houders van de Obligation* betaelt foudt worden *vijftig ten hondert*: Des dat by de ghemene overgifte van alle de Provincien foudt worden gedecreteert ende vast gheftelt, dat fy Lieden haer daer mede ten eeuwige dagen

1667. foudt hebben te contenteren, en vervolgens mede tot uytkoop van alle de *Participanten*, betalende hare Aetien tot *ten hondert* als boven.

VI.

Soo nochtans, dat het een yeder van de voorfchreve *Participanten* vry foudt ftaan, des begeerende, hare Aetien te moge behouden, ende naer proportie van de felve, ge-estimeert ter waerde als boven, t'fynner tydt, de faecken van de Compagnie fulcx toelaeende, oock uytdeelingte te genieten *pont ponts gewijfe*, neffens die geene, die het nieuwe *Capitaal* foudten hebben gefurneert.

VII.

By foo verre de voorfchreve nieuwe Contractanten foudten mogen geraden vinden, de directie van de Equipagen ende alle andere faecken de Compagnie concernerende, toe te betrouwen aen de *Collegien ter Admiraliteyt*, ofte eenige van de felve, dat haer Ho. Mog. in fulcken cas, de Raden in de gemelde Collegien, mitfgaders hare Suppoosten, fullen autoriferen en bevelen dien laft op haer te nemen, sonder ter faecke van dien buyten ofte boven haer *ordinaris* Tractementen van 't Landt, eenige verdere *gages* tot lafte van de Compagnie te genieten, welverftaende dat onder de Superintendentie van de gemelde Collegien door die van de voorfz nieuwe Contractatie noch fullen worden aenghefteld de noodighe *Boeckhouders, Caffers*, ende andere dierghelijcke *Minifters*, die fy daer toe foudten mogen noodigh achten, mits dat de felve tot lafte van de voorfz Compagnie gefalarifeert ende betaelt fullen worden.

KORTE REMARQUES

Door de Bewint-hebberen van de Geootroyeerde Wefl-Indifche Compagnie deser Landen geformeert, ende aen de Heeren Gecommitteerden van hare Ed. Groos Mog. de Heeren Staten van Hollandt en Wefl-Vrielandt overgegeven, op seecker Concept, tot redres van de vervallene faecken van de voorfz Compagnie geprojecteert.

Edele Mogende Heeren.

Dewijl u Ed. Mog. de faecken van de Geootroyeerde *Wefl-Indifche Compagnie* goedertierenlyk in foonagie aenmerkinge gelieven te nemen, dat u Ed. Mog. Bewint-hebberen de Eere hebben gedaen, van de felve in het examineren van het Concept, tot redres van de vervallene faecken van de voorfz Compagnie geprojecteert te horen, en der felver *Remarques* te verftaan, foo fullen Bewint-hebberen u Ed. Mog. voor die gunfte onderdanighlyk bedankende tot voldoeninge van u Ed. Mog. ordres seggen.

Dat Bewint-hebberen by examinatie van het voorfz Concept daer in bevonden hebben tweeleden, te weten, dat het felve voor af tot een inleydinge continueert eenige generale en particuliere redenen ftreckende tot *Fondamenten*, waerom dat in de teghenwoordighe confitutie vande Compagnie eenige veranderinge in deffels faken, ende fpecialijck foonagige veranderinge diende gemaect te werden, dat de voorfz Compagnie foudt werden overgebraght in handen van meerder magt, ende onder *vigoreufer directie*, ende dan voorts de manier, op dewelcke de voorfz veranderinge behoorte te gefchieden.

Op beyde welke poincten veel *speculation* vallende, fullen Bewint-hebberen alvorens tot de felve particulier te komen in het *Generael* proemitteren, dat het van heden nochte gifteren niet en is, dat de faecken vande *Wefl-Indifche Compagnie* een noodigh redres, foo ten refpecte van het ongelijck haer

67. buyten 's lants aengedaen, als ten respecte van hare verdere subsistentie heeft gerequireert, maer dat de selve met leet wesen hebben gezien, dat den Staat deser Landen in de ongeluckige tyden, als in de jaren 1647 en de volgende niet soo veel yver ende regtveerdigheit aengedaen sijnde geweest, om de saecken om de West Indische Compagnie soodanigh te redresseren, dat alle de Ingesetenen, die in deselve sijn geinteresseert, reden souden gehadt hebben, om de regeringe over der selver protexie en rechtveerdigheit ootmoedighlyck uyt groot des herten te bedanken, continueerende ten dien eynde niet alleen den Océroye voor 25 Jaeren, maer oock tot redres van de vervallen saecken van de Compagnie; ende om deselve weder te doen subsisteren vast stellende, het ongelijck de Compagnie aengedaen, met de maght van het Landt te herstellen, ende tot aflossing van de schulden, in dewelcke de Compagnie, haer van de achterstallige subsidien vindende gefrustraert, was vervallen aen de Compagnie te betalen, het gene den Staat ter dier oorsaeken aen de Compagnie schuldigh was, en dat alleen den tijt soodanige veranderinge in die goede en rechtveerdige genegentheyt van den Staat schijnt voort gebracht te hebben, dat in plaetse van door een goet succes op de Resolutien, als doen by haer Ho. Mo. genomen, geholpen te werden, de Compagnie van de goede gunste van den Staat ontbloot, wert voorgelt, even als een vreemde, die alhier door ongelval in ongelengentheyt sijnde geraeckt, alles ten appetijte van sijne credituren moet overgeven, sonder dat eens in consideratie genomen wert, de oprichte reden van de onmacht ende het verval van de Compagnie, veel min de protexie, die den Staat de Compagnie generallijck als een Ingeseten, ende een soo notabel getal van Ingesetenen, ende noch speciaalijck uyt krachte van de beloften, in den Océroye gedaen, schuldigh is, noch oock de diensten, die het Lant in 't gemeen, ende alle Ingesetenen in het particulier uyt de ongelengheden van de Compagnie hebben genoten, door dien in sulcke gevalle, de reden ende rechtmaghtijgh meer soude eyfchen, dat den Staat de Compagnie effectivelijcken dede genieten het effect van het Tractaet met de Kroon van Portugal, soo tegens de Borst van de Compagnie gesloten, ende de betalinge van de achterstallige subsidien, als dat de geheele Compagnie, ende al haere hoop geresen verseert soude werden op soodanige swacke, ja (sonder correctie) abusive Fondamenten, als in de voorreden van het voorz. Concept voorgestelt sijn.

Ende daer mede tot particuliere examinatie van het eerste Lith van het voorz. Concept komende, sijnde een inleydinge, behelende eenige generale ende particuliere redenen, waerom speciaalijck, soodanigen redres in de saecken van de Compagnie soude dienen gemaect te werden, als in het selvige wert voorgestelt; soo hebben Bewint-hebberen in het selvige geremarqueert, dat in het eerste deel een narré van het gene in de saecken van de Compagnie gepasseert is, gestelt wert, speciaalijck de Compagnie belastende even als of haer decadentie door eygen schult was veroorsaect, waer door de genegentheyt van die gene, welckers oordeel het voorz. Concept moet onderworpen werden, aenstoont tot nadeel vande Compagnie werdet geproocupeert, ende in het tweede deel het weynige, dat van de Compagnie in toekomende te verhoppen, ende de schaede, die van deselve sonder redres te verwachten sijn, werden aengeraecht, waer door een geproocupeert moet geproocupeert soude kunnen werden, om alle favorabele gsdachten voor de Compagnie tenemaal af te leggen; ende in het derde deel een conclusie uyt het oogmerk van den Staat geformeert werdende, door dewelcke alle de ongemaken, die deser te vresen sijn geweest, ende alle profijten, diemen van de Compagnie hadden mogen verwachten, souden kunnen bekomen werden, sal een yeder, in de saecken van de Compagnie niet ervaren sijnde, seer licht de intentie van het Concept, en sels alle andere middelen ampte-

1667. ren, die maer kunnen dienen, om de tegenwoordige Compagnie te supprimeren; ende sullen daeromme Bewint-hebberen 't geluck hebbende, om sulcx te mogen doen, op dit eerste Lidt, ende de speciale positiven in het selvige gestelt, u Ed. Mog. verfoecken, het naervolgende in favorabele achtunge te nemen.

Ende wel op de eerste remarque, dat het wel waer is, dat (God betert) de saecken vande voorz. Compagnie onder de directie van die gene, die daer in herideren, ende 't werck van dien manieren, al over lange tot soodanigen onvermogen vervallen, ende gebracht sijn, dat de glorieuse en heerlijcke conquesten van Brazil, by suite van vigorouse uytvoeringe van het aengevangne werck, ende van genoegsaeme secoursen, soo van volck, als van andere nootdriftigheden, mits de trouwloose entreprenen vande Portugesen ende andere toevallen, t'eenemaal sijn verloren, ende dat de voorz. Compagnie niet en heeft kunnen uyt haer sels recupereren, het gene haer by desen ende geneen onrechtvaardigh af handigh gemaect is.

Ende dat aen de participanten van de voorz. Compagnie sedert eenige Jaren herwaerts geen uytdeeling is gedaen, nochte de capitalen, op interest gecrediteert, voor als noch kunnen afeyleyt worde.

Mede dat de Compagnie in den Jare 1667. by haer selven niet in state geweest is, om promptelijck op te brengen soodanige hondert duylent Ryxdaelders, als hare Ho. Mo. *ex plenitudine potestatis* de Compagnie hebben belast, promptelijcken te fourneren tot voldoeninge van het gene den Staat by Tractaet aen de Kroone van Sweden hadde beloof.

Maer dat men daer tegens moet considereren, dat de voorz. Compagnie, nochte hare conquesten geen ongemaken sijn overgekomen door de directie van die geenen, die het werck van dien in alle getrouwigheit, vigoruselijck ende met goede couragie hebben gemaneert, ende alles op de propositie, formen, ende maniere van directie, door hare Ho. Mog. (die alrijns in de Generale Vergaderinge der XIX. geprefeert hebben, ende door haer gewigte alles soodanigh geschickt, dat meer den dienst van den Lande, als het interest van een Compagnie Koop-luyden betragt wierd) voorgestelt, hebben gereguleert: nochte dat oock door manquement van secoursen, soo van volck, als andere nootdriftigheden, tot subsistentie van de voorz. conquesten gerequireert, de voorz. conquesten eenigh gebreck heeft getreft, soo lange als uyt de ingeleyde, ende tot tweemaal toe verhoogde Capitalen van de Compagnie, witsgaders uyt alle de considerabele buyt goederen, op den vyandt veroverd, yets heeft gevonden kunnen werden; ja sels soo langhe als de Compagnie yets op haer credit heeft kunnen negotieren; maer indien het gebreck van secoursen de oorsaecke van het verlies van de voorz. conquesten is, dat dan het verlies alleen is veroorsaect, om dat de Compagnie in alle haer doen insicht hebbende gehad op de beloften van assistentie, eerst op het fourneren der Capitalen, ende daer na op het verhoogen van deselve door den Staat gedaen, en in onmacht sijnde gevallen, de effecten niet en heeft kunnen obtineren van de protexie, ende assistentie, die by den Océroye, ende verscheide successieve resolutien door den Staat waren beloof; nochte tot dese ure toe maghtigh heeft kunnen werden de subsidien, die haer niet alleen simpelijck sijn geconfecteert, om dat den Staat hadde beloof, dat deselve geconfecteert ende geprefeert souden werden; welcke belofte van assistentie, door den Staat te doen; de Compagnie, maer dat haer Capitalen, en op credit gelichte penningen geconfecteert waren, buyten alle schult stellen, door diense in den beginne van Océroye genoegsaem heeft ghe-toont, datse gemeent heeft sonder de assistentie van den Staat op een Capitaal van 73 tonnen Gouts geen Oorlogh tegen den Koningh van Hispanjen te kunnen voeren, die nootfaeckelijck binnen korten tijt, gelijk gebleecken is, de voorz. Capitalen soude consumeren,

fumeren, ten ware den Staet haer in ongelegentheydt vervallende, quame alfliteren na behooren, ende dat fy alles hebbende geprefteert, ende meer, als waer toefde door den Oefroye, ende yerdere reciproque obligatoire refolutien was verbonden, als haer met 70 tonnen Gours op Intrest hebbende belaft, geen fchult kan dragen van het gene daer naer door manquement van de beloofde affinitie, door den Staet te doen, opgekomen is, belopende de achterftallige fubfidien, die aen de Compagnie zijn beloofd, deicharges van gegeven, geliquideert, en expreffelijk geconfenteert: ende op welckers vaste toeflegginge in den Jare 1639. noch wel 50 tonnen gouds wederom zyn ingelcyd, fcs Millioenen fcs maer hondert drie en veertigh duyfent twee hondert een en tnegentigh gulden, volgens de refpective refolutien, liquidatie, ende de fcharges onder de Compagnie beruflende, behalven de Intresten van de gelden *à deposito*, om uyt de achterftallige fubfidien weder te betalen, genegoert, en niet dewelcke de Compagnie van de betalinge der fubfidien gefruftreert werdende, belaft is geworden, mede wel tuffchen de vyf ende fcs Millioenen monterende, die uyt de Compagnies Kafte hebben moeten werden betaelt, ²welck naer behooren in achtige genomen werdende, gelooven Bewindhebbere, dat U Ed. Mog. felvs wel fullen appreherenderen, dat uyt dit Poffitijf door den Staet geen argument tot nadeel van de Compagnie behoort genomen te werden.

Dat verder de Vaerten, Commercen, ende Negotien in de limiten van den Oefroye by haer felvs in de ongelegentfte tyden niet verfuymt, maer foo vigoreufelijk zyn gemaintieert, gecultiveert ende te nutte gebracht, als een machtiger foude konnen doen, ²welck daer uyt kan gefien werden, dat de Compagnie, om alle fufpicie felvs van achteleoosheyt ende negligentie weg te nemen, ende den Staet, nochte de gemeene Ingefetenen geen reden van klagen te geven, alle ende een yeder gepermitteert heeft, te Vaeren ende Negotieren op die plaetsen, daer de Compagnie geen voordeel konde beoogen, op dat even-wel niets onverfocht foude blijven, ende voorts alle de Vaerten ende Commercen, diefe oyt in poffeffie heeft gehadt, naer het verlies van Brazil, tot noch toe behouden heeft, behalven de conquette van Nieuw Nederlandt, welckers verlies door een trouwloofen overval, by een bedeckten vyandt, onder fchyn van een goeden vriendt in tyden van Vreden ondernomen, de Compagnie niet te lafte geleyt kan werden, alfoo felvs de machtigfte haer voor foodanige overrompelingen niet en konnen bevryden, waer van in machtiger Compagnie, des noods, wel exempelen fouden konnen werden getoont; foo dat felvs niet eene plaetse foude konnen aengewefen werden, daer het gepermitteert is te negotieren, of de Compagnie is noch in poffeffie, ofte het staet allen Ingefetenen vry, de felve Vaerten te nutte te brengen; tot welckers beter elucidatie te remarqueren is, dat de Compagnie ende alle Ingefetenen door geheel America buyten de Wilde Kufft uytgefloten zyn, als in Kannada door de Franfchen, in Nieuw Engelandt, Nieuw Nederlandt ende Virginia door de Engelfchen, van de verdere Kufften tot de Wilde Kufft toe door de Spaenifchen, als mede door de felve in de Zuyd-Zee, ende in Brazil door de Portugefen, ende dat allen Ingefetenen door de Compagnie de Negocie in de Caribifche Eylanden ende op de Wilde Kufft is gepermitteert, ende voorts in Africa alle de Negotien, aldaer vallende, foo vigoreufelijk door de Compagnie felvs werden waer-genomen, ende voort-gefet, dat men niet fal konnen actuyfen, dat een machtiger meerder foude konnen te wege brengen, als door de Weft-Indifche Compagnie gefchiet, zynde tegenwoordigh wel ontrent de dertigh Schepen van de Compagnie in Zee, om de Kufft van Africa ende alle andere Plaetsen te behandelen, door welke equipagien, eenige particuliere Koop-luyden, die langh op de voordeelen van den Oefroye geloert hebben, ende van den apparenten goeden ftant van de Compagnie nydigh

zynde, dickwils door quade rapporten ontrent de Regenten des Compagnies onmacht feer breede uytmeten, om den Staet geabufceert zynde, eenmael haer particulier voordeel, ende niet dat van het gemeen te procureren.

Dat verder de Participanten in de Weft-Indifche Compagnie zedert het verlies van de Braziliaenfe conquetten felvs tot verwonderinge door de goede forgen ende mefnage van Bowind-hebberen hebben geprofiteert, want of wel geen uytdeelinge is gedaen, (²welck niet wel kan gefchieden, of de Capitalen fullen tot haer volle waerdy gekomen, en vervolgens alle de fchulden afgeloft zyn) foo is doch notoir, dat zedert den Jare 1656. tot den Jare 1664. der fclver capitalen wel vier capitalen waren verbeterd, alfoo de Actien in den Jare 1656. tot Amfterdam op de Beurfe al voor 5. ten hondert wierden verlaten, ende in den Jare 1664. voor den Engelfchen Oorlogh in de fclve ftadt ende op de fclve plaetse voor 18. ten hondert zyn verkocht, waer uyt gefien kan werden, of aen de Participanten yets ten nutte gekomen is, ofte niet, ende voor foo veel de Obligatie belangt zyn te fclve zedert den Jare 1656. foodanigh tot den Jare 1664. verbeterd, dat daerfe voor 10. ten hondert Anno 1656. gegeven wierden, voor den Engelfchen Oorlogh nauwelijcks voor 48. ten hondert tot Amfterdam op de Beurfe waren te bekomen, waer naer beyde Actien ende Obligatie inde andere refpective Kameron naer advenant zyn opgeklimmen, boven het welke zedert Anno 1656. aen de Depositariefen, die fommige zedert den Jare 1645. 46. ende 47. geen intereffen hadden genooten, in de Kameron van Amfterdam en Zeelandt intereffen zyn betaelt tot 2 per cento tot den Jare 1664. toe, wanneer de faken in foo goeden pofture waren gebracht, dat men al hadde vast gefet, de Kameron van de Maze, Noord-Holland en Stadt en Lande, waer van fommige zedert Anno 1656. een, ende fommige twee jaren intereffen hadden betaelt, met dubbelde jaren te laten voort gaen, op datfe in egaliteyt met de andere Kameron mochten komen, doch den Engelfchen Oorlogh daer op feer overfiefs volgende, ende fpecialijk de Weft-Indifche Compagnie feer exceffive fchaeden in de Buyten-landsche conquetten toe-brengeende, heeft de Compagnie door dat ongeval met de betalinge der Intereffen moeten fuperfederen (gelijk felvs de Ooft-Indifche Compagnie met hare uytdeelinghe door het fclve geval heeft moeten ftilltaen) doch den gewenftchen Vrede yndeljk zynde geobtimeert, verhoopt de Compagnie by het arriveren van de Schepen, zedert het fluyten van de Vrede af-gefonten, foodanigh weder in pofture te raecken, dat niet alleen in de betalinge der intereffen gecontinueert, de verloopen Iaren voldaan, maer het werck van de Compagnie by continuatie van tijdt feer verde, endelicht wel tot volkomen herftellinge fal gebracht konnen werden.

Dat eyndeljk de ordre, waer by de Compagnie gelaft wierdt voor de Kroone van Sweden 10000. Rijcxdaelders opte brengen, inder daet een feer harde fake voor de Compagnie geweest is, als zynde noyt by declaratie van haer Ho. Mog. verklaert, dat de Minifters van de Compagnie buyten 's Landts met onrecht het Schip de Christina fouden hebben geconfifqueert, ende daer-en-boven notoir, dat het felvige geen twee vyfde van 100000 Rycxdaelders weerdigh is geweest, doch gelijk aen den Staet in het generael alle de onmacht (behoudens het groot refpect van de fclve) moet toe-gefchreven werden, daer in de Compagnie is vervallen, om dat de beloofde fubfidien noyt effectivelijcken zynde geprefteert, de Compagnie alleen daer door in foo veele fchulden is vervallen, en blijft feken, dat fcldergelijcke ordres niet en kan voldoen, alfoo moet oock alhier de onmacht van de Compagnie niet als uyt haer felven, maer uyt den Staet fpruytende werden geconfidereert, ende kan die dienvolgende door den Staet niet als een argument tot nadeel van de Compagnie opgevat werden, ten ware alvoorens aen de Compagnie over de voorfz. fubfidien contentement was gedaen.

Alle het welke genoegsaem toonende, dat het gepasseerde in des Compagnies saecken, voor soo veel het selvige de Compagnie by de inleydinge van het voorz Concept te last werden geleyt haer niet kan geimputeert werden, hebben Bewindt-hebbers verder op het tweede deel van de voorz inleydinge gemarqueert.

Dat hoewel in het voorz concept werdt gepoeseert, dat de saecken van de Compagnie op den tegenwoordigen voort voortgaende, voor de participanten geen voordeel, maer daer-en-tegen voor den Staet, ende de Ingefetenen van dien in het generael wel merkelyk naerdeel te verwachten is, in tegendeel waar is, dat voor de participanten ende andere geinteresseerdens wel merkelyk voordeel, ende voor den Staet, noch niemant van de Ingefetenen eenigh naedeel aengewen kan werden.

Want war het voordeel vande participanten, ende geinteresseerdens belanght, is hier voor al aengewesen, dat door goede mesnage, Negotie ende Directie haer Capitalen in 8 Jaren al tot 4 Capitalen waren verbeter, soo dat des Compagnies saecken op die voet voortgaende, binnen korte jaren de Capitalen, ende Actien tot vry hooge, ende light wel tot volkomen waerdye staen te raacken.

Wat nu het naedeel van den Staet ende der gemeene Ingefetenen soude zyn, kan men sich niet inbeelden, door dien, voor soo veel uyt dit concept kan begrepen worden, 't selvige daer in soude besaen, dat, de Vaerten ende Commerciën niet naar behooren waargenomen werdende, den Staet daer door in het generael de Vaerten ende Negotien ende de Ingefetenen de profyten soudn kunnen verliezen; is hier boven aengewesen, dat alle de Vaerten ende Negotien by de Compagnie naar behooren bevaren, ofte wel het profyt van die gene, diese niet bevaren wil, aen allen Ingefetenen open geset heeft, ende om de selvige te maintaineren geen andere middelen werden gerequireert, als de profyten, die met de voorz Negotien werden gedaen; want als men de saecke ten respecte van het maintaineren gesont infiet, is de Compagnie machtigh genoegh, om de Forten en Plaetsen, die de selve noch in possessie heeft, uyt de voordeelen van de Negotie te maintaineren; ende de Commerciën die verder in de limiten van den Oefroye, ende voornamentlyck de geheele Kust van Africa langs mer de Naturellen werden gedreven, ofte gedreven konnen werden, ter plaetse daer niet noodigh is eenige possessie te nemen, konnen wel selfs in de handen van de machtighste geturbeert, doch haer niet ontnomen werden, ten ware eenigh Potentaet in Europa wilde sustineren, hem de Negotie op de Kuste van Africa, ofte elders, daer niemant eenige possessie van Landen heeft, (gelijck de Natien in Europa gelegentheyt genoegh hebbende gehad, om in die plaetsen, die alleen met schepen bevaren werden possessie te nemen, soo sulcks noodigh was geweest, het meeste gedeelte van de Kust van Africa alleen met schepen behandel) privatelijck toe te komen, en 't selvige met sijn macht bestont te maintainen, wanneer selfs de machtighste Compagnien of de hulpe van den Staet soudn van doen hebben; ofte haer offerende consumeeren, ofte de Negotie moeten verlaten.

War uyt mede considerende, dat van de tegenwoordige Compagnie seer veel voor de Participanten te hoopen, ende geen naedeel voor den Staet in het generael, ofte de Ingefetenen particulier te verwachten is, soo volgt nu het derde deel van de inleydinge, op het welke Bewindt-hebbers hebben gemarqueert, dat de redenen waerom de Compagnie in machtiger handen behoerde overgebracht te werden, dese twee zyn, op dat de Vaerten ende Commerciën gemaintineert, ende op dat de Compagnie haer uytstaende actien ende praesentien met vigeur soude konnen vorderen, ofte over de non-praestatie van de selve, ende over andere geleden ongelijcken behoorlijke reparatie, ende satisfactie consequeren, op welke eerste pointc alreede hier vooren aengewesen zynde, dat de Compagnie, soo als tegenwoordigh

geconstitueert is, de Vaerten ende Commerciën, die de selve noch in possessie is hebbende, wel waer kan nemen, ende maintainen, soo dat daer toe geen machtiger gerequireert wert, soo komt de conclusie uyt dat fundament geformeert, te vervallen, ende sal dienvolgende alleen het tweede pointc in consideratie komen.

Waer op te remarqueren is, dat de uytstaende actien ende praesentien van de Compagnie zyn tweederley, te weten binnen-landsche, bestaende in de praesentien, die de Compagnie over achterstallige subsidien tot laste van den Staet is hebbende, ofte buyten-landsche, bestaende in de praesentien tot laste van de Kroone van Portugael, om de non-praestatie van het Tractaet met de Kroone van Portugael ghesloten.

Op welke eerste foorten U Ho: Mog: gelieven te considereren, dat tot bekominge van de selve alleen de goede gelegentheyt van den Staet, ende geen machtiger handt van noden is, alsoo alle Ingefetenen, het faveur van den Staet, om de betalinge, soudn moeten afwachten, hoe magtigh de selve oock mochten zyn, ende indien yets van de selve uyt den Staet te verhoopen is, de selvige beter uyt consideratie van de tegenwoordige Compagnie ende hare dienften sulken konnen geobtaineert werden, als door die gene, die niets ten dienste van den Staet hebbende gedaen, ende de Compagnie sonder hoop, om van den Staet yets te obtineren, in handen krygende, geen fundamentale redenen sulken konnen by-brengen, om den Staet tot voldoeninge van de voorz praesentien te bewegen; ten ware dat, als men op de substantie van het Concept selfs fiet, een vreemt ende machtiger Potentaet, die alleen rechtverdigde redenen mocht soecken, om den Staet schade te doen, (gelijck die speculation op 't voorz Concept mede vallen) *per interposiitam personam*, zijnde een Ingefetenen van desen Staet, het meeste quame uyt te loven, om op praetext van de voorz subsidien altijs gelegentheyt te hebben, om den Staet te infesteren, met genoegsame verskeringe, dat het geheele werck van het nieuw Oefroye by hem al geabandoneert ofte overgelaten werdende, gelijck by behoudende sijne praesentie het selvige wel aen de ingefetenen van desen Staet soude konnen overlaten, ten allen tyde evenwel hem geen gelegentheyt soude ontbrecken, om sig van de betalinge der subsidien te verscekeren, ende daer uyt te vinden het gene by hem volgens het Concept uyt-geloofd en betaelt mochte zyn.

Op de tweede soorte van praesentien gelieven U Ed: Mog: te remarqueren, dat als men wederom infiet de substantie van 't Concept selve, en dien-volgende, dat eenige nieuwe contractanten, gelijckse genoemt werden, het werck van de Compagnie in handen soudn krygen, soo konnen Bewint-hebbers U Ed: Mog: wel verskeren, dat van die praesentien nouyets met vigeur, 't welck men niet anders als gewapenderhandt in cas subject kan verstaen) sal bekomen werden, de reden daer van is, dat geen contractanten, buyten de protexie, hulpe en assistentie van den Staet, hier te Lande maghtigh zijn, soodanigen Capitaal te fournieren, daer mede dat de voorz praesentien op de Kroone van Portugael soudn konnen effectivelijck geconsequereert werden, want of al wel by imaginatie eenige capitalen daer doe by nieuwe contractanten konden uyt-gevonden werden, soo sulden de selve sonder insighte van de speciale assistentie ende protexie van den Staet, ja soo Bewint-hebbers vertrouwen, selfs sonder speciale belofsen ende roefsegginge van protexie ende assistentie van den Staet, tot den Oorlogh niet geemployeert werden, door dien de West-Indische Compagnie tot een exempel aen alsulcke lief-hebbers sal strecken, ende een baecte sijn, om hare mesuren na'er te nemen, ende als die wel by haer considerereert wert, sulden soodanige lief-hebbers, voor eerst vast stellen, dat geen Compagnie, buyten de hulpe ende assistentie van den Staet machtigh is, tegens een Koninckrijck soodanige deseynen uyt te voeren, alstot constraincte van den Koninck van Portugael werden gerequireert, (want het is onmogelijck

67. dat een Compagnie alleen door een machtigh Potentiaet aengegrenzen, ofte gereserveert werdende sich niet en soude consumeren) ende dan vervolgens considereren, dat by quaedt succes geen effecten van de beloften van den Staet voor haer, die geen diensten aen het Landt, ofte de gemeene Ingefetenen hebben gedaen, gelijk de West-Indische Compagnie, maer alleen om haer particulier voordeel fullen geoorloght, te obtineren sullen zijn, ende hier uyt een noodtaeckelijck besluyt maekken, dat het yder een ongeraden is, op een onseckerere hoope, soo machtige Capitalen in de weegschale te stellen, en als die gespandert sijn te vermaghten, dat den Staet haer onvermoghden siende, daer uyt een argument fal maekken, om alle de voordeelen, die haer geconferent zijn, in andere handen over te brengen, gelijk in desen remarquabel is, dat alhier ten respecte van de West-Indische Compagnie geschiet, door dien de Compagnie door het transport in machtiger handt, gants geen voordeel ter werelt by goet succes door dit traact soude trekken, hoewel het op die maniere in de voorz. inleydinge influent, als of de tegenwoordige Compagnie noch merkelijck daer door gebeneficiert soude werden, jae ter contrarie sal de Compagnie de hoop benomen werden, diese tegenwoordigh heeft, om by continuatie van Océroy weder op de been te komen, 't is wel waer dat in het *sesste* Articul van het Concept, de particulieren naer de waerdye van haer actien, in de nieuwe Compagnie souden werden geadmitteert, doch die het wel insiet sal scentsfons noreren, dat om op die manier in te komen, elck een gepermittiert is, jae niemant kan verboden werden, alsoo het een ende deselve saecke is contant geldt, oft actien van de oude Compagnie, soo alse weerdigh zijn, te fournieren, en dienvolgende, dat eenige voordeelen opkomende, deselve by haer niet als oude, maer als nieuwe participanten soude getrocken werden, ende vervolgens alsoo de oude Compagnie teenemael zijn ge-extingeert; waer mede dan oock blijkt, dat sels de saecken in maghtiger hant komende den Staet haer ooghermerck niet en sal bereycken, te weten, soodanige formidabele Compagnie op te rechten, die maghtigh soude sijn, sonder protexie ende assistentie van den Staet te bestaan, ende om welckers wille niemant van de andere Ingefetenen eenigh ongemack souden behoeven te lijden, ofte yets te contribuieren; want in allen gevalle sal den Staet *ipso facto* weer in onlusten met Portugal reacken, indien de nieuwe Contractanten met de Wapenen haere pretensien sullen vorderen, om welke onlusten te myden den Staet, van het principaale interest van de West-Indische Compagnie Anno *sestien* hondert twee en *sestigh* afsiende, ende het Traact met Portugal gesloten hebbende, sal deselvighe haer ooghermerck, door de stant van een machtiger Compagnie niet bereycken.

Ende wanneer dan soodanige Compagnie niet en konnen bestaan, sonder dat den Staet sich niet beloften, ende des noods met daedelijcke hulpe interesseert, soo sullen Bewint-hebberen tot besluyt seggen, dat den Staet des niet teghenstaende een Compagnie van meerder luyfter ende vermogen willende formieren, geen rechtveerdiger middel daer toe is, als geen nieuwe Compagnien te soecken, maer de tegenwoordighe Compagnie maghtigh te maekken door soodanighe middelen, die billijck ende rechtmatig sijn, jae die, die (onder correctie) de Compagnie, sonder deselve onrecht te doen, niet en konnen gheweygert werden, daer in bestaende dat den Staet aen de Compagnie voldoe, 't geene deselve over scherfballige subsidien schuldigh is, ende soodanige middelen employere, als hare hooge wijsheyd noodigh endegeraden sal vinden, om de Kroon van Portugal tot voldoeninge van het geslote Traact te houden.

Want wat het eerste van die twee middelen, belanght, is sels uyt de eygen verklaringe van haere Ho. Mog. waerachtigh, dat de Compagnie alleen tot dese onmacht, is vervallen, om dat den Staet aen de Compagnie de voorz. subsidien niet en hadde voldoen, die

166 niet als subsidien uyt dese ofte geene insigten; die naederhandt sijn komen te cessieren, maer uyt een reciproque obligatie spruytende, dewelcke de Compagnie aen haer sijde voldoen heeft, ende daer door in die onmacht, waer infse tegenwoordigh bevonden wert, vervallen is, geconfidereert moeten werden, soo dat den Staet ten dien insigte eerder een argument behoort te nemen, uyt de onmacht van de Compagnie, om deselve door betalinge van de voorz. subsidien te helpen, als op dese geprojecteerden voet te disolveren.

Ende wat het tweede middel belanght, is kenneelijck, dat de Hooge Overigheyt tot de proteclie in het Generael van hare Onderdanen niet alleen is geobligeert, voornamentlijck in soodanighe saecken, daer den Staet door vaste toefegginge aen de Compagnie ghedaen, dat het getraceerde met Portugal promptelijck soude werden voldoen, ofte hy daer geconfringeert, vermynt heeft, tegens desorb van de Compagnie het voorz. Traact konnen sluyden, maer oock dat den Staet door de beloften, in den Océroye, ende verscheide successive Resolutien gedaen haer *quasi contractu* tot een speciaelder protexie van de West-Indische Compagnie, als de overheeden in het ghemeen aen haer onderdaenen schuldigh zijn, heeft verbonden; gelijk de voorz. Compagnie oock veel meer als andere gemeene Ingefetenen, ten dienste vanden Lande heeft gecontribuereert, jae door haren onderganck, diversie vande Vyantlijcke magt uyt dese Landen heeft gemaect, den Vyandt verswackt, het Landt verreyckt, ende de ghewenschte Vreede gevordert; waer door sels sonder beloften niet alleen den Staet, maer alle Ingefetenen die door de diversie vande Vyantlijcke machten ontaft, ende door de Vreede met Spangien voordeel hebben genooten, behooren te contribuieren, om de Compagnie haer achterstallen te betalen ende te helpen recuperieren; 'tgeen haer onrechtveerdigh afgenoomen is, ende dienvolgende de Compagnie wederom maghtigh te maekken door soodanighe middelen, als de Regeringe naer haer hooge wijsheyd sal geraeden vinden, in het werck te stellen om de Kroon van Portugal tot voldoeninge van het beloofde te houden, als op de voorgestelde fundamenten de Participanten alle hoope van herstellinge te benemen, voor al, daer dogn den Staet tot schaede vande gemeene Ingefetenen weder met Portugal evenwel in onlusten soude geraecken; indien de nieuwe Contractanten de pratensien met gheweldt quame te vorderen, ende daeromme, soo wanneer den Staet, als nu niet genegen mochte sijn de sterke handt aende Compagnie te leenen, op dat de andere Ingefetenen door de onlusten met Portugal geen ongemack souden hebben, haer Vaederlijcke ooghe evenwel van de Compagnie niet behoort af te trekken, en door andere, die niet vanden Staet verdient hebben haer het selvighe ongemack te laten brengen, 't welck alnu tot soodanighe groote schaede van de Compagnie gedeclineert wort.

Ende sullen Bewint-hebberen vande equiteyt vande voorz. twee punten, als wijdt ende breed gededuceert inde Remonstrantie, op den *achtenden* July aen haer Ho. Mog. overghelevert, afscheydende, ende verder komende tot het tweede Lidt van het voorz. Concept, sijnde het Project volgens het welke de Veranderinge in des Compagnies saecken soude dienen gemaect te werden, Articulatim haere Remarques stellende op het *eerste* Articul seggen, dat het selvighe sonder byvoeginge van eenige andere conditien in het generael billijck en redelijck zijnde, niet en behoort geueyert te werden.

Wat het *tweede* belanght alhier voor gerepeteert houdende de redenen op de Inleydinge, om de billijckheit inde voorgestelde Veranderingh aen te wijfen, gededucert, waer by genoegsaem aangewezen is, dat een geheele andere wegb, als dit tegenwoordighe Concept tot herstellinge vande Compagnie behoort de by der hant ghenomen te worden, hebbende de Bewint-hebberen noch speciaelijck op dit Artijckel gemaerqueert, dat door soodanighe opveylinge de

delen ende effecten vande Compagnie breeder in dit artycul gespecificeert, tot haer behoerlijcke waerdye niet en sullen kunnen gebracht werden.

Eerfelijck; om dat het kennelijck is, dat de voornaemste middelen . ende effecten vande Compagnie zyn uytstaende praetensien, tot latte van de Kroon van Portugael, ende tot latte vanden Staet, waer van die tot latte van Portugael wel dertien Millioenen, ende tot latte van den Staet, wel tusshen ses en seven Millioenen bedragen.

Ende dat mede soo klaer als den dagh is, dat voor de eerste light niet eenen stuyver door particuliere, gedestitueert van d'assistentie vanden Staet sal uytgeleest worden, door dien particuliere sonder de authoriteyt ende stercke handt van haer Ho: Mog: wel soo veel Capitael, om den Koningh van Portugael te constriingeren sullen consumeren, dat de voordeelen die te verwaghten zyn, soo wanneer het wercken den genoegen wiert uyt-gevoert, de onseckerheyt van het succes wel sullen op-weegen; daer van een exempel inde West-Indische Compagnie kan gevonden werden, sonder datmen behoeft te denken, dat yemant, oft' sinen koste daer van een proeve te nemen, noch merckelijcke Capitaelen soude uytloven, voornamentlijck, om datmen weet, dat foodanige nieuwe Compagnie niet soude gepermitteert zyn, haer actie tegen Portugael met de wapenen te vorderen, als voor soo veel den Staet sulcx met het interest, ende de Commercie van hare Ingefetenen, soude vermynen, over een te komen, ende dienvolgende dat den Staet, om de West-Indische Compagnie selds in geen Oorlogh hebbende willen blijven, op dat de andere Ingefetenen haere Commercie gerustelijck souden dryven, dien ochtans om het wel-vaeren van de Compagnie wel geobligeert waren yets te dragen, ende daerom in den Jaere *sixsten bondere en isfijgh* een Tractaet voor de Compagnie soo naerdeeligh, ja selds niet t' sonder praedijutie vande Negocie deser Landen, gelijck de uyt-komste geleert heeft, geslooten hebbende, niet en sal toelaeten aen de nieuwe Compagnie, weder tot de wapenen te komen, indien de Commercien daer door geturbet moghten werden, alsoo de andere Ingefetenen dan eerst reden souden hebben om te klaegen, als suldende schade lijden door die gene, vande welke sy noyt voordeel hebben genoten.

Voor de tweede praetensien sal minder als voor de eerste, uyt-gelooft werden, om dat de nieuwe contractanten, die sullen considereren, als een schult, daer noyt van sal komen, ten insighte den Staet in tentie hebbende, om die te voldoen, de geheele Compagnie met alle haer gerechtigheden niet in maghtigh handen soude behoeven over te brengen, alsoo de selve door de beralinge vande achter-stallen, soo maghtigh gemaect soude kunnen werden, als de Compagnie oyt geweest is, ende dit soo sullen opnemen, als of den Staet haer op die manier vande achter-stallige subsidien sal hebben willen ontafsten, ende vervolgens te gemoet sien, ende haer reeckeninghe alsoo maecken, dat de rechte schuld-eyschers af-gewesen zijnde, sy-luyden alleen als actie-coopers aengemerckt, ende dien-volgende haer niets toegeleyt sal werden.

Ende of wel het nieuwe Octroy, mitsgaders de possessien; die de Compagnie als noch binnen de limiten van den Octroye heeft, hare waerdye hebben, soo is dat wel blijkelijck, dat tot gebruyck van dien een goet capitael ingeleyt werdende, op het selvige seer raisonnabele winsten kunnen gedaen werden, doch geene foodanige, dat yemant buyten den risico, geloopen wert, noch soo veel soude meynten te avanceren, dat hy mede een merckelijcke winste soude trecken over foodanigen Capitael, als tot uyt-koop vande Creditueuren ende Participanten volgens het concept gerequireert wert, mitsgaders het gene noch tot de negocie, ende om de Kroone van Portugael te dwingen, van noode soude zyn, ende dan noch om te replacieren de schaden, die op de Capitaelen, ten Oorlogh aengeleyt soude kunnen vallen,

in allen gevalle sal die reeckeningh soo correct niet gemaect kunnen werden, dat yemant op een onseckerere hoope van succes sijne middelen soude willen hazarden, vooral, daer tot fournement van soo een considerabel Capitael, al meer als enen waeghals van nooden soude zyn, gelijck by experientie wel sal bevonden werden.

Ten tweeden, kan geen estimatie van eenigh dinck geschieden, in een Landt daer geen kopers zyn, ende voor al niet by publicque op-veylinge, als in het voorz. *derde artycul* wert gepoest, daer, om tot de waerdye vande saecke te komen, den een tegens den ander moet opbieden en 't selvige soo zynde, kan ook d'estimatie van dit groot werck mede niet gevonden werden, ten ware alsoovers hier te lande vercheyde foodanige maghtige Compagnien eerst wieden geformeert, ofte alhier te lande foodanige ende vercheyde maghtige kopers, die alle genegenheyt souden hebben, om dit geheele werck aen te vangen, ende noch uytontfagh, ofte respect, ofte om andere redenen malkanderen souden cederen, aangewens konden werden, als in de inleydinge werden gepresupponeert, die buyten twyffel niet geformeert, nochte aangewens konnende werden, souden inder daet de Participanten vande voorz. Compagnie veel te kort gedaen werden, datmen inde oogen vande werelt soude roonen, hoe verre de Compagnie uyt de goede gunste vanden Staet, van dewelcke de selve haer meeste welvaert, naest Godt, te verwachten heeft, vervallen is, ende dat in een tijt, daer men door goede vigilantie, mesnaghe ende Negocie in acht jaren tijts de capitalen ende actien soo merckelijck verbeter hebbende, als hier vooren gesegt is, den Staet eer behoorde op-geweckt te werden, om de Compagnie op de been te brengen, als onder de voete helpen, mogen de Bewint-hebberden wel verklaren, dat door het op-stellen alleen van dit Concept het credit van de Compagnie, dat door yver ende naertigheyt weder op de been was gebracht, meer heeft af-genomen, wanneer dit concept onder de man is gekomen, als deselve wel konnen remonstren, ja selds, dat de Compagnie door hare benyders bespot is geworden, ende, ten ware de goede genegenheyt ende courage vande Participanten sulcx hadde verhoet, een slagh soude gekregen hebben, (die Godt sy loff nu voor by is,) die niet licht weder gerepareert soude hebben kunnen werden.

Welcke voorz. redenen niet alleen aenwysende, dat door de middelen in het voorz. *tweede ende derde artycul* voorgestelt, de effecten van de Compagnie tot geen, altijts niet tot haer volkomen waerdye souden kunnen werden gebracht, maer veel eer wegh gegeven als verkocht souden werden, soo sullen Bewint-hebberden vande equiteyt vanden Staet verhoopen, 't welck twee seer redelijcke saecken in sigh selds zyn, ende beyde specialijck dienen voor te gaen, eer men in des Compagnies saecken eenige veranderinge maect, om dat de veranderinge niet noodigh is, souden Staet die twee middelen praestert, ende den Staet tot de praestatie van dien door soo vele redenen behoort gepermoveert te werden, dat de bedroefde Participanten, stil-swygende uyt respect tot de Hooge Overigheyt, niet soude behoeven te betreuren het ongeval, tot het welke sy-luyden volgende het woort ende het respect vande Regeringe waren vervallen, ende

667. ende daerom meynen Bewinthebberren, dat men op het vooriz concept wilstende aengaen de Compagnie ten regarde vande selve alvorens behoordt contentement te doen, ende indien aldan noch de saecken eenigh anderredres requireerden, gelijk Bewinthebberren wel weten, dat als dan de Compagnie machtiger soude zijn, om den Staet dienst te doen, ende de participanten voordeel toe te brengen, als de selve oyt voor defen is geweest, fouden daer toe foodanige middelen kunnen uytgevoeden werden, die met de equiteyt ende den dienst vanden Landen konden over eenkomen: ende hier mede op de reisterende punten voor de Compagnie niet meer te considereren vallende, sullen Bewinthebberren alleen u Ed. Mog. op de reisterende Artijkelen, dat maer Articulen van ordre sijn, seggen, dat naer haer kleyn verstant inde praëtiq. van dien noch seer veel inconuenienten, sullen komen, de nieuwe Compagnie concernerende, die dese niet en raacken, en by voortganck haer wel sullen openbaren, ende daer mede noch veele andere redenen voor by gaende om u Ed. Mog. niet op te houden, die des noots noch op 't papier gebracht sullen kunnen werden, dese sluyende sullen Bewinthebberren oormoedelijc verloeecken dat u Ed. Mog. de saecken vande Compagnie met een recht vaderlijck oogh gheleuen in te sien, niet twijfelende of u Ed. Mog. sullen als dan meer redenen vinden, om de goede voorforge van den Staet te besteeden tot conservatie ende restablissement vande saecken vande tegenwoordige Compagnie, waer door de selve op hope van diergelijcke Tractement in toekomende mede te sullen ghenieren, geanimeert mochte werden, den Staet noch meerder dienst te doen, als om haere vaderlijcke genegentheyt vande selve afreckende, op der selver ruine ende onderganck, gelijk in defen, een nieuwe Compagnie te fonderen, die siende het exempel van dese Compagnie, haer den dienst van den Lande niet verder aentrecken sal, als voorsof veel die sonder haer schaede ende met haer intereff betracht sal kunnen werden. Op alle herwelcke Bewinthebberren u Ed. Mog. rechtveerdige ende favorabele hulpe in aller onderdanigheyt sullen imploreren; te welck doende.

EXTRACT

Uyt de Resolutien van de Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrieslant, genomen in hare Ed. Groot Mog. Vergaderingh op

Donderdag den xxvij. October 1667.

Resolutie

DE Raedt Pensionaris heeft ter Vergaderinge gecommuniceert secker Concept by de Gedeputeerden van haer Ho. Mog. ingeselt, ende op 't papier gebracht, tot redres van de vervallene saken, der Geotroyerde West-Indische Compagnie deser Landeh, in vocen en manieren, als 't vooriz concept hier na volgende van woorte te woorte staet geïnseert.

Naeremaal by experientie bevonden is, dat de generale West-Indische Compagnie deser Landen, in handen ende onder de directie van de gene die daer inne herideren, ende het werck van dien manieren, al over lange tot foodanigen onvermogen ende discourage vervallen ende gebracht is gheweest, dat daer door niet alleenlijck de glorieuse ende profitable conquesten van Brazil, by faute van Vigoureuse uytvoeringe van 'taengvangene werck, ende vande genoegsame Secoursen soo van volck, als van andere nooddriftigheden mits de trouwloose entreprisen vande Portugesen ende andere toevallen, 't eenemaal sijn verlooren, maer ook de verdere Landen, Vaerten, en Commerciën onder het distriët vande voornoemde Compagnie overgebeuen, niet foodanigh gemainteneert, gecultiveert ende ten nutte gebracht sijn gheworden, als het naer menschelijcke apperantie, on-

der den Zegen van Godt Almachtigh wel soude hebben kunnen gheschieden, in dien de voornoemde Compagnie in machtiger handen ende onder eene vigoureuse directie ware gheweest, veel min dat deselve Compagnie haer metter tydt, soo als van diergelijcke societeuten met reden gehoopt werdt, verder ende verder heeft kunnen uytbreiden oyt, oock reputereren 't gene haer by defen ende gene'tronchte afhandigh gemaect was; ja dat de voornoemde Compagnie al federt veele jaere herwaerts tot die decadentie is geraeckt, dat voor de participanten inde selve daer van niets te nutte gekomen, ofaen henlyuden eenige uytdeelinghe gedaen is, jae dat selsaen die gene, die haer capitalen daer aen op interesse gecrediteert hebben, noch Capitael geresitueert noch den intress uytgekeert word, dat mede de Vrunden ende Geallieerden vanden Staet ende hare Onderdanen door de bedienden ofte Suppoosten vande voornoemde Compagnie verongelijckt, ofte beschadicht, ende daer over by Solemne Tractaten vergoedinge beloofd wende, de Compagnie onmachtigh is de beloofde Vergoedinge te presteren, in diervoegen dat de saecken vande voornoemde Compagnie opdien voet voortgaende, daer voor de participanten inde selve, geen voordeel, maer daer en tegen voor den Staet ende Ingeletenen van dien in 't Generael wel merkelijck naedeel is te verwachten: dat daeromme, ende om veel meer andere redenen te lange alhier te deduceren, by autoriteyt van hare Ho. Mo. de voornoemde Compagnie in meerder macht ende vermogen, mitsgaders onder vigoureuse directie gebracht soude behooren te werden, op dat alsoo niet alleenlijck de Landen, Vaerten, ende Commerciën, daer vande voornoemde Compagnie tegenwoordigh noch in posseffe is naer behooren gemainteneert ende gecultiveert, maer oock hare uytgaende actien ende pretentien met vigour ghevordert, ofte over de *non prestatie* vande selve, ende over andere geleden verongelijckingen behoorlijcke reparatie ende Satisfactie geconsequert moge werden.

I.

Dat, om daer toe bequamelijc te geraecken, voor eerst ende voor al by haer Ho. Mog. het Oütroy, aende Welgemelde West-Indische Compagnie vergunt, tot den uyt eynde van dese lopende eeuw soude dienen te werden gecontinueert.

II.

Dat vervolghens het recht van 't voorn. Oütroy, mitsgaders alle verdere rechten, posseffen ende prerogativen, de gemelde Compagnie cometerende, ofte tot eenige Landen, Castelen, Sterckten, Eylanden, Colonien, Geld-Sommen, Navigatiën, Commerciën, of eenigherhande andere saecken, hoe die oock genaemt mogen wesen, om de selve te brengen in handen van meerder vermogen, lust ende courage, door ordene ende op resolutie by concurrentie en bewilliginge vande 't samenlijcke Provincien te beraemen ende vast te stellen, overgebracht soude dienen te worden in handen van die gene die voor de selve rechten het meeste sullen komen uyt te bieden, boven het beloop der jegenwoordige waerdy van alle de actien ende voornoemde Compagnie, te samen met het halve Capitael, waer mede de selve Compagnie a *deposito* is bewaert (de voornoemde actien tot ten hondert gereckett) ende sulcx boven een capitael van

NOTA.

Te vernemen, wat het ingeleyde en verhoogde capitael is, tegens hoeveel ten hondert de actien onder de Respective Kameren verkoft werden, hoe veel beeloopt het Capitael a *deposito* gelijck.

III.

Dat ten voornoemde eynde sceckeren dagh naer 't verloop van een Competenten tydt soude behooren geprefigeert te worden, op dewelcke alhier in 's Gravenhage ter plaetse by biljetten daer toe te prefigeren, alle die genegentheyt soude mogen hebben ende 't samen geresolveert wesen naer 't gene vooriz is, boven het

1667. het voorgementioneerde Capitael eenige uytlovinge te doen, door hunne gemachtighden voor Gedeputeerden van hare Ho. Mog. haer hooghste bodt telaten inbrengen.

IV.

Dat oock, om geen Provincien, ofte Ingeletenen van de selve, van de participatie inde voorz Compagnie uyt te sluyten, ofte haer deselve participatie eenigints difficiël te maecten, tusschen de Provincien onderlingh voor af soude konnen werden geconcentreert, naer wat proportie het yder Provincie, of haer Ingeletenen vry soude staen inde voorz nieuwe Contractatie in te treden, midts haer daer op binnen den ryt van ses weecken naer 't sluyten van de voorz nieuwe Contractatie Verklarende.

V.

Dat het Capitael by de voorz nieuwe Contractanten uyt te loven, soude ge-employert werden, eerst tot aflagginge van alle de hoofdtommen tegenwoordig tot laste van de voorz Compag. op latereeste lopende indier voegen, dat aen alle de houders van de obligaten betaelt soude werden *vyftigh ten hondert des* dat by gemeene overgifte van alle de Provincien soude werden gedecreteert ende vast gestelt, dat sy-luyden haer daer mede ten eeuwighen dage soude hebben te contenteren, ende vervolgens mede tot uytkoop van alle de participanten betalende hare actien tot ten *hondert* als boven.

VI.

Soo nochtans dat een yder vande voorz Participanten vry soude staen des begerende hare actien te mogen behouden, sijn naer proportie van de selve, geestmeert ter waerdye als boven, 't sijner tydt de saecken van de Compagnie sulcx toelastende, oock uyt deelinge te genieten pondts pondts ghelijck nevens die gene, die het nieuwe Capitalen soude hebben ghefurneert.

VII.

By soo verre de voornoemde nieuwe Contractanten souden mogen geraden vinden, de directie van de Equipagien, ende alle andere saecken, de Compagnie concernerende, toe te betrouwen aen de Collegien ter Admiraliteyt, of eenige van de selve, dat haer Ho. Mog. in sulcken cas de Raden in de gemelde Collegien, midtsgaders hare suppoonten sullen autoriseren ende bevelen, dien last op haer te nemen, sondere ter saecke van buyten ofte boven hare ordinaris tractement van 't Landt eenige dien verdere gacie tot laste van de Compag. te genieten, wel verstaende dat onder de superintendente van de gemelde Collegien, door die vande voorn. nieuwe Contractatie noch sullen werden aangestelt de noodige Boeckhouders, Cassiers, ende andere diergelijcke Ministers, die sy daer toe souden mogen noodigh achten, midts dat deselve tot laste van de Compagnie gefalarieert ende betaeldt sullen werden.

Van welck voornoemde Concept by de Leden generael copie verfocht zijnde, om haer gedachten daer over nader te laten gaen, oock d'intentie van de Heeren hare Principalen daer op in te nemen, is de finale resolutie dienthalven te nemen uygesteldt tot nader deliberatie.

Onderfont

Accordeert met de voorz resolutie,

Geteckent

HERBERT van BEAUMONT.

De Heeren van Vrieslandt hebben den vier en twintighsten October *1667* de Heeren haer Gecommitteerden ter Generaliteyt, naechde de introductie van den Heer Pijng van Orangie in den staet van State/ mitgaders het sepaerēt van 't Capitain ende Admiralschap Generael van 't Stadthouderschap van de respectie Provincien aengeschieden: dat sy dienverangaende ghenoechsaem haer hadden geïnsteuert/ namentlijk in hare missiven van den drie en twintig-

V I Deel.

1667. ten Augusti/ noch in den sestienden September beyde lastleden; Oec sulcx begerden als noch dat daer af ter Generaliteyt ontvurete doen ende 't sentiment/ besondertlijk in de eerste gedachte hare aenschuybinge op de voornoemde Generalschappen ge-reflecteert ende utgedruckt/ naer derselver goede conditioete ende becliptt woude insynggen/ als conform de Resolutie der selver Provincien van den achten September sestiēn hondert en sestig, by de welcke sy sijn besisteteen.

By de selve Heeren noch noechmaels gedelibereert zijnde/ op 't point van eenige nieuwe Militie meermalen aldaer gerebouwt te ende afgewesen/ ende daer op gelesen haer Ho. Mog. Missive van den elfden deses/ ende verstaen het in ieder adbbij van den staet van State van den vyfien daer behooren/ soo op 't wooscheybe subiect/ als noepende de post van de hondert negen duyzent en hondert een en seventigh guldens seventien stuysen sijn vier penninghen, op den tegenwoordighen extraordinaren staet van Oorlogh ten laste van Hollandt inwendelijck gerepartieert ende gebrecht. Hebben haer Ho. Mog. sich beswaert bevonden te desistiren van hare foo meenichmael tepecteerde Resolutioen/ siem insontant ende Aentepecteringen/ om redenen by de selve successieelijck geduceert ende betmet.

Dit wiert alhier ende vsonderheit by Hollandt quaelijck ghenoomen/ om dat Vrieslandt in den staete vyftigh de hebbighste waer tegen Hollandt, die desgelijck eenige Militie sijn den Provincialselijck geconstitueert: Waer uyt betonsaack wiert het werck van Louvesteyn ende 't beleg van Amsterdam. Doch de Heeren van Vrieslandt sijn den/ dit was geen afstantingh/ maer een afwijkingh.

't Was anmerckelijck dat nu sedert het staet vyftigh den staet was gemaect sonder Stadthouder ende Capiteyn Generael, ende sedert de doot van den Graef van Bredenroode noch sonder Velt-Maerschalck, ende in regard van den Heer Pijng van Orangie droogh Hollandt grootte soogh dat de Republicque mocht helpen sonder Stadthouder. De constaet is wijtloopigh te sien in de Deductien in de Jaeren vier en vyftigh. Soo wel veranderingh sijn maechen een man/ die de tydt waer neemt. In de Jaeren vyftien hondert ses en sestig, en wepinne te vooz/ in daer naer was Nederlandt bevoert dooz de Religie, Reydanus seghit/ dat Pijng Willelm diemen noemt de Eersten diez tydt/ noch beynigh sijnmaek in de Religie hadt. Niet te min sijn de de hants schoon/ maechte sig hoort van de gene die desen staet eerst sijnmercken. 't Was een *comp d'Etat*: van welcke materie de Franssen ende andere Politijden en gescreve boeken hebben gescreven. 't Is niet als de occasie en de gelegentheide die de veranderingen in de staeten maechen. Die sulcx uyt de Goddelijcke of menselijcke wetten wilde saeken/ soude werck vinden. *Lipsum noem't et argutus consilium, consilium à virtute aut Regibus devium Regne regis que bono.* Een lofsed, of aanslag, van de wetten of deught afwijckende, ten besten van 't Landt ende Landts-Heer. *De Gemeente noemt het Politique streek; als men niet recht dooz See kan gaen/ dan labeetmen.* Ende hoe seer men sperecht ende preecht van de Justitie, soo is doch de werelt noyt anders geregeert gheveest/ ende toerdit alscans niet anders geregeert; ende o' het in 't toekomende beter gaen sal/ mogen de naekomelingen oordeelen. Die wel sijn, wil gaerne blijven, ende die niet wel sit, of omloopen moet, arbeeydt om een goede plaets te krygen; dit is nidermans stude/ de eenem min/ de andere meer/ na peders conditie. De Spaensche koninglijcke regeringh was ende sit wel; woude gaeren bipben; Pijng Willelm ende sijn anhangh sijn niet uel/ en de Gemeente dooz de Religie herbeyemt van de tegenwoordighen kerecken-lienft/ sochten verseckeringe. Te bragen nu/ welelijck hadde/ was d'waeg: *Ibi fas, ubi maxima merces,* 't Recht is daer de meeste belooninge valt. Ende de wylthomst seest de proebe; 't werck moet sijn vreeser loonen: dese krijght de Kroon, een ander de Galge, om een en de selve saek.

H 1668

A

W.I.C.

Yellow note book (5)

<u>July</u> 19	}
<u>Oct.</u> 10	
<u>Nov.</u> 12	
<u>Nov.</u> 24	
<u>Dec.</u> 15.	

Resolutions, States General.

p. 66.
 p. 66
 p. 68
 p. 71
 p. 71.

W.I.C. & Gold Coast.

Yellow note book (6)

<u>Mar.</u> 5	}
<u>Mar.</u> 19	
<u>April</u> 5	
<u>May</u> 11	
<u>May</u> 31.	

Resolutions, Chamber Amsterdam W.I.C.

p 20
 " "
 p. 21
 p. 22.
 " "

June 4

Resolution, Chamber Zealand W.I.C.

p 25

July 2.

p. 22

July 14

p. 23

July 30

" "

Augt 23.

" "

1668

extracts from
Aitzema VI Book 48. pp. 562-592
pp. 652-655.

klagen / dan waren noch niet weder gekomen / soo dat men den upslag noch niet wist. Die Patie heeft voorgegeven / dat Joos geen satisfactie hier van souden krygen / gesamentlijk van Smirna souden bereekten / maer of dit soo heeft soude wesen / daer aen was grootelijck te verschillen / alsof die gelijckelike soo die kants boog desen hadden gesepdt / sonder dat het effect heeft gefoort.

In Hollandt stont het op dees tijdt seer slecht met de Finantien / zijnde die effectelijck beswaert door de Engelschen Oorlogh ende volghende Lasten. Het Vaderlandt hadt sich door 't een ende ander met veel eer ende reputatie gheredt / 't welck soo veel te glorieus ende heelcker is / alsof onse behoudenis noyt meer wanchelde / nochte in gebaer stont als op dese tijdt. Waer Ed. G. H. H. Mogende onafgesien nu desen haeren soberen staet / ende dat om 't Landt upt haer soo swaer schulden te reddden / wel noodigh was eenigh nieuwt middel upt te denken / nochtans willende veel eer hare Ingeheten soulagereen / hebben haer ban alle boortge extraordinarie lasten / dan oock alleenlijck willen reserveren / die ban den twee hondersten penninck : Tot beter obseruantie ende op dat alles eenparlijck sonder ooytvluckinge mochte toegaen / deden op den negentienden uptgeven de volgende

WAERSCHOUWINGE.

DE Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt, Allen den genen die desen sullen sien ofte hooren lesen, Saluut. *Doen te weten*, Alsof tot verval van de groote kosten ende lasten die den Staet by de teghenwoordighe conjuncture van tijden ende saecken, door den gheseyden Oorlogh met het Rijk van Engelandt extraordinarie te dragen heeft, onder anderen by ons goet gevonden ende inghewilligh is den ophef van een tweent *twee hondersten Penninck*, over alle onse Ingestenen ende Onderdaenen, mitgaders op de vaste goederen, gehypothequeerde Renten, publijque Obligatien, ende anders, in den voorseyden onsen Lande, slyten gestenen toebehoorende; Ende dat noodigh ende redelijck is, dat het selve Middell niet alleen noodigh, maer oock eenparlijck gedragen, ende opgebracht werde. **S O O I S T**, dat wy omme 't voorz saluair ooghmerck te consequeren, goet gevonden, gheordonneert ende gestatueert hebben, gelijck wy goed-winden, ordonnen ende statueren mits desen, dat de Ontfangers van onse gemeene Middelen, ende Rentmeesters van onse Domeynen, als gene Inwoonderen van onsen Lande van Hollandt ende West-Vrieslandt voornoemt, of anderen binnen den selven onsen Lande, besittende eenighe vaste Goederen ofte Obligatien, Los ende Lijf-renten, loopende tot laste soo van de Comptoiren in den selven onsen Lande, als van de Steden ende Dorpen binnen dese onse Provincie residerende, ongherecaliseerde schulden van particuliere Persoonen alien uytghefondert, na den *eersten* November toekomende, tenighe Rentren, Interessen, Tractementen, Pensionen, Ordonnantien, of andersints eenigerhande penningen sullen betalen, of te voldoen, dan mits den vyden alvoorens by Quitantie, ofte verklaringe van de respectieve Ontfangers van den *twee hondersten penninck*, gebleecken zijnde, dat de voorszeyde Persoonen effectelijck ende ten volen betaeldt hebben, August slyluyden in den voorz *twee hondersten penninck*, hebben te gelden, oppene dat die gene der voorszeyde Ontfangers ofte Rentmeesters die bevonden sullen worden contrarie ghesaen te hebben, daer oter na exigentie van saken gecorrigeert, oock sels by opsetelijcke overtredinghe, met effectieve cassatie ghestraft sullen worden, sonder dat deselve Ontfangers hier omtrent enige uytsondering van Persoonen, of enige verchooninge van yemandt sullen hebben te doen, ofte te admitteren; oock aen die gene die aen de hooge Regeringhe van onsen Lande, of aen de Magistrature in de Steden participen, of wel eenige Aemten ofte Bedieninghen van

Politie, of Justitie van den Staet, ofte van de Steden bekleeden, eenige betalinge als vooren te doen, ten zy henlyuden alvoorens lijckelike, dat deselve haeren tax in 't voorz middel, voor den voorz *eersten* November toekomende, hebben voldaan, of dat sy andersints, boven ende behalven haeren tax noch een gherecht vierde part van den selven tax sullen hebben betaelt: Gelijck dan voor desen ghesatueert is, ende als noch vast gestelt word by desen, dat soodanige Regenten, Magistrats personen ofte bedienenden als boven, voor den voorz *eersten* November toekomende, haeren tax niet betaeldt hebbende, ghehouden sullen zijn tot een mulcke over hare nalatigheyt; noch een gerecht vierde part van den selven tax daer en boven op te leggen, ende te voldoen; op dat die gene, die anderen met een goet exempel behooren voor te gaen, sels in geen faute beyouden moghen werden: Ende sullen de respectieve Ontfangers van 't voorz middel van den *twee hondersten penninck*, daer van pertinentelijck hebben te verantwoorden, oock by gepleghde nalatigheyt daer vooren in hun privé executabel wesen. Ende ten eynde niemant daer van ignorantie pretendere; maer alle ende een yegelijck weten moghen waer nae by hem hebbe te reguleren; lasten ende bevelen wy, dat desen alomme gepubliceert ende ghesigeert sal worden daer sulcks behoort, ende tegheschieden gebruyckelijck is. Gedaen in den Hage den *negentien*den July *sesien* honderdt acht en *sesigh*.

Ter Ordonnantie van de Staten

HERBERT van BEAUMONT.

Den negenden is g'hoort het rapport van de Heeren van Heuckelom, ende andere hare Hoogh Mog. Gedeputeerden tot de Militaire sachen / achtervolgens der selver resolutie in ban den veerthienden ende negentienden desz; met ende nebens eenige Heeren Gecommitteerden upt den Raedt van State / ghesceert ende gheramineert hebbende het Provinciael aduys van Hollandt over het subiect / raekende het sachen ban de gewoone Verbindinghen / ofte 't aduysken ban de gewoone Compagnien. Waer op ghesceert zijnde / hebben hare Hoogh Mogende de gemelte Heeren der selver Gedeputeerden ende Gecommitteerden upt den Raedt van Staten / over ende ter sachie ban de ghenamene moept bedancet / ende wiet de den wel-gemelten Raedt versocht te moept te willen nemen van te sien / ende hare Ho. Mog. te berichten / wat / ende hoe veel Militie te Doet ende te Weerde / boog den juet sesien hondert twee en *sesigh* in dienste van desen Staet was ghetweert; wat / ende hoe veel Militie sedert dien tijt (de Martiniers daer onder begrepen) aenghenoemen / ende seshenwoordigh in dienste was; oock te aduysieren / wat / ende hoe veel Militie te Doet ende te Paerdt tot securiteyt van den Staet soude behooren aenghouden / mitgaders / wat ende hoe veel Militie / als vooren sonder ondanck van den hoogh-gemelten Raedt ghesceert ende gheramineert is.

Het was sedert het berles van Brasilien seer verlooppen met de West-Indische Compagnien / daer by was noch ghesoemen het ongemact ban den Engelschen Oorlogh / dewelcke haer ghesoef hadde veel considerable stucken; want de Eighelike ons aenbarende daer by 't smackte waren / te weten / in West-Indien, hadden lichtelijck daer alles moghen bederven; ende niet wemigh toef de Compagnie 't berchoot dat sy in den Comwelschen Oorlogh hadden gedaen aen den Staet. Waer Hoogh Mogende willende de selve conservieren / hadden al in 't berleden Jaer dit volghende Concept daer ban op papier doen brengen.

NAdemal by experientie bewonden is, dat de generale West-Indische Compagnie deser Landen, in handen ende onder de directie van de gene die daer inne herideren, ende het werck van dien

Wet
honder-
sten pen-
nink.

Wet-
honder-
Comp-
gnie.

18. dien manieren, al over lange tot foodanighen onvermogen ende difcouragie vervallen ende gebraght is gheweest, dat daer door niet alleenlijk de glorieuse ende profitable conquesten van Brasil, by faute van Vigoureuse uytvoeringhe van 't aengevangene werck, ende van de genoechname Secoursen, soo van volck als van andere noorderstigheden, mits de trouwloofse entreprenen van de Portugesen ende andere toevallen, 't eenemaal zijn verlorren, maer oock de verdere Landen, Vaerten en Commerciën onder het district van de voornoemde Compagnie overgebleven, niet foodanigh ghemainteneert, ghecultiveert, ende ten nutte gebraght zijn gheworden, als het nae menschelijke apparente, onder den Zeghen van Godt Almachtigh wel soude hebben konnen gheschieden, in dien de voornoemde Compagnie in machtiger handen, ende onder eene vigoureuere directie waere geweest, veel min dat deselve Compagnie haer metter tijdt, so als van dierghelijcke Societeiten met reden ghehoopt werdt, verder ende verder heeft konnen uytbreiden, ofte oock recupereren 't gene haer by desen ende gene 'tonrechte afsnadhigh gemacckt was; jae dat de voornoemde Compagnie al sedert veel jaren herwaerts tot die decadentie is geraeckt, dat voor de participanten in deselve daer van niets te nutte gekomen, of aen henlyuden eenige uytdeelinghe ghedaen is, ja dat selfs aen die gene, die haer Capitalen daer aen op Interesse gecrediteert hebben, noch Capitael gherefiteuert, noch den Interest uytghekeert wordt, dat mede de Vrienden ende Gealleerden van den Staet ende hare Onderdanen door de Bedienden ofte Suppoosten van de voornoemde Compagnie veronghelijck ofte bechadight, ende daer over by solemnele Tractaten vergoedinghe beloofd wesen, de Compagnie onmachtigh is de beloofde vergoedinge te presteren, in der voegen dat de saecken van de voornoemde Compagnie op dien voet voortgaende, daer uyt voor de participanten in deselve, geen voordeel, maer daer en teghen voor den Staet ende Ingesteten van dien in 't Generael wel merkelyk nadeel is te verwachten: dat daer omme, ende om veel meer andere redenen, te lange alhier te deduceren by autoriteyt van hare Hoogh Mogende de voornoemde Compagnie in meerder machtende vermogen, mitsgaders onder vigoureuere directie gebraght soude behooren te werden, op dat alsoo niet alleenlijk de Landen, Vaerten, ende Commerciën daer van de voornoemde Compagnien jegenwoordig noch in possessie is na behooren ghemainteneert ende ghecultiveert, maer oock hare uytstaende actien ende pretentien met vigour ghevordert, ofte over de non prestatie van deselve, ende over andere geleden verongelijckingen behoorlijke reparatie ende satisfactie geconfectueert moge werden.

I.

Dat, om daer toe bequaemlyck te geraecken, voor eerst ende voor al by haer Hoogh Mogende het Octroy aen de wel-ghemelte West-Indische Compagnie vergunt, tot den uytreynde van dese loopende eeuw soude dienen te werden gecontinueert.

II.

Dat vervolghens het recht van 't voornoemde Octroy, mitsgaders alle verdere Rechten, Possessien ende Prærogativen, de ghemelde Compagnie conpererende, op ofte tot eenighe Landen, Kasteelen, Stercken, Bylanden, Colonien, Geldt-Sommen, Navigatie, Commerciën, of eenigherhande andere saecken hoe die oock ghenacmt moghen wesen, om deselve te brenghen in handen van meerder vermogen, lust ende couragie, door ordre ende op resolutie by concurrentie en bewillinghe van de samentlijke Provincien te beramen ende vast te stellen, overghebraght soude dienen te worden in handen van die gene die voor de selve Rechten het meeste sullen konnen uyt te bieden, boven het be- loop der jegenwoordighe waerdye van alle de actien in de voornoemde Compagnien te saemen met het halve Capitael, waer mede deselve Compagnie à depositio is beswaert (de voornoemde actien

tot . . . ten hondert gereeckent) ende sulckx boven een Capitael van . . .

NOTA.

Te vernemen, wat het ingeleyde en verhoogde Capitael is, tegeus hoe veel ten hondert de actien onder de respectieve Kameren verkoft werden, hoe veel beloopt het Capitael a depositio gelicht.

III.

Dat ten voornoemde eynde seckeren dagh nae 't verloop van een Competenten tijdt soude behooren geprefcheert te worden, op de welke alhier in 's Gravenhage ter plaetse by Biljetten daer toe te prefigeren, alle die gene, die genegentheydsonde moghen hebben, ende te samen gherefolveert wesen nae 't gene voorz is, boven het voormentioneerde Capitael eenighe uytlovinghe te doen door hunne Gemaghtigheden voor Gedeputeerden van haere Ho. Mog. haer hoogste bodt te laten inbrengen.

IV.

Dat oock, om geen Provincien, ofte Ingesteten van de selve, van de participatie in de voorz Compagnie uyt te sluyten, ofte haer deselve participatie eenighints difficiël te maeken, tusschen de Provincien onderlingh voor af soude konnen werden gecon- certeert, na wat proportie het yder Provincie, of haer Ingesteten vry soude staen in de voorschre vnieuwe Contractie in te treden, midts haer daer op binnen den tijdt van ses weecken naer 't sluyten van de voorz nieuwe Contractatie verklarende.

V.

Dat het Capitael by de voorz nieuwe Contractan- ten uyt te loven, soude geemployeert werden, eerst tot af-legginge van alle de hoof-formen jegenwoordigh tot lafse van de voorz Compagnie op Interesse loopende in dier voegen, dat aen alle de houders van de obligaten betaelt soude werden vijffigh ten hondert des dat by gemeene overgifte van alle de Provincien soude werden gedeceeteert, ende vast gestelt, dat sluyden haer daer mede ten eeuwigen dage soude hebben te contenteren, ende vervolgens medetot uyt- koop van alle de participanten betalende hare actien tot . . . ten hondert als boven.

VI.

Soo nochtans dat een yder van de voorschre Partic- ipanten vry soude staen des begeerende hare actien te mogen behouden, ende naer proportie van de selve, geestimeert ter waerdye als boven, 't sijnert tijdt de saecken van de Compagnie sulck toelastende, oock uyt deelinghe te genieten ponds ponds gelijk nevens die gene, die het nieuwe Capitalen soude hebben gefurneert.

VII.

By soo verre de voornoemde nieuwe Contractan- ten souden mogen gheraden vinden, de directie van de Equipagien, ende alle andere saecken, de Compagnie concenterende, toe te betrouwen aen de Col- legien ter Admiraliteyt, of eenige van de selve, dat haer Ho. Mog. in sulcken cas de Raden in de gemelte Collegien, mitsgaders hare Suppoosten sullen autho- riseren ende bevelen, dien last op haer te nemen, son- der ter saecke van dien buyten ofte boven hare ordi- naris Tractement van 't Landt eenighe verdere gagie tot lafse van de Compagnie te genieten, wel verstaende dat onder de superintendente van de gemelte Col- legien, door die van de voornoemde nieuwe Con- tractie noch sullen werden aengheestelt de noodighe Boeckhouders, Cassiers, ende andere dierghelijcke Mi- nisters, die sy daer toe souden mogen noodigh ach- ten, mits dat deselve tot lafse van de Compagnie ghe- salarieert ende betaelt sullen werden.

Sulck doord' Haer Raed Pensionaris aen haer Ed. Groot Mogende Vergaderinghe ghecommuniqueert / is daer van by de Weden generael Copie versoght / om haer bedaghten daer over nader te laten gaen / oock d'intentie van de Heeren haere Principaelen daer op in te nemen / in voeghen de finale Resolutie bidenthalven te nemen wierdt uptghestelt tot naedert deliberatie.

Damaels hebben d'Heeren Bewinthebberden van de West-Indische Compagnie overgegeven dese

KORTE REMARQUES.

Aen de Heeren Gecommitteerden van hare Edele Groot Mogende de Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt, op 't voorgestelde Concept, tot redres van de vervallene saecken van de voorschreve Compagnie geprojecteert.

Edele Mogende Heeren,

Dewijle U Edele Mogende de saecken van de Geoctroyeerde West-Indische Compagnie goedertierentlijk in foodanige aanmerkinge gelieven te nemen, dat U Ed. Mog. Bewinthebberden de Eere hebben gedaen, van de selve in het examineren van het Concept, tot redres van de vervallene saecken van de voorz. Compagnie geprojecteert te hooren, en der selver Remarques te veritan, soo fullen Bewint-hebberden U Ed. Mog. voor die gunste onderdanighlijk bedankende tot voldoeninghe van U Ed. Mog. ordres seggen.

Dat Bewint-hebberden by examinatie van het voorschreve Concept daer in bevonden hebben twee leeden, te weten, dat het selve voor af tot een inleydinghe contineert eenige generale ende particuliere redenen freckende tot fundamenten, waarom dat in de tegenwoordighe constitutie van de Compagnie eenighe veranderinge in deselfs saecken, ende specialijk foodanige veranderinge diende gemaect te werden, dat de voorschreve Compagnie soude werden overghebragt in handen van meerder maght, ende onder vigoureuze directie, ende dan voorts de manier, op dewelcke de voorschreve veranderinge behoorde te geschieden.

Op beyde welcke punten veel speculatiën vallende, fullen Bewint-hebberden, alvoor ten te selve particulier te komen in het Generael premitieren, dat het van heden nochte gisteren niet is, dat de saecken van de West-Indische Compagnie een noodigh redres, soo ten respect van het ongelijk haer buyten's lands aengedaen, als ten respecte van hare verdere subsistentie heeft gerequireert, maer dat de selve met leeuwelen hebben ghesien, dat den Staet deser Landen in de onghelentighe tyden, als in de Jaeren *seftien hondert seven en veersigh*, ende de volghende met soo veel yver ende rechtveerdigheyt aengedaen sijnde geweest, om de saecken van de West-Indische Compagnie foodanig te redresseren, dat alle de Ingeletenen, die in deselven sijn geinteresseert, reden souden gehadt hebben, om de regeringhe over der selver protectie ende rechtveerdigheyt ootmoedighlijk uytgrontdes herten te bedanken, continueerende ten dien eynde niet alleen den Octroye voor *vijf en swintigh* Jaeren, maer oock tot redres van de vervallen saecken van de Compagnie, ende om deselve weder te doen subsistieren, vast stellende het ongelijk de Compagnie aengedaen, met de macht van het Landt te herstellen, ende tot aflossinghe van de schulden, in dewelcke de Compagnie, haer van de achterstallige subsidien vindende gefrustreert, was vervallen, aen de Compagnie te betalen, het geene den Staeter dier oorfaecken aen de Compagnie schuldigh was, en dat alleen den tijdt foodanighe veranderinge in die goede en rechtveerdige ghenegentheyt van den Staet schijnt voort ghebragt te hebben, dat in plaetse van door een goet succes op de Resolutien, als doen by haer Hoogh Mogende ghenomen, gheholpen te werden, de Compagnie, van de goede gunste van den Staet ontbloomt, werdt voorghefelt, even als een vreemden, die alhier door ongeval in ongelentigheyt sijnde geraect, alles ten appetijte van sijne Creditoren moct overgeven, sonder dat eens in consideratie

genomen werdt, de oprechte reden van de ontmacht ende het verval van de Compagnie, veel min de protectie, die den Staet de Compagnie generallijk als een Ingeleten, ende een soo notabel getal van Ingeletenen, ende noch specialijk uyt krachte van de beloften in den Octroye gedaen, schuldigh is, noch oock de diensten, die het Landt in 't gemeen, ende alle Ingeletenen in het particulier uyt de ongelentigheden van de Compagnie hebben ghenooten, door dien in sulken gevalle, de reden ende rechtmatigheyt meer soude eyschen, dat den Staet de Compagnie effectivelijcke dede genieren het effect van het Tractaet met de Kroon van *Portugael*, soo tegens de borst van de Compagnie gefloten, ende de betalinge van de achterstallige subsidien, als dat de geheele Compagnie, en al haere hoop geren verleet soude werden op foodanige swake, ja (onder correctie abusivie) Fundamenten, als in de voorreden van het voorz. Concept voorgestelt sijn.

Ende daer mede tot particuliere examinatie van het eerste Lidt van het voorz. Concept komende, sijnde een inleydinge, behelende eenige generale ende particuliere redenen, waarom specialijk, foodanigen redres in de saecken van de Compagnie soude dienen gemaect te werden, als in het selve werdt voorghefelt; soo hebben Bewinthebberden in het selvighe gheremarqueert, dat in het eerste deel een narre van het gene in de saecken van de Compagnie ghespeest is, gefelt werdt, specialijk de Compagnie belastende even als of haer decadentie door eygen schuld was veroorsaect, waer door de genegentheyt van die geene, welckers oordeel het voorschreve Concept moet onderworpen werden, aenstonts tot nadeel van de Compagnie werdt gheprouceert; ende in het tweede Deel het weynige, dat van de Compagnie in toekomstende te verhoopen, ende de schade, die van deselve sonder redres te verachten sijn, werden aengeraect, waer door een geprouceert gemoot geprecipiteert soude konnen werden, om alle favorable gedachten voor de Compagnie t'eenemaal te telegghen; ende in het derde deel een conclusie uyt het oogmerk van den Staet geformeert werdende, door dewelcke alle de ongemacken, die der te vreesen sijn geweest, ende alle profijten, die men van de Compagnie hadden mogen verachten, souden konnen bekomen werden, sal een yder, in de saecken van de Compagnie niet ervaren sijnde, seer licht de intentie van het Concept, en selve alle andere middelen amplecteren, die maer konnen dienen, om de tegenwoordighe Compagnie te supprimeren, ende fullen daeromme Bewinthebberden 't geluck hebbende, om sulcx te mogen doen, op dit eerste Lidt, ende de speciale positieven in het selvighe ghefelt, U Edele Mog. verfoecken, het naervolgende in favorable achtinge te nemen.

Ende wel op de eerste remarque, dat het wel waer is, dat (Godt betert) de saecken van de voorschreve Compagnie onder de directie van die gene, die daer in herideren, ende 't werck van dien manieren, al over lange tot foodanigen onvermogen vervallen, ende gebragt sijn, dat de glorieuse en heerlijcke conquesten van *Brazil*, by faute van vigoureuze uytvoeringe van het aengevangen werck, ende van genoegens successen, soo van volck, als van andere nooddriftigheden, mits de trouwloofse entreprenen van de *Portugeesen* ende andere toevallen, t'eenemaal sijn verlooren, ende dat de voorschreve Compagnie niet en heeft konnen uyt haer selvs recupereren, het gene haer by desen ende geen en onrechtvaerdig afhandigh gemaect is.

En dat aen de Participanten van de voorz. Compagnie sedert eenige Jaeren herwaerts geen uytdeelinghe is gedaen, nochte de capitalen, op interest ghecrediteert, voor als noch konnen afgeleyt werden.

Mede dat de Compagnie in den *Jare seftien hondert seven en selvighe* by haer selven niet in itate gheweest is, om prompteljk op te brengen foodanighe *hondert duysent* Rijckdaelders, als haer Hoogh Mogende *ex plensitu potestatis* de Compagnie hebben belast, promptelijken te founneren tot voldoeninghe van

van het Reene den Staet by Tractaaten de Kroone van Sweeden hadde befoet.

Maer dat men daer tegens moet confidereren, dat de voorfz. Compagnie, nochte hare conquisten geen ongemaken lijn overgekomen door de directie van die geeren, die het werck van dien in alle getrouwicheyt, vigorufelijck ende met goede couragie hebben gemeenteert, ende alles op de propofitie, formen, ende maniere van directie, door hare Ho. Mog. (die altyt in de Generale Vergaderinge der negentien geprefideert hebben, ende door haer gewigh- te alles foodanigh gefchickt, dat meer den dienst van den Lande, als het intereff van de Compagnie Koop- luyden betracht wierde) voorgestelt, hebben gereguleert: nochte dat oock door manquement van fecoufen, foo van volck, als andere nooddruftheden, tot fubfiftentie van de voorfz. conquisten gerequireert, de voorfz. conquisten eenigh gebreck heeft getref, foo lange als uyt de ingeleyde, ende tot tweemiel toe verhooghde Capitalen van de Compagnie, mitfaders uyt alle de confiderabele buyt-goederen, op de vyandt veroveret, yets heeft gevonden konnen werden, jae zelfs foo lange als de Compagnie yets op haer credijt heeft konnen negotieren; maer indien het gebreck van fecoufen de oorfaecke van het verlies van de voorfz. conquisten is, dat dan het verlies alleen is veroorfaect, om dat de Compagnie in alle haer doen infight hebbende gehadt op de beloften van affiftentie, eerst op het fourneren der Capitalen, ende daer na op het verhogen van defelve door den Staet gedaen, en in onmaght sijnde ghevalen, de effecten niet en heeft konnen obtineren van de protexie, ende affiftentie, die by den Oetroye, ende verfcheyde fuccesive refolutien door den Staet waren befoet, nochte tot dele ure toe machtigh heeft konnen werden de fubfidien, die haer niet alleen fimpelijck fijn geconfenteert, om datfe waren verfocht, maer fpacialijck, om dat den Staet hadde beloof, dat defelve geconfenteert ende geprefteert fouden werden; welck belofte van affiftentie, door den Staet te doen, de Compagnie, naer dat haer Capitalen, en op credijt gelichte penningen geconfumeert waren; buyte alle fchultftellen, door dienfe in den beginne van den Oetroye genoeghaem heeft getoont, datfe gemeent heeft fonder de affiftentie van den Staet op een Capital van drie en feventigh tonnen Gouts geen Oorlogh tegen den Koningh van Hifpangien te konnen voeren, die noodfaeckelijck binnen korten tyt, gelijk gebleecken is, de voorfz. Capitalen foudt consumeren, ten ware den Staet haer in ongelegentheyt vervallende, quame t' affifteren naer behooren, ende dat fy alles hebbende geprefteert, ende meer, als waer toefe door den Oetroye, ende verdere reciproque obligatoire refolutien was verbonden, als haer met feventigh tonnen Gouts op Intreff hebbende belaft, geen fchult kan dragen van het gene daer naer door manquement van beloofde affiftentie, door den Staet te doen, opgekomen is, beloopende de achterftallige fubfidien, die aen de Compagnie fijn be- loof, defchages van gegeven, geliquideert en ex- preffelijck geconfenteert, ende op welckers voete toefegginge in den Jare *seftien hondert negen en dertig* noch wel *vyftig* tonnen Gouts wederom zyn ingeleyt, *ses* Millioenen *ses* maal *hondert drie en veertigh duysent twee hondert een en negentigh* gulden, volgens de- fcriptive refolutien, liquidatie, ende defchages on- der de Compagnie beruttende, behalven de Inter- reften van de gelden, *à deposito*, om uyt de achter- ftallige fubfidien weder te betalen, genegotieert, en met dewelcke de Compagnie vande betalinge der fub- fidien gefruftreert werdende, belaft is ghe worden, mede wel tuffchen de *vyf* ende *ses* Millioenen monte- rende, die uyt de Compagnies Kafte hebben moeten werden betaelt, *te* welck naer behooren in acht- en ghenomen werdende, gelooven Bewindt-hebber- en, dat U. Ed. Mog. zelfs wel lijnen apprehenderen, dat uyt dit Pofitijf door den Staet geen argument tot naedeel van de Compagnie behoort genomen te wer- den.

16
Dat verder de Vaerten, Commercien, ende Ne- gotien in de Limiten van den Oetroye by haer zelfs in de ongelegentiteyden niet verluymt, maer foo vige- roufelijck zyn gemainteneert, gecultiveert ende te- nutte gebracht, als een machtiger foudt konnen doen, *te* welck daer uyt kan ghefen werden, dat de Com- pagnie, om alle fufpicie zelfs van achteeloosheyt ende neglegentie wech te nemen, ende den Staet, nochte de gemeene Ingefetenen geen reden van klagen te ge- ven, alle ende een yeder gepermitteert heeft, te Va- ren ende Negotieren op die plaetsen, daer de Com- pagnie geen voordeel konde be-oogen, op dat even- wel niets onverfocht foudt blyven; en voorts alle de Vaerten en Commercien, diefe oyt in poffessie heeft gehadt, na het verlies van Brazil, tot noch toe behou- den heeft, behalven de Conquefte van Nieuw-Neder- landt, welckers verlies door een trouwloofen over- val, by een bedeckten vyandt, onder fchijn van een goeden Vriendt in tyden van Vreden ondernomen, de Compagnie niet te lafte geleyt kan werden, alsoo zelfs de machtighste haer voor foodanige overrompe- lingen niet en konnen bevryden, waer van in mach- tigher Compagnie, des noods, wel exempelen fou- den konnen werden getoont, foo dat zelfs niet eene plaetse foudt konnen aangewefen werden, daer het ge- permitteert is te negotieren, of de Compagnie is noch in poffessie, ofte het staet allen Ingefetenen vry, de- felve Vaerten te nutte te brengen, tot welckers beter elucidatie te remarqueren is, dat de Compagnie ende alle Ingefetenen door geheel America, buyten de Wilde Kufft, uytgeflooren zyn, als in Cannada door de Franchen, in Nieuw-Engelant, Nieuw-Neder- landt ende Virginia door de Engelfchen, van de verdere Kufften tot de Wilde Kufft toe door de Spaenschen, als mede door defelve in de Zuyd-Zee, ende in Bra- zill door de Portugelen, ende dat allen Ingefetenen door de Compagnie de Negotie in de Caribifche Ey- landen ende op de Wilde Kufft is gepermitteert, ende voorts in Africa alle de Negotien, aldaer vallende, foo vigorufelijck door de Compagnie zelfs werden waer- genomen, ende voort-gefet, dat men niet fal konnen aenwyfen, dat een machtigher meerder foudt konnen te wege brengen, als door de West-Indifche Com- pagnie gefchiet, zijnde tegenwoordigh wel omtrent de *dertigh* Schepen van de Compagnie in Zee, om de Cult van Africa ende alle andere Plaetsen te bhande- len, door welke Equipagien, eenighe particuliere Koopluyden, die langh op de voordeelen van den Oetroye geloort hebben, ende van den apparenten goeden ftant van de Compagnie nydigh zijnde, dick- wils door quade rapporten omtrent de Regenten des Compagnies onmacht seer breede uytmeten, om den Staet geabufeert zijnde, eenmaal haer particulier voordeel, ende niet dat van het gemeen te procu- reren.

Dat verder de Participanten in de West-Indifche Compagnie zedert het verlies van de Braziliaefche Conquisten, zelfs tot verwonderinge door de goede forgen ende mefnage van Bewint-hebberen hebben geprofiteert, want of wel geen uytdeeling is gedaen, *te* welck niet wel kan gefchieden, of de Capitalen fullen tot haer volle waerdie gekomen, en vervolgens alle de (chulden afgeloft zyn) foo is doch noot, dat zedert den Jare *seftien hondert ses en vyftigh* tot den Jare *seftien hondert vier en seftigh* der felver Capitalen, wel vier Capitalen waren verbeterd, alsoo de Actien in den Jare *seftien hondert ses en vyftigh* tot Amfter- dam op de Beurfe al voor *vyft* ten *hondert* wierden verlaten, ende in den Jare *seftien hondert vier en fe- ftigh* voor den Engelfchen Oorlog in defelve Stadt en op de felve plaetse vbor *achtien* ten *hondert* zyn ver- kocht, waer uyt gefien kan werden, of aen de Parti- cipanten yets ten nutte gekomen is, ofte niet, en voor foo veel de Obligatien belanght zyn defelve zedert den Jare *seftien hondert ses en vyftigh* foodanigh tot den Jare *seftien hondert vier en seftigh* verbeterd, dat daer- fe voor *tien* ten *hondert* Anno *seftien hondert ses en vyftigh* ghegheven wierden, voor den Engelfchen Oorlogh nauwelijcks voor *acht* en *veertigh* ten *hond-*

8. *derd tot Amsterdam op de Beurse waeren te be-
komen, waer na beyde Actien ende Obligatien in de
andere respectieve Kameren na advenant zijn opghe-
klommen, boven het welke zedert Anno seftien hundert
ses en vyftigh van de Depositarien, die sommige
yedert den Iare seftien hondert vyf en veertigh, ses en
veertigh ende seven en veertigh geen Interesten had-
den genoten, in de Kameren van Amsterdam en Zeel-
landt Interesten zijn betaelt tot twee per cento tot den
Iare seftien hondert vier en seftigh toe, wanneer de fa-
ken in 100 goeden posture waren gebracht, dat men al
hadde vast gestelt, de Kameren van de Maze, Noord-
Hollandt en Stadt en Lande, waer van sommige zedert
Anno seftien hondert ses en vyftigh, een, ende som-
mige twee Iare Interesten hadden betaelt, met dub-
belde jaren te laten voortgaen, op dat in egaliteyt
met de andere Kameren mochten komen, doch den
Engelischen Oorlogh daer op seer onversien volgen-
de, ende specialijk de West Indische Compagnie
seer excessive schaden in de Buytenlandtsche Conque-
sten toebrengende, heeft de Compagnie door dat on-
geval met de betalinge der Interesten moeten superser-
deren (gelijk selfs de Oost-Indische Compagnie met
hare uydeelinghe door het selvighe geval heeft moe-
ten stil staen) doch den gewenschten Vrede eyndelijk
zijnde geobrineert, verhoopt de Compagnie by het ar-
riveren van de Schepen, zedert het sluuten van de
Vrede af-gesonden, toodanigh weder in posture te ra-
ken, dat niet alleen in de betalinge der Interesten ge-
continuert, de verlopen jaren voldoen, maer het
werck van de Compagnie by continuatie van tyt seer
verde, ende licht wel tot volkomen herstellinge sal
gebracht konnen werden.*

Dat eyndelijk de ordre, waer by de Compagnie
gelaft wiert voor de Kroone van Sweden *hondert duy-
sent* Rijcxdaelders op te brengen, in der daet een seer
harde sake voor de Compagnie geweest is, als zijnde
noyt by declaratie van haer Ho. Mog. verklaert, dat de
Ministers van de Compagnie buten s Landts met on-
recht het Schip de Christina souden hebben geconfis-
queert, ende daer-en-boven notoir, dat het selvighe
geen *twee vyfde van hondert duyzent* Rijcxdaelders
weerdigh is geweest, doch gelijck aen den Staet in het
generael alle de onmacht (behoudens het groot respect
van deselve) moet toe-geschreven werden, daer in
de Compagnie is vervallen, om dat de beloofde Sub-
sidien noyt effectivalijken zijnde gepresteert, de
Compagnie alleen daer door in 100 vele schulden is
vervallen, en blyft steken, datse diegelijcke ordres
niet en kan voldoen, alsoo moet oock alierde on-
macht van de Compagnie niet als uyt haer selven, meer
uyt den Staet spruytende werden geconfidereert, ende
kan dien volgende door den Staet niet als een argu-
ment tot nadeel van de Compagnie opgevat werden,
ten ware alvorens aen de Compagnie over de voorzf
subsidien contentement was gedaen.

Alle het welke genoeghaem toonenende, dat het
gepasteerde in des Compagnies saeck, voor soo veel
het selvighe de Compagnie by de inleydinge van het
voorzf Concept te last werden geleyt haer niet kan ge-
imputeert werden, hebben de Bewint-hebberen ver-
der op het tweede deel van de voorzf inleydinge gere-
marqueert.

Dat, hoewel in het voorzf concept werdt gepo-
steert, dat de saecken van de Compagnie op den tegen-
woordigen voet voortgaende, voor de participanten
geen voordeel, maer daer en tegen voor den Staet,
ende de Inghesetenen van dien in het Generael wel
merckelijk naerdeel te verwachten is, in tegendeel
waer is, dat voor de participanten ende andere gein-
teresseerdens wel merckelijk voordeel, ende voor den
Staet, noch niemant van de Inghesetenen eenigh na-
deel aangewesen kan werden.

Want waer het voordeel van de participanten, en
der geinteresseerdens belanght, is hier voor al aenge-
wesen, dat door goede meininge, Negocie ende Di-
rectie haer Capitalen in acht Iaren al tot vier Capitalen
waren verbeterd, soo dat des Compagnies saecken op
die voet voortgaende, binnen korte jaren de Capita-

16
len ende Actien tot vry hooge, ende licht wel tot vol-
komen waerdye staen te raken.

Wat nu het nadeel van den Staet ende der gemeene
Inghesetenen soude zijn, kan men sich niet in te beelden,
door dien, voor soo veel uyt dit concept k. in begre-
pen werden, 't selvighe daer in soude bestaen, dat,
de Vaerten en Commercen niet na behooren in waer-
genomen werdende, den Staet daer door in het gene-
rael de Vaerten ende Negotien ende de Inghesetenen
de profijtten souden konnen verliesen; is hier boven
aen gewesen, dat alle de Vaerten ende Negotien by de
Compagnie na behooren bevaren, ofte wel het profijt
van die gene diefe niet bevaren wil, aen allen Inghes-
etenen open gestelt heeft, ende om delvelighe te man-
tineren geen andere middelen werden gerequireert,
als de profijtten, die met de voorzf Negotien werden
gedaen; want als men de saecken ten respecte van het
maintineren gesont insiet, is de Compagnie mach-
tigh genoegh, om de Forten en Plaetsen, die delvel-
ve noch in possessie heeft, uyt de voordeelen van de
Negotie te maintineren; ende de Commercen die
verder in de Limiten van den Ostroye, ende voornam-
mentlijk de geheele Kust van Africa langhs met de
Natuellen werden gedreven, ofte gedreven konnen
worden, ter plaetse daer niet noodig is eenige possessie
te nemen, konnen wel selfs in de handen van de mach-
tigste geturbeert, doch haer niet ontnomen werden,
't en ware eenigh Potentaet in Europawilde sustine-
ren, hem de Negocie op de Kuste van Africa, ofte el-
ders, daer niemant eenige possessie van Landen heeft,
(gelijk de Natien in Europa gelegentheyt genoegh
hebbende gehad, om die plaetsen, die alleen met sche-
pen bevaren werden, possessie te nemen, soo sulcx nood-
digh was geweest, het meeste gedeelte van de Kust van
Africa alleen met Schepen behandelen) privatelijk
toe te komen, en 't selvighe met sijn macht bestont te
maintineren, wanneer selfs de machtighste Compagn-
nien of de hulpe van den Staet souden van doen heb-
ben, ofte haer oppoferende consumeren, ofte de Ne-
gotie moeten verlaten.

Waer uyt mede consterende, dat van de tegenwoor-
dige Compagnie seer veel voor de Participanten te hoopen
ende geen nadeel voor den Staet in het gene-
rael, ofte de Inghesetenen particulier te verwachten is,
soo volgh nu het derde deel van de inleydinge, op
het welke Bewint-hebberen hebben geremarqueert,
dat de redenen waerom de Compagnie in machtiger
handen behoorde over gebracht te werden dese twee
zijn, op dat de Vaerten ende Commercen gemeint-
tineert, ende op dat de Compagnie haer uytstaende
actien ende praetensien met vigueur soude konnen ver-
deren, ofte over de non-praetatie van deselve, ende
over andere geleden ongelijken behoorlijk reparatie,
ende satisfactie onsequeren; op welck eerste
point alrede hier vooren aangewesen zijnde, dat de
Compagnie, soo alse tegenwoordigh geconstitueert is,
de Vaerten ende Commercen, die deselve noch in
possessie is hebbende, wel waer kan nemen, ende
maintineren, soo dat daer toe geen machtiger gere-
quireert werdt, soo komt de conclusie, uyt dat fon-
dament geformeert, te vervallen, ende sal dienvol-
gende alleen het tweede point in consideratie kom-
men.

Waer op te remarqueren is, dat de uytstaende
actien ende praetensien van de Compagnie zijn tweeder-
ley, te weten, Binnenlandtsche, bestaende in de praet-
ensien, die de Compagnie over achterstallige sub-
sidien tot laste van den Staet is hebbende, ofte Buy-
tenlandtsche, bestaende in de praetensien tot laste
van de Kroone van Portugal, om de non-praetatie
van het Tractaet met de Kroone van Portugal ge-
slooten.

Op welke eerste soorten U Hoogh Mog. gelie-
ven te considereren, dat tot bekominge van de selve
alleen de goede genegentheyt van den Staet, ende geen
machtiger handt van nooden is, alsoo alle Inghes-
etenen het faveur van den Staet, om de betalinge, sou-
den moeten afwachten, hoe machtigh de selve oock
mochten zijn, ende indien yets van de selve uyt den
Staet

18. aette verhopen is, deselve beter uyt confideratie van de tegenwoordige Compagnie ende hare diensten fullen kunnen geobtimeert werden, als door die gene, die niet ten dienste van den Staet hebbende gedaen, ende de Compagnie sonder hoop, om van den Staet yets te obtineren, in handen krygende, geen fundamentale redenen fullen kunnen by-bringen, om den Staet tot voldoeninghe van de voorzj pretensien te bewegen; ten ware dat, als men op de substantie van het Concept selfs fiet, een vreemt ende machtiger Potentiaet, die alleen rechtveerdighe redenen mocht soecken, om den Staet schade te doen, (gelijck die speculation op 't voorzj Concept mede vallen) *per interpositam personam*: zijnde een Ingelsten van desen Staet, het meeste quame uyt teloven, om op pzet-text van de voorzj subsidien altyds gelegenthey te hebben, om den Staet te infesteren, met genoegsame verseeckeringe, dat het geheele werck van het nieuw Oefroy by hem al geabandoneert ofte overgelaten werdende, gelijk by behoudende sijne pretensie het selvige wel aen de Ingelstenen van desen Staet soude kunnen overlaten, ten allen tyde even-wel hem geen gelegentheydt soude ontbrecken, om sich van de betalinge der subsidien te verseeckeren, ende daer uyt vinden het gene by hem volgens het Concept uyt-gelooft ende betaelt mochte zijn.

Op de tweede soorte van pretensien gelieven u Ed. Mog. te remarqueren, dat als men wederom insiet de substantie van 't Concept selve, en dienvolghende, dat eenige nieuwe contractanten, gelijckse genoemt werden, het werck van de Compagnie in handen krygen, soo kunnen Bewint-hebber en Edele Mog. wel verseeckeren, dat van die pretensien noyt yets met vigeur ('t welck men niet anders als gewapenderhant in cas subject kan verfaen) sal bekomen werden: de reden daer van is, dat geen contractanten, buyten de protexie, hulpe en assistentie van den Staet, hier te Lande, machtigh zijn, sodanighen Capitaet te fourneren, daer mede dat de voorzj pretensien op de Kroone van Portugael soude kunnen effectivelijck geconfequeert werden, want of al wel by imaginatie enige capitaeten daer toe by nieuwe contractanten kunnen uitgevonden werden, soo fullen de selve sonder insichte van de speciale assistentie ende protexie van den Staet, jae soo Bewint-hebber en vrouwen, selfs sonder speciale beloften ende toefegginge van protexie en assistentie van den Staet, tot den Oorlogh niet-geemployeert werden, door dien de West-Indische Compagnie tot een exempelaen alsulcke lief-hebbers sal strecken, ende een baeken zijn, om haere mesuren naer te nemen, ende als die wel by haer geconfidereert wert, fullen sodanige lief-hebbers, voor eerst vast stellen, dat geen Compagnie, buyten de hulpe ende assistentie van den Staet machtigh is, tegenseen Koninckrijck sodanige deseynen uyt te voeren, als tot constrainte van den Koninck van Portugael werden gerequireert, (want het is onmogelijck dat een Compagnie alleen door een machtigh Potentiaet aenghegpen, ofte gerequireert werdende sich niet en soude confumeren) ende dan vervolghens considereren, dat by quaed succes geen effecten van de beloften van den Staet voor haer, die geen diensten aen het Landt, ofte de gemeene Ingelstenen hebben ghedaen, gelijck de West-Indische Compagnie, maer alleen om haer particulier voordeel fullen hebben geoorloght, te obtineren fullen zijn, ende hier uyt een nootfaeckelijck besluyt maecten, dat het yeder een ongeraden is, op een onseeckere hope, soo machtige Capitaeten in de weeghchale te stellen, en als die gespendeert sijn te verwaghten, dat den Staet haer onvermogen siende, daer uyt een argument sal maecten, om alle de voordeelen, die haer geconfequeert zijn, in andere handen over te brengen, gelijck in desen remarquabel is, dat alhier ten respecte van de West-Indische Compagnie geschiet, door dien de Compagnie door het transporter en in machti-gerhandt, gans geen voordeel ter wereldt by goet succes door dit transport soude trecken, hoewel het op die maniere in de voorzj inleydinge influent, als of de

tegenwoordige Compagnie noch merkelijck daer door gebeneficeert soude werden, jae ter contrarie sal de Compagnie de hoop benomen werden, diefe tegenwoordigh heeft, om by continuatie van Oefroy weder op de been te komen; 't is wel waer dat in het *sesste* Articul van het Concept de particulieren naer de waerdye van haer actien in de nieuwe Compagnie souden werden geadmiteert, doch die het wel insiet sal aenstonts noteren, dat om op die manier in te komen, elck een gepermitteert is, jae niemant kan verboden werden, alsof het een ende deselve saecke is contant geldt, oft actien van de oude Compagnie, alsfe weerdigh zijn, te fourneren, en dienvolgende, dat eenige voordeelen opkomende, deselve by haer niet als oude, maer als nieuwe participanten souden getrocken werden, ende vervolgens alsof de oude Compagnie 't eenemaal zijn ge-extingeert; waer mede dan oock blyckt, dat selfs de saecken in machtiger hant komende den Staet haer oogherck niet en sal bereycken, te weten, sodanige formidabele Compagnie op te rechten, die machtigh soude zijn, sonder protexie ende assistentie van den Staet te bestaan, ende om welckers wille niemant van de andere Ingelstenen eenigh ongemack souden behoeven te lyden, ofte yets te contribuieren; want in allen gevalle sal den Staet *ipso facto* weer in onlusten met Portugael raecten, in dien de nieuwe Contractanten met de Wapenen baere pretensien fullen vorderen, om welcke onlusten te myden den Staet, van het principaale interest van de West-Indische Compagnie Anno *sesstien* hondert twee en *sestigh* aensende, ende het Tractaet met Portugael gelloten hebbende, sal de selvige haer oogherck, door de stant van een maghtiger Compagnie niet bereycken.

Ende wanneer dan sodanige Compagnien niet en konnen bestaan, sonder dat den Staet sich met beloften, ende des noots met daedelijcke hulpe interesseert, soo fullen Bewint-hebber en tot besluyt seggen, dat den Staet des niet tegenstaende een Compagnie van meerder luyfter ende vermogen willende formeren, geen rechtvaardigher middel daer toe is, als geen nieuwe Compagnien te soecken, maer de tegenwoordige Compagnie machtigh te maecten door toodanige middelen, die bilijck ende rechtmatigh zijn, jae die (onder Correctie) de Compagnie, sonder deselve onrecht te doen, niet en konnen geweygert werden; daer in bestaende, dat den Staet aen de Compagnie voldoe, 't gene deselve over achterfallige subsidien schuldhig is, ende sodanige middelen employere, als haer hooge wijsheyt noodigh ende gereden sal vinden, om de Kroon van Portugael tot voldoeninge van het gefloote Tractaet te houden.

Want wat het eerste van die twee middelen belangt, is selfs uyt de eygen verklaringe van hare Hoogh waerachtigh, dat de Compagnie alleen tot dese onmacht, is vervallen, om dat den Staet aen de Compagnie de voorzj subsidien niet en hadde voldoen, die niet als subsidien uyt dese ofte geene insichten, die naderhandt zijn komen te cesseren, maer uyt een reciproque Obligatie spruytende, dewelcke de Compagnie aen haer zide voldoen heeft, ende daer door in die onmacht, waer in se tegenwoordigh bevonden wert, vervallen is, geconfidereert moeten werden, soo dat den Staet ten dien insichte eerder een Argument behoerde te nemen, uyt de onmacht van de Compagnie, om deselve door betalinge van de voorzj subsidien te helpen, als op dese geprojecteerden voet te dissolveren.

Ende wat het tweede middel belangt, is kennelijck, dat de hooge Overigheydt tot de protexie in het Generaal van hare Onderdanen niet alleen is gheobligteert, voornamentlijck in sodanige saecken, daer den Staet door vaste toefegginge aende Compagnie ghedaen, het getraeteerde met Portugael promptelijck soude werden voldoen, ofte by daer toe gheconstringeert, vermayt heeft, teghens de borst van de Compagnie het voorzj Tractaet te konnen sluyten, maer oock dat den Staet door de beloften, in den Oefroye, ende verscheyde succesive resolutien

gedaen, haer *quasi contractu* tot een speciaelder pro-
 tectie van de West-Indische Compagnie, als de Over-
 heden in het gemeen een haere Onderdanen schuldig
 zijn, heeft verbonden; gelijk de voorz Compagnie
 oock veel meer, als andere gemeene Ingefetenen, ten
 dienste van den Lande heeft gecontribueert, ja door
 haren onderganck, diverse van de vyandlijke macht
 uyt dese Landen heeft ghemaeckt, den vyandt ver-
 schwackt, het Landt verrijckt, ende de gewenste Vre-
 de gevordert; waer door selfs fonder beloften niet al-
 leen den Staet, maer alle Ingefetenen, die door de
 diverse van de vyandlijke maghten ontlaf, ende
 door de Vrede met Spangien voordeel hebben geno-
 ten, behooren te contribuieren, om de Compagnie
 hare achterfalligheyt te betalen, ende te helpen re-
 cupereeren, te gene haer onrechtvaardig afgenomen is,
 ende dienvolgende de Compagnie wederom mach-
 tigh te maken door foodanige middelen, als de Regeer-
 inge na haer hooge wijsheyt sal geraden vinden, in
 het werck te stellen, om de Kroon van Portugael tot
 voldoeninghe van het beloofde te houden, als op de
 voorgeselde Fondamenten de Participanten alle hope
 van herstellinge te benemen, voor al, daer doch den
 Staet tot schaede van de gemeene Ingefetenen weder
 met Portugael evenwel in onlusten soude geraecken,
 indien de nieuwe contractanten de presentien met ge-
 welt quam te voldoen, ende daeromme, soo
 wanneer den Staet als nu niet genegen mochte zijn de
 sterke handt aen de Compagnie te leenen, op dat
 de andere Ingefetenen door de onlusten met Portu-
 gael geen ongemack souden hebben, haer Vaderlijke
 oogh evenwel van de Compagnie niet behoorde af te
 trekken, en door andere, die niets van den Staet ver-
 dient hebben, haer in het selvighe ongemack te laten
 brengen, 't welck als nu tot foodanige groote schade
 van de Compagnie gedeclineert werd.

Ende sullen de Bewinthebbers van de æquiteit
 van de voorz twee poincten, al wydt ende breed ge-
 deduceert in de Remonstrantie, op den *achtvienden*
 July aen hare Ho. Mog. overgelevert, afscheydende
 ende verder komende tot het tweede Lidt van het
 voorz Concept, zijnde het project volgens het wel-
 ke de veranderinge in des Compagnies saecken soude
 dienen gemaecte te werden, *Articulatum* hare remar-
 ques stellende, op het eerste Artijckel seggen, dat
 het selve fonder byvoeginge van eenige andere condi-
 tien in het generael bilijck ende redelijck zijnde, niet
 en behoorde geweygert te werden.

Wat het tweede belangt alhier voor gerepeteert
 houdende de redenen op de inleydinge, om de bilijck-
 heyt in de voorgeselde veranderinge aen te wyfen,
 gededuceert, waer by genoegsaem aangewesen is,
 dat een gheele andere wegh als dit tegenwoordige
 Concept tot herstellinge van de Compagnie behoorde
 by der hand genomen te werden, hebben de Bewin-
 thebbers noch specialijck op dit Artijckel gremar-
 queert, dat door foodanige opveylinge de middelen
 ende effecten van de Compagnien breeder in dit Ar-
 tijckel gespecificeert, tot haer behoorlijke waerdye
 niet en sullen kunnen gebracht werden.

Eerstelijck, om dat het kennelijck is, dat de voor-
 naemste middelen ende effecten van de Compagnie
 zijn uytstaende potentien tot laste van de Kroon van
 Portugael, ende tot laste van den Staet, waer van die
 tot laste van Portugael wel *dertien* Millioenen, ende
 tot laste van den Staet, wel tusschen *ses en seven* Mil-
 lionen bedragen.

Ende dat mede soo klaer als den dagh is, dat voor de
 eerste licht niet enen stuyver door particuliere, gede-
 stitueert van de assistentie van den Staet, sal uitge-
 looft werden, door dien particuliere fonder de autho-
 riteyt ende sterke handt van haer Hoogh. Mog. wel
 soo veel Capitaal, om den Koninck van Portugael te
 confirmeren sullen confumeren, dat de voordeelen
 die te verwachten zijn, soo wanneer het werck ten ge-
 noegen wierdt uitgevoert, de onseckerheyt van het
 succes wel sullen opwegen, daer van een exempel in
 de West-Indische Compagnie kan gevonden werden,
 fonder dat men behoort te denken, dat yemande,

om 't sijnen koste daer van een proeve te nemen, noch
 merckelijke Capitaelen soude uytlooven, voorna-
 melijck om dat men weet, dat foodanighe nieuwe
 Compagnie niet soude gepermittert zijn haer actie
 tegens Portugal met de Wapenen te vorderen, als voor
 soo veel den Staet sulcx met het Intrest ende de Com-
 mercie van hare Ingefetenen soude vermeynen over
 een te komen, ende dienvolgende dat den Staet om
 de West-Indische Compagnie selfs in geen Oorlogh
 hebbende willen blyven, op dat de andere Ingefete-
 nen hare Commercie gerustelijck souden dryven, die
 nochtans om het welvaren van de Compagnie wel ge-
 obligeert waren yets te dragen, ende daerom in den ja-
 re *sestien hondert eenen sestigh*, een Tractaet voor de
 Compagnie soo nadeligh, ja selfs niet fonder prezju-
 ditie van de Negocie deser Landen, ghelijck de uyt-
 komste geleert heeft, geslooten hebbende, niet en sal
 toelaten aen de nieuwe Compagnie weder tot de Wa-
 penen te komen, indien de Commerciën daer door ge-
 turbeert mochten werden, alsoo de andere Ingefeten
 dan eerst reden souden hebben, om te klagen, als
 sullende schaede lyden door die gene, van dewelcke
 sy noyt voordeel hebben genoten.

Voor de *tweele* pretenfien sal minder als voor de
 eerste uytghelooft werden, om dat de nieuwe con-
 traetanten, die sullen confidereren als een schult daer
 noyt van sal komen, ten insigte den Staet intentie heb-
 bende om die te voldoen, de geheele Compagnie met
 alle haere gerechtigheden niet in machtiger handen
 soude behooven over te brengen, alsoo die, vee door
 de betallinge van de achterfallen soo machtigh ghe-
 maecte soude konnen werden als de Compagnie oyt
 geweest is, ende dit soo sullen opnemen, als of den
 Staet haer op die manier van de achterfallighe sub-
 sidien sal hebben willen ontlafsen, ende vervolgens te
 gemoet sien, ende hare reeckeninge alsoo maeccken,
 dat de rechte schult-eyfchers afgewesen zijnde, zy lu-
 den alleen als actie kopers aengemerckt, ende dien-
 volgende haer niets toegeleyt sal werden.

Ende of wel het nieuwe Oetroy mitgaders de pos-
 sessien, die de Compagnie als noch binnen de limiten
 van den Oetroy heeft, hare waerdye hebben, soo
 is dat wel bilijckelijck, dat tot gebruyck van dien een
 goet Capitaal ingeleyt werdende, op het selve seer
 raifonnabele winsten konnen ghedaen werden, doch
 gene foodanige, dat yemandt buyten den risico, die
 gelooopen werdt, noch soo veel soude meynten te avan-
 ceren, dat hy mede een merckelijke winste soude
 trecken over foodanigen Capitaal, als tot uytkoop van
 de Creditieuren ende Participanten volgens het Con-
 cept gerequireert wert, mitgaders het gene noch tot
 de Negocie, ende om de Kroone van Portugael te
 dwingen, van noode soude zijn, ende dan noch om
 te replacieren de schaden die op de Capitalen, tot
 Oorlogh aengeleyt souden konnen vallen, in allen
 gewalle sal die Reekeningh soo correct niet gemaecte
 konnen werden, dat yemandt op een onseckerere
 hoope van succes sijne middelen soude willen hafar-
 deren, voor al, daer tot fournissemient van soo een
 confidabel Capitaal, al meer als enen waegh-hals
 van nooden soude zijn, gelijk by experientie wel sal
 bevonden werden.

Ten *tweeden* kan geen æstimate van eenigh dinck
 geschieden in een Landt daer geen Koopers zijn, ende
 voor al niet by publijcke opveylinghe, als in het voor-
 schreve *derde* Articul werd geposeert, daer, om tot
 de waerdye van de saecke te komen, den een teghens
 den ander moet op-bieden, ende 't selvighe soo zijnde,
 kan oock d'æstimate van dit groote werck mede niet
 gevonden werden, ten ware alvooren hier te Lande
 versheyde foodanighe machtige Compagnien eerst
 wierden geformeert, ofte alhier te Lande foodanige
 ende verheyde machtighe Koopers, die alle gene-
 gentheyt souden hebben, om dit gheele werck seer
 te vangen, ende noch uyt ontslag, ofte respect, ofte
 om andere redenen malkanderen souden cederen, aen-
 ghewesen konden werden, als inleydinghe werden
 geprefupponeert, die buyten twyffel niet gheform-
 meert, nochte aangewesen konnen werden, soude
 in

568.

in der daedt de Participanten van de voorz Compagnie veel te kort ghesaen werden, dat men in de oogten van de wereld soude toonen, hoe verre de Compagnie uyt de goede gunste van den Staet, van de welke de selve haer meeste welvaert, naest Godt; te verwachten heeft, vervallen is, ende dat in een tydt, daer men door goede vigilantie, melsage ende negotie in acht jaren tyds de Capitalen ende Actien soo merkelyk verbeteret hebbende, als hier vooren geseght is, den Staet eer behoorde op-geweckt te werden, om de Compagnie op de been te brengen, als onder de voet te helpen, moghen de Bewindt-hebberer wel verklaren, dat door het stellen alleen van dit Concept het credijt van de Compagnie, dat door yver, ende neerlijghydt weder op de been was ghebracht, meer heeft agnomen, wanneer dit Concept onder de man is gekomen, als de selve wel konnen remonstreren, jae sels, dat de Compagnie door hare benydens bespot is geworden, ende, ten ware de goede genegenheit; ende couragie van de Participanten sulcx hadde verhoedt, een slag soude gekregen hebben, (die Godt zy lof, nu voor-by is) die niet licht weder gerepareert soude hebben konnen werden.

Welcke voorz reden niet alleen aenwysende, dat door de middelen in het voorz tweede ende derde Artijckel voorgeselt de effecten van de Compagnie tot geen, altyds niet tot haer volkomen wardye fouden konnen werden gebracht, maer veel eer wechgegeven, als vercocht louden worden; soo sullen Bewint-hebberer van zequteyt van den Staet verhoopen, 't geene de selve altyds noch al, jae sels in de meeste ongelegenheden ge-experimenteert hebben, te weten, dat den Staet door desen beter onderrecht zijnde, noch soo veel genegenheit overigh sal hebben; dat de tegenwoordige Compagnie door haer faeur tot een beter geluck sal werden geconserveert, ende ootmoedelijc bidden; dat de gemoederen specialijck van hare Ed. Groot Mog. eer mogen geraeckt werden, om haer met de andere respectie Provincien te conformeren, en dien volgende prolongatie van het Octroy confererende, als dan op bequame middelen sullen konnen verdacht zijn, om de Compagnie ten respecte van Portugael, ende hare pretensien op den Staet, contentement te doen hebben; 't welck twee seer redelijcke saecken in sich sels zijn, en beyde specialijck dienen voor te gaen, eer men in des Compagnies saken eenige veranderinge maect, om dat de veranderinge niet noodigh is, soo den Staet die twee middelen praeticeert, en den Staet tot de praetice van dien door soo vele redenen behoort gepermoveert te werden, dat de bedroefde Participanten, stilswygende uyt respect tot de Hooge Overghydeyt, naer fouden behoeven te betreuren het ongeval, tot het welke sy luyden, volgende het woort ende het respect van de Regeringe waren vervallen; ende daerom meynen Bewint hebbere, dat men op het voorz Concept willende aengaan de Compagnie ten regarde van de selve alvoorens behoorde contentement te doen, ende indien als dan noch de saecken eenigh ander redres requireerden, gelijk Bewint-hebberer wel weten, dat als dan de Compagnie machtiger soude zijn, om den Staet dienst te doen ende de Participanten voordeel toe te brengen, als de selve oyt voor desen is geweest, fouden daer toe foodanige middelen konnen uytgevoonden werden, die met de zequteyt, en den dienst van den Lande konden over een komen: ende hier mede op de refferende poyncten voor de Compagnie niet meer te considereren vallende, sullen Bewindt-hebberer alleen U Ed. Mog. op de refferende Articulen; dat maer Articulen van ordre zijn, seggen, dat naer haer kleyn verstant in de praetijcke van dien noch seer veel inconvenien ten sullen komen, de nieuwe Compagnie concernerende, die dese niet raacken, ende by voorgangh haer wel sullen openbaren; ende daer mede noch vele andere redenen voor-by-gaende, om U Ed. Mog. niet op te houden, die des noods noch op 't Papier gebracht sullen konnen werden, desen besluytende sullen Bewindt-

hebbere ootmoedelijc verfoecken, dat U Ed. Mog. de saecken van de Compagnie met een recht Vaderlijck oogh gelieven in te sien, niet twyffelende of U Ed. Mog. sullen als dan meer redenen vinden; om de goede voorforgen van den Staet te besteden tot conservatie ende restabilliment van de saecken van de tegenwoordige Compagnie, waer door de selve op hoope van diergelijcke tractement in toekomende mede te sullen genieten, geanimeert mochte werden, den Staet noch meerder dienst te doen, als om hare Vaderlijcke genegenheit van de selve af-treckende, op der selver ruine en ondergangh, gelijck in desen, een nieuwe Compagnie te fonderen, die siende het exempel van dese Compagnie haer den dienst van den Lande niet verder aentrecken sal, als voor soo veel die sonder haer schade ende met haer Interest betracht sal konnen werden. Op alle het welke Bewint-hebberer U Ed. Mog. rechtverdiege ende favorabele hulpe in aller onderdanigheit sullen imploeren; 'twelck doende, &c.

Dat bleef daer by. Ende op dres tot sijnde de handelingh met den Portugeesen Ambassadeur de Mello (elders gesiedt) quaamen de Bewint-hebberer der West-Indische Compagnie alhier: remonstrerende haer noodt / ende dat haer betael moesten warden soo wel d' Aetherstalen / die haer den Staet in 't particulier schuldigh was / als 't geen haer van Portugael toequam. Dit was het voornaemste poynct daer men sich in d'handelingh met d'Ambassadeur bedongh / en 't maecte sonderds het bespreeck desperact; ende wanneer oock het tractaat al was gheslooten / soo hadt de laetste salsiteert der Portugeesen foodanigen indruck alhier in de gemoederen gelaeten / dat men haer noch deseerde. Sulcx d' Heeren Bewint-hebberer noch den achtienenden aten haer Ho. Mog. overgaven dit nabolgende Memorial.

Ho. Mog. Heeren,

Het zijn nu al veele jaren gheleden, dat de Gerooynde West-Indische Compagnie deser Landen, volgende het principale ooghmerck, 't welck den Staet in de erectie van de voorz Compagnie heeft ghedaht, niet alleen haer eerst ingeleyde, maer oock tot tweemaal toe verhooghe Capitalen, principalijcken ten dienste van den Lande in Oorlogh exploitien, tegens den gemeenen Vyandt, op aenradinge ende goetvinden van de Regeringe, ondernomen, hebbende geconsummeert; maer oock in een labyrinth van schulden geraeckt, ende rontsom in hare conquesten van de vyanden met groote machten omringelt zynde, Bewint-hebberer by haer selven geen middel, ofte apparentie hebben gevonden, om de saecken van de voorz Compagnie uyt haer selven, ende sonder d' assistentie van den Staet, te reddden, ende de vervallen saecken in foodanighen posture te stellen, dat de selve bequame soude zijn, om de participanten eenigh voordeel toe te brengen, ende den Staet eenigen verderen dienst te doen.

Dit is een saecke, die soo bekendt is, dat wy U Ho. Mog. daer mede niet en sullen ophouden, maer ons alleen diesaengende refereren aen de sollicitatie, die door de Bewindt-hebberer met groote vigilantie, moeyte en kosten, soo omtrent U Ho. Mog. als de Respective Provincien in 't particulier, al van het jaer sesien hondert een en dertigh af ondernomen, ende vervolgt moeten werden, in de welke Bewint-hebberer meenighmaal hebben verklaert, dat of de ongelegenheit van de Compagnie door den Staet, naer behooren geconfidereert, en met eenen effectieve middelen tot hare herstellinge, ende subsistentie, mitsgaders redres, ende melsage, ter hande genomen moesten werden, ofte dat sy-luyden haer selven fouden vinden geobligceert; het geheele werck te abandonneren; gelijck als de iterative remonstrantien, soo aen U Ho. Mog. als aen de respectie Provincien, van tydt tot tydt, particulierlijck gepresenteert; ten vollen konnen getuygen.

Warr. Memo. staet ten dien eynde de.

into the Remonstrance (original) 65, 5 ii
a is dated "ingedient 18 July 1668"
Michael Ten Horse. Vide 5 p 66 of 9
[NB (11) p 66]

*.
The original of this Memorial or Remonstrance
to the States General signed by Michael Ten Horse
is in Stat Gen 5783. It is marked

"ingedient 18 July 1668"

Vide Resolution States General 19 July 1668
in Yellow notebook (5) p 66.

Het heeft U Ho. Mog. oock gelieft de voorz. constitutie van de Compagnie, en der selver sollicitatien in considerabele achtginge te nemen, want in het eerste, wanneer maer eenige geringe subsidien by de praesent. middelen van de Compagnie wierden gerequireert, als van den jare *seftien hondert een en dertigh* tot *seftien hondert negen en dertigh* toe, heeft den Staet geen swarighet ghemaect, de behulpelijcke handt aen de Compagnie met eenigh genoege te bieden, soo verre, dat den stant van de selve, soo hier, als buyten 's Landts, buyten merckelijk verloop wierdt gehouden; ende daer naer, wanneer vigoreusler ende meerder assistentien van nooden waren, ende de Compagnie op de vaste beloften van considerabele subsidien, in den jare *seftien hondert negen en dertigh* om haer tot fournissement van nieuwe Capitalen te encourageeren, gedaen, een tweede verhooginge hadde gepraeft, ende de beloofde subsidien van tydt tot tydt wierden getreynert, waer door het water op de lippen was gekomen, hebben U Ho. Mog. tweemaal met eenige extraordinaire consenten de totale ruine van Brasil in den jare *seftien hondert vyf en veertig* ende *seftien hondert zes en veertigh* verhindert.

Ende eyndlijck, als in den jare *seftien hondert seven en veertigh* het werck van de Compagnie foodanigh was verlopen, datter geen apparence was, om de saecken van de Compagnie, soo hier te Lande, als in de buytenlandtsche Conquesten, te herstellen, ten zy met extraordinarische middelen, hebben U Ho. Mog. considererende de rechtvaardighyit van de ootmoedige supplicatien van soo een considerabel getal van hare Ingeletenen, die hare middelen in de Compagnie hadden verlooren, ende te gelijck regard nemende op den dienst van den Lande, door een losselijck voornemen vast gestelt, met de macht van het Landt de Compagnie te herstellen, ende door goede ordre der selver subsidientie ende redres te bevoorderen, ende uyt te wercken, consenterende ten dien eynde voor af de prolongatie van het Octroy, voor *vyf en twintigh* Jaren.

Den yver, die U Ho. Mog. tot het uytvoeren van dese hare losselijcke intentie hebben gehad, ende de rechtmatighyit, met de welke den Staet de Compagnie specijalijck heeft bejaget, om haer te doen genieten de effecten van de beloften, die in den jare *seftien hondert negen en dertigh* aen de Compagnie waren gedaen, ende welckers achterblyven de eenighste oorfaecke was, waer door de Compagnie hier te Lande haer selven met soo veele schulden belast vondt, suyverende tot voldoeninge van de selve de gebreeckte Provincien de defecten in de consenten van de beloofde subsidien, waer van de Registrers getuygenisse draghen, sal noyten vollen konnen bedackt werden.

Dit alleen moeten alle geinteresseerde in de Compagnie wel beklagen, dat dit heerlijcken, ende rechtmatige voornemen van den Staet, *injuria temporis*, ende specijalijck door de swarigheden, den Lande sedert den jare *seftien hondert vyf en veertigh* overgekomen, niet naar behooren is uytgevoert, ende in den jare *seftien hondert vier en vyfthigh* wanneer de heerlijcke conquesten van Brasil onder de trouweloosheyit van de Portugesen hebben moeten buygen, foodanigen krack heeft gekregen, dat de volle restitutie van de Compagnie sedert dien tydt niet behartigt, maer alleen flux gewyse als in den jare *seftien hondert seven en vyfthigh* door de Vloore, voor de Riviere van Lissabon gesonden, ende in den jare *seftien hondert een en seftigh* door het maecten van de Vrede met de Kroone van Portugael eenighints sen haer Interest gedacht is.

Doch sen de andere zyde haet deselve wederom te hopen, dat de goede genegenheyit van den Staet, met dewelcke deselve het Interest van Compagnie, in het particulier, ende oock voor soo veel den dienst van den Lande daer mede geinteresseert was, heeft behartigt, mitgaders het goede voornemen, om de Compagnie effectivelijck te praesenteren, 't gene deselve met rechtmatighyit soude meynen, dat haer niet behoorde geweygert te werden, door de ongevallen

van den tydt wel opgehouden, doch niet veranderd sal zijn, ende dienvolgende dat den Staet deser Landen, des versecht zijnde, niet en sal difficulteren in de tegenwoordige conjuncturen van tyden, de volkomen herstellinge van de Compagnie te effectueren, door foodanige middelen, als hare Ho. Mog. in den jare *seftien hondert seven en veertigh* hebben geoordeelt daer toe billijck ende noodtfaeckelijck te zijn.

Dit vertrouwen heeft Bewind-hebbers genae-meert, selfs naer het verlies van de Brasiliaensche conquesten by haer selven alle middelen te soecken, om de vervallen saecken soo veel te redresseren, als het mogelijk soude zyn, om den Staet te toonen, wat noch in toekomende hy maectien van de voorz. Compagnie te verwachten soude zyn, ende, daer in seer merckelijck avancerende, voorts bewogen, om in den jare *seftien hondert drie en seftigh* van U Ho. Mog. by provisie prolongatie van den Octroy te verfoecken, als een van de middelen, sonder de welke het volkomen redres van de Compagnie onmogelijck was, doch daer in soo ongelukkig zijnde geweest, dat, niet tegenstaen de alle de Provincien, behalven Holland, ende Vriesland, in het selvige hebbende geconcluteert, de Oost-Indische Compagnie haer Octroy (te gelijck met dat van de West versecht) heeft geobtimeert, sonder dat tot noch toe dat van de West-Indische Compagnie is geconcluteert; ende daer op den tweeden Engelsen Oorlogh zijnde gevolgt, die wederom een groote krack in den stant van de Compagnie heeft gegeven, ende de expiratie van het Octroy vast naecke, soo beynden haer de voorz. Bewind-hebbers eyntlijck wederom genootsaect U Ho. Mog. den toestand van de Compagnie voor te dragen, ende ootmoedighlijck te verloecken, dat eenmaal op foodanige middelen, die tot volkomen herstellinge van des Compagnies vervallen saecken, konnen dienen, gedacht mochte werden; ende dat U Ho. Mog. de befoegens, die tot de herstellinge van de Compagnie waren by der handt genomen, ende door de ongevallen des tyds zyn afgebrocken, weder hervattende het bloedigh verlangen van soo veel beoefde geinteresseerde ingelstenen, die nu soo veel jaren langh de gunstige handt van U Ho. Mog. verwacht hebben, met een rechtmatige genegenheyit gelieven te voldoen.

Her is wel waar, dat, sedert de laeste befoegens, getendeert hebbende, om de Compagnie buyten 's Landts met de macht van het Landt te herstellen, ende binnen 's Landts, door ontlastinge van hare schulden, uyrvindinge van middelen tot subsidientie, ende 't besemen van ordres in de mesnage op een effen ende vasten voet te stellen, de saecken vry zijn verandert, door dien in het laeste Traaet met de Kroone van Portugael anno *seftien hondert een en seftigh* geslooten, van de Americaensche ende Africaensche conquesten zijnde gerenucieert, op geen middelen van conservatie van die plaetsen meer sal dienen gesterre werden, ende in de mesnage van de Compagnie, door het afschaffen van de helfte van Bewind-hebbers, en het verminderen van hare halve Traactamenten, by resolutie in de groote Vergaderinge op de Zale genomen, al ordre is gesteld; doch het selvige heeft het werck van de herstellinge, ende subsidientie, mitgaders het redres meerder gevordert; als versichert; jae foo verre gebracht dat indien U Ho. Mog. tot dese volgende, ende seer billijcke poincten konnen beweegt werden, U Ho. Mog. van de volkomen herstellinge van de Compagnie konnen verseeckt zyn, te weten.

Eerstelijck, dat U Ho. Mog. mochten goetvinden, aen de West-Indische Compagnie deser Landen te gunnen prolongatie van den Octroy tot het uytenden van dese loopende eeuw.

Ten tweeden, dat U Ho. Mog. in den jare *seftien hondert een en seftigh* geslooten hebbende met den Koninck van Portugael een Traaet van Vrede, ende in het selvige hebbende afgesaen van de Americaensche ende Africaensche conquesten, ende daer voor een considerabele somma geldts, mitgaders vrye Negotie, ende betalinge van alle particuliere schulden hebbende

hebbende bedongen, ende het effect van het Tractaat, door de foo dickwils gheexperimenteerde trouwoosheden van den Portugelen, tot noch toe foodanigh zijnde geilludeert, tot distributie van den Staet, ende schade van foo veel duysenden Ingefetenen, dat tot desen dagh toe noch niet eene jota is gepræiteert, van alle het gene tot voordeel van den Staet is bedongen, eyndlijk eens gelieven te resolveren, ende krachtenlyck de handt daer aen te houden, dat het effect van het voorz. Tractaat by de Compagnie magh werden gnoeten, ende daer toe foodanige middelen te employeren, als deselve, na hare hooge wijsheyt, noodig engeraden sullen vinden.

Ten derden, dat U Hoog Mog. eyndlijk eenmael mogen werden beweegt aen de Compagnie te voldoen de achterstallige subsidien, die aen deselve voor desen zijn gconferenteert, ende tot noch toe onbetaelt ghebleven.

Welcke drie saecken, niet alleen, voor foo veel als wyt het gevolg van de selve de volkomen herstellinge van de Compagnie aangewesen kan werden, U Hoog Mog. deselve alleen ten inlichte van het redres van de Compagnie, souden willen considereren, hoewel dat alleen U Hoogh Mogende goede gunste behoorde te verdienen, maer oock specijalijk, om dat, soo U Ho. Mogende hare Ingefetenen gelieven te laten ghenieuen, geen alle Onderdanen behooren te kunnen eyschen, deselve foodanigh in de Justitie zijn ghefondeert, dat Bewinthebberren, in dese tegenwoordige constitutie van tyden, niet anders te gmoet sien, als dat U Hoog Mog. tot deselve favorabelijk sullen laten disponeren.

Want, wat het eerste belanght, dewijle doch aen al de werelt notoir is, dat de Limiten van den Ockroye, niet, als by forma van Compagnie, vruchtbaerlyck kunnen bevaren werden, ende dienvolgende tot de voorz. Vaert een Compagnie moet gheockroyeert werden, soo zijn (onder correctie) die gene wel de nactse daer toe, die hare Capitalen in het eerste hebbende ghefournereert, de Landen niet alleen notabile diensten hebben gedaen, maer oock haer selven daer door foodanigh gheruineert, datse het faveur van den Staet, boven all anderen, meriteren; boven dat het een specie van onrechtveerdigheyt soude schynen te zijn, andere te roepen, om de vruchten te trekken, van de Landen, die de Compagnie met haer goedt ende bloedt gewonnen heeft; voornamtelijk noch comparatieve ghesprooken, als men considereert, dat de West-Indische Compagnie van hare Hoog Mogende niet minder faveur verwacht, als de Oost-Indische Compagnie heeft kunnen obtineren; ende eyndlijk, om dat, sonder den tijde, de Participanten noyt de vruchten van haren yver, moeyten, arbeid ende hope, in de ercedie van de Compagnie ghescept, sullen kunnen obtineren, daer ter contrarie den Staet aen hare zijde het voornaemste ooghwit, ende interest, door het verswakken van den Koningh van Hispanien, ende 't verkrijgen van de Vrede heeft genoten.

Wat het tweede belanght, sullen Bewinthebberren U Hoog Mog. ootmoedelijk versoeken, dat U Ho. Mog. de Geintereesleedens in de West-Indische Compagnie alleen maer simpeljk eens gelieven te considereren, als Ingefetenen van desen Staet, bestaende in soo notabel getal, en voor foo veel Millioenen ghenereesleert, die haer, of van Oost en Westen, onder de protectie van U Hoog Mogende hebbende neder-gelagen, ofte onder deselve zijnde gebooren, door een trouwloosheid vyandt van het hare zijn beroofte ende ontfet, sonder enige de minste redenen van de werelt daer toe gegeven te hebben, die daerom de autoriteyt en macht van hare hooge Overigheyt, als hare Opper-beschermer-heeren, moeten imploreren, ten eynde het gedaene ongelijk door haer Overigheyt magh gerepareert werden, en dat niet alleen, om dat sy-luyden onmachtig zijn, haer ongelijk selste te doen repareren, gelijk sulcks gemeenlijk geschiet in gelegentheden, daer den Onderdaen van den eenen door den anderen, met geweld, en onder protectie van de Overigheyt des beledigers, werd't kort gedaen, maer,

om dat de nature van foodanighe beledigingen mede brengh't, dat de Overheden hare Ingefetenen, ende voor al die gene, die selts onmachtig zijn, tegens foodanighe ongelijken moeten beschermen.

Voornamtelijk in dese zake, daer U Ho. Mog. tot reparatie van het ongelijk, haer Ingefetenen aen gedaenseen Tractaat selts tegens de borst vande West-Indische Compagnie, hebbende gheslooten, ende de Compagnie op valte en bondige toefegginge, dat, het gene by de Kroon van Portugal beloof't was, onfeylbaer stont te volgen, in hare grieven eniger maten gerust hebbende gestelt, sien, dat de voorz. Kroon U Hoogh Mogende selste heeft om den thuyen geleydt, door onghefondeerde uyvtluchten en impertinente misduydinghe van den sin des Tractaets, niet eenen Artijckel præterende, het hooge aensien van U Hoogh Mogende by alle Potenten van de werelt in kleynachtighe brengh't; waer door de Compagnie in het minste geen vruchten treckt, van de goede forge, die U Ho. Mog. tot reparatie van het leet, de Compagnie geinfigeert, meynden gedragen, ende voor foo veel in haer was, gepresteert te hebben het gene, dat van de rechtveerdighe Overheden te verwachten is, 't welck U Hoogh Mog. wel weten, van foodanigen consequentie te zijn, dat sulcks niet werdende gerepareert, naderhandt selts tot schade ende kommer van alle andere Ingefetenen soude kunnen srecken, als andere Potentaten, siende dat U Hoogh Mogende haer het ongelijk, soo considerabel getal Ingefetenen, ja haer selts aengedaen, niet verder aen en trekken, geen swarigheyt sullen maecken, om andere U Hoog Mogende Ingefetenen mede te beledigen, op hoopes, dat U Hoog Mog. aen de protectie van een particulier niet sullen heffen, als hebbende over de protectie van een soo considerabel, ende (onder correctie) wel verdient getal van Ingefetenen, ende over het affront, den Staet selts aengedaen, soo licht henen gescapt; waer door U Ho. Mog. dit affront van Portugal op haer sullen hebben genomen, ende evenwel noch gehouden zijnde ongelijken, by consequentie, daer uyt ghesprooten, tot laste van de gemeene Onderdanen te doen repareren.

Eende als U Ho. Mog. eens particulierlijk de redenen considereren, die haer aen de Protectie van de West-Indische Compagnie specijalijk verbinden, sullen U Ho. Mog. bevinden, eerstelijck, dat den Staet de Participanten vande selve publijckelijck tot het inlegh van hare Capitalen hebbende genooight, eerst boven de generale protectie, die de Overheden haer Onderdanen schuldigh zijn, noch aen de voorz. Compagnie speciale belofsen heeft gedaen, van deselve hare protectie te sullen geven, ende nae de gelegentheydt van het Landt, ende de Compagnie te assiteren, en door het founneren van de Capitalen, gelijk als met haer Ingefetenen contracterende, haer tot een speciaal der protectie, als de Overheden aen hare Onderdanen in 't gemeen schuldigh zijn, heeft verbonden; Ja dat hare Ho. Mo. siende, dat de protectie van de Compagnie, wanneer het noodigh was, niet hebbende by der hant genomen, voor de tweedemael vast gestelt hebben, al de onheylen, deselve daer door overgekomen, te doen repareren, ende de Compagnie weder in het besit van de Landen, haer ontnomen, vigoureuselijck met de macht van het Landt te herstellen; gelijk U Hoog Mogende haer in veele Resolutien alsoo hebben verclaert.

Eende ten tweeden, dat de diensten, die de Compagnie aen den Staet heeft gedaen, meriteren, dat U Ho. Mo. een speciale protectie aen de Compagnie, buyten de gemeene protectie, geven; van welke diensten wel een langh verhael soude kunnen werden gemaect, indien hare Ho. Mog. deselvjge selts niet al langh in weynigh woorden sommierlijk hadden begrepen, in verscheyden Resolutien, ende oock specijalijk in de Motiven, voor de Provincie van Vrieslandt, in den Jare sesien hondert en vijftigh, om de selve tot assiterentie van de Compagnie te bewegen, geformeert, dat hare Ho. Mog. wel expresselijk seggen, dat door de Oorloghs-Exploichten door de Compagnie, ten dienste van den Staet

668. ondernomen, diverse van de vyandlijke macht uyt dese Landen gemaect, ende de gewenschte Vrede is gevordert, die den Staet met soo groote eere ende reputatie heeft verkregen, ende genietende is; waer door in der daet selfs alre andere Ingebetenen, die door de diverse in den Oorlogh ontlast, ende door den Vrede, voordeel uyt den onderganck van de *Compagnie*, trocken, gehouden zijn de selve heeft verlooren, te contribuieren; 't welck hare Ho. Mog. selfs oock alfoo in de voorz. Resolutien hebbende verstaen, redelijck, bilijck, ja noodsaeckelijck te zijn, verhoopen Bewinthebberen niet, dat de tyden de rechtvaardigheyt van hare saken, nochte van U Ho. Mog. gemoederen, fullen hebben verandert.

Wat nu het derde point belangt, ten dien regarde behoefden Bewinthebberen, U Hoogh Mog. alleens maer eens te narreten, hoe dat U Hoogh Mogende by den Oetroye aen de West-Indische *Compagnie* foodanige subsidien hebben beloof, als de gelegentheyten van den Staet toelaten, ende van de *Compagnie* requireren sal specialijck dat hare Hoogh Mogende Anno *sestien hondert negen en dertigh* met de *Compagnie* genoeghaem hebben gheacordeert, dat de selve een nieuw Capitaal souden fourneren, onder belofte van een subsidie van *vijsf hondert duysent* guldens geveens geldt, ende *seuen hondert duysent* guldens Jaerlijcks, geduyrende den Oetroye, ende dat hare Hoogh Mogende op die speciale belofsten, met publicke ghedruckte ende aengeplackte Biljetten, hare Ingebetenen tot het voorz. furnissement hebbende ghenoodicht, de Participanten aen hare zyde hebben voldaan, door het presteren van de tweede verhooginghe, op praesuppoit van de voorz. subsidien ghegaen, ende dat hare Hoogh Mogende om een haere zyde mede te voldoen, met allen crant hebben ghearbeidt, tot dat door de respectieve Provincien de voorz. subsidien zijn geconfecteert, gelijk het selve Anno *sestien hondert negen en veertigh* eerst is gedaen, doch de respectieve Provincien zijn tot noch toe in gebrecke gebleven de betalinge te doen, waer uyt klaerlijck gesien werdt, dat den Staet de voorschreue subsidien deughdelijck aen de *Compagnie* schuldigh is, ende (soo hare Hoogh Mog. hare getrouwe Onderdaneniet en willen onthouden, 'tgeens haer schuldigh zijn) oock geobligeert is te betalen; voornamelijck om dat de saecke nae het affigeren van de voorz. Biljetten, niet in haer geheel is gebleven; want de Participanten niet alleen de verhooginghe hebben gedaen, maer deselve gheconsumeert, ende de *Compagnie* de lust benomen zijnde, hebben hare Hoogh Mog. de selve decharges op de respectieve Provincien gegeven, ende daer door de *Compagnie* haer van de toeghefeyde subsidien ghesuultrecht vingeende, ende niet genegen zijnde om weder voort te gaen, voor de tweede maal op een secker hope van betalinge gheobligeert, noch eenighe Millioenen op Interest te negotieren, om de Oorloghs desseinen ende exploitien uyt te voeren, die op aenradinge ende goet vinden van de Regeeringe tegens den gemeenen Vyandt zijn ondernomen, waer door de Vyandt verfwact, het Landt verrijckt, de ghewenshte Vrede gevordert, ende de *Compagnie* t'eenemaal in onmacht vervallen is, blijvende de selve niet alleen belast met de voorz. Millioenen, om uyt de subsidien weder te betalen, op Interest genogeteert, maer hebbende oock wel soo veel voor Interesten alreede moeten betalen, als ten naesten by de achterstallige subsidien bedragen, wy sulden U Hoogh Mog. hoogwijse confideratione ende gewoone groote rechtveerdigheyt, soo wijdgeroemt, gerne de rechtmatigheyt van dese schuld tevens onderwerpen, ende onbeschroomt van der eyger selver goetvinden recht verfoecken, ende als dan verwachten wy niet anders, als dat U Ho. Mog. de nature van de subsidien, ten behoeve van de *Compagnie* voor desen geconfecteert, tweederley fullen bevinden, de eene van foodanige subsidien, als in den jaer *sestien hondert seuen en veertigh*, ende *sestien hondert vijftigh*, ende *sestien hondert twee en vijftig* zijn geconfecteert, tot Equipage van Oorloghs-Schepen, Volck, ende at-

1668. fendinge van vires ende behoefden, dewelcke hoewelste ten voordeele van de *Compagnie* zijn geconfecteert, evenwel om dat de *Compagnie* aen hare zijde niets geobligeert zijnde te presteren, oock niet gheconfecteert heeft, *essante causis*, door het verlies van *Brazil* in handen van de Portugezen gevallen, ende dienvolgende de middelen tot subsidien van het selve gheconfecteert, niet meer requirerende, oock niet konnen gevordert worden, ende daerom by de *Compagnie* oock niet om werden geseycht: de (tweede soorte van subsidien van foodanige nature, dat de selve niet zijn toegeleyt aen de *Compagnie*, om het eene ofte her ander uyt te voeren, 't welck naderhand is bij hen steken, maer daer de *Compagnie* haer selven eerstelijck op toelegginge van de subsidien heeft geobligeert, ende oock ghepresteert een considerable verhooginghe te doen, fournerende drie en veertigh tonnen goudts, ende naderhand op nader verseeckeringe noch haer selven met omtrent *seventigh* tonnen gouds belast heeft, ende alles heeft afgelonden; ende uyt haer cassa gecontributeert, 't gene uyt de voorz. subsidien vervallen moeste werden, soo dat deselve eygentlijck verstaen moet werden, de voorz. subsidien voor den Staet geanticipeert op verschooten te hebben, ja foodanigh, datte over Interest van dat verschot tusschen de *vijsf en ses* Millioenen heet moeten betalen: welcke soorten van subsidien (onder correctie) te betalen niet en konnen gheweygert werden, om daer uyt de lasten, de *Compagnie* ter oorfaecke van de selve opgekomen, wederom af te leggen, gelijk U Ho. Mog. in den jaer *sestien hondert negen en veertigh* selfs oock specialijck hebben verstaen, ende als U Ho. Mog. dat na behooren fullen ingenomen hebben, vertrouwen wy, dat U Ho. Mog. eyndelijck eenmaal, volgens de resolutien van den jaer *sestien hondert negen en veertigh* op expedienten ende middelen fullen denken, om de *Compagnie* de voorz. achterstallen te voldoen, ende hare klagende Gemeente eenmaal verbinden, om U Ho. Mog. voor haer herstellinge eeuwigh te dancken, voornamelijck, om dat de *Compagnie* daer door machtiger ghemaeckt sal werden, als oecieve oot ten tijde van haer beste fleur is geweest; in allen ghevalle verseecken Bewinthebberen, dat U Ho. Mog. op de twee laatste punten eenigh nader bedencken hebbende, alijds by provisie het Oetroy gelieven te prolongeren; ten eynde Bewinthebberen middelwijzen met de middelen van de Participanten, de saken van de *Compagnie* meer ende meer mogen verbeteren, ende dienvolgende de Provincie van *Hollandt*, die alleen sich tot noch toe niet en heeft verklaert, mede tot consent van het Oetroy magh ghedisponeert werden. 't Welck doende, &c.

21. febr. 1668. *Accoord tusschen Zwyl- ende Noord-Hollandt* questie gheveert nopende de quote. Die van 't Noorder-quartier was van oudts geweest twintigh en een halt, ende die van 't selve quartier slaegghden dat sy te hoogh waren beswaect. Die van 't Zyder quartier seiden te vreden te zijn haer te subleveren; mits dat die van 't ander quartier souden openingh doen van haer 't mantien ende Middelen; sulcks weggerde sy / ende inen wist dat haer verpandinge beliepen wel vijf en twintigh, doch 't was oock waer dat haer Conbopen ende Werten niet meer opvachten / als wat sy ter haer domestische lasten van nooden hadden; soo dat sy alle haer Equipagen moesten doen uyt de subsidien / ende waren daer en boven noch wel schuldigh twelf tonnen goudt.

Eyndelijck werden 't een in dese Maent Julius op nabolgende wijse:

Accoord tusschen Zwyl- ende Noord-Hollandt over de verdelingh der lasten.

K Ennelijck zy eenen yegelijcken die 't aengaen magh by desen jegen woordigen Instrumente, dat op buyden den een en twintigh den July 1668. is gemaect, onder

het Predick-ampmt van beiden toegelaten / mits
 geboordt op de volle vijf en twintigh Jaeren. Mits
 op den vyfsten Decemr hebben sulcx ge-entdeert
 tot op de volle dertigh Jaeren in Steden die sijn in
 Straet hadden: sijn in andere steden tot de volle seven
 en twintigh Jaeren. Ende ten eynde de booghs hare
 goede meeninge / mer die ende salutair oogh merck /
 doos dilangen van betrot pingen / ofte andere onbera-
 ttelijche actiuen / mit vierde ge-cluider: soo omdan-
 neerden ende statuere den sij mits desen wyders; dat
 niemant inde booghs de respectie Steden / nochte
 oock alhier inden Hage, tot het Predick-ampmt betoo-
 pen / geboordt / ofte geadmittert soude mogen we-
 den / dienier / ten tijde als de plaetse / tot beklid-
 inge van de welcke het beoep geschiede / vacant was
 gelogden / den booghs onderdom van dertigh ofte se-
 ven en twintigh Jaeren respectiewelck / albereyts ten
 vollen soude hebben geadimpleert ghedaet; ende sulcx
 ten tyde booghs al sijn een en dertighen ende acht
 en twintighste Jaer respectie sijns onderdoorts soude

Die bande West-Indische Compagnie hadden hier
 tot noch toe een doof-mans deur geklopt / tot
 dat men haer soberen Straet epudelijck eens begon-
 de te heeten te nemen. Men hadt al gheswooren
 om haer effecten aende merck-biedende te velen;
 maer haer goede vrien / om haer te conferberen /
 obtineerde by prochie tot haer sohlagement d'prolon-
 gatie van haer Octroy, *usque ad finem cuius seculi*;
 soo als sy by dit booghende haer Request sollicitere den.
 Ende belangende haer satisfactie van o'oude Portu-
 gaeische schult, men gaf iust / om de Portuygen te
 verbaeren / een Vloot te sullen senden op de Rivier
 van Lixboa; maer men seegh daer na andere licht
 van die kant.

*Aen de Ho. Mog. Heeren Staten Generael
 der Vereenigde Nederlanden.*

GEven onderdanighlyck te kennen Partic-
 pan ten van de Generale Geootroyerde West-
 Indische Compagnie deser Landen, dat alhoewel
 sy Supplanten volkomenlyck veruoeght sijn in de
directie, vyer, ende vigilantie van Bewinthebberen, om-
 trent het bevorderen en besorgen, van de welstant der
 gemelde Compagnie, echter, considererende d'import-
 antie ende t'gewichte, mitsgaders de rechtmatighyit
 van de sollicitaten der voornoemde Bewinthebberen,
 omtrent den Staet, welckers uytslach genoeghsaem
 met sich brengt op den *totalen* onderganch, v' herstel-
 linge van de voornoemde Compagnie, en dien vol-
 gens groot en considerabel voor, of naedeel, van soo
 veele duyfsenden geintresseerde Familien van Ingefe-
 tenen, niet hebben konnen ledigh staen, uyt inner-
 lijke beweginge harer herten, het naer volgende te ver-
 toonen; in hoopes, om daer door U Ho. Mog. te bewe-
 gen tot favorabele resolutie, ten besten van de gemel-
 de Compagnie; ende namentlijck: dat U Ho. Mog.
 bemerckt hebbende den welstant van den selven Lan-
 de, en welvaren van de Ingefetenen van dien, princ-
 palijlyck te bestaen by de Sceeps-vaert, ende Koop-
 handel, vnde by experientie hebbende bevonden,
 dat niet vruchtbaerlijck in de quartieren van *West-
 Indien* ende *Africa*, gedreven, beichermt, ende gemein-
 teneert en konde worden, sonder *gemeene hulpe*, aff-
 stentie, ende middelen, van een Generale Compag-
 nie; in den Jare *sestien hondert een en twintigh* by de
 Eredie van de voorz Compagnie, met een favora-
 bel *Octroy*, de Ingefetenen ende Inwoonderen van den
 selven Staet, hebben genoodicht, om hare Capitalen inde
 selve Compagnie in te leggen, daer by U Ho. Mog.
 na dat verklaert hadden t selve te doen uyt hoogdrin-
 gende oorsacken, pregnante redenen, en considera-
 tien, omme de selve Ingefetenen te krachtiger daer
 toe te animeren, onder anderen hebben beloof, uyt
 sonderlinge affectie tot den gemeenen welstant, ende
 om de voorz Ingefetenen te conferveren in goede
 ooringe en welvaert, de voorz Compagnie te sullen

maintneren en verstercken met U Ho. Mog. hulpe,
 faveur en assistentie; a daer op dan de meeste en aen-
 sijnelijckste patriotten tot de Eredie van de voor-
 noemde Compagnie, hebben gefourneert een Capita-
 tael van omtrent vier en *seventigh Tonnen Goudts*, als
 blyckt by des Compagnies Capitaal boecken: welcke
 Penningen terstont voor een goet gedeelte ge-emplo-
 yert zijn, soo tot voortsettinge van de Negocie ende
 Colonien in *Nieu-Nederlandt, Argen, Cabo Verde,
 Gambia, Grewy Kuste en Guinea*, als oock principelijck
 tot den aanbou ende equipage van vele welgemon-
 teerde Schepen ende Jachten ten Oorlogh, alio men
 allomme met een Vyandt te doen hadde die sijn uy-
 terste krachten inspande, omme de Compagnie, in
 haer begin, te dempen, ende in haer geboorte te doen
 smooeren, ende dienthalven binnen de limten van
 t voorz *Octroy* niet anders konde werden getraffi-
 queert noch gehandelt, als met de Wapenen in de
 handt, waer mede van den Vyandt, soo op de kuste
 van *Africa*, als *America*, by de voorz Compagnie ho
 couragieuselijck, met vericheyde Scheeps-Armaden,
 is geacquereert gheworden, dat in den beginne, te
 weten in den jare *sestien hondert vier en twintigh* met
 een machtigh Vloot, b (van *ses en twintigh* kloecke
 welgemonterde Schepen, onder den Admiraal *Wil-
 kes*, bemant met omtrent *drie duysent twee hondert*
 koppen) is ingenomen de starcke Stadt *St. Salvador* in
 de *Bahia de Todos los Santos*, wefende de voornaemste
Capitania van Brasil; tot de reductie van welke Stadt
 alleen, den Vyandt heeft ge-employeert een Krygs-
 macht van over de *vyffsig* Schepen, bestaende in drie
 Vlooren, c ende dat in een tydt, als waneer den Vyant
 desen Straet *offensive* hier te lande was beoorlogende,
 door welke diverse van de voorz Compagnie by ge-
 nootsaect is geweest, de voorz macht nae de voorz
 Stadt *St. Salvador* te senden, waer mede dan de *force*
 van den Vyandt hier te Lande, seer is verwaect ge-
 worden, te meer dewyle hem t' recouvreren van de
 voorz Stadt, over de *hondert Tonnen Goudts* ghekoft
 heeft ghedaet: daen het innemen eerst, ende nader-
 handt weder aen het verlies, van welke importante
 Stadt, (die niet door manquement van het bevoir
 van Bewinthebberen, maer door geduyrige contrarie
 winden, e met twee feer importante fecourfen, een
 van *vyfen twintigh* welgemonterde Schepen met om-
 trent *drie duysent* Man, onder den Admiraal *Jan
 Dircksz Lam*, ende noch een *sestien* kloecke Schep-
 en en Jachten met *twee duysent* Man onder den Ge-
 neral *Boudemijn Heysse*, Burgemeester van *Edam*,
 die langen tyt zeylrede gelegen hadden, niet gesce-
 deert heeft konnen werden, de voorz Compagnie
 een groot gedeelte van haer Capitaal heeft verlooren,
 hebbende onder tusfen desen Staet hier te Lande, een
 seer considerabel effect van de voorz diverse, ende
 het verfwacken van den Vyant op de kosten van Com-
 pagnie genooten en geprofitteert, t welck de Heeren
 Gedeputeerden van u Ho. Mog. die doen ter tyt (en
 vorders, soo lange de Comp. Capitaal heeft gehad om
 te konnen byseten) de Vergaderinge van de *XIX* als
 inde selve *Præsiderende* hebben bygewoont, van soodanigen
 importante ten dienste vanden Staet hier te
 Lande, hebben opgenomen, dat de Comp., van hare
primitive intentie, tot welckers eynde de selve soo con-
 siderabele Capitalen heest gefourneert, wefende de
 conservatie van goede neeringe, welstant, ende voort-
 feten van den Koophandel, is afgeleyd, en gediver-
 seert; en door u Ho. Mog. serieuse anradingen, is ge-
 persuaedert, alle hare *forces* en te leggen in t'uyt-
 rusten van machtigh Scheeps Vlooten, omme t'eenemaal
 hare middelen t'employeren tot uytwercken van de
 intentie, die den Staet, beneffens de conservatie van
 de negocie, in het oprechten van de Compagnie heeft
 ghedaet, ende dienvolgende alsoo, den Vyant, in de
 limite van haer voorz *Octroy*, gedurigh in Allarm te
 houden, en de handen soo vol werck te geven, dat-
 men hier, daer door den arm te vryer soude konnen
 gebruycken, om den selven hier, niet alleen te kun-
 nen reuifiseren, maer selfs hem met alle mogelijcke
 middelen, *offensive* af-breuck te doen, hebbende

b Veld
 Atrama
 1. deel.
 fo. 88.
 c 1699.
 e Veld
 idem fo.
 1094
 1102.
 d Veld
 7. de
 Lincx
 korr con-
 bnel ab-
 ter sijn
 Historien
 van de
 verriek-
 ting der
 West-
 Indische
 Compag-
 nie fo. 24
 Atrama,
 2. deel.
 fol. 915.
 e Atrama
 1. deel.
 fo. 1093
 Sanctus
 Hist.
 8. boeck
 f Veld
 Atrama
 1. deel.
 fo. 874.
 en 1099.
 Sanctus
 9. boeck.
 de

gaders Conquesten ende Inkomsten, maar oock de voorz. *ses Tommen Goudts*, die 't Land hadde geresitueert, dat in gesmolten waren, wel eenige subsidien aen de voorz. Compagnie hebben toegefaen, daer op in het equipieren van tyd tot tyd is staet gemaect, doch tot uytvoering van Oorloghs-desteynen en exploitien, ondernomen tegen den gemeenen Vyandt, op aenradinghe ende goedtduncken van derregeeringe, promptelijc penningen van noode zijnde, ende de Compagnie haer gefruiteert vindende, van de toegeleyde subsidien van U Ho. Mog. is de Compagnie genoodtfaect gheweest alles by te setten, ende daer en boven op Interest te lichten, soo veel penningen als te bekomen waren, die van tyd tot tyd in de voorz. Oorloghs-desteynen ende exploitien zijn gheconformiert, tot dat de voorz. Compagnie eyndelijc geen verder credit hebbende konnen vinden, ende seifs niet meer hebbende om te konnen by setten, gedurigh om assistentie, hulpe ende betalinge van *subsidien* by de regeeringe heeft aengehouden, doch dat ongeluck ghedaet, dat seer weynigh van *vervallene subsidien* is betaelt, 't welck oorfaect geweest is, dat men heeft moeten de gedachten laten gaen, omme nu niet meer den Vyandt *offensive* aen te tasten, maar hoe men best ende bequaemst soude konnen maintainen de Plaetsen, Forten ende Stercken, die de voorz. Compagnie gedurende den voorz. *swaren* ende kostelijcken Oorlogh van den Vyant hadde veroverd, tot welken eynde een groot gedeelte van de principaelste Participanten, op veelvuldige inducien ende persuasien door de Regeeringe haer hebben laten bewegen, omme haer ingeleyde Capitaal te vergrooten met een bylage van omtrent *dertigh Tommen Goudts*, (als bylyct by des Compagnies Capitaal-Boeck) die al mede in korte Jaren door manquement van dat de voorz. *toegeleyde subsidien*, niet en volghden in de voorz. Oorloghs-desteynen zyn gheconformiert, sonder dat daer mede de saken van de voorz. Compagnie in *sekeren Staet* hebben konnen gestelt worden, sulcx dat de voorz. Participanten, op de serieuse indusien van U Ho. Mog. Gedeputeerden ter Vergaderinge van de *negeniende* gedaen, ende siende specialijck op de contenten van eenige en de meest contribuierende Provincien, waer by de Compagnie *vyf hondert duysent* guldens eens, en *seven hondert duysent* guldens jaerlijcks, gedurende den *Ostray*, wierden toegefaen, ende voorts haer verlatende op de beloften van uw Ho. Mog. om d'andere Provincien, die niet geconsenteert hadden, tot de contenten te disponeren, voor de tweedemaal in de Jaren *sestien hondert negen* ende *dertigh*, *sestien hondert veertigh*, en *sestien hondert een* ende *veertigh* hare Capitalen, ende bylage met *vyftigh* ten *hondert* in drie jaerlijcke termynen hebben verhooght, onder conditie, dat sy luyden daer van jaerlijcx als een seckeere uytdeelinghe ofte Interest, fouden komen te genieten *ses* ten *hondert*, dat oock maar *vier* Jaren heeft geduert: al wederom, door dien te voornoemde verhooghtinge der Capitalen, door ontentissen van de voorz. *subsidien*, in de voorz. Krijghs-exploitien ende desteynen zijn gheconformiert ende besteedt, van welke Krijghs-desteynen ende exploitien, het laetste is geweest, de expeditie naar *Chily* in de *Zuydt-Zee*, onder den Generael *Hendrick Browner*, waer van voor het aenvangen van dien, openingh gedaen zijnde aen uw Hoogh Mog. Gedeputeerden, is 't selve (volgens het rapport op den *sesten* October *sestien hondert twee* ende *veertigh* aen uwe Ho. Mog. gedaen) goet ende dienstigh voor den Lande bevonden, ende alhoewel 't selve exploit voor de Compagnie geen profitablen uytflagh heeft gegeven ('t welck, soo door het overlyden van den voornoemden Generael *Browner*, als om dat den aenslagh ontdeckt was, is veroorfaect) heeft niet te min den gemeenen Staet merckelijck, ja op 't hooghte daer van geprofitteert, dewijle den vyandt, apprehenderende de voorz. expeditie, ende wat importante schade, hy by succes daer van te verwachten hadde, dissimulerende, dat hy daer van kennisse hadde gekregen, omtrent *drie* Maenden na het uytloopen van de voorz. *Vloot*, desen Staet om Vrede heeft beginnen

aen te soecken, en daerom overture van deselve op het ernstighite laten doen, *over* welke vredehandelinghe, den dagh vast gestelt zijnde, op den eersten July *sestien hondert drie* ende *veertigh* tot *Munster*, is daer nae deselve met meerder yver, en favorabelder presentien, van dezyde van den Koningh van *Spangien* gepoufficeert ende aengedreven, nae dat sijne Majesteit oock advertentie uyt de *Indies* bekomen hadde, hoe dat de voorz. Compagnie met de *Chylyesen* sijne vyanden, een *Aliantie* hadde gemaect, en de *Golffo van Browner* (tot dien tyd hier te Lande onbekent) gevonden was, door welke de voorz. ge-equipeerde Schepen van *Baldivia* (alwaer meergelieden Generael *Browner* begraven is) binnen *twee* Maenden tot *Pharnambuco* geretourneert zijn, hebbende de *entrecours* tusschen de *Zuyt-Zee* en *Pharnambuco* loo kort bevonden als tusschen dese Landen en *Brasil*, daer door dan desen Staet soo schoone occasie bekomen hebbende, om den selven Koningh in de voorz. *Zuyt-Zee* te incommoderen (daer sijn *Hart-Ader ley*, en hy op sijn *swackte* is) gedurigh weghens den selven Koningh, om vrede is gesolliciteert, tot dat die eyndelijck met de *grootste* *avantiage* en *glorie* voor *desen Staet*, in den jare *sestien hondert acht* ende *veertigh* binnen *Munster* is geslooten: waer door dan desen Staet in hare lasten seer veel *Millioenen* guldens jaerlijcx verlicht is geworden, *a* zijnde de voorschreve Compagnie (die voor geen geringh gedeelte den vyant verwaect, het lande verrijckt, ende die gewenste vrede gevordert, (gelijck sulcx het Rapport van U Ho. Mog. Gedeputeerden, van dato den *effte* Marty *sestien hondert negen* ende *veertigh* is medebringende) onzerussen in hare lasten gebieven: alle het welke uwe Ho. Mog. kort naer dat de vrede was gemaect, op 't hooghte ter herten hebben genomen, serieuselijck gedaen: aen de groote diensten by de Compagnie aen den Staet gedaen, ende geconsidereert dat uw Ho. Mog. de Compagnie soo lange jaren hadden laten patienteren, als mede de voorgeroerde beloften by het een *veertighste* *Articul* des voorz. *Ostrays* gedaen, hebben uw Ho. Mog. aen de Compagnie toegehaen diverse *extraordinaire subsidien*, ende securusfen, dewijle de gelegenthey van den Staet 't selve als doen eeniger-maten lyden konde, ende den noot van de Compagnie sulcx vereyichte, door dien de trouwloosheyd der *Portugesen*, onder schijn van vrientschap, en staende het *Traetaet* van de tien-jarige *Treves*, de Compagnie, ende by gevolge den Staet hadde af-handigh gemaect, hare *beerlijckste*, en *soo dienstighe conquesten*, daer van soo groote en schoone navigatie en trafique dependeert, en dat soo haest, als de voorz. Compagnie, steunde op 't voorgementioneerde *Traetaet*, omtrent de *Militie* en hare excessive lasten, het point van *mesnagie*, uyt hoogdringende noot, by der hand genomen hadde, welke mesnagie te meer heeft moeten geschieden, door dien de gemelde Compagnie de betalinge van de voorgeroerde subsidien van *seven hondert duysent* guldens 's jaers meerendeels was te buyten staende; ende soo door 't een als 't ander uyt hare middelen gheraect zijnde, heeft de gelden, dewelcke sy tot hare *Negotie* noch overigh ende van noode hadde, eyndelijck moeten aantasten, ende bekeeren tot de betalinge van de *Intresten*, dan omtrent de *sestigh* *Tommen Goudts*, die de Compagnie haer van de toegeleyde *subsidien* gefruiteert vindende, van tyd tot tyd gedrongen is gheweest te negotieren ende op te nemen, ja oock daer na 'telkens wederom de gelden heeft moeten lichten op Interest, tot betalinge van de *Intresten*, waeromme dan eyndelijck op den *ses* ende *twintighste* *Marty* *sestien hondert negen* ende *veertigh* op het Advys van de Heeren *Extraordinaris* en *Ordinatis* Gedeputeerden van de Provincie van *Holland*, den *negenienden* *January* des selven Jaers, ter Vergaderinge van uw Ho. Mog. ingebracht, na vele deliberatie uw Ho. Mog. hebben gelieven by resolutie vast te stellen, de bewuste *ses* *Poincken*, raeckende de gemelde *West-Indie* Compagnie, ende de *substantie* ende *redres* van hare *vervallene saeken*, volghens uwer Ho. Mog. Resolutien van den *negensthienden* ende *dertighstien* *January* des selven

r 668.

a Vide
m' t.
boek van
de Treite-
hande-
lingh fol.
443. en
fol. 449.

Sande
no boeck.

a Vide
in 't Me-
litair
partiti-
boek.

68. Ixven Jaers, ende de befoignes dien aengaende door Commissarissen van U Ho. Mog. gehouden en gerapporteert, ende sulcks soo wel ten reguarde van consent als effectijf fournifement, gelijk gesien kan worden by deselve resolutie, copielijk aen desen annex, van welke voorfz. Poincten het eerste, tweede, derde ende vyfde, voorts ge-effectueert zyn geworden, sene alleene difcretie tot nu toe, door de overgroot difcretie van de Bewinthebberen ende Participanten, uyt oorfacke van opgevolghde sware tyden, onge-effectueert gebleven: het vierde, mitgaders het fesse, dat dependeren soude van 't vierde, mede brengende dit vierde point, in het Rapport van de Heeren u Hoogh Mog. Commissarissen, dat de Provincien aen de gemelde West-Indifche Compagnie, over subsidien, zedert de laetste liquidatie (schuldigh zyn gebleven, de somma van ses Millioenen ses hondert drie en veertigh duylent twee hondert een en negentigh guldens, volgens de overgeleverde Staet en Reekeninge, waer over-by deselve Heeren uwer Hoogh Mog. Commissarissen voorfz. gedaen, befoignes gehouden ende gerapporteert zijnde, zyn alle deselve by de voorgeroerde uwer Ho. Mog. finale Resolutie van den ses en twintighsten Marty seftien hondert negen en veertigh vast getien, en sulcx (gelijk vooren verhaelt is) soo wel ten reguarde van consent, als effectijf fournifement, tot welke voorfz. subsidentie, redres en herftellinge, de Supplianten vafteijk vertruwen, dat de Participanten de gemelte Generale West-Indifche Comp. van hare zyde, alles sullen contrubueren, wateenigfyns van deselve met reden door U Ho. Mog. soude konnen worden vereyft en begeert, verhoopende dat U Ho. Mog. uyt confideratie van alle de vooren verhaelde gedane dienften, ende gelede fchinden en intereften mer de voorfz. Compagnien, ten minsten soo wel als met andere Onderdanen, (die soo veele dienften aen den Staet niet gedaen hebben) rechtmatigh ende equitabel sullen handelen, welke herftellinge als nu faclt te effectueren fal zyn, dewijle deselve Compagnie in krachten en stercke dagelijcx toeneemt, hebbende tegenwoordigh tusfchen de dertigh en veertigh soo eygene als gehuyrde Capitale Schepen 't haren dienste in Zee, en occasie tot employ van omtrent vijftigh Kapitale Schepen ende Jachten, jaelijcx binnen de limiten van haer Océroy, welke ooclijcx geinfyns verfuymt, maer vlytigh waergenomen fal worden, apparent tot groot nut en proijt voor de Participanten, die daer door in korten wel fouden mogen komen te erlangen, een begin van de langh verachte vruchten harer Kapitalen; ja feckerlijck voortaan die sullen komen te gauderen, by aldien U Ho. Mog. het billijck verfoeck in desen gelieven toe te staen, zijnde hare Forten, Conquesten en Colonien in goeden ftand, die dagelijcks seer toenemen, en meer en meer vruchten beginnen te geven, en van seer groote apparentie, soo ten reguarde van de Culture en Negocie, als mede van de Mineralen, Zout-pannen, Bestialen, en aenqueeking van Vee. Waer omme dan de Participanten oock vertruwen, dat de verfochte prolongatie van des voorfz. Compagnies Océroy, eenmael, en in korten by uw Ho. Mog. geaccordeert en toegestaan fal worden, op dat deselve Compagnie alsoo, met des te meerder luft, vigourefuelijk in de voortfettinge van hare facten, haer fal mogen evertueren, dat mede U Ho. Mog. goede geliefte fal zyn, de gemelte West-Indifche Compagnie door vigoureule affintie van den staet te doem bekomen satisfactie en nakominge van 't Traact met de Kroone van Portugal, in den Jare seftien hondert een en seftigh gemaect, mitgaders voldeeninge van de voorgemelde subsidien (daer van descharges onder de Compagnie zyn berustende) volgens de letter van het Rapport van u Ho. Mog. Heeren Commissarissen, 't zy in contant geldt, op gevoegelijcker termynen, ofte met overneming van de Obligaten, tot laite van de voorfz. Compagnie loopende, en door wanbetalinge van de welke de vervallene, en by Portugal soo hoogh geledeerde Compagnie, nu al omtrent ses Millioenen guldens aen Interesten betaeldt heeft, welke andersints seer vruchtbaerigh in de Ne-

gotie hadden konnen ghebruyckt worden, en vele goede vruchten, tot folcus van de Participanten fouden gegeven hebben. Ende of het tegens ve. noeden mochte gebeuren dat U Ho. Mog. eenige difficulteyt of scrupule mochte voorkomen omtrent het subjeet van 't een of 't ander, van de voorfz. drie Poincten van verfoeck: Soo bidden de Supplianten ootmoedelijck, dat U Ho. Mog. gelieven, de Bewinthebberen der voorfz. Generale Compagnie 'reenen bequame dage, door eenige uwer Ho. Mog. Gedeputeerden te hooren, vertrouwende sy Supplianten vafteijk, dat de voornoemde Bewinthebberen aen deselve Heeren Gedeputeerden, op alle de difficulteyten en scrupulen, die daer fouden mogen werden gemovert, tegens haer onderdanigh hier vooren gedaen verfoeck, foodanige satisfactie en contentement sullen gheven, mitgaders alfulke fortable voorfz. te konnen doen, dat U Ho. Mog. Rapport gehooert en naerder daer over gedelibereert, eyndelijck eenmael goedgrunfteijkken suller resolveren de gemelte West-Indifche Compagnie te doen jouffieren van het effect van haer voorfz. rechtmatigh ende billijck verfoeck, 't welck feckerlijck strecken fal ten bsten van den Staet, en in gevolge van uwer Ho. Mog. Resolutie van den ses en twintighsten Marty seftien hondert negen en veertigh hier vooren verhaelt, tot fubfintie ende redres van deselve West-Indifche Compagnie, dewelcke (gheelijck ten deelen hier vooren verhaelt is) aen dese Landen soo veele seer groote goede dienften gedaen heeft daer in soo veel duylenden Ingeletenen ende andere ontallijcke Weduwen en Weeten geinteresseert zyn, welke hare middelen boven andere Ingeletenen, voor den Staet hebben op geten, in 't doen van de voorverhaelde diverse en afbreuck van den Vyandt, begroot werdende meer als hondert achttien Millioenen in de eerste twaelf Jaren: a foo dat de sake selver spreekt, hoe rechtveerdigh, billick en fofelijck U Ho. Mog. by alle de Wereldt groemt sullen worden: als daer door de traenen en fuchten van de voorfz. Weduwen ende Wefen sullen worden verandert in blydschap en dankteggingen, soo aen Godt Almachtigh, die de Harten van U Hog. Mog. tot soo heerlijck, nootwendigen, ende rechtmatigen facte fal hebben beweeght, als mede aen U Ho. Mog., die na soo veel sollicitation het voorfz. goede werck favorelijck en vigourefuelijk sullen hebben ge-effectueert ende te wege ghebracht, Soo geve Godt dat uwe Ho. Mog. Regeringe door het oeffnen van recht en gerechtichghet, aen de voorfz. Compagnie tot in eeuwigheyt mach worden bestendigh, der selver Resolutien met alle prosperiteyt ende benedictien uyt den Hemel gekroont, en gezegent, ende der selver Perloonen ende Familien, voor allen onheyl bewaert, op dat de Ingeletenen ende Onderdanen van uw Ho. Mog. tegen alle ongelijcken mogen werden geprotegeert, de Negocie en Traffycq voortfset, den Koophandel florece, reputatie ende welstant groeye ende toeneem: Doch indien buyten verwachtinge van uw Ho. Mog. ghevoegte befoignes niet toelaten, op alle de drie verfochte Poincten, voor als noch volkomentelijck te resolveren, soo verfoecken de Supplianten ootmoedigh, dat U Ho. Mog. in allen gevalle, gelieven by provisie ende vooraf, het Océroy tot den uytrede van dese loopende Eeuwe, metten eerften goedertierentlijck te prolongueren. 't Welck doende, &c.

Extract uit het Register der Resolutien van haer Hoogh Mog.

Den negentienden January seftien hondert negen en veertigh.

DE Heeren Extraordinaris en Ordinaris Gedeputeerden van de Provincie van Holland, hebben ter Vergaderinge van haer Ho. Mog. in gebracht het Provinciael advys van deselve Provincie op de saken van Brazil, gelyck het selfe hier na volghet geinfereert.

*a Vula
J. de
Laets,
kort ver-
haal. fol.
25.*

*Resolutien
dier op
by den
Staet
nemen.*

4.

Pitzema Vol VI

The original document undated - with 2 pages of signatures is in St 9m 5783.

Vide 99 Resol: 24 Nov 1668.

[NBK ~~2~~ p 71.]

There is a print of the document in St 9m. 5787

5783

1668

5787

II 1668

(1)

England (Co of Royal Adventurers).

July 3. Petition of the Co of Royal Adventurers
to the King in Council.

Typescript. pp 1-12.

Sept. 10. Resolution. Chamber Amsterdam, WLC
States General. L

Yellow Note book ⑥ p. 24.

1668.

English papers in P.R.O. (C.O. 1/23, 1-6)
(Spelling modernised)

(1)

To the King's Most Excellent Majesty.

(Indmt:— Read in Council, July³, 68.)

The humble Petition of the Company of Royal Adventurers of England trading into Africa.
Humbly Sheweth

That your Majesty's Petitioners have lately received from Thomas Pearson their Chief Agent on the Gold Coast of Guinea the annexed papers, and apprehend from them that the Director General of the Hollands Westindia Company on that Coast intends to repeat what he practised in the year 1662, in order to the exclusion of Your Petitioners from their just rights and freedom of trade. And have therefore thought it their duty to offer the same to your Majesty's Royal Consideration, as knowing that your Petitioners (as a Corporation) are the Creature of your Majesty's Royal Charter, and thereby intrusted with the care of those fortifications and jurisdictions on the Coast of Africa, which do so highly concern not only the Honour of your Majesty's Crown in those parts and the national interest of of your subjects in general, but the very being of your Majesty's subjects on the Coast of America, and therefore dare not presume to return any Instructions to their said Agent without your Majesty's special Commands and Directions.

Wherefore they do most humbly pray

That it may please your Majesty to give your Royal Orders for a speedy examination both of the matter of fact, and the evidence of the matter of right which your Petitioners are ready to produce, that so your Majesty's Petitioners may receive your Royal Judgment and Commands for their proceedings in the Case.

And your Petitioners (as in Duty bound)
shall ever pray.

(2)

Indorsed:- Agent Pearson's letter to the Royal.
Report about the Dutch Complt.

Read in Council

July 3 68.

May it please your Honours,

Since my last to your Honours by Captn Chiver(?) I have been visited by the Dutch pretending a right to ADGA and COMMENDO, demanding us to relinquish our session at ADGA and to desist from settling at COMMENDO, and so that your Honours may not want advice of their (?) we have herein closed sent their letter and protest against us, for keeping possession of ADGA, which will be maintained by us ~~untill~~ such time as it is decided by your Honours; and the Dutch ~~West India~~ West India Company as justly may plead a right to all your Honours' possessions as to ADGA, if the Articles of the peace are to be observed.

We cannot but inform your Honours that ADGA is a place of importance, and will be advantageous to your Honours affairs in trade; and the Natives in general being very desirous your Honours may have the benefit of the traffic of their country, have offered their service and obliged themselves to clear the ground where the fortification of ADGA stood

Wherefore we humbly desire your Honours would send out such supplies of all necessaries as may fortresse(?) to repair your Honours' forts and factories, for want thereof your Honours' possessions are extremely gone to ruin and your Honours' Estates little security.

Here hath been, and is at present, a very dead trade, occasioned by a war in ARCANY, which is feared will not be made up in some months.

Since the arrival of the ships licensed by your Honours, we have not taken one marke of gold, nor can expect it so long as they are upon the Coast, they selling their goods at such low rates.

Furthermore we cannot omit to inform your Honours as touching AGGA, that it was possessed by your Honours' servants the year 1666 in time of the siege against CORMENTINE, and hath not been possessed by any nation since we deserted, and never brought in question till

we have repossessed it for your Honours, and now the Dutch, considering how much it may prejudice the trade of **CORMENTINE**, and that the Natives are in general desirous your Honours may settle at **ADGA**, do use all illegal means that may be to persuade us from thence, and would proceed otherwise if the Natives would admit thereof: all which we leave to your Honours' consideration.

And as to your Honours' right ~~is~~ at **COMMENDO**, the Dutch have not any just cause to move therein, your Honours always having a house there and factors, till in the late war they being withdrawn from thence, and they withdrew their people also from thence.

The King and Country of **COMMENDO**, understanding ~~that~~ we have peace with the Dutch, are very desirous that we may settle there as have formerly; which we shall do so soon as your Honours' effects arrive here, and in all your Honours' concerns we will endeavour to approve ourselves,

Cape Coast Castle,

February the 18th, Anno 1667/8.

Your Honours' most humble and faithful servants,

Thomas Pearson.

Joseph Hunt.

Wm. Cockeran.

Gilbt. Abrahall.

(3).

Indorsed:-
Dirck Wilræ's Letter.
Read in Council
July 3 68.

Docket:- Dirck Wilræ's Letter.
Translated.

To the Worshipful Thos Pearson, Agent
for the Royal English Company Trading
on the Coast of Africa.

Noble Sir,

We will not be induced to believe (since it appears so fresh to every ones memory) that it can be past your ~~memory~~ remembrance what bloody wars betwixt his most Illustrious Majesty of Great Britain and the High and Mighty Lords the States General of the United Netherlands (our highest Sovereigns) of late years by reason of Differences and misunderstandings betwixt both nations in these and other far remote parts, have arisen and been prosecuted, to the great and inestimable damage and ruin of the subjects on both sides, divers still continuing under a heavy sense of the same much loss, that you can have forgotten that wholesome and blessed peace (after so much effusion of blood) so lately by God Almighty brought to pass and betwixt both aforementioned Powers concluded, of which the Tenour and Articles are so sure and binding that if the same be not misinterpreted for want of true judgment, there can never again arise any new differences betwixt the two nations.

And therefore will by these presents (as amicable neighbours) acquaint you with what, to our great amazement, we are informed of and which by reason of some eyewitnesses we are in some manner informed to believe, notwithstanding that (relying on your discretions) we are willing to hope the best, vizt:- That you should be resolved in the behalf of the Royal Company to erect a Lodge at LITTLE COMANIJ for the advancing of their trade. And that already you have at ADJA set up his Majesty's Standard. To which your Worship, under correction, hath no Title. And if you will be pleased seriously to peruse the aforementioned Articles of Peace, especially the third, ninth and twelfth Articles, and interpret the same according to their true sense and meaning, you will find by the same (as clear as the sun) that your actions are directly opposite to ye said Agreement. To which (in hopes it may serve for a good end) we add and say, that in case your Worship doth, against all manner of justice, persist so to do, you will

12th
enter
of
the

again lay ye foundations of new broils and discontents, under the heavy consequences of which former, yet many sadly groan.

And it is beyond all dispute, and not unknown to those that are experienced in these parts of Guinea, that the Coast of COMANY, by a free Resignation of the Natives (whereof in case of necessity very good proof can be made), doth wholly and solely belong to our Company, and by consequence hath always heretofore been possessed, and is at this present time still enjoyed by the same; and since perhaps your Worship might have been ignorant of this, we will without all doubt hope that, for the prevention of new discontents, you will desist from your designs concerning the premisses, and that you will draw off those persons which you have ordered for LITTLE COMANY. As also to remove his Majesty's Standard or Flag from ADJA, considering that although the same place was, in the year 1664, by his Majesty's forces, under pretence of Friendship, subdued, yet was afterwards, by the conquest and reducing of Fort CORMANTYN in lawful and open ~~warfare~~ war by the naval power of the High and Mighty States under the command of the Lord Admiral, Michial Michall De Ruyter, recovered. As it is the same case with ANEMABO, which yet in the last year, 1667, was by divers persons, both mercantile and military, for the service of the West-india Company possessed, and which, only by reason of the differences amongst the Blacks, have been removed, judging it on our part to be sufficient, till a better opportunity, to keep that place without continuing any persons there.

Yet seeing your Worship's Standard displayed at ADJA, and that you are busy to erect a Lodge at LITTLE COMANY (as aforesaid), both which places were by our Company before the 10/20 of May in the last year, possessed, or sufficiently made appear to belong and to be reserved for the possession of our Company, wherein hitherto no persons yet have molested us, but yourself, under pretence of having an interest and propriety in the said place. Which (as conducing to the great prejudice of our Company, the superintendency of whose affairs are seriously recommended to us) we cannot neglect to advise your Worship not only to desist from what you have begun, but also to disanul(?) and pull down again whatever is erected (as if nothing had been acted there).

And therefore, in all manner of kindness and friendly neighbourhood, desire and intreat you not to proceed any further in what you have undertaken at LITTLE COMANY and ADJA, but to the contrary, all what in both places (LITTLE COMANY and ADJA) already is effected, to quit and give over, as well there as in all other places where our Company hath right and possession; by which means friendship (as it ought) shall be mutually cherished and continued; having

an especial command from our superiors on our part so to do.

But finding the contrary from your side, and that you will be persisting in the premisses, we shall be forced to transmit our complaints for such unjust proceedings to those it belongs to, which will but create new troubles. And in the meantime (by consequence) in conformity to our duty, make use of such means as (according to time and opportunity) we shall find most fitting, which yet notwithstanding we should be very loath to do.

Thus (whilst ~~relying~~ we rely on your Worship's wisdom and discretion) we shall on our part both with body and soul, contribute whatever shall conduce to the preservation and continuance of friendship, betwixt both Nations in these parts. And, after recommending your Worship's person to the merciful protection of God, endeavour to remain,

Sir,
Your Worship's ready servant,
(sgd) Dirck Wilree.

In the Castle of St. George
Da Mina, this 2nd February
1668, in Guinea.

(4) Indorsed: Read in Council. 3rd July 68.

The Royal Company's Agent's reply to the foregoing letter.

Sir,

Yours of the 2nd February (stilo nove) is come to my hands and the happy news of peace is always welcome. To maintain friendship and alliance the utmost of our powers shall be contributed.

It doth not a little trouble us that in your letter you should bring our right in repossessing of AGGA in question, since if you please to peruse the 3rd, 9th and ~~twelfth~~ 12th Articles (which you propose to yourself to give you right and title to that place) therein you will find that we have justice on our side to repossess it, and reason to keep the possession, since we were the last possessors in the late war, and ours by right complying with the Articles of Peace. And withall we would not be the instrument whereby anything of dissension should arise.

Therefore earnestly request you seriously to consider what you bring in question, and assure yourself nothing shall be acted by us that may be prejudicial to the Netherlands Westindia Company, or cause a breach of any one clause in the articles of the late Godly and high-esteemed Peace.

And whereas you are pleased to mention COMMANDO, that it is wholly yours, in answer whereunto, if you please to look back to the times past, you will understand that the English did buy their possession at COMMENDO, and were never dispossessed of it by force of arms in this late war; and withall that the Netherlands Westindia Company had their house or factory there, and without any molestation each did enjoy a full traffic and trade, which by us there is nothing more ~~enjoyed~~ desired.

Signed by
Thomas Pearson.

A true copy of the letter sent to the Dutch in answer to their letter, wherein they demanded AGA & COMMENDO.

(N.B. The copy of the above, in Verspreyde W.I. Stukken, 1162, pp. 581-582, is dated C.C.C. 24 Jan. 1667/8)

(99)

(5) Indorsed: The Dutch Protest.

Read in Council

July 3rd 68.

Docket: The Dutch Protest (Translated).

Dirck Wilree Director General on the North Coast of Africa, the Island of St. Thomé, and places thereunto belonging, in the name and on the behalf of the High and Mighty Lords the States General of the United Netherlands, as also of their Incorporated Westindia Company,

To

The Worshipful Thomas Pearson, Agent for the Royal English Company trading on the Coast of Africa.

Noble Sir,

We did without all doubt hope that you would have looked upon our just and equitable request (offered unto you on the 2nd of this current (stilo novo)) with such a judgment that from thence we might have reaped the desired effect for prevention of further proceedings, the contrary of which we not only found to our great grief by your answer at that time upon our aforesaid request, which did not a little surprise us; but still perceive your continuance in the same to our exceeding great amazement. The more, since your Worship, upon such ill-grounded reasons endeavours to erect and establish your right to ADJA, pretending (as your letter infers) that the aforesaid place by your nation, in the last wars betwixt his most illustrious Majesty of Great Britain and the High and Mighty Lords the States General of the United Netherlands, which God Almighty hath been pleased to crown with such wholesome and happy peace, was possessed; which in few words, under correction, we declare to be without proof, and can never be made to appear.

'Tis true, when from your side a certain naval force force towards the later end of the year 1666, arrived ~~before~~ at CORMANTINE, and that some people were landed there, with an intention to recover again that place, that then, for that time, they passed and repassed through the above mentioned ADJA, which we did not oppose, knowing that CORMANTYN continuing in our possession, ADJA could not be lost to us; and CORMANTINE being taken from us by you, ADJA ~~must~~ of necessity must have followed, so that by keeping CORMANTINE, the aforesaid ADJA was likewise preserved by us. The least, without the help of the greatest, being destitute of force to defend itself; which maxim, in times of war and sieges, is often practised without losing the

least title to the weakest by preserving the strongest places; neither, when the said naval force fruitlessly departed (with no small loss of men and leaving of their guns behind) from CORMENTINE, was there any possession kept at ADJA, but was, together with CORMANTINE, deserted; and since that time, as being situated under the command of the guns of CORMANTYN (as your Worship is not ignorant of) hath been kept by us. This much for proof of our lawful right in ADJA.

And to what concerns COMANY, we only, of the antiquity of our possession there, say, that it is sufficiently known to those that are experienced upon this Coast, that without any interruption we ever did solely keep and possess that place, and that it never was deserted by us. And since your Worship doth allege that you have bought and purchased the said Coast, we answer we have likewise bought the same, and do assure you (both purchases being compared together) that of ours (in priority of time) will exceed yours, insomuch that without better proof to justify your pretence upon COMANY and ADJA, as also on all other places where your Worship might claim to have an interest, being kept and possessed by us, none of our nation can, or may suffer without seeing ~~the~~ the rights and privileges of our Company (purchased by the expence of so much blood and treasure) infringed and violated.

This serves for an answer, and therefore once more, by these presents, in all manner of friendship and amicable neighbourhood, desire (lest new foundations of discord ~~be laid~~ might be laid) that your Worship would remove those that have been ordered to reside at ADJA; and to leave COMANY wholly and solely to us, as being the just proprietors of both places. And that for the future you will no more undertake such actions near any places belonging to our Company. For we shall not be able to pass them by unresented. And in case your Worship shall reject this our second request and answer it not according to equity; but to the contrary continue in what you have already begun, without desisting, not in part, but absolutely in the whole, WE do, by these presents, in the name and on the behalf of the High and Mighty Lords the States General and their General Incorporated Westindia Company, PROTEST to be innocent in all such mischiefs, damages and inconveniences which, as well by sea as on land, through the aforesaid causes may happen to our and your nations; since on our part we only endeavour to keep and preserve (according to the duty and trust reposed on us) what properly and justly belongs to our Company, without having the least inclination to undertake, much less to effect

anything contrary to the late concluded Articles of Peace,
To which, in all humility, we gladly submit ourselves.

In the meantime (to avoid the scandal of being called the occasioners of new disturbances) we shall on our part study to render your Worship, in all justice and equity, full satisfaction and content, which we likewise expect from your side, and hope that you will give us an opportunity and cause to wish unto your Worship whatever with heart and soul we could wish unto ourselves.

ACTUM in the Castle of St George Da Mina, in/ Guinea
the 24th day of February ~~1668~~ Ac. 1668.

(sgd) Dirck Wilree.

Francis Roman, Chief Com/issary for the service of the General Incorporated Westindia Company in ye Castle of St. George Da Mina, is commanded and authorised, as by these presents we do command and authorise him, together with two witnesses, to transport himself to CABO CORS, or to any other place where the worshipful Agent of the Royal English Company can first be met withall, and there, in the presence of the said witnesses to insinuate to the said Agent the contents of this aforementioned Protest, and having read it (being duly signed and attested) to deliver the same unto him; bringing back to us an act in due form of such insinuating, and his behaviour and ~~his~~ answer upon the same.

Thus acted in the Castle of St. George Da Mina, the day and year above mentioned.

(sgd) Dirck Wilree.

(6) No. 6. is a Protest from Dirck Wilree to the officers of the ship "James", dated 8th November 1662. This paper has been copied under the year 1662.

=====
Note. The following further correspondence between Wilree and Pearson, has been copied and translated from the copies in Versp. W.I. Stukken, 1162.

To-day, the 24th February 1668, I, Francis Roman, with the hereafter named witnesses, proceeded to the place and fortification of Cabo Cors, at present occupied by the English nation, situate under the jurisdiction and territory of the King of FUTTU, and there found the Hon. Mr. Thomas Pearson Agent for the English Royal Company trading ~~to~~ on the Coast of Africa, to whom, after greeting -he read aloud and handed over the above named Protest. To which he replied that he did not understand it but would have it translated and have the reply handed over to us tomorrow ~~morning~~ early; which he did, saying it was only provisional and he would reply further. Signed the 25th February 1668, by ~~Thomas~~ Francis Roman, and by witnesses Egbert Bosvelt & A.V. Breen.

(ibid. pp. p.580.)

~~666~~

xSirx (In English)

Sir,

Yours by Mr Roman I have received, and will not omit to send an answer to the same by particular as soon as I can rightly understand your letter. In the ~~meanwhile~~ interim must beg your excuse. I have no person in my jurisdiction that can give me the tendency and meaning thereof; and withall, believing it to be of importance, I must allow myself some time to consider of your request. Then, to all your demands you shall have reason.

Sir,

Your assured friend & servant,
(sgd) Thos Pearson.

C.C.Castle.

February 15th 1667/8.

Superscription: To the Right Honble Lord, Dirk Wilree, General for the N.W.I.C. in St George da Mina in Guinney.

(ibid. pp. 582-583.)

(In English)

Sir,

Having perused your Protest, do find in your declaring to have a right at AGGA; in answer whereunto, we conceived and own it ours. It is not unknown to your Worship that when we lay siege against CORMANTYN, we then had the possession of AGGA, and although we did withdraw our people at the time from thence, finding but scant(?) security for our Royal Masters' effects to reside there, in those troublesome times, the country being embroiled in wars. And now being blessed with a peace at home, can do no less than to resume the possession of AGGA, being indisputably and justly ours, If your Worship will please to consult the 3rd Article, you will find there to that place you have not any right or title.

Our desires are to continue friendship and not to be disturbers of the peace, therefore we will not act anything beyond the limits of justice and reason; and as we cannot answer the intrenching upon any of your rights & possessions to our Royal Masters, so we must not neglect the securing what is their right, though it be of never so little value.

The maxim you cite that when the metropolis is possessed that other places subordinate are never disputed, the which ~~we~~ cannot in the least persuade us to relinquishing our possession; but rather to the contrary. And, under correction, let me tell your Worship that we did not desert AGGA as being in command of your guns in CORMANTYN; but at that time found it not convenient to reside there. But now (??) we question not but it will redound to our Royal Masters' ~~(Majesty's)~~ advantage; therefore shall be maintained, since their rights must not be diminished.

Touching COMMENDO, we do not in the least deny that the N.W.I.C. did purchase ground there for the building of a house or factory, which not at all hinders us from possessing the ground that our Royal Masters did purchase at COMMENDO for their use and service.

I would willingly be satisfied by your Worship whether the Natives of COMMENDO could not legally sell to our Royal Masters ground for their proper use & service, as to the N.W.I.C.; if so, we that purchased last May, as justly say as your own words that none of your nation can or may be suffered there. But we desire other ways and withall we should desire that each may possess peaceably what they have purchased, by force of arms or otherwise, during this last war. So that if your intentions be to act or cause to be acted anything that may be prejudicial to the Royal Company's interest upon the Coast of Africa, by land or sea, so PROTEST we expressly in the name and on behalf of the Coy of Royal Adventurers of Eng. trading into Africa, to be unblameable in all such damages losses and ill consequences which may accrue thereby on our side; and also we seek to hold and maintain our Royal Masters' right without acting anything contrary to the Articles of Peace, to which we willingly refer ourselves; and in every respect will endeavour to give your Worship justice, and we will ~~not~~ not be the occasion of any dissension, not doubting the like from you, which will give us occasion at all times really & cordially to wish your Worship as much prosperity as ourselves. We rest, Sir, your assured friend and servant, (sgd) Thos Pearson.

Mssrs Joseph Hunt & Gilbert Abrahale, at C.C.C. are ordered to take, read, & verify & hand over the above Protest to Agent General at St. George da Mina and to bring an answer to us. (sgd) Thos Pearson. Feby. 18. 1667/8.
(Ibid. pp. 583-587.)

J 1669.

A i

D. A. C.

Yellow note book (5)

April 9.
April 16.
April 18.
June 18.
July 5.
July 9.
July 13.
July 26.
Oct. 4.
Oct. 7.

Resolutions, States General.

p. 82.
 p. 83
 .. "
 p. ~~84~~ 85
 .. "
 p. 86
 .. "
 p. 87.
 p. 88.
 p. 89

April 23. Resolution Amsterdam Chamber W/16. Yellow note book (5) p 26.

SAC.

Mar. 16. Resolutions, Stat. Gen.

Yellow note book (5) p 80.

1669
D.A.C.

[Rigsarkivet Copenhagen.]

T. K. U. A. [Tyske Kancellie Udenlandske Afdeling] Nederlandene. C. 262

A manuscript book entitled "Marcus Gjøe's Relations og Reise"

[In German]. Memorial. Glückstadt African Co. to Frederick III. King of Denmark.

As it is learnt that the W.I.C. in the United Netherlands have applied for prolongation of their Charter & have so far advanced in it that the prolongation will soon be granted up to the year 1700, the Glückstadt African Co humbly prays that yr majesty may be graciously pleased to order your newly appointed Envoy Extraordinary, Mr Marcus Gjøe, who is being sent to the Hague, to take this opportunity to urge & to press,

1. Firstly that the still pending arbitration between the Glückstadt African Co & the said W. I. C. may be taken in hand & finished

This arbitration is to be held in the City of Bremen by four Commissioners, two to be appointed by each side, who would be furnished with the retroacta which Mr Charisius & the Directors of the Glückstadt Co will further notify. The two Commissioners from this side have already been nominated but the W. I. C have hitherto kept kept back their nominations. But as it is at the same time necessary that such open-standing disputes were put an end to, the present is therefore a suitable time to be vigilant with both the Lords States General & the deputed Lords of the Provinces, in order that the prolongation of the Charter should not be approved & issued until the W. I. C. have appointed their Commissioners, so that this open-standing can, by virtue of the Treaty's, be finished & come to an end.

2. It might well be necessary that at the prolongation of the Charter, the W. I. C. be bound to comport themselves with more moderation towards other nations than they have done hitherto, whereby not only much damage & loss is caused to them, but the Lords States General

have

have themselves experienced much displeasure, antipathy & detriment as they will remember from the treaties made with Denmark, Sweden & England.

as now this probably had its origin from the Directors took advantage of the fact that the Co being poor they had to pay nothing, it were therefore well necessary that upon the prolongation the Directors ^{of the W.I.C.} be enjoined to give orders that foreign nations be treated with more consideration

& prudence than has been done hitherto & in case they fail in this, that they shall answer for it with their own persons & goods. This need not be sought from the Lords States General but could be urged on one or other of them personally.

3. In the Treaty which has been made between His Majesty & the States General concerning the Glückstadt African Co, it is provided that the forts & places which the African Co possess in Guinea shall be handed over to the W.I.C. at the end of the Charter, in return for a suitable payment. But as at that time the Charter was not to hand in the Hague, a mistake was made in it & the Charter reckoned as for 20 years, whereas in fact it was granted for 25 years. This mistake is short & can be noted at a public conference with the States General & the Directors of the W.I.C. also, & the original Royal Charter can be produced to the Envoy Extraordinary of His High Mightiness, Mr Van Amerongen, & a certified copy of it handed over. If there be no objection, it would also be good that at the prolongation such mistake might also be ^{pointed out} ~~recorded by~~ a resolution of the Lords States to the W.I.C. by a resolution of the Lords States General, with the command that they shall not injure the Danish Co, contrary to the true content of the Treaties, but so long as their Charter continues to the end of the 25 years, let them trade & traffic peacefully & undisturbed.

Copenhagen 3 March 1669

(sgd) Paul Klingenburg

1669.

D.A.C.

[Ibid].

[In Forman]. Royal Order concerning the Flückstadt African Co.

Frederick III &c.

Trusty, Well beloved.

- upon information received that the Charter of the Dutch W.I.C. would be prolonged our Flückstadt African Co have made the request to us, to be seen in the accompanying humble Memorial to us. As we find that the contents of that Petition are in conformity with justice, & moreover because our royal favour desires that the welfare of our said Co be promoted, we therefore most graciously command you that upon your arrival in Holland you with due zeal take in hand all possible good offices so that they may attain their object & intention as set forth -

Copenhagen 6 March 1669.

[Ibid]

[In French]. Letter. M^r. Bierman [to Gje].

... I send you herewith an Order of His Majesty in favour of our African Co, whose requests you will learn from the Memorial annexed to it. It is a matter that can be dealt with without a letter of Credence, at the Visits that you will make & receive, especially to & from the Council Pensionary, although it may be said that he himself is also interested in the W.I.C. ...

Copenhagen 6 March 1669.

[Ibid].

[In Dutch].

Remonstrance of the Directors of the Chart: W.I.C. of the Netherlands concerning complaints against the D.A.C.

[Vide Resolution
Stat: Gen

9. April 1669 To their High Mightinesses the States General of the United Netherlands.

Yellow Notebk

⑤ p 92]

The Directors of the W.I.C. desire respectfully to communicate how, for some years past, differences have arisen between the said Co & those who call themselves the D.A.C, because on the side of the

ofore said

4. aforesaid Danish Co were openly claimed from the W.I.C. certain places situate on the Coast of Africa, & among them, also Annemabo, & on the side of the W.I.C. was, inter alia, complained that the Danish Co, by inciting the Natives in Guinea, have sinisterly sought to make themselves masters of the Cong Hee Hill, which is a property belonging to the W.I.C.

Your High Mightinesses, in the treaties made with the Crown of Denmark in 1666 over these & other disputes, have very particularly agreed that, among others, the place Annemabo shall remain to the W.I.C. & that the right which the King of Denmark & that Co might have thereto shall be transferred to this State & the W.I.C. & that Fredricksborg & Christiansborg should provisionally still remain to Denmark; as can be seen in Arts: 2 & 3 of the Treaty. Consequently it should have become the Danish Co to content themselves with that & in conformity with Art 1 of the Treaty to have comportated themselves peaceably in every respect. But we are informed, to our regret, by letters from our Director General in Guinea that that Co, having sent thither a new Commandant named Bartholomeus Groensteyn - a native & inhabitant of this Country, he is engaged secretly in stirring up the Natives against the Co, & to obtain possession of Cong Hee & of Annemabo, directly contrary to the Treaty. Although the Co have sufficient means at hand to prevent this, the Directors, for the avoidance of all disturbances, have nevertheless considered it their duty to inform Yr High Mightinesses of it & respectfully to request that you will be pleased to arrange with the King of Denmark that such definite orders may be sent to the Commandant so that his intention may be prevented betimes; & that Yr High Mightinesses will be pleased to order what we shall have to do (in case the Commandant, contrary to the Treaty, should de facto undertake anything at those places) so that we should be able to vindicate our Charter, at any time where & as it is proper.

Lectum. 4th (sic) April 1669.

(sgd) Michael Ten Hove

1669.

D. A. C.

[9th Dec].

p 241

[Vide Resolution Stat. Rom
18 June 1669. in
Yellow Notebook (5) p 85]

[In French] Memorial presented by Gije to the States General
in the matter of the African Co of Glückstadt

His Majesty ~~having~~ ^{being desirous} ~~at heart~~ to avoid every circumstance which could diminish the good & perfect understanding which is at present so well established between him & Your High Mightinesses, has commanded the undersigned, his Envoy Extraordinary, to be careful to make a serious & urgent representations about the disputes which continue between the African Co. of Glückstadt & that of the W. I. of Holland so that they may be terminated & entirely abolished according to the sense & intent of the Treaty made about them. For this purpose the Envoy Extraordinary, being informed, ^{by} of the retroacta & documents, of what had passed on the subject, observes particularly in that by the Resolution of Yr H. M. of 24 Dec 1666, after various conferences & ~~debates~~ discussions between H. Majesty's Ministers & your deputies it was found good that within a fixed time & with the consent of the parties a formal statement of claims & demands should be drawn up by each side, & that it should be presented on the same day - that of the African Co to Mr President de Maire & that of the W. I. C. to Mr Charisius, & that copies thereof be given to the interested parties to make their reply, rejoinder & rebuttal, which, likewise would have to be produced within a fixed time. The matter being thus reduced to state in which it could be judged, should be referred to the arbitration of five qualified & neutral persons who had no part or interest in the Cos; that two of them be nominated by His Majesty & two by Yr High Mightinesses, & the fifth as Super-Arbitrator, not to be a subject of either State should be chosen by the common consent of the High Contracting Parties. The arbitrators should

meet at Bremen & having heard, examined & confronted the parties, should give judgement upon all the disputes between the two Cos.

Now it is very certain that the predecessors of the undersigned Minister, instead of not approving the aforesaid procedure ~~was~~ as in Yr High Mightiness's Resolution [Resultat], inasmuch as it seems to prolong a matter which, in the sense of the Treaty formally entered into, could have been more succinctly expedited & terminated by other means, preferred to acquiesce in it rather than to retard a negotiation by endless disputations, to which the Dutch Co appear to desire no end. For this reason, in August 1664, they presented a Memorial in which they reported that His Majesty, in the name of the African Co had appointed two competent & disinterested Arbitrators - namely Messrs Jean Helou Councillor of the King & Chancellor, & Henry Thomas Councillor of the King & President of Glückstadt, & requested Yr High Mightinesses to do the same in accordance with your own Resolution

As that has not been done up till now, under the pretext that the aforesaid Arbitrators were subjects of His Majesty, although the Resolution [Resultat] declares that the Super-Arbitrator should not be so, the undersigned finds himself obliged to make the above remonstrance & also to request that the W.I.C. be enjoined to draw up, as promptly as possible, the specification of their claims & demands against the Glückstadt African Co & to deliver it within a specified time, & he ~~will~~ the undersigned, will see that African Co deliver their claims to President de Maire at the Court of His Majesty, on the same day.

— He also requests that the Arbitrators on the side of the W.I.C. be appointed, & that when the appointment of the Super-Arbitrator, by mutual consent, be proceeded with. —

— About the mistake in the Treaty of fixing the date of the expiration of the Charter of the D.A.C. at 5 years too soon he requests that, to avoid all confusion, a correction of the mistake may be inserted in the Charter, the prolongation of which is asked by the W.I.C. —

— Above all he requests their High Mightinesses to order the W.I.C., on pain of being abolished & of paying compensation to injured parties, not to act contrary to the Treaty, & in future to refrain from dishonouring & insulting the African Co, as it is accustomed to do

The Hague 17 June 1669

M. F. F.

[ibid p 306]

[in Dutch].

"Reply of the W.C."

[Vide Resolution Stat. Gen.
9 July 1669. Yellow notebook
⑤ p. 86.]

High mighty lords. ~~The letter~~ - Your letter dd 18 June has with the annexed Memorial from Mr Gjøe, Envoy Extra of the King of Denmark, with the order to send you our report upon it. We should have complied with your orders immediately if we had been acquainted with your Resolution of 24 Dec. 1666. which is the principal subject of that Memorial; but having had to inquire about it, & as our report ~~is~~ we hereby remonstrate to Yr H. M. that the Envoy Extra has not given a correct account of what has happened in this matter since the conclusion of the Treaty with that Crown ~~on~~ Feb 11 Feb 1666. For in that case Mr Gjøe would have found that the settlement of the disputes between us & the Co chartered by the King of Denmark was never declined but rather promoted by us & he would have seen that the matter does not stand in eo statu as he represents in his Memorial.

As regards our inclination, we can clearly show to Yr H. M. - from the proceedings which took place before Messrs Paul Klängenbergh & Peter Chandies, at that time Ministers & Plenipotentiaries of the Crown of Denmark & Yr. H. M.'s' deputies in accordance with Art. 6 of that Treaty, at the beginning of the year 1666 & especially in May & June of that year - that we have not been in default in carrying out what was agreed upon but on the contrary our opponent never duly presented himself for that purpose, for when we were summoned to the Hague by Yr H. M. & appeared before the said gentlemen in order to come to the ^{friendly} conference ordered, Mr Vincent Klängenbergh appeared there without Power of Attorney from his principals, & upon our insisting, he afterwards exhibited an entirely ^{defective} ~~invalid~~ Power

Power, of which we asked for but never obtained a copy. And although we could, with good reason, have declined any further conferences until Mr Vincent Clingenburgh had been properly qualified, yet in order that they should not blot at us that we who showed ourselves disposed to agreement had allowed ~~some~~ much so as to be done with the matter had afterwards abandoned it under the pretext of non-qualification — we by an Act Act of June 24 July 1666 had, without prejudice, let ourselves be persuaded to it, & accordingly made such ^{just} reasonable proposals of accommodation that if our opponents had wanted they would have found them very reasonable; but they did not wish to be persuaded & the conferences were broken off & have not been renewed up to date, as they ought to be with someone duly authorized by our opponents.

On the other hand, we know well that, on the supposition that the friendly conferences would end fruitlessly, it was urged on the part of the Crown of Denmark that consequently the form of arbitration in conformity with § 2 of Art 6 of the Treaty should be agreed upon, & a draft compromise for that purpose was delivered in by the Ministers of Denmark in which was inserted, as a matter agreed upon, that the arbitrators should meet at a next ~~near~~ neutral place, & other matters of importance besides: or the Danish Ministers have very prematurely nominated arbitrators

But up to this hour ~~as to us~~ we have not known that the form of the Arbitration had been agreed upon between Yr High Mightiness & the Crown of Denmark.

The Province of Holland indeed brought in their Provincial advice on 24 Dec 1666 & it was taken over by the Province of ~~Holland~~ Zealand, but without anything having

having been agreed upon with the Ministers of the Crown of Denmark by any further Resolutions. Mr Gize is therefore mistaken when he takes the Promissive Advice of the Runic of Holland as a formal Resolution of Mr Gize's Ministers; & a when if it were so, to treat such Resolutions as a formal Convention. Mr Gize knows well that such a Convention must be mutually obligatory & such obligation will regard to Denmark must be imposed, not from a Resolution but from a Convention to be made upon such Resolutions, & so long as a Convention is not made these Resolutions are not binding on this State's side.

Therefore when Mr Gize, whether badly informed of what has passed, or not, wrongfully accuses us to Mr. H. M.: of declining to send these dispatches & urges that the advice of the Runic of Holland may be proceeded with, whereas to come to that a Convention ought first to be made. Therefore we think & respectfully request that Mr. H. M. will not concern that our opinions being, as

they represent, subjects of the Crown of Denmark & the ministers of this matter should drag us, who are subjects of this State, abroad in order to go & litigate there, especially now that the dispatches must only be regarded as of private persons against private individuals in no way concerning the Crown, as what concerns the Crown of Denmark has been set out in de fait fait articles of the Treaty; consequently there is no reason why it should be explained that we should not be allowed to make our defence here, in this country.

Indeed Mr. H. M.: may consider that sufficient has been obtained

to the Crown of Denmark when Yr. H. M.: have been able to decide to submit to arbitration these differences which ought to have been settled either by a Judge in the ordinary way or by Yr. H. M.: disposing of the complaints that are made against us according to right & reason.

Therefore the matter is in eo statu that either the friendly conferences ought to be renewed with some one of our opponents who is duly qualified or, as Art 6 of the Treaty has not yet been complied with, a convention must be entered into about the arbitration. When something has been settled we shall indeed shew to Yr. H. M.: that it is not we who do not seek an end to the disputes.

As regards the two other points in the Memorial we can only state, on the first, that we do not know what the intention of the State was in the Art. 4 of the Treaty whether the expiration which is ~~in~~ of the Charter, which it is said was granted by the King of Denmark - which has never been produced - is there fixed at 1649 or whether it in fact does expire then, but we see quite well that Mr. Tjor, very subtly wants to distort the words of that article viz "a nec expire" & to make Yr. H. M.: believe that the Danish Ministers had not known the contents of the Charter "about which there has been dispute for so many years now, & by giving another meaning to those words & in the pretext of that inexcusable ignorance, would like to stipulate for a new & advantageous condition. This we trust Yr. H. M.: will not approve ~~not to~~ after such a formal Treaty nor be persuaded to ~~alter~~ amend that Article after these years; for if the Ministers who were present at the conclusion of the Treaty had not the Charter in their hands, the ratification of it had to come from Denmark, when the expiration of the Charter was well known, & ~~that~~ as that Article was doubtless communicated to the persons interested, the amendment which is now claimed would well have been demanded then, if that had been in accordance with Yr. H. M.'s views.

1669

11.

D. A. C.

As regards the second point, we have frequently assured the Ministers of the Crown of Denmark that we used the word "pretended" Danish Co in order to dispute the King of Denmark's power to grant a Charter, but because that Co was formed by inhabitants of this State, as we have always offered definitely to prove. Our opponents knowing this well, in the friendly conferences held heretofore, have wanted the word to be abandoned in order to be able ^{from that} to use an argument against our truthful contention, but we could not do so because it is one of the main foundations of our proceedings against that Co, & we must make use of it afterwards in contradictorio. It was for this purpose that, when the friendly conferences came to an end the Act of non-prejudice was passed, & therefore we still find ourselves obliged so to name that Co for the conservation of our rights until such time as the disputers shall be appeared & it shall have appeared to us that Art 5 of the Treaty will be complied with. We shall then be glad to entitle the Co the proper Danish African when referring to other matters than these disputes, but while we are troubled with these differences, we cannot call or entitle the Danish African otherwise. ~~until then~~. We wish hereby to protest & once more declare that the word "pretended" is not used by us in detraction of the high authority of the King of Denmark nor to injure any one else but solely in order to conserve our right because we have not so far seen whether Art 5 has been complied with. We trust that this declaration tranquillize the Envoy's Embassy & that we shall have fully satisfied Ye H: M: herewith. . . .

Amsterdam 8 July 1669

(sgd) Cornelis Cloeck
Dirck Spiegel

[Ibid p 930]. [Via Resolution Stat Gen. 26 July. in Yellow notebook ⑤ p 87]

[In French.] - Although the undersigned ^{ambassador} Envoy Extraordinaire could reply to the reply of the W.C. and yet resist by referring to his Memorial presented on 17th June, he nevertheless finds it good to reply to it point by point in order that their H.M: may better perceive the intrigues of the W.C. which never reach ~~an~~ an end & so frustrate the just & legitimate claims of the African Co of Gluckstadt - In reply to the W.C.'s assertion that he is ignorant of what has occurred since the Treaty of Feb. 11 1666 & of the subsequent negotiations which shewed that very far from delaying them that they had taken every care to terminate the disputes, he points out that their High Mightinesses by Resolutions of 24 Dec. 1666 had regulated the form of the arbitration, being obliged to do so because vain indications had been made all through the summer to come to an amicable accommodation. The W.C. do not deny that this has been worked at for months but, as usual, in order to put off a final decision, they justify the fruitlessness of the negotiations because of the form of the Power of those with whom they treated; as if ~~far~~ though the nature of the Power given to one or other changed the nature of the matter & prevented the amicable settlement of the mutual claims.

- But he is well assured that the W.C. will never agree amicably with the Gluckstadt African Co for they owe & do not want to pay, & if they desire to confer amicably again upon the disputes it is not because they want to settle them, but because they are persuaded that if they can avoid arbitration they will not have to pay anything & meanwhile the Charter of the African Co may expire. They do not understand that these ruses will not injure the ~~the~~ substance of the business but will the more increase the claims of the African Co by the delay. Moreover the obligations of His Majesty under the Treaty cease when their Masters fail in the compromise. Notwithstanding all that, the Gluckstadt African Co, in order to shew that they prefer gentle means rather than force will once more attempt the amicable way & will ~~need~~ be willing to reenter into friendly conferences. But who will guarantee that the disputes will be amicably adjusted? This is impossible inasmuch as the W.C. ~~is~~ claim where they owe, but ~~it~~ whatever ^{the} nature of their claims, is clear from their envy to let them be adjudged.

D A C.

- The W.C. regard Yr High Mightinesses' Resolution as purely an advice of the Province of Holland, although the others agreed to it facendo, & the Province of Zealand, in taking it over for examination, did not oppose it. But if there were no advice nor Resolution of the Provinces, the Treaty speaks clearly & obliges an arbitration.
- As to the error in calculation by which the Treaty accords 5 years less than in the Charter, as the Treaty refers to the Charter there is no need to be subtle where a mistake in calculation is visible.
- As regards the assertion of the W.C. that the Glückstadt African Co is composed of the subjects of their High Mightinesses he replies with the maxim "Quod affirmanti incumbit probatio", & that ever since they made the reproach they have never once been able to name a single Hollander who was in it; although the Glückstadt African Co of Glückstadt is supplied with merchandise by Dutch merchants.
- In conclusion he requests their High Mightinesses to appoint two and arbitrators on their side as the King of Denmark has done on his, & that the reciprocal claims be delivered to him, Envoy Extraordinary, & to Mr Le Maire respectively & as their High Mightinesses have rejected Hamburg & Embden, that the arbitrators meet at Bremen in order to pronounce ~~the~~ upon the claims which each side can produce.

The Hague

26 July 1666. (9)

1669

W.I.C.

Yellow Notebook (5)

<u>Feb.</u> 28	} Resolutions. States General.	p. 73.
<u>Mar.</u> 6	
<u>Mar.</u> 26		p. 74.
<u>April</u> 3		p. 82.
<u>April</u> 11		p. 83.
<u>June</u> 14		p. 84.
<u>July</u> 20		p. 87.
<u>Oct.</u> 12		p. 89.
<u>Oct.</u> 25	p. 90.	

<u>Mar.</u> 14	} Resolutions. Deputies of Ass. & W.I.C., met at the Hague.	p. 75
<u>Mar.</u> 15	
<u>Mar.</u> 18		p. 80

W.I.C. & Gold Coast

Yellow Notebook (6)

<u>Feb.</u> 18	Resolution. Chamber Amsterdam W.I.C.	p. 26.
<u>Feb.</u> 25	Resolution Chamber Zealand W.I.C.	p. 30
<u>April</u> 25	} Resolutions. Chamber Amsterdam, W.I.C.	p. 26
<u>June</u> 11		p. 27
<u>Aug.</u> 19	
<u>Sept.</u> 5	
<u>Sept.</u> 7		p. 28
<u>Oct.</u> 14	

1669.

15

French W.C.

July 15.

Augt. 8.

Oct. 22.

Dec. 7

Resolutions States General

Yellow note book (5)

p. 87

p. 88.

p. 90

.. ..

Dec. 12.

Resolution. Chamber Amsterdam W.C. Yellow nbk (6) p. 29.

1669.

W.I.C.
(Amst Chr)

French. W.I.C.

Den Letter. W.I.C./to St.Gen. Dd. 7th August 1669.

Recd. 8th " "

Den Missive ^{van} Y.H.M. van dato 15th July bij ons sijnde ontvangen waerbij Y.H.M. ons gelieven te ordonneren aen YHM bericht te laeten toecomen op seekere Memorie tenselven dage door den Heer Ambassadeur van Vrankrijk aen YHM overgelevert, houdende klaghten over het quaet tractement dat op de Cust van Guinea door een van onse schepen soude gedaen sijn aen een Fransch ship named Dolphin; hebben wij de claghten van den voorn Ambassadeur geconfereert met de informatien & bescheijden ons van de voors Cust toegesonden, ende bevonden dat volgendes deselve seker schip named Dolphin daer schipper op was Bartholomeus Nantjers, voerende Fransch vlagge op den 1st Febry last ten ancker leggende bij de Fortress AXEM, aldaar ~~gearriveert~~ mede gearriveert is seker schip v d Comp named Wapen van Amst-
erdam schipper Gerrit Janssen van Dijck & dat het voors schip Amsterdam nevens het voors schip Dolphyn ten anker sijde gecomen, den Captn v d Dolphyn heeft versogt over te comen om sijne Commissie te tonen, 'twelk ~~in~~ hij in het eerste refuseerde, doch naerder gesommeert sijnde heeft hij eenen Sr Le Moine & twee andere personen met een copie van de Commissie overgesonden, naer denwelcken den Captn op het Wapen van Amst:

sigh niet connende righten, heeft hij twee Onder Commissien sijn Opper Stuurman & een Soldat als tolck aen boort v het schip Dolphyn gesonden, om de originele Commissie te sien, met
(2) geen andere intentie als om te weten off het voors schip inderdaat een Fransch schip moghte wesen, aen welke personen aen boort v het schip Dolphyn sijnde gecomen, een Fransche Commissie getoont is, doch oud, & in dewelke de voors personen bevonden dat de naam v d plaets waer het schip 'thuis hoorde, noch soo vars (versch?) uitgeschrapt & de naam van Duinkercken in de plaets gestelt was, datter het sant noch vars overgestroijt opstont. Waaromme de voors personen haar wederom naar boort v het schip Amst: begeven hebbende & met eenen gremarqueert sijnde, dat onder het volck op het voors schip weijnich Fransse warden bevonden, heeft het schipsraet van het schip Amsterdam geordeelt grote redenen te hebben om te twijfelen off het een Franse schip mochte sijn, ende, om haar niet te vergrijpen, den ~~schippers~~ Capitein van de Dolphyn laeten versoecken om mede naer Elmina (leggende in de passage van het ~~schip~~ voors schip) te gaen & met den Directeur General te spreecken; ende daertoe weder een Onder Commies met den Opper-Stuurman & een tolck aen Boort gesonden die het voors versoeck hebben gedaen. Doch de Captain v d Dolphyn daertoe niet willende verstaen heeft hij aenstonts sijn anker gekapt om door te gaan. 'T welck die van het schip Amst: siende,

& de reden vandien niet wetende, alsoo den voors Onder-
Commissies & Stuurman mitsgaders den Tolck noch aan boort
waren, van het schip Dolphyn, hebben desleve haer anker
mede gekapt; onder welcke actie een soldat van het schip⁽³⁾
Amsterdam sonder eenige last oft ordre bij ongeluk schiet-
tende een man op het schip Dolphyn getroffen heeft, sonder
dat er eene schoot meer gedaen is, als een seijn schott
om het schip te advertieren dat het soude blijven houden,
die wel hevigh uit den Dolphyn met scherp beantwoort sijnde
heeft het selvige schip daarinne gecontinueert tot dat het
uit het gesicht van het voors Comps schip weggeraect is:
gebruickende soodanige violentien tegens de personen ~~op het~~
~~selvige~~ die op hetselvige om de Commissie te sien overge-
comen waeren dat den Opper Stuurman uit vrees van gemassa-
creert ~~sijn~~ te werden, agteruit van de vensters van de
Cajuit in Zee is gesprongen & sich alsoo heeft gesalveert.
Waernaer het voorn schip sich op den 12th Febr boven wint
van de Fortresse El Mina vertoont heeft, schietende een
cannon schoot soo dat de Directeur Genl om de reden van
'tselve schieten te vernemen het schip Amsterdam naer hem
toegesonden heeft; ~~maar~~ doch den nacht opcomende was het-
selvige des morgens uit het gesicht, & heeft het selve
naederhant omtrent (sic) mijlen beneden Wlmina de andere
Comps dienaars aen lant geset sonder dat het voorn schip
naderhant is vernomen.

Uit welke verhael wij vertrouwen dat Y.H.M. sullen be-
vinden dat in dese niets gepassert is (gelick den Heer Am-
bassadeur ~~vergeeft~~) (x) voorgeeft) dat met de Tractaten tusschen
desen Staet & de Croone van Vrankrijck, veel min met het
rechte der volckeren, is strijdende. Want voor eerst is in
het generael het affeijnschen van de visie van ~~het~~ Commissie (4)
een saecke bij de Tractaten & 'trecht der volckeren ~~ende~~
~~ik~~ gepermitteert doordien men uit deselve & uit geen andere
teeckenen, 'tsij van vlaggen oft andersints die bij alle
onvrije schepen connen misbruickt werden, can weten wat schepen
het sijn, ende deselve naer exhibitie van de Commissie, eerst
connen genieten de vrijgheden die haer uit Tractaten oft
anderen hoofde moghte competeren; ende daeromme in alle ge-
legentheden de Commissien moeten getoont werden voornaement ~~lyk~~
soo wanneer de voors schepen, gelijk als in desen, op plaetsen
gevonden werden daer andere schepen niet mogende varen, in de
gewoonte sijn gecomen de vlaggen ende teeckenen van andere
Potentaten, die sulcks geoorloft moghe ~~sijn~~ sijn te ~~misbruik~~
misbruicken. Ende ten tweede, is in het particulier, op
het casus in questie te remarcquieren dat in het afvorderen
van de Commissie mede ~~niets~~ niets is gepleecht dat met de
vriendschap & de alliantie van desen Staet met de Croone van
Vrankrijck is strijdende, alsoo den Schipper alleen convena-
ble middelen heeft gebruickt om den Commissie te sien, & met
geen simpele copie connende laeten contenteeren, ende eenige
oogschijnelijck gebreck in de Originele vindende, niet civielder

- heeft kunnen doen als zijn selven de saecke niet 'tenemaal
 vertrouwende te vergen dat het voors schip met hem naer
 El Mina (leggende in de passage & weijnigh mijllen van den
 plaets daer het voors schip was geankert) soude willen loopen
 om het sentiment van den Dir. Gen. te verstaen. Want
- (5) het schieten uit het schip Amst. gedaen gants niet qualijk
 opgehomen can werden, alsoo de schoot met het musquet gedaen
 niet a desseijn maar casueel geschiet is, 'twelk daeruit
 genoeg~~zaam~~ can aafgenomen werden datter maer eene schoot
 gedaen is, & dat noch ten tijde dat de Hoof Officieren aen
 Boort van het schip Dolphyn waeren, & in gevalle men intentie
 hadde gehadt om het schip te attacqueren, beter vuur soude
 hebben gegeven; ten minste altijts gewacht hebben ter tijt
 & wijlen de Officieren weder aen boort souden gecomen sijnde.
 De schoot die met canon is gedaen is alleen een gebruijcke-
 lijcke Seijn schoot geweest voor het schip henen om hetsel-
 vige sijn anker gekapt & noch twee officieren & een soldat
 van het schip Amst. ophebbende, & seijl makende om door te
 gaen, te doen houden, welke seijn schoot soo vijandelijk
 beantwoort is met scherp uit den Dolphyn datter meer redenen
 van clachten over desselfs vrevelmoeidigheit & hostile pro-
 ceedings werden gevonden als tegens het schip Amsterdam connen
 gepretexeert werden. We trust that Mr Ambassador seeing
 these particulars will be able to ~~xxxxthat~~ observe that the
 inspection of the Commission, ~~for~~ firing with the musket &
 canon, geen actie sijn geweest immediatly following each
 other, as HE appears to have been informed and that each
 act of the same in itself niet te beschuldigen is, om hetgeen
 dat telckens tusschen beide is gepasseert; and that ~~further~~
 Mr Ambassador will please further to believe that the ship
 Eendracht has never been bij the Dolphyn, and to consider
- (6) that the ship Amsterdam being sent from Elmina to learn the
 reason of the signal from the Dolphyn when the same was
 before de Mina, the same ~~wouldxxxx~~ has not wished to wait,
 but without knowing ~~why~~ the Amsterdam, went away; daer het
 nochtans nootsachelijk hadde moeten wachten soo desselfs
 intentie was geweest to overgeven the Hollanders & to receive
 back his men. And while the Frenchmen remained on the
 Amsterdam, they were treated with all civility and were
 provided by the Dir. Gen. with everything they needed in
 order to come home. Therefore we expect nothing else than
 that Mr Ambassador will be fully satisfied about everything
 by this information, like as we firmly trust ~~xxxxxxx~~ ~~xxxx~~
 we shall have satisfied YHM also.

Extract from "Colbert's West India Policy" by Stewart L. Mims. (New Haven: Yale University Press. London: Henry Frowde. Oxford University Press. 1912)

[French]

Chapter VII.

The West India Company.

Its Trade in Slaves, Salt Beef, Live Stock.

Its Downfall.

The West India Company apparently made its first attempt to establish, on its own account, trade on the coast of Guinea at the end of the year 1669. It is particularly fortunate to have an account of this attempt written by Sieur Delbée, the captain of one of the vessels sent out by the company (1). The expedition

(F.N.1. Delbée (le Sieur) Journal du voyage du Sieur Delbée, commissaire général de la Marine aux Isles, dans la coste de Guinée pour l'establissement du commerce en ces pays en l'année 1669, Paris, 1671.)

was composed of two vessels, "La Justice", a frigate of 250 tons, under the command of Sieur Delbée, and "La Concorde", under the command of Captain Jasmin. They were both laden with everything necessary for the establishment of trading posts and for the commencement of trade. On board "La Justice" were Sieur du Bourg, who had ~~had no connexion~~ was to become commander for the company at the coast, and Sieur CAROLOF, with several clerks and passengers. We have already had occasion to make the acquaintance of CAROLOF, for it was to him, it may be remembered, that the company granted in 1665 the privilege of trading on the western coast of Africa (2).

(F.N.2. He had apparently been engaged in the slave trade during the intervening years, for Delbée speaks of him as "one who had traded at this coast and who had great knowledge of the practices of trade there." Journal, p.387.)

They set sail from Havre on November 1, 1669, doubled Cape Verde on the 26th, and, having passed before the English settlement on Gambia, were becalmed nearly two weeks at the mouth of the Sierra Leone. On December 21, the Cape of Palms was rounded and on the 26th anchor was cast before Assenay, where an English ship was trading with the natives, but set sail immediately on perceiving that the incoming vessels were French. "A short time afterwards a number of negroes came in a canoe to our vessels. The moment that they saw we were French, they plunged into the sea, daring not to come near us, for the English had told them, as we learned afterwards, that we were not to be trusted and that we kidnapped all the negroes who came to trade with us along the coast." (Journal, p.369.) Seeing that it was

Seeing that it was impossible to trade with these negroes, the vessels set sail on the 27th, and after encountering light winds, rounded the Cape of Three Points on the 30th, and anchored before Chateau de la Mine, "where resides the Dutch general who is in command of all those of his nation who frequent the coast!" (5) (F.N.5. "It is a place well fortified with a good garrison, where all the Dutch ships take water and wood and receive their orders. The Dutch pay a water tax to the king of the country who has never permitted them to dig a cistern in their chateau, employing this means to hold them in subjection. Cape Corse is about twelve miles from this Chateau, where the fort of the English general is located. Five miles farther to the east is the chateau of the Danes, which is called Fredericksburg. Still farther on are three forts, two of which belong to the Dutch and one to the English." Journal. p. 369.)

As the French possessed no fort there and realized that it would be difficult to establish one, they sailed farther to the eastward. CAROLOF learned from the directors of the Danish post that the Dutch had long since known of the West India Company's plans and were making preparations to prevent their realization. Acting under instructions from Holland, they "were resolved to spare no pains to keep us from trading or at least to render our trade so unprofitable that our voyage would prove unfruitful."

"La Justice" anchored at the gold coast in the kingdom of Ardres on January 4 1670. ... (description of Carolof's doings there) ...

(p.170) "La Justice" set sail on March 13 for the islands and arrived at St Pierre (Martinique) on June 7. ...

(p.171) "La Concorde" which we left at the coast of Ardres, traded successfully & sailed for the islands with a cargo of 563 slaves. It arrived at Martinique on September 22, 1670, with 443, having lost 120 en route. ...

This initial expedition of the co. to the coast of Africa seemed auspicious for it had yielded good profit. Colbert seems to have (p.172) ~~xxx~~ ~~The company xxx~~ ~~to have continued to send vessels to~~ ~~Guinea xxx~~ ~~Carolof~~

had a large vision of what might be accomplished. ...

(p.172) The company seems to have continued to send vessels to Guinea. Carolof arrived at Guadeloupe near the beginning of 1672 with a cargo of 350 slaves. ...

(End of extracts)

=====

===

=

1640 A
D.A.C.

Ai

April 22.
May 21.
June 27.
Augt 6

} Resolutions. States General.

Yellens note book ⑥
p. 3.
p. 4.
p. 5.
p. 6.

French. W.I.C.

Augt. 13
Augt 18
Dec. 6
Augt 21

} Resolutions States General.

Resolution Chamber Amsterdam, W.I.C.

Yellens note book ⑥
p. 6.
p. 7.
p. 7.
p. 34.

England

(Co of Royal Adventurers).

Feb. 13 Resolution Chamber Amsterdam W.I.C.

p. 32.

Gold Coast

April 14 Resolution Chamber Zeeland W.I.C.
June 23. " Chamber Amsterdam W.I.C.
July 14. " " " " " "
July 17. " " " " " "
Nov 24 " " Zeeland " "

p. 35.
p. 33
" "
p. 34.
p. 35.

Historische Genootschap. Utrecht.

Bydragen en Mededeelingen xxxv

K

EENE MEMORIE OVER DEN HANDEL DER WEST-
INDISCHE COMPAGNIE OMSTREEKS 1670,

MEDEGEDEELD DOOR

Mr. Dr. S. VAN BRAKEL.

Het hierachter afgedrukte stuk ¹⁾, waarop ik door Dr. Te Lintum uit Rotterdam opmerkzaam werd gemaakt, bevindt zich in het gemeentearchief aldaar en is opgenomen in eene portefeuille met overigens weinig belangrijke stukken betreffende de West-Indische Compagnie. De 14 bladzijden folio papier beslaande memorie is met een loopende kantoorhand geschreven, doch op enkele plaatsen door een andere hand in gotisch schrift verbeterd of aangevuld. Deze wijzigingen zijn hierachter tusschen [] gedrukt.

Het overzicht van den toestand der bezittingen der Compagnie en van haar handel is blijkbaar afkomstig van een met dit onderwerp ten volle bekend persoon. Daar het stuk meermalen verwijst naar een kaart, die, hoewel blijkbaar niet als bijlage bij de memorie overgelegd, toch onder het bereik moet zijn geweest van den persoon of de personen, voor wien de memorie was bestemd en waarop de interne verdeling der bezittingen

1) Ik ontleende er reeds enkele bijzonderheden aan in mijn werk „De Hollandsche Handelscompagnieën der 17e eeuw”; zie aldaar bladz. 73 noot 1. Ten onrechte stelde ik, afgaande op eene, wellicht verkeerd begrepen, mededeeling van Dr. Te Lintum, het stuk op 1628.

Historische Genootschap, Utrecht

Bydragen en Mededeelingen xxxv

K

EENE MEMORIE OVER DEN HANDEL DER WEST-
INDISCHE COMPAGNIE OMSTREEKS 1670,

MEDEGEDEELD DOOR

Mr. Dr. S. VAN BRAKEL.

Het hierachter afgedrukte stuk ¹⁾, waarop ik door Dr. Te Lintum uit Rotterdam opmerkzaam werd gemaakt, bevindt zich in het gemeentearchief aldaar en is opgenomen in eene portefeuille met overigens weinig belangrijke stukken betreffende de West-Indische Compagnie. De 14 bladzijden folio papier beslaande memorie is met een loopende kantoorhand geschreven, doch op enkele plaatsen door een andere hand in gotisch schrift verbeterd of aangevuld. Deze wijzigingen zijn hierachter tusschen [] gedrukt.

Het overzicht van den toestand der bezittingen der Compagnie en van haar handel is blijkbaar afkomstig van een met dit onderwerp ten volle bekend persoon. Daar het stuk meermalen verwijst naar een kaart, die, hoewel blijkbaar niet als bijlage bij de memorie overgelegd, toch onder het bereik moet zijn geweest van den persoon of de personen, voor wien de memorie was bestemd en waarop de interne verdeling der bezittingen

1) Ik ontleende er reeds enkele bijzonderheden aan in mijn werk „De Hollandsche Handelcompagnieën der 17e eeuw”; zie aldaar bladz. 73 noot 1. Ten onrechte stelde ik, afgaande op eene, wellicht verkeerd begrepen, mededeeling van Dr. Te Lintum, het stuk op 1628.

der Compagnie met verschillende kleuren was aangeduid, is het waarschijnlijk, dat het overzicht is vervaardigd door een klerk of dienaar der Compagnie, die door zijn ervaring en kennis van hare archieven beter van de zaken op de hoogte was dan de meeste bewindhebbers en dat het bestemd was om den bewindhebbers een overzicht van de bezittingen en den handel der Compagnie te geven. De tijd der vervaardiging moet liggen tusschen den tweeden en den derden Engelschen oorlog. Immers „de oorlogh”, waarop meer dan eens wordt gedoeld, is blijkens de vermelde wapenfeiten de tweede Engelsche oorlog, terwijl Gorée, dat in den aanvang van den derden Engelschen oorlog verloren ging, nog als eene bezitting der Compagnie wordt vermeld.

Het zou voor de hand liggen te meenen, dat het stuk ter kamer van Rotterdam is opgesteld. Toch betwijfel ik dit, met het oog op de wijze, waarop de handelingen dier kamer besproken worden. Bovendien is het de vraag of men buiten de presidiale kamers zoo goed op de hoogte was van het gansche bedrijf der Compagnie. En neemt men aan, dat het dus bij een der presidiale kamers is opgesteld, dan valt Zeeland, naar ik meen, af, omdat men daar wel niet of althans wel niet anders dan vergoelijkend over de belasting der Hollandsche schepen, die voor Suriname bestemd waren, zou hebben gesproken. Vermoedelijk is het stuk dus te Amsterdam gesteld.

De inhoud is in meer dan een opzicht belangrijk en het stuk verdient daarom ten volle te worden gedrukt, vooral nu van het archief der eerste West-Indische Compagnie zoo weinig is bewaard. Niet alleen geeft de memorie een overzicht van den handel der Compagnie tegen het einde van haar bestaan en van de credietoperaties, waardoor zij zich geld trachtte te verschaffen, ook ten aanzien van de in 1628 ingevoerde decentralisatie in het beheer der bezittingen, waarvan wij tot nu toe nagenoeg niets wisten, brengt zij ons eenig licht. Over het algemeen spreekt het stuk voor zich zelf en is nadere toelichting overbodig. Slechts zij gewezen op het feit, dat de „behandeling” der meeste bezittingen geschiedde met geld, dat op bodemerij was opgenomen. Deze mede-

deeling geeft een duidelijk denkbeeld van den berooiden toestand der kas en verklaart tevens, waarom deze handel, indien zij dan nog werd gedreven en niet wegens volstrekt gemis aan middelen werd verpacht of geheel verwaarloosd, ondanks zijn profijtelijkheid aan de Compagnie weinig winst meer gaf. Want bij geldleening op bodemerij is men bij vergaan van het schip wel ontslagen van de verplichting tot terugbetaling, maar daartegenover staat, dat indien het schip behouden terug komt, een zeer hooge premie moet worden betaald, die het grootste deel der winst zal hebben medegenomen.

Enkele woorden mogen voorts worden gewijd aan het „fonds”, voor welks rekening de kust van Guinea ten deele werd behandeld. Gelijk bekend is, heeft de Compagnie, om aan haar geldnood tegemoet te komen, herhaalde malen de participanten trachten te bewegen, hun inleg te verhoogen. Deze verhoogingen waren echter niet bepaald verplicht en het staat niet vast, hoeveel kapitaal dientengevolge werd verkregen. Wel weten wij, dat de Compagnie hare participanten door indirecte maatregelen tot verhooging hunner inleg trachtte te bewegen, o.a. door het toezeggen van een minimum-dividend over het aldus gefourneerde kapitaal. Zoo werd in een in het jaar 1649 verschenen pamflet, het „Amsterdams Tafelpraetje”, de vorming van een afzonderlijk kapitaal voor den handel op Guinea aanbevolen. In het „Haerlems Schuytpraetje” van hetzelfde jaar wordt dit denkbeeld ondersteund. Volgens het Tafelpraetje moest men de participanten der West-Indische Compagnie nogmaals f 2.000.000 à f 2.400.000 doen storten, welk kapitaal door eigen „Directeurs” zou moeten worden geadministreerd en uitsluitend voor den handel op Guinea zou mogen worden gebruikt. Van dit kapitaal zou een rente à 5°/_o worden betaald; wat daarna nog aan winst overbleef zou tot uitdeeling van een dividend aan alle participanten der Compagnie worden gebruikt. Wilde of kon een der participanten dit nieuwe fournissement niet doen, dan kon een niet-participant in zijn plaats aan deze onderneming deelnemen. Tot de oprichting van een dergelijk fonds schijnt het echter eerst in 1668 te zijn gekomen,

al zijn er aanduidingen, dat men reeds eerder daarover doende is geweest. De voorwaarden tot deelneming in dit fonds kennen wij uit het officieele exemplaar der kamer Zeeland van de „conditiën, op de welke de participanten van de generale geoctroyeerde West-Indische Compagnie sullen vermoghen te fournieren een fons ofte capitaal, specialijk geaffecteert op de behandelinge van de goutcuste in Guinea, mitsgaders Ardra, Popo ende de Benyn”¹⁾. Te beginnen met het loopende jaar 1668 zou het op te richten fonds een monopolie hebben voor den handel op genoemde plaatsen, den slavenhandel op Amerika daaronder begrepen, gedurende 4 jaren, d. w. z. tot den afloop van het octrooi op 31 Dec. 1671. Als deelnemers werden toegelaten alle participanten, die ten kantore hunner kamer 5% van de nominale waarde hunner aandeelen zouden storten. Deze gelden konden alleen tot gemeld doel gebruikt mogen worden en zouden de crediteuren der Compagnie niet „concerneeren”. Terwijl de verliezen op dezen handel te lijden geheel door het fonds zouden worden gedragen, zouden de deelnemers slechts $\frac{1}{3}$ van de winst ontvangen. De overige tweederden kwamen aan de Compagnie en zouden allereerst dienen tot het betalen der onkosten van de Compagnie „ter kuste”, doch daarna tot betaling van de interessen der door de Compagnie opgenomen gelden. Opmerkelijk zijn de bepalingen betreffende de deelneming van niet-participanten. Heeft een participant vóór den bepaalden datum zich niet tot storting van zijn 5% verbonden, dan wordt zijn recht tot deelneming in het fonds aan den meestbiedende verkocht. De kooper had dan behalve den koopprijs, de „premie”, gelijk zij werd genoemd, natuurlijk nog de 5% van den nalatigen participant te storten, maar trad dan ook, voorzoover het fonds betreft, in diens rechten. Deze premiën kwamen aan de Compagnie en zouden worden gebruikt tot betaling der interessen der Compagnie en voorts tot aankoop van hare actiën, waaruit een waarborgfonds voor de betaling dezer interessen in

1) Rijksarchief, West-Indische Compagnie, Oude Compagnie no. 80.

volgende jaren zou worden gevormd. Daartoe zouden de actiën, die tot dit reservefonds behoorden, later ook weer mogen worden beleend en verkocht. Door deze bedenkelijke manipulaties hoopte men vermoedelijk niet alleen dit waarborgfonds te vergrooten, maar ook den koers der actiën te doen stijgen. Niet alleen de buitenstaanders doch ook de participanten, die zelve hun 5% wilden storten, moesten daarvoor echter iets betalen. Van de dividenden door het fonds uit te betalen zou jaarlijks nl. een bedrag worden afgehouden gelijk aan $\frac{1}{8}$ van de gemiddelde premie, die door de outsiders voor het recht tot deelneming zou worden betaald. Daar het fonds 4 jaar zou bestaan, zouden de participanten derhalve voor het recht om in het fonds deel te nemen, de helft betalen van wat dit recht ter beurze waard zou blijken te zijn. Ook deze, door de participanten te betalen, premiën zouden in het bovenbedoelde waarborgfonds worden gestort. Men ziet, dat het den ontwerpers van dit plan niet aan handigheid ontbrak.

Ten slotte zij vermeld dat het fonds zou worden beheerd door de bewindhebbers der Compagnie, die echter rekening zouden moeten doen aan een college van drie gecommitteerden, in elke kamer door de twintig hoogste deelnemers uit hun midden te kiezen.

Of het plan veel succès heeft gehad valt niet te zeggen; zeer aanlokkelijk kan het dunkt mij niet geweest zijn. Achter het exemplaar der „conditiën” der kamer Zeeland, waaraan bovenstaande bijzonderheden zijn ontleend en dat tevens als intekenlijst voor de deelnemers-participanten werd gebruikt, teekenden slechts 36 aandeelhouders hun naam, ten bewijze, dat zij de 5% wilden storten. Niettemin is blijkbaar voldoende geld bij elkaar gekomen om het plan te doen doorgaan.

Vergelijkt men onze memorie met de beschrijving, welke Bosman, die een dertigtal jaren later opperkoopman ter kust was ¹⁾, van de bezittingen der

1) W. Bosman. Nauwkeurige beschrijving van de Guinese Goud- en Slave-kust. Utrecht 1704.

Compagnie en den aldaar gedreven handel geeft, dan blijkt de tweede West-Indische Compagnie de vestigingen in Guinea, welke zij van haar voorgangster overnam, aanmerkelijk te hebben vermeerderd en den handel niet onbelangrijk te hebben uitgebreid.

Opvallend is ten slotte, dat bij de beschrijving der bezittingen der Compagnie in Amerika noch van de eilanden boven den wind, noch van de kolonies, die aan de kust van Guyana, eveneens door particulieren, waren gesticht, melding wordt gemaakt. Hoewel in de vergunningen tot het uitzenden dezer kolonies de Compagnie als leenheer optrad, schijnt zij deze vestigingen toch niet als tot haar gebied behoorend te hebben beschouwd.

S. v. B.

CORTE MEMORIE IN HET GENERAAL VAN DE TEGEN-
WOORDIGE BEHANDELINGE VAN DE LIMITEN VAN DEN
OCTROYE VAN DE GEOCTROYEERDE WEST-INDISCHE
COMPAGNIE DEZER LANDEN.

De limiten van den octroye van de geoctroyeerde West-Indische Compagnie strecken sich over een gedeelte van de custe van Africa, beginnende met den tropicus cancri ofte 23 graaden noorderbreete ende eyndigende met de Cabo de Bonne Espérance, soo in de Zuydt- als Noordzee, met alle eylanden daarontrent ende tusschen beyde geleege, breeder gespecificeerd in den eersten articul van den octroye ende de caarte daarvan zijnde.

Dese limiten werden bij de geoctroyeerde West-Indische Compagnie selfs ofte bij anderen met haare permissie ende consent op seekere recognitie bevaaren ende behandelt. De plaatsen, bij de West-Indische Compagnie selfs bevaaren ende behandelt werdende, ende op dewelcke het aan geene cameran vrij staat, volgens resolutie a^o 1659 daarop genomen, aan iemant ter weerelt daartoe permissie te verleenen, bestaan in de geheele custe van Africa, sooals die in den octroy is begreepen, beginnende met

den tropicus cancri ende eyndigende met de Cabo de Bonne Esperansa;

[Wederom werden die plaetsen ¹⁾], die van de Compagnie selfs bevaaren ende behandelt [werden, bevaaren ende behandelt] ofte bij ordre ende op voorgaande resolutie van de vergaderinge der xix, ofte bij de cameran particulier, 't welck daerbij toegecomen is, dat in den jaare 1628 seeckere verdeelinge van de vergaderinge der xix is gemaackt, waarbij aan eenige cameran in het particulier de directie ende den handel op eenige plaetsen particulier, nochtans onder behoorlijke verantwoordinge, is gegeven ende de resteerende plaetsen om door het gemeen voorsien ende behandelt te werden sijn gereserveert.

De plaetsen, die bij ordre ende op voorgaande resolutie van de vergaaderinge der xix werden behandelt, beginnen op de custe van Afrika aan Cabo das Palmas ende eyndigen met Cabo de Bonne Esperansa, gelijk die met een roode couleur op de caarte sijn aangehaalt; ende bestaan in de volgende:

De *Tandtcuste*, beginnende aan Cabo las Palmas ende eyndigende aan Cabo La Houn ²⁾, alwaar niets en valt als oliphantstanden; ende heeft de Compagnie, soo omdat het niet noodigh is, alsoock omdat de naturellen seer wreedt ende inhospitabel sijn, aldaar geen possessie, gelijk oock niet de andere natiën, maar werdt den handel alleen door de scheepen voorbijvaarende, dewelcke de naturellen selfs met canoas aan boort comen, gedreeven.

De *Quaqua(custe)* beginnende aan Cabo La Houn ende eyndigende aan Assiné, alwaar niet en valt als Quaqua-cleeden, die aan de negros op de goudtkust weder wegens goudt werden verhandelt, ende werdt dien handel aldaer

1) Deze toevoeging luidt in het manuscript eigenlijk: „wederom werden die plaetsen, *die van de*.” Daar de drie laatste woorden echter slechts een herhaling zijn van den aanhef, die de steller van het stuk daaraan had gegeven, liet ik ze bij het afdrucken duidelijkheidshalve weg.

2) In den atlas van Blauw staat een Kaap Lahou aangegeven tusschen 15 en 16 gr. oosterlengte. Op moderne kaarten komt zij niet meer voor.

gedreeven als op de tandtcuste, sonder dat de Compagnie ofte andere natiën aldaar possessie sijn hebbende.

De *Goudtcuste* beginnende aan Assiné¹⁾ ende eyn-digende met de Rio da Volta, alwaar deese volgende possessiën sijn:

Axem, een casteel, voor deesen bij de Portugeesen gebouwt ende door de Compagnie op deselve geconques-teert, leght aan de reviere Acchin²⁾ ende werdt ordinaris door een commis gecommandeert; is tamelijck sterck, doch den handel aldaar is geringh, maar considerabel, dat twee a drie dagen reysens de reviere op, het goudt-rijck landschap Iguina is gelegen, daar de Compagnie voor deesen een logie gehad heeft ende deftige negotie, die door onlust van den commis met de naturellen in brandt geraekt ende opgevloogen is, doch noyt om de oorloogen binnenslants herstelt heeft connen werden; waarheenen niet wel als door die reviere sijnde te ge-raacken, heeft de Compagnie, om daarvan de volcomen possessie te hebben, aan de andere zijde een steenen redout geleyt ende een veer van overvaart gestelt, daarse den tol van is makende; onder dit casteel ge-hooren de omliggende naturellen in subjectie als onder-danen, ende erkennen haare Ho. Mo. voor haare souve-reynen.

Boutry volgt hieraan ende is een sterck fortjen op een clip, meer gesticht om te beletten, dat aldaar geen vreemde andere natiën haar souden nedersetten, als omdat aldaar veel voordeel in de negotie soude vallen.

Tacorary was een fortjen van deselve nature, maar in den Engelschen oorlogh sijnde geruineert is hetselvige van de Compagnie ende de Engelschen verlaaten gebleeven.

Chama is een fortjen op een reviere, daar soet water is ende dat men ordinaris voor de andere plaatsen houdt haalt, gelegen; van seer geringe defensie, doch heeft het in den Engelschen oorlogh evenwel gehouden. De

1) Ms. Abbimé.

2) = Ancobar of Slangenrivier.

negotie is alsmeede¹⁾ weynich, ende heeft de Compagnie aldaar weynich jurisdictie.

Comany is een plaatse in 't Coninckrijck Comendo geleegeen, daar wij somtijts een logie hebben om andere natiën vandaar te houden ende somtijts niet, leggende de swarten altijts met de Compagnie overhoop, want niettegenstaande deselve verscheyde maalen de stranden van het geheele Coninckrijck aan de Compagnie hebben vercocht, soo staanse op het comen van vreemde scheepen, 't sij Engelsche ofte Franse, deselve toe haare logiën op de strandt te stellen, ende alsdan sluyt den Generaal ordinaris de weegen van Comendo naar het Casteel el Mina, waardoor somtijts de naturellen getemt worden ende somtijts niet, soo datse altijts in onlusten leven. De negotie is hier van weynich importantie.

Volght het *Casteel el Mina*, daar de Directeur-Generaal sijn residentie houdt. Dit is de voornaamste handelplaatse ende van sonderlinge stercte, doch de jurisdictie strect geen half mijll ofte weynich meerder in het ronde. Hier is van de Meynse inwoonders, die geseght werden wel 8000 weerbaare mannen sterck te zijn, alle onderdaanen van de Compagnie ende goede soldaten, daagelijcx een stercke visscherije, daert heele landt meede vervult werden, ende werdt aan het casteel der vijfden visch voor tol betaalt, welcke visscherij den Generaal stracx sluyt als de Mijsche inwoonders haar maar eenighsins opposeeren.

Hier volght de Engelsche plaatse *Cabo Corço*, anderhalf mijll van el Mina ende de Deensche plaats *Fredericxburgh* onder het geschut van de Engelsche plaatse ende beyde in het Coninckrijck Fetu gelegen.

Volght het fort *Nassauw* in het Coninckrijck Saboun; is 1611 op 't versoek van den Coninck, door desselfs ambassadeurs in den Hage gedaan, door den Staat tot protectie der ingesetenen tegens de Portugesen gesticht; was voor de veroveringe van de Mina tot in het jaar 1637 de hooftplaatse ende is een van de voornaemste

1) „alsmeede” in gotisch schrift veranderd in „aldaer meede.”

handelsplaatsen op de cust. Heeft geen jurisdictie verder als het port van sijn canon ende moet dickwils van den Coninck veel cleyneheden lijden.

Volgt *Annemabo* in het Coninckrijk Fantijn; is alleen een logie, gesticht sonder eenige jurisdictie om andere vandaan te houden, ende oock om te negotieren ten tijde de Engelschen 't fort Cormantijn hadden, in hetselvige landtschap gelegen.

Volght *Adia*, mede een logie ten selven eynde als Annemabo bij ons gesticht, doch met den Engelschen oorlogh in handen van de Engelschen gevallen, die 't selvige als noch possideeren.

Volght *Cormantijn*, meede in het lantschap van Fantijn gelegen; was eertijts de hoofdplaatse van de Engelsche, maar sedert dat het de Compagnie gehadt heeft, isser om de onlusten met de naturellen, weynich negotie geweest; hier is geen jurisdictie bij.

De naaste plaats is *Accara*, een gefortificeerde logie in het Coninckrijk Accara, ende een van de voornaamste handelsplaatsen. De Coninck meyntineert alle natiën, hoewel de Engelsche aldaar geen possessiën hebben ende is dit de laatste plaatse op de goudcuste, die de Compagnie possideert.

De *Bochte van Guinea* (soo genoemd) begint aan Rio da Volta ende eyndicht aen Cabo Lopes Gonsalves. De eerste plaatse tusschen beyde gelegen, daer handel valt is *Ardra*, alwaar de Compagnie een logie is hebbende met sooveel omslagh als of het een groot dorp was, op welke plaatse jaarlijcx 2500 ofte 3000 negros ende meer door ons ingehandelt werden; de Engelsche ende Fransche hebben hier meede haare logies ende doet elk sijn best. Den Coninck is subaltern ende staat onder den Coninck van de Benijn.

Dicht bij Ardra leght noch eene logie vande Compagnie aan *Popo* ende behoort onder Ardra; hier vallen eenige, doch niet veel negros.

Volght *Rio Benijn*; alhier heeft de Compagnie in de groote stadt Benijn een logie, daar niet als Benijnsche cleetjens voor de negros ingehandelt werden; ende sijn de blanken aldaar soodanigh in achtginge, dat niemant

deselve eenigh leet, als was het met het stoten van een vinger, soude derven offenceren, op de pene van de doot. Den Directeur sent twee ofte drie maalen des jaars daar een jacht naar toe om de cleeden af te haalen, 't welck dan de bocht doorhandelt tot aan Cabo Lopes toe, ende vandaar door de linie steeckende soo weder van boven afcomt, om de tandtcust te behandelen tot weeder op de goudtcust toe.

Hieraan volgen *Rio Calabary Camarones*, ende *del Rey* in de bochte van Guinea, daar den handel, bestaande in negros, met schepen, sonder possessie aan landt te houden, werdt gedreeven. De negros, die alhier ingehandelt werden sijn boos en hartneckig, brengen haar selfs om, sijn van de Spanjaerts in het contract¹⁾ geëxcludeert ende van andere natiën weynigh begeert.

Aen *Cabo Lopes Gonsalves* lopen alle schepen uyt Guinea comende aan om 't waater ende houdt ende vandaar door de linie te steecken ende weeder thuyt te comen. Hier valt geen handel.

Het geheele gewest van Cabo Lopes Gonsalves tot aan Cabo de Bonne Esperansa hiet bij ons *Angola*, maar de hooftpossessie, die wij hebben is in *Loango*, alwaar de Compagnie een logie ende commis heeft, onder subjectie van de swarten, ende werden daar ende de cantooren daarontrent jaarlijcx een quantiteyt van ontrent 3000 negros door de Compagnie gehandelt.

De tweede possessie is een logie in *Sonho*, sijnde in de caarte bekent met de naame van Rio Zaïre. Den Prins van Sonho is Christen, Roomsche-Catholyck, seer genegen tot de Hollanders, van groote macht. Is meester van het Coninckrijk Congo, brenghet in 14 daagen 10.000 man te velt ende presenteert altyt de Portugeesen uyt Loando St. Paolo te drijven, als wij hem met scheepen willen assisteren.

Voorts sijn hier noch eenige cleyne logiesjens, als

1) Bedoeld wordt blijkbaar het z.g. assiento, het contract, waarbij de Spaansche Kroon de uitsluitende levering van slaven ten behoeve van Spaansch Amerika uitbesteedde.

Malenba ¹⁾ ende *G'oy* ... ²⁾ daar mede negers ingehandelt werden.

Bovendien vallen hier veel olifantstanden ende copper, maer 't selvige werdt meest door de scheepen ende de ontrouwigheyt der ministers, als sijnde van cleyn volumen ende bequaam om versonden te werden, doot gebeeten, soo datter de Compagnie weynich ofte niets van profiteert.

Zuydelijker heeft de Compagnie geen possessie nochte negotie, maar wel de Portugueesen aan Loando St. Paolo, ende noch een plaets wat suydelijker, hoewel geseght, doch niet ondersocht werdt, dat besuyden Cabo Negro noch vrij wat te doen soude vallen.

De middelen, waarmede deese plaatse voor het generaal werden behandelt sijn tweederhande, als vooreerst het Fons, op welck middel alle de plaetsen behandelt werden van Cabo das Palmas of tot Rio Benijn toe inclusie; de resterende plaetsen werden behandelt door de penningen, gelicht op bodemerije.

De plaetsen, die bij de Cameren particulier werden behandelt sijn de volgende.

DE CAMER VAN AMSTERDAM.

Amsterdam heeft *Cabo Verde* met de verdere circumjacentiën in haare directie, sools hetselvige met de groene couleur op de caarte is aangehaalt, alwaar het hooftcomptoir is op een cleyn eylandtje aan Cabo Verde gelegen, genaamt *Goereede*, ende sijn de

1) Volgens den atlas van Blauw lag een plaats van dien naam aan den mond van de Rio Cakongo op 34 gr. O. L. en tusschen den 5den en 6den gr. Z. br. Op moderne kaarten trof ik dezen naam niet meer aan.

2) Deze naam is ten deele onleesbaar en kon ook door raadpleging van kaarten niet worden geïdentificeerd. Het maakt den indruk, alsof de steller der memorie er zelf geen raad mee heeft geweten en eenige ook voor hem onverstaanbare letterteekens uit een ander geschrift heeft gecopieerd.

mindere comptoiren aan het vaste landt aan de Caap, *Pourto Dalié*, *Refisco*; *Sjouale* ende soo voorts; ende bestaat de directie in een opperhoofd, hebbende tot assistentie een, twee ofte meer ondercommisen ende drie ofte vier assistenten, die op de comptoiren aan het vaste landt leggen, ende voorts een guarnisoen, te saamen met die van de pen, tot ontrent de hondert coppen. Op het eylandt Goereede sijn twee fortressen, het benedenfort, 't welck het swackste is, en het bovenfort, van de Portuguesen gebout, dat niet accessibel is; heeft een waaterput, in den Engelschen oorlogh aldaar gevonden, daar te vooren het waater aan het vaste landt ende met believen der naturellen moeste gehaalt werden; ende de andere logiën, gelijk meest overal, sijn maar stroye huysen om te negotieren, daar men weynich goederen tegelijk laat blijven, om de negros tot geen plonderen aan te locken; ende werden daarom aldaar altijts eenige cleyne vaartuygen gehouden, om de goederen of ende aan te brengen. De negotie bestaat eygentlijk in ossenhuyden, die de naturellen te coop brengen, ende somtijts wel oliphantstanden ende wasch, 't welck dan voorvalt, alsser eenige Portuguesen uyt de reviere Cascheun, dichte bij Cabo Verde gelegen, aldaar comen negotieren, gelijk wel gebeurt, maar heeft in eenige jaaren weynigh opgenoomen, omdat het was en de tanden met geen voordeeling behandelt condon werden. De middelen, tot de behandeling geëmployeert werdende, sijn gelden op de bodemerije genoomen ende heeft deese plaatse niet-tegenstaende sware oncosten van guarnisoenen etc. altijts tamelijk wel gegeven. Het capitaal, dat jaarlijx verhandelt werdt is van *f* 40000 tot *f* 60000 guldens, in twee scheepen te senden, het eene in het voor-, het andere in het naarjaar. De Fransen comen daar mede somtijts negotieren, sonder lasten en guarnisoenen alleen met haar scheepen, dat de Compagnie wel merckelijk schadelijk is, maar deselve connen met geen recht vandaar gehouden werden. Aan Cabo Verde vallen meede wel negers ende sijn de beste, swartste ende gautste van geheel Africa, doch sijn seer dier ende schaars soodat noyt op deselve veel toegeleyt is geworden.

Voorts heeft de camer van Amsterdam onder haar directie voor deesen gehadt *Nieuw Nederlandt* ende *Cajana* ende nu alleen de eylanden *Curaçao*, *Aruba* ende *Buonaire*. De Curaçaosche eylanden werden gedirigeert door een Directeur op het eylandt *Curaçao* resideerende. Het eylandt *Curaçao* is sterck, heeft weynich acces, de fortesse is op de costen van den Staat gebouwt, ligt op de mont van de haaven, daar de scheepen uyt de volle zee comende met touwen moeten ingetrocken werden, ende heeft binnen een com, om wel hondert scheepen te leggen. De besettinge is tegenswoordigh 150 ende 180 man; de maintainue is seer noodtsaackelijck, omdat het soo naarbij de Spaansche West-Indiens is gelegen ende de eenighste plaats is, die de Compagnie daar is hebbende ende sonder dewelcke de slaafshandeling ende het meeste voordeel van de custe van Africa soude moeten vervallen. De negotie hiervandaan werdt door particuliere gedreeven; het incomen bestaat in de recognitie, hiernaar gemelt, aanteling van hoorenbeesten, cabrisen ende peerden, waarvan de laatste voor *f* 40.— het stuck werden vercocht; het stockvishout, datter was(t) comt meede tot voordeel van de Compagnie, mitsgaaders 't sout, dat ieder haalen mach, mits $\frac{1}{4}$ van 't provenu gevende aan de Compagnie; 't welck te saamen, 't zij door versuym van de directeurs ofte andersints, nauwelijcx soo veel heeft connen als de oncosten bedraagen; maar met de slaafsche negotie werdt noch *f* 6.— van ieder negro voor incomen betaalt, 't welck nu de oncosten can goet maacken, soodat dat eylandt meer om de commoditeyt van de negotie ende bijgelegentheyten van de Spaansche West-Indiens, als omdat het van sich selven veel soude geven, gehouden werdt.

Op *Aruba* sijn maar een ofte twee blanken, om op het bestiaal te passen; ingelijck op *Buonaire*, daar een Commandeur is met 20 of 25 negros, om op de soudtpannen ende het kappen van stockvishout te passen.

DE CAMER VAN ZEELANDT.

De Camer van Zeelandt heeft onder haare directie

Argijn ende circumjacentiën, gelegen bij Cabo Blanco, op 20 graaden noorderbreete. Hetselvige is een fortresse op een clip in een baytje gelegen; werdt bestiert bij een opperhoofd ende besettinge van 25 man. De negotie bestaat in gommen ende struysveeren; de middelen sijn gelden op bodemerije ende geeft deese plaatse taamelijke goede winste aan de voors. camer. Tegenswoordigh leyt het die camer daarop toe om de visscherije, dieder voor deesen is geweest, weeder in treyn te brengen. De visch werdt gedrooght ende [naer] de Canarische eylanden gevoert, ende vandaer lichte stucken van achten in retour gebracht, die in *Argijn* ende daarentrent seer gewilt sijn, soodat men voor een lichte stuck van achten alsooveel krijght als voor een swaare.

DE CAMER OP DE MAZE.

Maze heeft *Rio Siera Lione* met de circumjacentiën vanden, leggende op acht graaden noorderbreete [aangehaelt met een blauwe couleur] ende heeft deselve aldaer een logie gehadt, maar nu geordonneert te lichten, alsoo de voorsz. camer, hoewel tegens de generale ordre, de voorsz. reviere nu eenige jaaren in contractatie heeft laten behandelen door diegeene, die, hoewel tegens de generaale ordre de greyncust meede in contractatie behandelden; ende nu de voorsz. contractatiën uyt sijn, de voorsz. camer niet geraaden vindt, de logie ende de negotie aldaer te continueren, als connende soo veel niet opbrengen, datter een expresse equipagie om soude gedaan werden. Andersints bestaat de negotie in oliphantstanden ende root verffhout; daar sijn oock plaatsen bequaam tot het uytsetten van coloniën, hoewel anders de custe van Africa overal heel ongesont is.

DE CAMER VAN WEST-FRIESLANDT EN NOORDERQUARTIER.

De Camer van West-Frieslandt ende Noorderquartier heeft de *Greyncust*, beginnende aan Cabo Monte ende eyndigende aan Cabo das Palmas [op de caerte aangehaelt met een geele couleur], daar geen forten ofte

logiën sijn, maar werdt den handel als hiervooren van de tandtust geseght is, gedreeven. Den handel, aldaar is nu tegens de generale ordre, sedert den Engelschen oorlogh, door contractatie met particuliere gedreeven, welck contract[atie] geëxpireert is. De negotie bestaat alleen in greyn ende somtijts wel wat tanden, ende heeft somtijts wel excessive, somtijts wel matige, maar evenwel altijd een taamelijke winste gegeven.

DE CAMER VAN STADT ENDE LANDE.

De Caamer van Stadt ende Lande heeft de reviere van *Gambia* en de circumjacentiën van dien, gelegen op 12 graaden noorderbreete, met een gheele couleur in de caarte aangehaalt, die nu bij de Engelschen door haare fortressen, in de mont van de reviere leggende, geslooten werdt gehouden, soo dat alsnu in de negotie aldaar niets te doen valt.

Dan staat nog in het generaal op deese verdeelinge te noteren, dat de Camer van Zeelandt een colonie begonnen heeft op de Wilde Cust aan *Izekepe*, ende dat, soo eenige camer in gebreecke blijft, naar behooren sijn geassigneerde plaetse te behandelen, het de andere cameren vrij staat, dat gebreck te suppleren.

De plaatsen, bij particuliere op recognitie bevaaren werdende, sijn alle de andere buyten de custe van Africa binnen de limiten van den octroye gelegen, soo Compagnies' eygen, Spaansche, Portuguesche, Engelsche als Franse.

De recognitie, die de Compagnie daarvan trect, is vooreerst van alle, die naar de Franse ofte Engelsche *Caribische eylanden* ende de *custen van Amerika*, in deesen Staat ofte de Franse gehoorende, vertrecken *f* 5.— per last uytgaande, ende *f* 5.— per last thuiscomende; des

behoeven de voors. scheepen geen convoy aan de collegiën ter Admiraliteyt te betaalen, alsoo de voors. *f* 5.— per last voor convoy ende recognitie betaalt werdt.

Waaromtrent te noteren staat, dat de scheepen derwaarts willende, alhier eerst gemeeten ende op de volle meetinge $\frac{1}{3}$ afslaggh werdt gegeven, soodat een schip van 90 lasten voor 60 betaalt;

dat soodanige schepen haar moeten verbinden de uytgaande *f* 5.— per last contant te betaalen vóór ende aleer eenige paspoorten werden gegeven om te laaden ende de andere *f* 5.— op haar thuyscompste oftewel indien se in andere landen quaamen in te loopen ende haaren last te breecken;

ende werdt noyt op pretext van dat de scheepen haar volle last niet ende hebben, ofte dat de goederen bedorven zijn, of diergelijke andere exceptiën, afslaggh gegeven;

dat verder de scheepen uyt Vranckerijck ofte elders vandaar gevaaren ende alhier binnen comende, alleen betaalen *f* 5.— per last voor het incomen, op deselve meetinge ende voet als vooren, ende vóór dat eenige paspoorten werden gegeven; ende werdt gepractizeert, dat de scheepen vollaaden zijnde ende vervolgens niet connende gemeeten werden, de recognitie bij provisie ontfangen werde volgens de opgevinge van de eygenaars, onder acte dat, de scheepen grooter bevonden werdende, 't surplus bij haar sal worden betaalt;

dat ten respecte van *Serinhame*, gelegen op de vaste wilde custe van America, het collegie ter Admiraliteyt in Zeelandt met de Compagnie over het trecken van de recognitie overhoop leyt, willende niet toelaaten, dat de Compagnie, volgens haar recht, aldaar de voors. recognitie van scheepen naar *Serinhame* vaarende ende vandaar comende ontfanckt; ende houdt het gemelte collegie deese haar wille, sonder recht ofte reeden, alleen door haare autoriteyt ende macht staande, sulcx dat het collegie van Gecomm. Raaden aldaar selfs van die scheepen voor gaan ende coomen trect *f* 5.— per last ende de Compagnie niemendal, sonder dat daarinne remedie is te vinden; doch eenige scheepen uyt de provincie van Hollandt derwaarts willende, heeft men tot noch toe sulcx

niet willen permitteeren, als met de betaalinge van het ordinaris caribische lastgelt, hiervooren gemelt.

Ten tweeden betaalen alle scheepen, die naar het eylandt *Curaçao* ende de *Spaansche West-Indiëns* willen, 2% van haare goederen, uytgaande, ende 2% thuysscomende, ende alzoo het bij tractaat met Spanjen voor de scheepen deeser landen niet georloft is, als op pene van confiscatie, in de *Spaansche West-Indiëns* te gaan negotieren, zoo werdt bij de Compagnie daartoe geene expresse commissie gegeven, maar alleen licentie naar het eylandt *Curaçao* ende de omliggende plaatsen van dien. Sijnde te remarqueren, dat dit evenwel special is in de scheepen, die naar *Curaçao* vertrecken, dat deselve $\frac{1}{10}$ van haare lasten voor de Compagnie vrachtvrij moeten overvoeren ende, indien de Compagnie geen goederen heeft om te laaden, moeten deselve de vrachten van de lasten, die de Compagnie vrij heeft, op het *Curaçao* in gelt betaalen tot f 66.— het last.

Ten derden betaalen de *Nieuw-Neederlandtvaarders* voor recognitie 3% uytgaande, ende gelijke 3% thuysscomende.

Ten vierden betaalen de *Virginiesvaarders*, die selden hiervandaan vertrecken, [ende] hier comende selden iets anders gelaaden hebben als tabacq, 30 stuyvers per ieder vat tabacq van 400 ff wegens, ende alsoo 't selvige bij de weerde betaalt, is het wel gebeurt, dat op pretext, dat de tabacq bedorven zoude zijn, moderatie toegestaan is, doch niet anders, als soo wanneer bij het Collegie ter Admiraliteyt remissie in het veylgelt wierde gedaan; doch is sulcx naaderhant om alle vuyligheeden te prevenieren, die ordinaris onder dusdanige pretexten schuylden, absoluyt geëxcuzeert.

Ende dit is alles 't geene ontrent de generalia van de behandelinge der limiten van den octroye, onder correctie, te considereren staat.

*Gemeente-archief Rotterdam. Geschreven Inventaris:
Handel n°. 83.*

L 1671. A

A (i)

D.A.C.

Yellow Note book ⑥

<u>Nov.</u> 16.	} Resolutions States General.
<u>Dec.</u> 16	
<u>Dec.</u> 28.	

p. 38.

p. 39.

p. 40.

Feld Coarb

<u>Mar.</u> 29	Resolution	Chamber Amsterdam	W.C.
<u>Mar.</u> 26	"	" Zealand	"
<u>Mar.</u> 31	"	States General	

p. 36

p. 36

p. 37.

Augt 25 letter. W.C. to States General.

Typescript

Sept 6 letter. Dir. Gen. Wilbr^{xix} to Ass. ^{xix} W.C.

Typescript.

1671.

Translatio Literarum
Regiarum.

[Stat. Gen. 5918]

dat 21 Octb 1671

Rec 16 Novemb

Christianus Quintus (tot. Tit.)

Celsi ac Potentes Domini, Amici, Vicini, et Confederati
Nostri perdelicti

Neutiquam dubitamus quin Potentes Dominates Vostrae
recenti adhuc ^{memoria} teneant, qua ratione Ao 1666 per solemnes
Tractatus in puncto Controversiarum Nostram Africanam
Gluckstadiensem inter et Hollandorum Indiae Occidentialis
Societates exhortarum, conventum atque conclusum sit,
quod ad illas amice ~~amicis~~ componendas Plenipotentiarum
utrinque constitui, et primo quoque tempore convocari
debeant, et si forte ejusmodi amica transactio ex voto
^{Succederet} non ~~meccederet~~ (?), quod in eo casu negotium ad communem
aliquem Arbitrum sit deferendum.

Jam vero accidit, postquam omnis eum in finem adhibita
opera irrita fuit, deinde etiam, ^{modo} ~~modo~~-dicta Nostra Africana
Gluckstadiensis Societas, ad subeundem Arbitrium istud
(sese)
semel atque iterum seve(?) licet obtulerit, proptereaque
~~oreberrim~~ oreberrimas fecerit instantias, quinimo Com-
missarios a sua parte jampridem designaverit, quod tamen
altera illa Indiae Occidentalis Hollandorum, hujus generis
propositiones et quae in Tractatu continentur non solum

~~PROXIMA~~ ~~PRÆ~~

prorsus rejecerit, sed quoque per modernum Directorem
suum Theodorum WILREE prae-fatae nostrae Societati enormes
injurias et maxima quaeque damna de novo inferri etiamnum
patiatur. ~~Lias~~ ^{ex} **Quae** omnia et ~~(est)~~ diversis super
ea re a Bartholomaeo GROENSTEIN nostro in istis oris
degente Praefectis(?) transmissis Relationibus clarissime
patent, et Ablegato nostro Extraordino Hagae Comis, in
mandatis dedimus, Potentib. Dominibus Vostrae fusinus(?)
ut exponat.

Hinc est quandoquidem tam perversus et intolerabilis
procedendi modus, quemque a Potentib. Domèn. Vris,
approbatum iri(?) vist ac ne vist, quidem persuadere Nobis
possumus, supramemoratis et Anno ¹⁶⁶⁶ ~~san-~~ ⁵ ~~citis~~ ² Tractaibus e
diametro contra ^{fore, ut} ~~viatur~~, quod spem concepimus certissimam
~~fore, ut~~ propter mutuam Amicitiam et Vicinitatem nostram
^(Vostre)
Potentes Dominates Vrae non tantum serio et cum auctoritate
omnibus et singulis quorum interest interdican-
t ne quisquam
contra tenorem Tractatus, in GUINEIS littoribus pontis,
et ad Africanam Gluckstadiensem Societatem Nostram
spectantibus sive fortalitus sive navibus, quin nec mercibus
hominibusque, ullam vim aut molestiam inferre ausit, verum
in specie etiam Indiae Occidentalis Hollandorum Societatis
Directori WILREE injungant, ut certam quandam Navem

Patriarcha Jacob appellatum, quam praedicta nostra Societas
jam nunc rebus necessariis instruere eoque brevi sub auspicio
Capitanei BECK amandare parat^{um}~~um~~ ^{cum} mercibus hominibus suis
libere ibidem versari sinat, et hac in parte ab omni insolentia
penitus sese absteat. Quae res uti per se satis
aequa est, et ad praevenienda ulteriora incommoda apprime
utilis ita Nobis dignissima videtur, quae ~~periculosa~~ peculiari
Potentium Dominaoum Vrum Praescripto, quale quidem ~~desideramus~~
desideramus in ordinem redigatur. Atque hisae Potentes
Domines Vres Amicos Vicinos et Confoederatos Nostros
perdilectos, cum voto omnis prosperitatis Supremi Numinis
praesidio commendamus.

Dabantur in Aroe Nostra Hafniae d. 21 Octob. 1671.

1671.

[Stat. Gen. 5918]

"Translated from the High German".

"Lect the 16 November 1671.

(relaes)

Extracted report from the transmitted account of Bartholomeus

GROENSTEYN, Royal Denmark Commandant at FREDRICXBERG in GUINEA

to the Royal Danish Gluckstad Guinea African Company, dated

the 9th and 12th April 1671.

The Holland W.I.C. and in particular their Commandant Diderich WILREE, does, according to old custom, continually more and more machinations against us and seeks and puts into practice disputes; to which end he uses the false, auntrue and unproveable pretext that we instigate the Blacks at FETTU against him. But it is quite the contrary, and Mr WILREE does such to us, which we have must daily see before our eyes; because ~~xxxxxxxxxxxx~~ that which he has hitherto not been able to uitwerken by force, he now seeks to obtain by presents and all kinds of practices thus trying to opmaken the Natives here against us, and to bring us into hatred with them; and through these practices His Royal Majesty's Forts here, as also the people and goods of the Hon. Gluckstad African Company would already long ago have been ruined if, by the grace of God, the Day, als Fieldmarshal of the Blacks, had not, with loyalty remained standvastig aen ons and protected us against the Hollanders.

Through these and similar indescribable beginselen, the Negroes have become so insolent that they no longer bear any respect for the Christians, and because everything succeeds

with them through such-like examples, therefore they try
to become masters and possessors of our Forts, goods and
property.

The aforementioned Royal Danish Commandant also further
complains how that by the ships of the WIC, which arrived
there on the 31st March, his letters were detained (opgehouden)
by Commandant WILREE, and ordered them not the least provis-
ions ~~take~~ out of the said ships to be sold to him. And that
the said Wilree daerop was voortgeraaden ene door syn ambassade
den voorgemelte DAY, om met ons, die tot noch toe aen ons
bewesene trouwe ende bescherminge t'enemael afftesnyden,
te corrumperen ande daer henen te persuaderen, teneynde
hy ende de syne met ons mogen omspringen, -als de FETTUSE
Negros met de Engelse Commandant Mr Pearson have done on the
27 Februaty, having him offered 40 Mk. gold for that purpose,
vermenende by that means to get FREDERICXBERG into his pos-
session; to which, however, the said DAY would not let him-
self be persuaded. All of which can be proved with
sufficient attestations from the said Royal Danish Com-
mandant in GUINEA, Mr Groensteyn; out of which the machina-
tions and improper intentions of the WI Holl. Commandant
against us sufficiently appears.

He having further, sent his people to the said DAY,
when he was at CABO CORS, in order to persuade him to
volbrengen the aforesaid machinations against us, and at
the same time let him know that he, Wilree, and his

had definitely decided actually to ~~xxxx~~ carry out the same, cost what it would; this appearing thereout ~~xxxx~~ because two servants of our Commandant Groensteyn, whom he sent to ~~MAURE~~ MAURE to fetch limes, were taken prisoners by the Commander ~~(xxxxxx)~~ GANSEPOL, saying to them that on the 10th March the FETTUS Negroes had captured (ingenomen) Fredrixbergh, plundered everything, killed the Commandant and captured his people, therefore he would also keep ~~xxxx~~ those two servants prisoners, as if they came into the hands of the FETTUS dosh verloren zouden gaen. But when the said Commander GANSEPOL on the 11th ditto in the morning heard that he was deceived in his opinion, ~~xxxx~~ and that our people were still in ~~the~~ peaceful possession, he was ashamed of himself and let the two servants loose, forbidding them to disclose to our Commandant what he had told them, who then coming back to us have gefereert all the foregoing with more circumstances.

Likewise also has the said Holl. WI Commandant WILREE publicly committed violence against our people there, because on the 10th ditto in the morning had carried off by force two of our Company's large canoes or vess~~as~~s, chased the men out of it wounded and beaten some of them, Those canoes had been sent by our people up to TACORARY where a private Holl ship lay in order to buy provisions out of it; and when our Commandant Groensteyn, in writing, and verbally by the Day, had Mr Wilree requested for the

with them through such-like examples, therefore they try
to become masters and possessors of our Forts, goods and
property.

The aforementioned Royal Danish Commandant also further
complains how that by the ships of the WIC, which arrived
there on the 31st March, his letters were detained (opgehouden)
by Commandant WILREE, and ordered them not the least provis-
ions ~~to be~~ out of the said ships to be sold to him. And that
the said Wilree daerop was voortgeraaden ene door syn ambassade
den voorgemelte DAY, om met ons, die tot noch toe aen ons
bewesene trouwe ende bescherminge t'enemael afftesnyden,
te corrumperen ande daer henen te persuaderen, teneynde
hy ende de syne met ons mogen omspringen, -als de FETTUSE
Negros met de Engelse Commandant Mr Pearson have done on the
27 February, having him offered 40 Mx. gold for that purpose,
vermenende by that means to get FREDERICXBERG into his pos-
session; to which, however, the said DAY would not let him-
self be persuaded. All of which can be proved with
sufficient attestations from the said Royal Danish Com-
mandant in GUINEA, Mr Groensteyn; out of which the machina-
tions and improper intentions of the WI Holl. Commandant
against us sufficiently appears.

He having further, sent his people to the said DAY,
when he was at CABO CORS, in order to persuade him to
volbrengen the aforesaid machinations against us, and at
the same time let him know that he, Wilree, and his

had definitely decided actually to ~~xxx~~ carry out the same, cost what it would; this appearing thereout ~~that~~ because two servants of our Commandant Groensteyn, whom he sent to ~~MAURE~~ MAURE to fetch limes, were taken prisoners by the Commander ~~GANSEPOL~~ GANSEPOL, saying to them that on the 10th March the FETTU Negroes had captured (ingenomen) Fredrixbergh, plundered everything, killed the Commandant and captured his people, therefore he would also keep ~~xxx~~ those two servants prisoners, as if they came into the hands of the FETTUS dosh verloren zouden gaen. But when the said Commander GANSEPOL on the 11th ditto in the morning heard that he was deceived in his opinion, ~~that~~ and that our people were still in ~~the~~ peaceful possession, he was ashamed of himself and let the two servants loose, forbidding them to disclose to our Commandant what he had told them, who then coming back to us have gefereert all the foregoing with more circumstances.

Likewise also has the said Holl. WI Commandant WILREE publicly committed violence against our people there, because on the 10th ditto in the morning had carried off by force two of our Company's large canoes or vesséés, chased the men out of it wounded and beaten some of them, Those canoes had been sent by our people up to TACORARY where a private Holl ship lay in order to buy provisions out of it; and when our Commandant Groensteyn, in writing, and verbally by the Day, had Mr Wilree requested for the

restitution of them, and daarom ~~verder~~ aenhouden, he has
geweten geen raet to defend such violent action in writing
but only replied ~~verbally~~ verbally that he was master of
the Coast of GUINEA, and that without his consent might
not sail by sea up past his Castle as we had no possession
and had nothing to do over sulx, and moreover had our Com-
mandant warned that he would have to be on his guard as he
would have to geswiegen still more besides other veelvuldige
geweldigheden machinations en naestellingen aen ~~xxx~~ de
onse tot dato gedaen. From all of which then the whole
world can judge in what manner the HOLL WIC does not in the
lea t think to naercomen the oprechte Treaties and
verbonden over the differences between them and us, but
only the contrary, and how they ~~xxx~~ aen sich te brengen
H.M's Forts in GUINEA and our Coy's people and goods, by
argelist, naestellinge and gewelt.

(Certificate of true copy signed by
Christiaen Corneliusen)

)))====

Aan de Presidiale Camer
van de W.I.C.

The STATES.

16 November 1671.

Edele Erntfeste &c,

We have to-day received a letter from the King of Denmark written at Copenhagen the 21st (27?) Oct last N.S. complaining that the WIC. in gebreeke bleef te vol- doen het comprommis in the year 1666, between ~~Xxxxx~~ you and the D.A.C. at Glüstadt, aangegaan die deselve Coy tot laste d'een van d' andere sijn maakende and that moreover the Gouverneur van Africa, WILREE die van de sd Danish Coy seer hart en qualijk bejegende, Gelijk you will be able to see further from the said letter and annexures which we send herewith in order to send us a report ~~thereon~~ and advice thereon; upon which relying.

Actum the 16 November ~~1671~~ 1671.

(sgd) Mich. Ten Have.

=====

Report annexed to above:-

No. No. Secret.

The Directors will first say to the complaints of His Majesty that it appears very unexpectedly to them that the King is accused as if the same soude ingebreecken sijn that the diffirence betwixt the WIC & the Coy chartered by the King of Denmark, outstaen in pur- suance of the 6th Art of the Treaty of 13th Februy 1666, niet uit den weg verden geleid and appeased, maar ismaal het sijn Con. Majt. bevoorke kennelijk te sijn, indies H.M. naar behooren van de waar- heit van de gepasseerde in die saaken werd geïnformeed, that the afsd Afr. Coy alle devotien tegens den expressen text & meaning of the afsd Treaty hebbende ingewent, de Y.No.No. te verhoeren ten einde de Chart WIC mochte necessiteert werden, de witten het resort of this State te gaan ligiteyren, maar verhoeren te doen, & selfs voor en alser de ainnelijke conferentien die vorigen het voors Tractaat ten fine van wissel accordt wesen, overgaan, in burgerlijke forma waeren behouden tot de arbitraire te worden, ende it selvike al Y.No.No. niet hebende geconsenteert, wesen, werden, the Afr. Envoy of H.M. of Denmark, on the 17th Febr of last year has requested Y.No. No. that the Birs. of the WIC. should be or- dered to appear here in the Hague, on the gevolge van het afsd Treaty de voor deseg dangevange wicliche conferenties te herwatten, and that the Birs. of the sd Coy not only, on the orders of Y.No. No., on the 17 July ensuing have verbally advised the sd Afr. Envoy that they could hold themselves ready at once to appear here, as soon as supplies from the sd Afr. Coy might have Arrived here, maar dock, so that the same could blijven, they informed Y.No. No. thereof by Memo. di 6 August, and up till to-day have waited and are still waiting for the arrival of the sd deputies; all of which clearly appears from the retroacts, the Birs cannot let pass

1671.

(st.Gen. 5734)

Exhibitum 28 Dec. 1671.

To the Ho.Mo. Heeren St.Gen. der U.N.

Ho.Mo. Heeren,

The Directors of the Chart WIC of these Lands have recd Y.H.M.'s respected letters of the 16th Nov. and the 16th instant resply, by which YHM have been pleased to transmit to them for report & advice, a certain letter from the King of ~~Denmark~~ Denmark dd the 21st October, containing complaints that the WIC. had entirely ^{Crown} contravened the conditions of the Treaty concluded with the ^{King} of Denmark on the 12th February 1666, especially so far as was agreed by the 6th Article, how and in what manner the differences ^{arise} between the WIC on the one side, and the Coy ^{char} chartered by the King of Denmark on the other side, ^{arise} ~~arise~~, should be appeased, and further en voorts souden leijden that the Dir. Gen. Dirck Wilree is causing considerable damage and affronts to the sd Coy, contray to the Treaties; further, requesting some letters ^{of order} to the sd Dir. Gen. D-- W-- and especially for the ship "Patriarch Jacob" which is being equipped by ~~his Coy~~ the same ~~Coy~~ Afr. Coy, on which is Captn Beck. -In compliance with which is annexed a report and advice, requesting favourable reggrd thereto.-

(sgd) Mich. Ten Hove.

Report annexed to above:-

Ho. Mo. Heeren.

.....
The Directors will first say to the complaints of His Majty, that it appears very unexpectedly to them that the Coy is accused as if the same soude ingebreecken sijn that the diffces betwn the WIC & the Coy chartered by the king of Denmark, ontstaan, in pursuance of the 6th Art of the Treaty of 12th Februy 1666, niet uit den weg werden geleid and appeased, naardemaal het sijn Con. Majt. behoord kennelijk te sijn, indien H.M. naar behooren van de waarheit van he gepasseerde in die saaken werd geïnformeerd, that the afsd Afr. Coy alle devoiren tegens den expressen text & meening of the afsd Treaty hebbende aangewent, om Y.Ho.Mo. te disponeren ten einde de Chart WIC mochte genecessiteert werden, om buiten het res/ort of this State te gaan ligtezen, haare defensie te doen, & selfs voor en alear de minnelijke conferentien die volgens het voors Tractaat ten fine van ~~xxxxxx~~ accoordt moeten voorgaan, in behoorlijke forma waaren gehouden tot de Arbitrage te coomen, ende 't selvige bij Y.Ho.Mo. niet hebbende geconsenteert connen werden, the Extr. Envoy of H.M. of Denmark, on the 17th June of last year has requested Y.Ho. Mo. that the Dirs. of the WIC. should be ordered to appear here in the Hague, om in gevolge van het afsd Treaty de voor desen aangevange amicable conferences te hervatten, and that the Dirs. of the sd Coy not only, on the orders of Y.Ho. Mo., on the 17 July ensuing have verbally advised the sd Extr Envoy that (p.3.) they would hold themselves ready at once to appear here, as soon as deputies from the sd Afr. Coy might have arrived here, maar oock, so that the same could blijken, they informed Y.Ho. Mo. thereof by Memo. dd 6 Augst, and up till to-day have waited and are still waiting for the arrival of the sd Deputies; all of which clearly appear from the retroacta, the Dirs cannot let pass

such accusations contrary to the notorious truth, but humbly ~~request~~ request Y. Ho. Mo. that you will be pleased to let the King of Denmark be informed of the truth of the matter so that H. Majty may see how wrongly he has been misled by the sd Coy, and thereby occasion for misunderstanding ~~is given~~ between this State and that Crown is given.

To the further complaints opgesteld uit the report of the Commandnt of the afsd Afr. Coy the Directors cannot otherwise say to Y. Ho. Mo. as their sincere gevoelen, that the same are as full of truth as the afsd voorgeven of the sd Coy are found with respect to the settlement of the differences, and that the Dirs. bedenken hebben that, like as the afsd voorgeven, so these accusations are entirely verdicht in order to make the WIC suspect with Y. Ho. Mo., nademaal deselve by de laatste letters received from the Dir. Gen. dd 5th April, and thus after all the violences should have happened, written from there, not the least ~~thing~~ advice of anything about which the afsd Commandnt complains, hebben ontvangen; but on the contrary, Y. Ho. Mo. can see from the afsd Commandnt's own letter, transmitted ~~herewith~~ herewith, what violences and machinations the Dir. Gen. Wilree must have to suffer als hij Commandnat selfs op den 5 Maarty, ende sulx 5 dagen naar dat de Canoes van de voors Coy aangehaalt, ende op hare Fortressen togeleijt soude geweest sijn, Claagenderwijse als een van sijn beste vrienden schrijft, dat hij van weinigh (p4) volck, slechte vrienden ende bose ~~naburen~~ nabuuren versien is, applying the same to the English, and expressly saying that he has an entirely other feeling for the Dir. Gen. Wilree, and praying for his health & government and greeting him friendly & neighbourly, indien evenwel the afsd Commandnt soodanige onder-richtinge van daar gesonden heeft, Y. Ho. Mo. will please to consider what belief they can have against the letter which he has written to the Dir. Gen Wilree and that it then indeed will be verdichtselen of the afsd Commandnt in order to bedecken his own quaade gangen, of which manner of doing the English also accuse the sd Commandnt; and soo the Dirs vertrouwen that with the next news from there noch shall overcome that the afsd Commandnt niet anders aldaar heeft gesocht als alle met ~~inteligentie~~ tusschen de Ministers of Y. Ho. Mo. and the English te voeden, and to ophitsen the ~~Barbaren~~ the Coy in that country.

Werdende om de kennisse die Directors daarvan hebben aante-wijzen, alhier the extracts from the letters from the Dir. Gen. Wilree, the letter from the afsd Commandnt, and the declarations of the English Principal bijgevoegd, from which Y. Ho. Mo. will see that intruth the Dir. Gen. Wilree sich teneenemaal is stil houdende and the Danes and English met ~~soo~~ soo veele geveijst-heit & onrouwigheid are handelende tegen him, that he has enough to do to maintain the conquests of this State there against their verkeerde machinations; so that Y. Ho. Mo. and the Coy of these Lands have to complain very justly over these proceedings, directly strijdende tegens the Treaties, and that instead of deferring to the pretended complaints of the afsd Afr. Coy. Y. Ho. Mo. are humbly prayed seriously to request from the King of Denmark that from that side such orders may be placed and the Commandnt Bartholomeus van Groensteijn not only charged, but also may be effectively held to afflaten van both his open and bedekte machinations against the (p. 5.) conquests of the State and the Company and to comport himself peaceably in all respects in accordance with the ~~Treaties~~ Treaties made, which, on being done from that side,

the Directors do not doubt but that the Dir. Gen. Wilree will also so act that good friendship & peace will be opgevolgd in the afsd regions completely in accordance with the Treaties, & then consequently the requested letters in general and that in particular for the ship "Patriarch Jacob" be entirely unnecessary, *as also for all ships sailing thither*, both Danish & Netherlands over en weder soodanige brieven van ordres moeten versocht ende verleent werden; but if Y.Ho.Mo. should find good at the request of the King of Denmark to send any general or special orders to the Dir. Gen. Dirck Wilree the Directors respectfully request that they may be so ~~geclausuleert~~ geclausuleert that the good alliance, friendship and the Treaties concluded with the King of Denmark may be complied with on either side, ende sulx Y.Ho.Mo. in deselve gelieven te verclaren that Y.Ho. Mo. met eenen sijn gesint de WIC te maintaineren & handhaven, bij the Charter granted to the said Coy., bij the Placades for the strengthening of the same successively issued, and the Treaties concluded with the afsd Crown, and that therefore the Commandt being there with Commission from the King of Denmark will also have to act and comport himself in every way peaceably in such manner as is agreed upon in the first Art. of the Treaty of 12th February 1666, and the subjects of the King of Denmark coming there directly out of the harbours standing under the gesagh of the afmentd King, with ships equipped for that purpose under H.Majty's gebied, they will have to refrain from from the places where the chart. WIC have forts or lodges, like as such letters of orders formerly have been issued by Y.Ho.Mo. especially the last on the 16 November 1661, ten eijnde op praetext van soodanige ~~(p.6.)~~ general orders, as indeed has happened, the Ministers of Y.Ho.Mo. and the Coy may not be abused, ende deselve soodanig misduijt als off daardoor aan de ships for which the afsd orders are requested had been given licence & permission, notwithstanding all treaties and the rights of Y.Ho.Mo. and their chart. Coy, so to comport themselves and to trade as they themselves might find good. T welck H.M. of Denmark, als overeencome with the Treaties, ende specialijk streckende om goede correspondentie & eenigheid in de afsd gewesten te doen bestandigh blijven, ende niet te te turberen buiten twijfel voor voorsichtig gedaan, sal opnemen. -With which trusting that they have hereby fulfilled their Ho.Mo.s' orders they request their favourable regard thereto.

(sgd) Mich. Ten Hove.

Enclosures to the above letter (3):-

(p.7.) Sir,

The affairs of Mr Beavis are so far advanced that hij gisteren door den FETERO, QUACOR FINAM, uit het Casteel is gevoert, & naar een corte prologa en advertensie, dat eenjegelijk die sich niet onder hem submitteren wilde, vrijheit hadde, sich met sijn goet te embarqueeren on board of the Frenchman or Englishman, voorgestelt voor Agent of the English nation, met salutatie van neger cannon schoten, like as YH will have heard; is van de meeste geagreert, ~~derdt~~, de hoofden noch in deliberatie neemende te blijven of te vertrekken.

de nest

Men segt, naar dat hij den Eed van de Meeste sal genomen, ende gestabileert hebben, dat een manifest, soo aan ~~YH~~ U ED als aan mij sal zenden tot ~~overdoding~~ (verdeedinge) van zijn proceduren; heeft bij provisie het bezit van de Hr Pearson's kamer and taken all means meantime that the sd Mr Pearson, in't salt ~~from~~ dorp naauw bewaert wordende by 50-60 negers, de snootschelmen, de meeste miserie van de werelt lijt, sonder dat men hem langer met een briefje kan troosten. Men segt that he will be sent on board of Captn Pewsy, which time will show.

I am here provided with few men, bad friends and boose neighbours so that YH might well write that one cannot trust the English nation, die soo licht zijn als de windt die daar ~~waaijet~~ waaijten geen conscientie maaken om iemand te ~~verraaden~~ ende aan de Barbaren overteleveren. Van haar affgunst en boose tong ben ik noch sensibel, onder anderen, als sij voor een jaar YH de evidentste leugens van de werelt wegens mij en Caerloff gingen voor de waerheit verseeckeren; daar ik in tegendeel haar doen tot dato uit een affectie tot vrede, en geen ~~rim~~ (2) vuur van tweedracht & jealousy te stoocken, hebbe gesoght te te bedecken, if I, but the truth ~~speak~~ speaking, had wished to communicate ~~to YH~~ and overdragen to YH what no negers nor foreigners, but Mr Pearson's own mouth has spoken ~~against me~~ tegens mij about the time when YH was obliged to go in person before CORMANTYN, about that place, I believe that YH soo veel compassie met haar ongeval soude hebben. But God knows how sinceer ik mij tegens haar, als YH aangaande, tot dato gedragen hebbe, deselve rechter vergelt eenijgelyk naa sijn verdrenken(?) en veeltijts valt iemand meenkuit(?) die hij een ander bearbeijt heeft. Therefore I do not doubt that God will spare my small little crowd of men with health and defend me against my afgunstige neighbours & boose Barbaren; but in case of need I have found that the English can flatter extraordinarily, but everything is but hypocracy tot sij eener niet meer van doen hebben. (do not)

I have an entirely other gevoelen van YH's side and if I have but the opportunity I do not doubt off YH sult mij cant dien-aangaande alle satisfactie ontfangen. Menatime I pray the Almighty God for YH's continuous health and prosperous government and remain, with friendly greetings,

Sir, Your obedient servant

(sgd) B. V. Gronestein.

Fredericxburgh
this 11 (?) March 1671.

(2) (p.9.)

Extracts from various letters from the
Dir. Gen. Dirck Wilree to the Assembly of
the XIX. (1)

Hon Sirs,

Naar dat ~~we~~ ^{who} ons van der Opper Commys Hermannis Clercq, soo bij de FANTYNEN alsnoch werdet vastgehouden, sij geschreeven, ende ook door de Swarten werdet gesegt, soo souden de Engelsen ons deese onlusten telckens met de FANTYNSEN bearbeijden, dewijl se het Fort gaarne wederom in bezit souden hebben; wat van de waerheit zij is God bekend, dan off sulcx uit de missive op den 15 deeses written to us by the Danish Commandnt, niet klaar is ~~afteemeten~~ affteemeten, sullen YHH neffens ons

connen oordeelen, dewelke derhalven copylijk hierin hebbe ~~gestoet~~
gestooten, dan dat hij Deenschens Commandnt ~~xxxxxxxxxxxx~~
~~nicht~~ ~~laarvis~~ ~~afftemeken~~ het werck der FANTYNSEN tot des
Ed Comp naadeel mede en alsoo wel heeft bevordert als den
English Agent, is klaar genoeg uit zijn voordees gevoerde
reedenen aan den Oppercommies Antony van Gantepoel en nu uit
dit zijn schryvens te bemerken, want op den 7th February the
sd Upper Factor aan hem, Danish Commndt, door ons gesonden
weesende, om te sien of hij Commies van hem niet soude connen
te verstaan krijgen, dat de English volgens seggen der Swarten,
de FANTYNSEN in hun moetwil tegens ~~ons~~ (^{us}) aanmoedigen. Waarop hij
Commnt doenmaals assured the Upper Factor, onder protestaties
dat hem wel bekend waar dat de English haar met het doen der
FANTYNSEN ~~nicht~~ ~~en~~ ~~bemoeyden~~ niet en bemoeyden, en vooral de
Hr Pearson niet, ende nu schryft hij dat Mr Pearson niet weinig
tot ons naadeel in't werk de FANTYNSEN heeft gearbeijt; waaruit
afteemeten sij met wat voor trouwloose Christenen en Barbarische
Heydenen men hier te lande heeft, en daardoor niet vreemd en zij
dat wij telkens met de Swarten in onlusten geraaken, dewyl de
English en Deenen sulx dagelijks bearbeijden, door het een
en 't andere te spendaren, van naar het verrichten haarer boos-
heit tegens ons noch meerder te beloonen, dan God de Heer ver-
hoop ik, sal alle haare schelmse streecken en practices op hun
eigen hoofden doen wederdaalen; gelijkerwijs den English Agent
al is toegecomen, want de FUTUSCHE Swarten, door aanraadinge van
eenige English at CABO CORS, soo den English Agent Thomas
Pearson, vijant sijn, hebben denselven op den 9th deeses van CABO
CORS, daar hij in den thuyne was wandelen, te landwaerts in ge-
voert and in a very barbarous wijze getracteert, seggende ~~dat~~
denselven niet meerder voor Generaal at Cabo Cors te willen
(p.10) hebben, maar eenen Richard Beavis, who is a private man,
dan voor deesen het gesagh als Agent gehadt hebbende, 'tgeen
ook sijn effect heeft genomen door het aandrijven de FUTUS,
and the late Agent Pearson will be sent by the FUTUS by the first
departing ship, to England, the FUTUS gevende voor that they will
do the same to the Danish ~~Agent~~ Commndt also, because, so they say
that they both alle voordeelen van de comende ships naar hun
trekken without that they, FUTUS, as formerly, erlangen any nut
daarvan, which hun niet langer aan en staat, which truly, in
that manner, gives a very bad and miserable life for the Danes
& English at Cabo Cors, en voornamentlijk voor de principalste
dan dewyl het een saak zij soo de Ed Comp ~~niet~~ niet en betreft,
soo houden wij ons daaromtrent stil en gerust, maar hoe smaake-
lijk GUINEA voor jegenwoordig moet wesen, om soodanige moetwillige
Barbaren en trouwelossen English & Danes te leven, sal bij YHH
& all others wel afgemeeten kunnen werden. Weshalven noch-
maals versoeken demissie gelieven te gedencken.
MINA in Castle St George this 16 March 1671.

Hon Sirs,

We had~~e~~ sent the Upper Factors Francis Rooman & Jan Root on
board the English ship to greet the English Agent and to be-
clagen his overgecomen~~e~~ ongeval, alsmede om denselven ~~xxxxxxxx~~
de missive, written by the Danish Commndt to us, te leesen, en
daarbij te voegen, that we ons~~e~~ ten hoogsten over HH person
waren beclagende, dewyl wij van het begin van onse comste af
altoos soo een oprechte en smeere friendship met hem Agent
hebben trachten te houden, en dat ten opsichte van de nieuwe
alliance soo tusschen onse wedersijts Sovereigns waar gemaakt

ende geslooten, not thinking that he would have recompensed
~~our~~ good inclination and intention in this manner as the
Danish Commndt writes. What that Agent replied verbally
thereto we will not put in writing but refer to the report
(p.11) which the sd Upper Factors have made to us about it,
which we have enclosed herewith, from which YHH will be able to
see with what sort of Christians we at present live, among
these heilloes Barbarians. God by his mercy ~~xxxxxx~~ verlosse
ons from here and bring us into the desired fatherland.
For which we pray Him.
MINA in the Castle St George this 23rd March 1671, in Guinea,
by a canoe over Popo & Ardra.

Hon. Sirs,

The FANTYNSCHE schelmen, naar ons op den derden deeses van
Swarten is bericht geworden, have, instead of entering into
peace with us as we had thought, wederom rontsome gaan be-
legeren the Fort at CORMANTYN, neemende de tijd daartoe waar
soo als de Mynse canoas in zee waakegegaan, om eenige Corman-
tynse canoas, which uit visschen waren gevaren, te achterhalen,
thus preventing the said Minaars coming back to the shore. {waren
gegaan}
On that report we sent thither the upper Factor Wouter Coocus
with 12 Mynse canoas in order to know the truth of this report,
and whether it will be practicable with the said canoas, as
formerly, to be able to come on shore which we staan to learn
on the return of the Upper Factor. We cannot see that one
will ever live in peace & quiet with that canalje of FANTYN.
Wherefore we respectfully request YHHs' order and decision how
we shall have to act in the future against these barbarians,
for in that manner is that Fort alleenigh capabel enough om
de hebbende vivres jaarlijks te consumeren ende daar en boven
op een excessive onkosten de Ed Comp te brengen, without on
the contrary to draw the least profit therefrom. So longg as
we have vivres, soo sal het, ons gevoelens, wel gaan, om tegens
de FANTYNSEN uittehouden, but that beginning to fail it will
go badly with that place. Wherefore we again request a good
supply of provisions in order not to geraaken ~~verlegen~~
verleegen.

Daar werdt veel gesproken van den Danish Commndt als off die
ons dit werck opnieuw wederom met de FANTYNSHEN soude hebben
bearbeijt ende dat ten opsichte van sijn ~~oprecht~~ opgerechthuis
at PAGWARY, geen musquet shot from ANNAMABO, but what the truth
of this is, God knows, altho' we are also of opinion that some
Whites are driving that work with the FANTYNSEN. God reward it
as deserved & protect us from all their evil intentions.
MINA in the Castle St George this 5th April 1671.
(sgd) Dirck Wilree.

(3) (p.13)

To the Dir. Gen. Dirck Wilree.

Hon. Respected, Valiant & Grootachtbare Heer,

After we had taken leave of YH yesterday morning at 6.30, we came, ~~between~~ between 9 and 10 o'clock, on board the English ship "Willing Main", Captn Isaac Pewsy, lying in the roads before CABO CORS, where we found the English Agent Mr Thomas Pearson in the cabin lying in his bunk. Both his eyes blue and white derselver met bloed onderloopen from blows, given to HH by the Blacks when they carried him off; also both his feet were injured so he was not able to walk properly. We greeted HH cordially according to your orders and sympathised with his ellendig ongeval, which HH with tears in his eyes very heartily thanked. ~~Laßen hem ook voor den Nederlantse brief~~ from Mr Bartholemeus van Groenesteyn, ~~reporck~~ translating the meaning of the same in ~~hix~~ negro Portuguese, saying that YH was very much surprised, seeing the very good sincere and upright friendship kept with him, that HH had sich gesteecken in the verraders doen of the FANTYNSCHEN om te bemachtigen the Fort Amsterdam at CORMANTYN, as is sufficiently to be traced from the letter from Mr van Groenesteyn. This appeared so strange and wonderful to Mr Pearson that HH, in the begining, thro' great alteratie(?) could scarcely reply to it, but after a little toevens HH said that Mr van Groenesteyn sulcx als een schelm en verrader falsely lied and that he very much desired to have the opportunity to tell him so to his face in the presence of some honourable men, swearing several times both in English and in negro Portuguese so that we mede ter deegen could understand it, and calling God to witness over sijn ziele, dat he ooit sich selven of door een ander op geender handelwijse iets hadde gedaen of laten doen tot nadeel van YH person, the State of our Country or their Hon WIC and that God, who knows all, knew this ~~welxxxx~~ very well also, and the evil & devilish lasteringe with which Mr van Groenesteyn hem op sijn lijf viel in his miserable state, he would vergelden te sijner tijt, saying these words several times with so great emphasis & ontsteltenisse des gemoets, having tears in his eyes that we, daarmede van ontset waaren, voegende onder anderen noch bij, doer HH heard that CORMANTYN belegerd was, that he had indeed expressly forbidden the Factors at ANSCHIANGH & ADJA to seal anything whatever, also not powder, to the FANTYNSSEN; which the Factor of ANSCHIANGH, Mr Adam Artcher, who was then in the cabin also, confirmed and swore; the said gentleman saying also "This is my reward for having trusted Mr van Groenesteyn with 37 Marks merchandise, which he still owes me"; letting us see various letters in which he calls himself his friend ~~& brother~~ servant & brother and among others also one in which he says he has gesalveert the value of 20 Marks gold for sd Mr Pearson, of which, however, he had not yet recd any payment, the rest he would if it were in any way possible seek to behouden for him, with so many friendly expressions in the said letters that it een eerlijke man absoluut ver stelt staat how Mr van Groenesteyn has dared to write such villainies to YH about Mr Pearson.

Mr Pearson said also that at the time YH van de ontzettinge of the Fort Amsterdam at CORMANTYN weder herwaarts kwam, ~~kwat~~ a certain well-known Black, named QUACOEBOE, by order of the sd Mr van Groenesteyn, came to him vermanende him to keep good watch and to be on his guard, as it could easily happen, as YH had had good success at CORMANTYN he might well perhaps take

away MANFRO & CABO CORS ~~from~~Yx, to which Mr Pearson said he best replied that Mr van Groenesteyn could do what he judged (3) best for himself, "but what concerns me I shall sleep peacefully/myself"; seggende noch toch(?) andere redenen, bij ~~de~~ occasie, tusschen HH and Mr van Groenesteyn waren gepasseert, which he did not find necessary to ophaalen, as he would give himself the honour, in a few days to speak verbally with YH here at El Mina

Thus done & reported at the Castle St George in Guinea (p.13) this 19 March 1671, from &c &c (sgd) Francois Rooman
" Johan Root.

Gold Coast

1671.

[The States Generals' resolution on this letter has not been noted]

Lectum 25 Augt 1671. St.Gen. 5784.

Ho. Mo. Heeren,

In order shortly to report to U. Ho. Mo. how important the Coast & trade of GUINEA is, how little the W. I. C. draws out of it, and how great sums th E. I. C. is machtig there to conquesteeren; we will here say with great respect the the said Coast annually, one year reckoned with another, comt uitteteleveren about 5,000 Mk. gold, which brought over to this country, comes to uitbrengen about ~~35~~ 320 guld. per a mark ordinarily, smelted (gesmolten) and which then amounts to a sum of about 16 tonnen gold.

De Coopmanschappen & Cargoes aldaer dienstig, vallen voor het most part in these lands, Ja soodanich that also all foreign nations are compelled to have most of their purchases done here by Commissen.

The trade is mostly driven on the Coast out of the ships themselves and out of some warehouses or Lodges opgeslagen along the Coast; the Forts there serving not so much for trade itself as for the reputation of the State in order to ~~continue~~ be able to continue to keep possession of the trade; dewijl door de macht of the Forts the Natives there niet konnen werden belet, met hare canoes aen gesejde ships, om te coopmanschappen, te vaeren, nogh ook gesejde ships geweert om to drive their trade at sea.

En dat alsoo effectivelijk, diegeene die sijne goederen het beste coop can ofte wil geven, alle de negotien aldaer can machtig worden aen aen sich trekken, en door dat middel beter als door geweld alle schepen van daer geweert en buiten de negotie te houden sijn.

En om het tweede puint te voldoen, sullen hier ~~premitteren~~ dat the said trade for each nation which can purchase its cargoes most profitably, open sijnde, it is evident that now for many years since, have sich ingedrongen in the same trade, English French Swedes, Danes, and other foreign nations, who have been able so to trade there, en haar ~~merk~~ Reecke te vinden, that alreets has come into their hands by far the greater half of the entire trade, die oock, bij continuatie, in corte jaeren geschapen is, ~~wholly~~ te sullen raecken into their ~~macht~~ ^{Whollyly}

so that for the inhabitants of these Lands not more but much less than the half is overblyvende.

Of which half, then again, the most half is driven by Intelopers of these lands, and also by all skippers & crews sailing to the Coast, who are all accustomed to take with them their little cargoes; and further by the servants of the Coy itself, both in Guinea and outside it. All welcke being able to trade without those burdens which the Coy must bear, and indeed amounts to the sum of 120,000 guld. annually, it is not to be doubted that they will on continuation, in a short time, bring the sd Coy to the ground and bring it to total ruin.

le meer dewyl dit, Mesusen(?) en inbreuken sijn, tegens dewelke de practics and experience has taught there is nothing to be done, or te bedenken, and over sulks is and will be insurmoutable for this Coy.

So that only about a fourth part of the entire trade is voor as nogh remaining in the exclusive hands of the Coy. And overmits van alle de negotien which the sd Coy has loepende there, there must be paid by it to the Fournereers of the monies for the sd trade, to some the half, and to the most the third part of the profits to be made.

Which third part ~~of the~~ ~~fourth~~ being deducted from the afnmd fourth part, there remains over in effect for the Company but one sixth part of the entire profits falling annually on the sd Coast of Guinea.

Which profits of the sixth part afmmd, als wij al poseeren that they will amount to 120,000 guld. so is it for the Coy there ~~not~~ niet meer gewonnen, as they must again give out tegens the costs of the maintenance of the Forts, garrisons & other charges of the sd Coast, which have hereabove been geposeert to amout to 120,000 guld.

So that it clearly appears that for the participants thus nothing comes to overschieten out of the sd trade.

Which is ~~also~~ also confirmed by experience and can further appear from the books of the Coy, dewijle the Directors are powerless, en ~~big~~ bij deesen ~~xxxxxxxxxxxordenxxx~~ gedefieert worden te thoonen that in the last 30 years, the one geslagen with the other, the Coy, voor haar privé, after deducting the bottomy montés & the sd costs, has profited annually from the said trade the sum of 50-60,000 guld.

So that it is as clear as the day that they would notably rofit by the overlaten of the sd Coast to the E.I.C. against the sum of 150,000 guld. annually, Ja meerder als sij, selfs by hoope, sigh connen inbeelden, ooyt daeruit bij eigen negotie te sullen connen trekken.

With Y.H.M.'s permission we will enter into the third point and say; That it is notorious that all those who het beste coop sijne goederen op de Cust can off wil verkoopen, can draw the whole trade to himself. And that the most cargoes sijn vallende hier te lande & werden ingecoct.

So that it can be said that God Almighty die negotie aen dit land genoecghsaem heeft vast, ende als eijgen gemaakt, and that foreign nations, niet als bij disordre, daerin eenigh part oft deel connen pretendeeren.

That oversulcks the E.I.C. is machtig die gansche Negotie ~~in't~~ in't geheel undeniably aen sigh te becomen. Because no one can buy in cargoes better and at less cost, & navigate to the sd Coast, than the sd Coy. Dewyl a ship, going to the Indies, can call at the Coast in passing,, bring the cargoes, and take the gold lying there ready in supply, with it to the Indies, daer het naer proportie beter als het silver is, en werwaerts dogh jaerlijks veel gelts van hier wert gesonden. En alsoo de risk of bringing the gold hither versparen, as also the risk which is run tot op de hoogte van Guinea, op het gelt that is transported from here to the Indies.

It is true that the WIC. has the commoditeit of being able also to call at the Coast in passing with ships going to the slave trade; but who looks well into that will find that those ships, particulier, en niet de WIC eigen loecomende, met en tegelijk de cargasoenen of the Coy andere, van particuliere als crews, are medegenomen in such quantities that the trade of the WIC comes to erlangen much more hindrance than benefit thereout.

Dat oversulks the E.I.C. not only will navigate evidently all nations ~~not~~ and interlopers out of the trade, but also te boven connen comen, which is insuperabel en sal blijven bij de WIC, te weete that neither skipper nor seaman nor even servants of the Coy in Guinea will be able to take any goods with them or have them sent to them.

Alleenlijk met de cargoes, destined to Guinea, to send in lighters (lichters) to Texel or other harbours, en in te laten scheepen, in soo een schip, van twee of drie, which should be lying ready to go to East Indies, and on which tegelijk one or two stierman could be placed, and immediately sent out to proceed on the voyage to Guinea, and where the trade along the Coast can be driven with two or three small vessels.

So that it is clear that the sd EIC.,alleen met een Jaer claddens, ofte resolutie te nemen van daar te sullen cladden ('tgeene sij evenwel behoudens goede winst wel connen doen) de gantsche negotie onder soo veel Natien verspreyt, en soo geambieert, aan haar sullen connen en weeten te trecken. Gelijck oock dat de winsten aldaar te doen als die voor het ~~xxxx~~ een sesde part 120,000 guld. beloopden, dat deselve voor het geheel 720,000 guld. souden bedragen.

Behalven de meerdere profits ~~whichte~~ doen souden wesen, als alle die veele Concurrenten van de marckt souden wesen gevaeren, en de negotie naer wel gevallen connen werden gestelt.

Van welke 720,000 guld. dan werdende affgetrocken de 120,000 Lasten van de Cust, die bij goede Menagie wel soude te verminderen wesen.

En dan nogh 150,000 guld. ~~xxx~~ aen de Depositanten voor haar jaarlijks interesssen uittedeijlen.

Soude alsoo voor de EIC. noch een notabel Somme jaarlijks connen werden geavanceert, selfs dat te noteeren is, in de tijden dat voor de WIC. niets soude overschicken.

Which ought not to be misgunt by the sd WIC as this surplus will not result ~~xx~~ and opkomen out of their overtelatenen ~~xxxx~~ trade, but out of that of the foreign Nations.

Which foreign trade, for the reasons vooren gevoert, sij dogh noijt souden connen weeren, or selfs machtiger werden, dewijl het veel eer, en met apparentie, is geschapen, that sij selfs meer en meerder, van de Haare sullen comen te verliesen, as daily experience is also aanwijsende.

And which then int geheel aan deses Staats Ingesetenen sullende comen, tot laste van den Staat geene nieuwe subsidies for the maintenance of the Forts will have to be sought or granted.

So that we, with Y.HO.MO.'s permission, will here conclude and say that that nothing more profitable for the WIC can be practised as also for the benefit of the Country, the EIC. and the Depositants, in ~~it~~ werk gestelt, and by which at once naer de resolutie, or conclusion of the same, the inhabitants, Holders of shares & Obligationen, will be some millions richer and machtiger gemaekt, and over such (under correction) well worthy to be of YHM's further and more serious consideration. Welcke Goed heijt & rechtmatigheit depositanten are hereby with all respect are imploring.

(no signatures)

=====

"Copy Missive van den Hr
Directeur Wilree aen de
Vergaderinge der Y.H.H." ~~Y.H.H.~~

(Aanw; 1902. No xxvi. 112)

Hedele Erntfeste &
Mijn Edg A. Heeren,

Ons laatste schryvens aen UED A. is geweest op xxii der
Maant Augustij over Arda met het schip Prins te paard, schipper
Jurriaen Thysz Mulder in order from there to be dispatched
by the first departing ship to Curaçao, tenderende deselve
maar alleenlijk voor het meere de acompagneringe van de copija
der missive UED A op 15de Aug met het schip Amsterdam geschreven
alsmede het formulier of the required merchandise, lists of
necessaries for Guinea, cargo of the sd Amsterdam & the list of
papers sent to UED A, which ship on the sd 15 August departed
from here with a number of 550 fine slaves. 8643 1/2 lb elephants'
tusks and 438 Mark, 1 oz, 7/8 engels gold, to Curacao.

On the 17th of the same month Augt, came into the roads here
from her omlantsche voyage the yacht "Gulde Ree" ~~gantsch~~ gantsch
uit ende afgevaaren, bringing about 10,000 lbs elephants' tusks
which yacht we have had brought into the river here to see if
it would be practicable for us to make it bequaam for another
voyage ...-but found it so eaten with worm that they had to
decide to sloopen it- whereby they are now entirely without
a vessel to continue the Benyn and Tusk trade -for which ~~he~~
to continue, he asks for two yachts ^{may} be sent.

On the same date as the ship "Prins te paart" was about to de-
part, also passed here the French ship "St Joris" on which the
trouwelosen HENDRICK CARLOFF as Commis ~~Ageant~~ ageant, latende
sijn anchor fall before CABO CORS and where the sd Caerloff
on 23rd August, being Sunday, in person, went on shore by canoe
together with a Frenchman and a Black. God knows with what
intention, but the CABO CORSE Blacks noch versch in memorie
legende in wat troubelen en ~~ongelagenheden~~ ongelentheden hij
haar en de Haarige heeft gebracht gehad, sijn aanstonts op
sijn aan lant compste, op hem ende sijne compagnon/ aangevallen
en deselve soodanig onthaalt as YHH will please to see from
the ingeleijde rapport van den hier sijnde Captain of the
ACCANISTEN, who was then at CABO CORS in person and was present
at the occurrence, dan de goedheit of the FETUSCHE Caboseros
is sijnent wegen soo groot noch geweest that they have let him
and his companjons depart, with their lives, on board again.
The ~~inwerkingen~~ voorgeven of CAERLOFF, why they came on shore
there, YHH will be able to see also from the sd report; whether
the same is true, is known to God who knows everything well.

(p.3.) As soon as CAERLOFF had come on board the French ship
at once raised anchor and proceeded on her voyage to leeward,
until about ANNAMABO where some time met de mast sijn blijven
~~leggen~~ drijven, until some small canoes from ANCHIANG, ANNAMABO,
& ADJA came on board, to which Blacks the "traijder" CAERLOFF
handed a French flag in order to deliver to the FANTYNSE Cabo-
seros, with orders that they should let the same fly at ANNAMABO
on Sundays, dewijl dat deselve sijn plaats waar, hij soude over
negen maanden wedercoomen in order to take possession there,
en waarmede verder nederwaarts gereijst. If the CABO CORSE
Blacks in the fury broken his neck than one would have been
freed from his evil doings, but now siende niet anders tegemoete

1767

den eenen off anderen tijt, als onlusten van die kant, soo met de Swarten als met de Franschen selve. At CRAA is denselven niet verscheenen, soo dat hij, buiten twijffel, naar ARDRA sal sijn afgesaakt.

About the war here in this country is it now erger than we have seen in all the time that we have been here such arising om dieswil dat hetselve vuur des oorloghs, gelijk al over jaar en dag tegemoete hebben gesien, de ACCANISTEN nu eijntelijk niet weijnigh heeft aangetroffen, and whereby all passagies op ACCANIJ are very closely shut, that not any gold or slave can come from there to the beach. The ACCANISTS report to us daily genoeg that they have seer geslagen their parthyen and that in a short time many passagies will come open, but so far we can see little or no trace of it, but we hope, for the Hob. Coy's sake that it will fall out so, for in such a manner aan het werck gantsch niet staande blijven, as in the last month of August at the Factories Chama, Mina, Mouree & Cormantyn vooral niet meerder en ~~heeft~~ heeft comen te ontfangen as what the costs come to amount to, and little (p.4) hope of any slaves. God verlosse us through his genade van deese neringhloosheit. How it goes with the English Interlopers, which at the departure of this small ship ~~xxx~~ are still seven in number, both before COMANY and CABO CORS, is seer wel afteemeten, dan sulcx can de Ed Coy in hare ongelentheit weijnigh te nutte coomen altho' wel het noch eenige troost schynt te geven, dat anderen het ongeval off quaad meede comen te smaaken, but it is, as we have said, a slechte troost.

At the factory CRAA falls still a little to do in obtaining slaves, altho' the English with their boats & vessels laden with goods are not a little hinderlijk to us in trade, we lacking at that Factory, now very much, Coestvelts or Haarlem lijwat -and being entirely out of them he asks to receive a good supply.

The reduction among the garrison through death which for some time ruled here, continues. -Therefore asks for a good number of capable men to be sent especially to keep watch against enemies from without. In that Castle and on St Jago Hill, only about 100 men great & small, which daily decreases. as in case of attack the fort on the hill should be garrisoned with ~~xxxxxxx~~ not less than 60 men, but we live in hopes of daily receiving a good no. of men on our letter by the ship "Rotterdam"
MINA in the Castle St George this 6th September 1671

(N.B. The enclosure is not on record)

=====

MC 1668

(i)

S. A. C.

<u>Jan. 2.</u>	<u>Resolution</u> , <u>States General</u> .	<u>Yellow note book</u> (5) p. 63.
<u>Jan. 5</u>	" "	" " p. 64
<u>Mar. 19</u>	" <u>Chamber Amsterdam</u> , WIC.	" (5) p. 21.
<u>Dec. 25</u>	" <u>States General</u>	" (5) p. 71.

1672

Sept 27. 934 Charter of Incorporation of the said
Westminster R.A.C. letters all de regias
[P 409]. called Guinea, Bining, Madaga, & South
Barbary & Africa with sole trade thereof,
as the unassailed right of the Crown of England: & whereas
the sd Trade is of great advantage to his Majesty's
subjects & for the improvement thereof several charters
have been granted by his Majesty's prof progenitors,
but all have proved ineffectual till his Majesty by
letters patent of the 10th January 1663 granted the
said regias for his Royal Consort Queen Katherine,
Mary the Queen's Mother since deceased, James
Duke of York, & others therein named in Trade for the
Co^y of Royal Adventurers Trading into Africa, without
Charter privileges as by the sd his patent may
appear, whereby sd Trade is much advanced; but
sd Co^y having sustained great losses in the
late wars, to enable them to pay their debts
have traded with the French King's name & are
become united in his Majesty to prevent encroachment
of their propriety privilege in sd regias, & to make
good sd French a new incorporation for carrying on
sd Trade; his Majesty, tending the advancement of
sd Trade, has accepted wth consideration, & hereby
grants to James Duke of York, Anthony Earl of
Shelburne, John Puckar with, his John Banks,
John Dering Esqr, & the Earl of Beavon, James

15
Cortright, Samuel Darnwood, Sir Richard Ford, Thomas
Farrington, Cope Francisco Gorges, David Poppeard,
John Jeffries, Sir Andrew King, Charles Woodford Esq,
David Moyer Moyer, Peter Pody, Gabriel Roberts,
Sir John Shaw, Benjamin Skutt, Sir Robert Viner,
Thomas Vernon Nicholas Warren, Richard Young,
their executors, all or several & assigns,
returning from Sallee in South Barbary to Cope
de Boca Esperanza, with all islands near adjoy,
during the term of 1,000 years; according to
his Majesty's his Privies two last Warrants,
whenever he or any of them shall land in said
regions, hereafter his grant is in trust
for the sole benefit of some part of your Majesties
Privies, Anthony Earl of Rochester, Henry
Earl of Arlington, Sir John Ashmole, Alder.
Robt. Arke, [his list of about 600
names: alphabetical order, including, part
of Northampton, John Earl of Bath, Sir John
Banks, the Lord Clifford, Sir George Carteret
his her Country, Sir Nicholas Cooke, John
Cooke Esq, Thomas Cooke, Sir Thomas Nicholls, &c &c]
... .. and all others that they will into
his Majesty, whom his Majesty constitutes me
to be capable by the name of de Royal
African Company of England; with power to me
a common seal & papers on the one side with the
wages of his Majesty's royal person in royal robes,
with other with an elephant bearing a castle
supported by two eagles, for governing said Coy
there shall be a Governor, Sub-Governor,
Deputy Governor, & assistants, & between the 1st
& 20th January: each year there shall be

a General Court for election of these officers by the
ensuing year, upon whose will other persons be
chosen in their rooms or they are to be removed;
said officers to take oath of fidelity to the Coy,
form of said oath. With power to hold courts
for management of business, summon general Courts
make reasonable laws, & impose punishments by
impr or fine for the use of the Coy's company,
so as same be not repugnant to the laws of England;
to receive the Port or any of officers consisted of
merchandises; assign stocks & open Courts; to
sell such things in what like manner; buy all
kinds of mines of gold & silver, & sole trade in
said Kingdoms for gold silver, wares, slaves, goods
wares & merchandises whatsoever; & to let out ships
for port discovery of said rivers & places, paying
away always the customs due on exportation &
importation of goods. With prohibition to all his
highly's subjects to traffic into these regions or
to import any redwood, elephants' teeth, negroes,
slaves, hides, wax, quinea grains, or other
commodities of these countries from any place
within the limits of the said licence under the
Coy's seal, or pain of impr or loss of their goods.
All factors or masters of ships forbidden to trade
without licence from the Coy; & power to seize
all ships, slaves, & goods whosoever trading
there contrary to these presents, or variety of such
infractions to the Coy & to other to his highly's
& his success; with power that his highly's
Courts of Customs shall not permit entry to
be made of any goods to be exported or imported
to or from said parts other than shall be allowed

by the Coy a due officer appointed to sit in
the Custom House for that purpose. Power to
the Governor & others whom the Government of
all forts, factories & plantations erected by the
Coy; to make peace or war with any of the
heathen nations, to appoint governors & officers
of said forts & factories who shall have power
to raise train military force & execute
martial law accordg with the Coys instructions,
his Majestys' sovereign right over all said
plantations, power of making peace & war when
he shall be pleased to interfere, always
excepted. Two thirds of all gold mines
to be reserved to his Majesty, the other third
the Coy paying two thirds of all charges incident
to discovery, defense, & working; and the
Coy to enjoy the said mine on the life term.
A Court of judicature constituted, to be held at
such places as the Coy shall appoint to consist of
one person learned in civil law & two
merchants, with power to hear & determine all
cases of forfeiture, mercantile bargains,
trading contracts, charter parties & mercantile
& maritime cases whole, & all injuries
committed on the high seas or in the countries
abroad, according to the rules of equity, customs
of merchants, or such rules as his Majesty
shall appoint; all judgments to be in writing
containing a short statement of the matter
of fact, sentence, & adjudication thereon.
The Company to enjoy all privileges in the City
of London as fully as any other Coy of merchants
whenever established by patent; and all

admirals, commanders, & other officers are
commanded to assist therein.
7th thing. [Pat. Roll. 2^d Chas II pt 3. No 3136].

1642? 936 Account of the limits & Trade
of the Royal African Company
[P 412]. The Co's limits under his Majesty's
Charter begin at Sally Sally
in South Barbary, near Tangier, & end at Cabo
More Esperança, where the EIC's limits take
place. The trade of Barbary, where comes bees-wax,
copper, good things, gold, oil, oil, feathers, gums,
& many other commodities, & of the Cannary Islands,
is followed by particular persons, the company having
not thought fit hitherto to take it up. Next
begins the North Coast of Guinea. On James Island
is the river Gambia the companies have a fort
where are kept 40 men & a factory where
elephants teeth, bees-wax, & cowhides are exported
in very considerable quantities; the river is very
large & runs up much higher than any discovery
has been made, & the gold is supposed to come
most for places at its head; in this river they
have small factories at Rio Noones, Rispongo,
& Alsamanea, & trade by steps to Rio Grande,
& Catchao, for those commodities & usages.
At Sierra Leone River they have a factory for
the same commodities, where they sail into
Shambo Harbour River, where there is a factory,
& trade chiefly for redwood, useful in dyeing, of
which sometimes 300 tons may be got per annum

6
may be got & elephants' teeth; these they trade
to Cape Mount & Castor for elephants' teeth,^x
where there was formerly a factory; & all along
by ships staying a day or two they trade on the
Sierra & Quaque coast, for Guiny grains or
Mallaguetts, which is physic for usages, & Quaque
cloths which are sold on the Gold Coast, & for
teeth. At Cape Tres pontes being the trade for
gold, & on that coast they have factories, not
laid down in the maps, at Ashinee,
Abinee, Dixiscove, Amoshan, Anto,
Succordee, Amamaboo, Wyamba, & Aga;
Cornelutine was taken from them in the first
(sic) war with the Dutch, when Mr Schelqua was
agent, and at the same time they took

Cabo-Corso castle from the Dutch, which is
now their chief port & place of trade, with
100 English besides slaves, & the residence of
their Gov^t-General, who formerly there sell
their manuf- factories with goods, & receive
from them gold, elephants' teeth & slaves. Near

Cabo-Corso is the great Dutch Castle
called de Munia; & more conveniently the
Company have another factory at Prera for gold.
Their next factory is at Prera for slaves only,
which are there very plentiful; next follows Berim
with a factory where they procure great quantities
of cotton cloths to sell at Cabo-Corso & on the
Gold Coast; there more conveniently lies de Pute,
whither many Dutch ships are sent to trade at
New & Old Colabar for slaves & teeth, which
are there to be had in great plenty, & also in
the rivers Cameroun & Sobron which are

wars, let no Portogals, those places being very
 unhealthy. A Trade for Angola is begun
 & they have ordered a factory to be built near the
 Portugals' chief city at Sunig, whence it is
 hoped great quantities of slaves & upper wax be
 got. They have not yet discovered any other
 places within the limits of their Charter. The slaves
 are sent to all his Majesty's American Plantations,
 which cannot subsist without them; & other
 Commodities are all brought into England, the
 gold coined in his Majesty's Mint, & all other
 goods always sold publicly at a public Sale.
 4. pp [Col Entry Bk. Vol I.]

1693. 1196 Memorandum of a Pass for
 Dec 4. to embark 40 Volunteer Soldiers to
 [P 534] & transported to Cabo Corso for
 defence of the Castle there
 [Don. Entry Bk. Class II Vol XL. p. 136].

~~1694. 1209. Relation of the manner~~
~~of Chris Draver, his~~
 May 24. ^{Posing} working with the King of Acre
 [P 567]. (a) ^{Posing} John Cook, merchant, of the
 vessel the Two Anglers, after being
 in custody & before sent before the
 Court of Admiralty, at Cape Corse Castle. Signed

by ~~the Army & John Manning~~, & attested
by Will. Mellish.
5 pp. [Col. Papers xxxv No 39.]

xxxv

CO 1/31

Note. This vol. also contains four copies to the
P. AC. & Guinea in pps to & from the
W. I. But not of P. C. interest.

End of Volume.

1642.

A 9

R.A.C.

Sept. 27.

Charter
Account of Trade

} ms copies See above
pages A1-8

D.A.C.

June 20. Memorial. D.A.C. to King Christian V ms copy. + photostats.

Gold Coast

May 15. letter. Dr: Pen: Wilbra to W.I.C. 3 photostats

May 22. letter Same to Same (a enclosure) 3 photostats.

[Note. The above two letters, in P.R.O., were evidently intercepted during the war of England & France against the Netherlands. - 1672 - 1674]

Oct 3 Resolution. Chamber Amsterdam W.I.C. } Yellow notebook (7) pp 23, 24.
Dec 1. " " " " }

1672.

A 10

D. A. C.

Regierungskammer. Neuankommen III PK 15.

Allen Durchleuchtigste, Reichmächtigste König

allergrädigste Herr.

Eure Könige, May^{est} wird anvergt in allergrädigsten, antworten wögen, was geteilt
Sind auf allen unter Könige anzußen der Dierlichen Deputierten und Sambtlig
Intercessionen dero Afficien zeln. Glückseliglichen Compagne aus allergrädigste
Köben Comittent. bezogte Dierlichen Kaiser zu Auszu erfordern umb ihren
ausfuhrlichen gründtlichen Bericht von den wahren Bestandtheil, Herz Pflügen
Comittet und Kauffhandels ein zu zeigen mit Euer Könige, May^{est} zu dero
Wörtern allergrädigsten Resolventen allen unter Könige Relation darauß zu
erstellen.

Als nun Linsee allenunter Könige schuldigkeit erfordert solchen
allergrädigsamst nach zu sehen, haben wir da zu dem 19 dices im 17 de hoc
berathmet und solche Tamirum oberweilichen Dierlichen und Pflügen
durch gebührende Verkundung vorher mittheilt, von den aus dieser laets

Delice und Johan Beckman sambr gleich Ruoch, Cornelis Jansen und
Valentin Heyns, Ist eig und in Selmenget der übrigen in Hamberg sind
auf Hollanden Intercessionen an oberwandten Ort und lage beschienem
Sensel, auch einige aus dem gleichstärkisten und andern partien
sich dabei präsent. So haben wir nach Praemitie eröffnung der von
Euer Könige, May^{est} und allergrädigste auserlegten Commission den
erforderten Ausfuhrlichen und gründtlichen Bericht von der wahren Bestand-

theil dieses Pflügen Comittet und Kauffhandels zu vernemen begreift.

Hier auff hat man einm aus der Compagnie Bücher ferniten auszug, wögen
27 der georgien Zustandt ihrer Handlung was an Capital da zu anfangs bei

sammten gebracht, wögen daruße Verstand und was damit ausginger
enthalten, und überangeht. Und wealdem wir bei dem anwesenden Intercessionen
und erkündiget, ob Sie wirin selbigen auf Satz auch was fallen in zuwenden;
aber vernemen wir bewis im Q. 68 und 70 von einigen Deputierten den
gesambten Intercessionen die Richter sehen, nach gesehen, heraus einige
mangel Pflügen formiret, so durch Bericht von dem Dierlichen wögen

Justificirlich, und das Sie Verhofften es würde sehen, allen der uns
zugestellen schreier sich Conforn beyfunden befinden, welches dan aus der
Anwesen den Buchhalten bei seinem Vorhin geleisten sich ausgesaget,
haben wir die in bezogen auszuge angefuhrte parte ordentlich nach-
gesehen und es nötig vernemen mit der Compagnie Buchen selbst Composit;
da sich befinden das 7. der Compagnie Capital sich beauffen zu

492500 fl. bestundt in 387300 fl. Kap: in gelegten behuung gult,
69200 fl. Kieb. Augmentieren Capital der ersten Intercessionen davon
69200 fl. Kiewerwand. Das einige Partecipanten ihre Capital über ein Jahr

Cargason 9106 fl und so Jurgen Busch in Glückstadt noch schuldig 448 fl ,
welche mit der nebst Vorher gesetzten Summe uns gesambt an Ausgaben
betragen 1119049 fl

Da hingegen die Einnahme sich nur erstreckt zu 569827 fl daraus
dam befrist lich, das die Compagnie zwar habe consumirt gehabt 549252 fl ,
welche aber alle so weit consumirt das nicht mehr übrig als die Vorhin als
die Vorhin unter No 12 12 [sic] specificirte 104040 fl dabsh da Jedoch die
Compagnia an bodmeren und andern Vershosenen auch Schuldigen geldern,
noch hat zu bezahlen 146527 fl Labsh unter No 1. gemeldet uber welche die
Directeurs uns berichtet, das auch die Compagnia noch etliche Tausend fl
an Monath Geldern und Verzehrung in Guinea schuldig sey.

Es hat aber die Compag.^a auch noch zum besten die Forten in Guinea
als Friedrichsberg Oberhalb Cabo Cors gelegen, dan Christiansburg, Vorhin Orsu
genandt, im Königreich Aera: welche Orter Sie mit bahren gelden erkaufft erbauet
und bisher haben unterhalten, wo zu weiter kombt Ihre Pretension auff die
Holl: Westindische Compag.^a Diesen nechst seint wir auch von obbemelten
Directeurs und Interessenten ferner berichtet, das wir die Compagnie angeführter
magen in so schlechten Stände, und kein Capital umb die Handlung
weiter fort zu setzen sich befunden, einige aus den Particpanten sich halten
5] Vereinbahret, damit Inholts eingangene Königl. befehle das werck nicht
möchte Verlohren gehen, ein new Capital bey sammen zu bringen. Jedoch
dergestalt und unter solchen bedinge das solchen neuer ein wunsch [unschun?]
mit dem Vorigen allen Capital keine gemeinschafft haben, sondern alleine an
dieselbe aus den Particpanten, so selbige auf gebracht, verbleiben solte, worauf
auch A^o 1668 das Schiff der Kapff Jacob, unter Schiffer Marten Tiel wehre
ausgeschicket, und selte die Cargason mit der Schiffer fracht gekostet 50344 fl ,
daron bisher ungetommen 6760 fl , das übrige aber stunde noch in
Guinea awts.

Dan ware auch A^o 1671 im Jhr die Schiff der Patriarche Jacob, nach
Guinea abgefertiget. Und weilen den wenig mittel umb einige Cargason zu
formiren bey der Compagnia vorhanden gewesen, die fortessen gleich well
durch nötigen unterhalt hatten, muse securirt werden, so hatte die Compag.^a
durch fremde und etliche aus den Particpanten auf recognition von 800 fl
das Schiff laden beladen, welches mit demen dafür ungetkauften
Situatien auch etwa 3 oder vier Man nach dem fortessen wehre abgegangen.
Und als wir nun aus solchen allen den Zustand der Compagnie und
Ihres Commerci sachsam vernommen, auch solches an Eur: Königl. Majt.
aller unter thanigst zu referiren, gegen Ihnen uns vernommen lasen, haben
wir dahiej erwehnet, da Sie vermeinten das die Compagnia Jendn könte
wieder auff gehoffen werden, das Sie gleich bald möchten vortragen, dem
folgende Sie nach der von Ihnen gepfог gepflogenen unterredung ange-
bracht, wie Sie vermeinten das der Verschwache Zustand und
beschaffenheit Ihrer Compagnia und Kauffhandels dergestalt wurde

nemmerhert zum, das im Peter dachlich hat abzunehmen die Thum
unmüeglich fallen wolle das werck langer zu manentuen, deswegen Sie
auch, nach dem Sie selber alle geöffnete, und geföhgen chlen

61) hinter bracht, wöden nit schuldigt sein, da die Pfalz in Guinea sollen
Verlehen gehen, Sie Rülten aber selber zu Verheuten vor Röllis wölig das
in: König, Mayr^r Je Ehe Je lieber im Stilt mit augen dero Werk darim ab zu

zunden und die Fokosten damit zu bezalen Allergnädigt mötten gewun. Seheben
damoch dabei der Allen unter Königlich Regierung, wöden Sie gleich wöte, solche absten
aus Thum eignen mit dem gethaufft verbaue und hinter unterhalten, das Verhe
deswegen an Sie gethaufft Ede erhalten gesehen, auch Thum Ehe übrige
güder, ausstehende schügte und schalen aus Guinea abzuführen bei Verbleiben
würde, damit Sie zu prorsert daraus Ehe schulle mötten abfragen, und
wöden Sie das was übrig solle, selber wöte in unter neuen Compagnia für
Copiale lassen, und für so viel darin Partcipium, dafers aber die Erstfrucht

17) Vor dem Fortsetzen Ja nicht in bahnen gelle gesehen könte, sehen Sie auch
zu guete, das Thum anstandt, der dessen die bei felt und handlung auff
Guinea ohne beachtung in dem Jahren so wösch sich die Verbin von Leikone
Obstigt noch wöden, gut, umb dafem Jahrlich wöden von der Zueig schiffe
abzunehmen mötten gesehen werden Dabonchen Sie allenunter Königt gebeten
in: König, Mayr^r wöden dero Allergnädigte Verfügunge ohne der Sie nichtes
Vermögen, Thum kein Verleiche das Sie gebührende erklerung dero des
Schandts, wöliche Thum die Holt: wösch matric Compagt zu geführet, und zu
wöliche Thum solus wöche hochacht, mötten erhalten, ohne wein Sie schenck zu
schwack sich befunden dem Prozess wöden bezoge West matric Compag
selbst auszuführen, Das democh in König, Mayr^r die Sach als Flug eigene,
und unter also nehmen, auch auff Thum kölen wöden lassen ausführen Da-
hingegen Sie das Allenunter Königlich Subtilens wöden, das im dafem so aus
solche gade kommen und von dem Hellandem erhalten wöden, Verber die
linksten wöden sollen worden bezaltt, Von dem ubrigen aber die selffit zu:
König, Mayr^r zu dero Allergnädigte Disposition, und der Rest Thum dem
Ankungen mötten Verleichen.

Wie haben nun solchs zu: König, Mayr^r zu gultt allenunter Königt Thungt
beweilen und zu dero Allergnädigten resolution das gungt wöschs vorstellen
sollen: der Allen unter Königlich Hoffnung gebende, es wöden in dem allen
zu: König, Mayr^r Allergnädigten Commission und befehl von dem uns
schuldigt las massen sein beobachtet, Impfichen zur König: Mayr^r der Allen
Röhtung, sichern Schutz zu beständiger gesunderheit, Staat Eder Regierung und
dem höchst gesegneten König ergehen, was aber dero unobstellig König.
Grade, als

Zur Könige Mayr^r Allenunter Königlich undt

Pflicht schuldigtste Dancwe

17) Theser den 20 Junij

Rave von Königshung, Cascard Wesmer

No. 1692.

Willen Dinstencklich der Großmüßig der König
Allergnädig der Jure

Der Königl. Majestät wird ansey in allergnädig der unvanden,
nigen, was zu Fall die auß aller vnder Händig außsagen, der
Directoren Deputierten und handlich Interessenten, vnder offrican,
der Ghind Lädigen Compagnie des allergnädig der Jure Committiert,
beyder Directeurs offt zu thut zu anfordern und Hoffen außsagen,
ligen gründlichen Bericht von der vrasen bewandung Hoff
Higen Commertii und Lauff Handels zu zu fragen, und der
Königl. Majestät zu vrasen vnder allergnädig der resolution aller,
andert Händig Relation darauß zu er ladden,

Wohin Hierauf aller vnder Händig der pflichtig der anfordern,
sollen aller for auch nach zu thun, haben wir da zu der
19 dinst in Hoffen darauß, und solgen terminum obberufen,
den Directoren und Interessenten vnder gebührende Vernehmung
Hofen Intimit, vran van auß dinsten Jacob Delboe und
Johan Beckman, Janset Heinrich Busch, Cornelis Jansen
und Valentin Jansen, vor sie und in vollenacht der übrigen,
in Hamburg sich auß falden, Interessenten an obberunden,
dort und dago vrasen, und, auß vrasen auß van Ghind Lädigen
der und andren Participanten sich vabey sistirt, so haben wir
nach Premittirter anordnung der von der Königl. Majestät
Hoff allergnädig auß vrasen Commission der anfordern,
auspöseligen und gründlichen Bericht von der vrasen bewandung,
und Hoff Higen Commertii und Lauff Handels zu vrasen,
man beyfod, zu auß falden, vrasen auß der Compagnie
Ligen formiten auß zu, vrasen der gantze zu Janset Hoff

Sandling was an Capital da zu anfangs bey summen gebraucht
an sich daselbe Vorwandt und was darmit anbegehret worden,
und über ein, und nach dem ein bey den anwesenden Interessenten
den und ordentlich, ob die wieder selbigen nicht daß ein was fändt
ein zu werden; aber Vorwandt, wie bereits in Art. 68. und 70.
Von einigen Deputierten was geordnet, Interessenten, die bey
wofür nachgefragt, darmit einige mangel nicht formiret, so was
bereits Von den Directoren wofür justifiiret, und das die Vor,
sofals, ob wieder selbigen allen, was die zu gesellter Extract sich
Conform bequiden, welches von ein von anwesenden beyfalken bey
unsern Vorfrin gelien daren nicht anbegehret, haben wir die in besag,
den nicht zuige angelegte gesell ordentlich nach gefas, und wo nötig
vermehren mit der Compagnie beyfrin selbst befrirt, da sie be,
finden, das die der Compagnie Capital sich beland, zu 492500 fl.
bestand in 307300 fl. Lüb: nungelagert, davon gelien, 69200 fl. Lüb:
augmentirten Capital dar an die Interessenten, davon formiret,
das einige Participanten ihr Capital dar an die Jahr oder wenig
Vor den übrigen haben nungebraucht von 30000 fl. Lüb: so an
die Interessenten das Schiff Fortuna Vor gelien den Guinea Vor
anfallbar, gefalt, und nungelangen, wird nicht gefas, wo zu fass,
was Lommen, so die Compagnie annach zu befraten, nicht ist, -
108500 fl. Lüb: an die Junge so bandenreich gelien und das Schiff Vor
David und haben fast gefas, 60 fl. Lüb: an die Lommen, Schiff
Lolien, 2425 fl. annach nicht an Honat gelien in Guinea
bis alt. Decr. a. 1668. und 13000 fl. an Jacob Peltoe, so ne Vorge,
gefas, welche die nicht gefas und gefas bebragen, 140527 fl.
an die nicht selbigen zu dem Capital zuzuzue, und fruzer die
69000 fl. Lüb: so die augmentirten Capital angefraten, welche
selbigen Vor der Compagnie nicht einrichtig nungelagert, davon gelien, werden,

Handlung war an Capital da zu Anfangs bey Summen gebraucht
wofür daselbe Vorwandt und was dardr außgerichtet außfallen,
Und überaus, Und nay denn ein bey den anwendenden Interessent
den Und er kündigt, ob die vordr selbigen nicht ditz auß was fithen
ein zu vordr; aber Vorwissen, wie bewilt in Nr. 68. und 70.
Von einigen Deputirten der gesambten Interessenten, die dreyer
wofür naygehoffen, darau einige mangl pfer formiret, so way
briuch Von den Directoren wofür justifiuret, und das die Vor,
sofithen, ab vordr selgen allen, der Und zu gesaltter Extract sey
Conform bekunden, wofür von auß der anwendender dreyfalden bey
vordr Vorfrin galen dardr nicht abge, habens wie die in besag,
den auß zuge angestrichen gesa ordentlich naygehoffen, und was nötig
vordr mit der Compagnie dreyer selb Conseriret, da sey be,
dardr, das die vordr Compagnie Capital sey belandten, zu 495000 fl.
bestand in 307300 fl. Lib: nungeladens beyfrin galen, 69200 fl. Lib:
Augmentirten Capital der vordr Interessenten dardr vorwissen,
das einige Participanten ihr Capital dardr ein Jahr oder drey
Vor den vordr habens nungeladens von 30000 fl. Lib: so an
die Interessenten das dreyff. Fortuna Vor gutten sein Guinea Vor
vordr galen, und nungeladens, wird gutt galen, was zu fithen,
was Lommen, so die Compagnie annach zu bezaltten, fithen ist, -
108500 fl. Lib: an die Junge so vordr nungeladens galen nicht das dreyff Vor
David und habens naygehoffen, 60 fl. Lib: an das vordr nungeladens, dreyff
Lolien 24025 fl. annach fithen an vordr galen in Guinea
bis alt: dardr a: 1668. und 13000 fl. an Jacob Peltoe, so ne Vor,
hoffen, wofür die fithen pfer und gesambte bedragen, 140527 fl.
Was nun selge zu dem Capital geyordnet, wird fithen, die
69000 fl. Lib: so Vor Augmentirten Capital angestrichen, wofür -
selbigen Vor der Compagnie nicht vordr nungeladens, dardr galen vordr,

1. Belauf ist die ganze Rechnung zu 569827 f Lübf.
2. Belauf die Compagnie die foder, worauf selbigen von der Königl.
Majestät Ihre Majestät Glorwürdigster Gardeinhaber geordnet, nicht anfallen,
sondern auch Ihre eigenen Mittel, wann seine voran die foder und
Logien, so die Compagnie auch in Guinea bestet, sind erhalten, selbst
in Lübfen nicht, sind da zu angesehend 29523 f.

3. Haben Königliche Hofe mit Bedarfsstoffen auszugeben, und abzurufen,
von der Compagnie Mittel, Consumirt 321775 f, von der
das eine Drittel geschonnet, die andere zwei aber wirklich sind von
Lübfen, und ist das Lübfen Geld in Credit auf das Drittel Rechnung
in den Büchern abgeschrieben.

4. Belauf ist das die alle Wohlgeordnete Compagnie der Schiffe,
an verschiedenen Orten, und Schiffen, wann gleich alles nach dem
was ist in Europa geschick angestellet, und freigegeben davon, was die
von den Holländern wieder erhalten, abgezogen wird, fahr abgenommen,
65007 f Lübf.

5. Hat die Compagnie angeschaffte Güter, Karlyfren 11746 M.
6. Ist eingekauft das in Lande wieder drei Commendanten an
baldig Loser und den foder, Aufschlag der beziehung, Zoll und Speise
an die Naturellen auf einem Loser und dergleichen Vorwand in
11 1/2 Monaten 302077 f Lübf.

7. Belauf ist die von Glückharte nach Guinea abgeordnete
Materialien, Victualien, und dergleichen 51047 f Lübf.

8. Hat die Compagnie in Europa an Geldern gegeben, und an
Kriegsgeld und dergleichen ausgegeben, 47264 f.

9. Wird von dem geldern, so die Compagnie auf Rendte gegeben, an der
Interesse in allen bezahlet 43787 f Lübf.

10. Haben die Interessenten der Compagnie selbsten bedienet wegen des Schiffes
Saphia Amalica bezahlet bekommen, 17660 f Lübf.

11 Wird an Assurance für den retour Guindans und Guinea
bezahlt 25073 f.

Wird wegen aller solcher Consumpta Ausgaben und Jaren eine
Summe von 1015039 f.

Wabermasch (18) darunter beklundet, das die Compagnie noch fast
alles Jaren, wegen David Bredt Cargeson, was von Hofme Linn
Kaufung eines Lommars, und ein Lauff die gold. Ad 94576 f
dan von Bartolemeo Grünhain Cargeson 9016 f und so Jaren die
in Glückstadt noch schuldig 410 f, welche mit der neuen Hofme ge.
Jaren Summe ins gesammte an Ausgaben betragen 1119079 f.

Da Jaren die Summa sich nicht so leicht zu 569837 f darauß
dan beklundet, das die Compagnie Jaren fast avancirt gefast 54925 f
welche aber alle so wenig Consumirt, das nicht mehr übrig, als die
Hofme unter N° 12 specificirte 104040 f Kübel da Jaren die
Compagnie an Bodmann, und andern, der Hofme, an schuldigen
Jaren noch fast zu bezahlen 146527 f Kübel unter N° 1. ge.
meldet über welche die Directeurs ins berischt, das auch die
Compagnie noch solliche Linn und B^o an Monat Jaren, und die
Jahrung in Guinea schuldig sind,

Es fast aber die Compag^e auch noch Jaren Jaren, die fortan in Guinea
als freudigbare Obgeschalt fast Jaren, dan Epidiant hing, Hofme
offte genannt, im Linngrain dera: welche Jaren die mit Jaren
Jaren B^o fast Jaren und Jaren Jaren unter Jaren, was zu
amitar Linn Jaren Prention auf die Jell Wohl Jaren Compag^e.

Wann manne wird eine auch von abmellen, Directeurs und so
beresenten darunter berischt, das eine die Compagnie angestrichen
an Jaren in so Jaren Jaren, und Linn Capital und die Jaren
wunder fast zu Jaren, sich beklundet, einige aus der Participanten
sich Jaren Jaren Jaren, damit Jaren Jaren, Jaren beklundet

Das ward nicht möglich zu leisten, also ward das Capital bei Samma
zu bringen, jedoch vergesalt und unter solcher bedingung, das solches
nicht nur sich mit dem vorigen, sondern Capital Linn gemeinschaft
haben, sondern alleine an die alte auf den Partecipanten, solches
auch gebracht, Vortheilten alle, also ward am 17. 1677. das Schiff von
Linn Jacob, unter Veffter Marten Linn von an gebracht, und
satt die Cargason mit der Veffter Kraft zu 24000 f, davon
bis zur eingekommenen 1700 f, das übrige aber wurde noch in
Guinea auf,

Das ward am 17. 1677. im Jahr das Schiff von Patriarche
Jacob, noch Guinea abgefordert, und welche aber wenig mittel
und einige Cargason zu formiren bei der Compagnie herzu zu machen,
die fortsetzen gleichwohl auch nötigen unterfeld feldes, nicht so
erwunden, so feld die Compagnie ihre Freunde und Hilfe auf den Parti
cipanten auch recognition. Von 1700 f, das Schiff laus belastet, —
erhalten mit dessen, auch ein ganzes, Victualien auch diese 3.
das hier man noch die fortsetzen von abgang, und als
auch nicht auf solches, also, das zu Lande der Compagnie und
Herr Commerci Assessor herkommen, auch solches an die Königl. Maj.
Aller unterfänglich zu referiren, gegen Herrn von Herwegen, laus,
haben wir da bei notwendig, da die Herkommen, das die Compagnie
gegen Linn wieder aufgestellt, erwidern, das die solches gleich
falls nicht, notwendig, dem folgenden die nach der Herr
gottbegnaden unternehmung an gebracht, auch die Herkommen, das
die Herwegen zu Lande und beständig Herr Compagnie und
Linn feldes vergesalt würde remonstrirt, wir, das ein jeder
Einselig feld ab zu nehmen, ein Herr unmöglich, fallen, sollte
das ward länger zu maintainen, zu erlangen, die auch, nachher
die solches alles geschicklich, und geförig, ofder feld, gebracht,

und andern Lehen, walden lafen und duffen, Vafingegen.
In das allerunterfährigden, gebindens vorfaren, das von duffen
s and solifen, aifo Lommen, und von dem Hollander, wofab,
den wunden, wofare die Hede, das wieder, follen, warden,
bezafte, von dem übrigen, aber die felfte, für: Königl. Maj^{te}.
Zu vore allernädigden, Disposition, und die Rofe, Hure,
von Intereffenten müffe, Handeln,

Wir haben uns, selbst das: Königl. Maj^{te} zu gleich, aller,
unterfährigden, beifunden, und zu vore allernädigden, resolution
das ganze, vore, wofallen, follen, von aller, unterfährigden,
foffnung, gelabenden, ab, warden, in dem, allen, für: Königl. Maj^{te}.
Allernädigden, Commission, und bezafte, von uns, pfuldigden, wafte,
sain, beobachtet, fingefteln, für: Königl. Maj^{te} vore, allernädigden,
den, fihren, Vifit, zu bedandigen, Gefundheit, glücklicher, An-
ginnung, und allen, fuffe, gefundten, Königl. wofaren, und, aber
vore, in, abfalligen, Königl. Gnade, als

Lvs: Königl. Maj^{te}

aller, unterfährigden, und
pfuldigden, dieneren

Gehe: den 20 Junij Paul von Klingenberg Conrad Wasmer
1675.

1920
y.
//
Nederlandsche. A II PK 15.

9 Kzhol 20 June 16/2

1672.

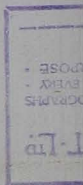
III

P.A.O.

SP Holland Vol 188.

In margin at end: —

"Mina, in't Castel St George
desen 15 May 1672 in Guinea met
het Deensich Keyt schip d' patriarch
Jacob."

Notitie vande Lants-bedorfen, de welke boven
de Materialen, so met tats bedrip Amsterdam, op den 20^{en}
Augustij 1671 hyn verhoort, als noch woerden gelyckginnend
en de nodiche voocht met den dertien dien en te woerden gevonden.

- 100 f. Smoetder Dierck.
200: Inckelers Duffers.
150: Spaar-Balckys.
1000: Inckelers Soeder Weyren.
500: Inckelers Soeder Weyren.
1000: Weylende Keuwinden.
50: Beaden Kinge Beid.
25: Beaden Weylende Beid.
125 lb 6 pondt Dinyckels.
100: 4 pondt Dinyckels.
75: 3 pondt Dinyckels.
50: 2 pondt Dinyckels.
5000 f den en den half pondt Dinyckels.
3000: den pondt Dinyckels.
3000: half pondt Dinyckels.
3000: Pomp spijckels.
4000: peat hooft den.
3000: Wiffen spijckels.
den partien gelyc en andere elijne doorten van spijckels.

Minist' Lasteel St George,
desen 2^{en} April 1672 in Guinea.

Den en boven nodiche noch met den dertien dien voocht, tot
betimmeringe van peatten en het dierck van Logdimenten
op des d: Consp^{te} peatten.

20. Oep hooft den goede G. ment.
15000 f. Pannen.
500: Wout den.
25000: Hode Balck Keuwinden.
40000: Edele Keuwinden.

Minist' den 22^{en} May 1672.
in Guinea.

1642.

P.A.O.

SP. Holland Vol 188.

MONGER & MERCHANT · LTD

COMMERCIAL
AND LEGAL
PHOTOGRAPHERS

& Dreams Buildings.
LONDON · E · C · 4

PHOTOGRAPHS
FOR EVERY
PURPOSE

Please quote this number

A
1649.

1673.

A1

W.I.C.

Mar. 25 Resolution Statis General.

Yellow Note book (6) p. 42.

Gold Coast

Nov 29. Resolution Statis General.

.. .. p. 42

Yellow Note book (7)

Sept 25. }

Nov 21. }

Nov 21. }

Nov 30 }

Letters. W.I.C. to Mr. Gen. Elmina

p. 24.

p. 26.

p. 28.

p. 27.

